

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A paktum.

Írta: Dr. Kmety Károly.

Polónyi ex-igazságügyminiszter ur azon tényét, hogy szöszterinti szövegében nyilvánosságra hozta az u. n. paktumot, lehet többféle szempontból megítélni, lehet elítélni, lehet menteni, lehet helyeselni.

Egészen más lesz e megítélés Polónyi egyéni helyzete, multja és jelene, valamint az ő lépését vezérlő szubjektív indokok alapján és más az ország érdekei szerint. Nem sokan hiszik például, hogy az ex-minisztert tisztán csak nemes, tárgyias, hazafias rugók ösztönözték a szokatlan cselekvényre és bizonyos az is, hogy a paktum nyilvánossá tételét kísérő beszéde személyi motivumokat sejtetni nagyon is enged, főleg pedig azon igaztalan kritikája, melylyel a választói reform javaslatát s így közvetve Andrássy korrekt működését illette — általános visszatetszéssel találkozott, de egyet meg kell engednünk, hogy az országra tanuságos és nagyérdékű, hogy ime teljesen tisztán lát a paktum dolgában.

Ezt a paktumot, dacára annak, hogy egyes részletek már hiteles alakban is ismeretessé váltak, nem egy vonatkozásban még titokzatos homály fedte; a nemzet nem volt tájékozva a kölcsönösen vállalt köteleességek és formált ígé-

nyek felől, s ezen bizonytalanság érzete nyomasztólag hatott magának a parlamenti többségnek lelkiületére és magatartására is.

Máig sem tudjuk méltányolni azt, hogy a kormány maga nem sietett teljesen tiszta bort önteni és a paktum nyilvánosságra hozatalára nézve a királyi felség hozzájárulását azonnal kieszközölni. Talán ha ez az országgyűlés elején egy tiszta és tárgyilagos kommentár s a keletkezési körülmények hűsége előadása mellett megtörténik, némely irányban másképp alakul a helyzet, talán egyes kérdések kedvezőbb megoldást is nyerhettek volna és sok fölösleges izgalom és nyugtalanság, sok hamis híresztelés, sok gyanúsítás s a feltétlen behódolásra szóló rágalmozás is elmaradt volna.

Nem vagyunk képesek appreciálni a paktum egészének fel nem tártását, hisz ha valami felől, úgy a válságot fegyverszünettel befejező egyezményre nézve oka volt a nemzetnek a teljes világosságot és minden kételytől mentes teljes bizonyosságot várni.

Ezért, ha Polónyi nem tett volna egyebet, mint hogy — megszegésével a volt miniszter kötelező diszkreczióinak, a volt miniszter-kollégák iránti kötelező kiméletnek — nem törődve azzal, hogy ő maga egy darabig részese volt a koalíciós kormány általa élesen gáncsolt tényeinek, — a nemzet iránti tekintetre

hivatkozva — közlésezi a paktumot és nem hegyezi ki fellépését elfogult vádaskodással éppen Andrássy ellen, senkinek sem lett volna jó oka rossz néven venni tegnapielőtti szereplését.

Ami pedig már most a paktumnak eddig szabatosan nem ismeretes és Polónyi által felfedett részei illeti, azok tudvalevőleg az ugynevezett manifesztumra és létszámemelésre vonatkoznak.

Az első inkább szenzációs és meglepő, de inkább csak elvi, a második azonban nagy gyakorlati fontossága. Megtudtuk, hogy a koalíció vezérei elismerték a létszámemelés szükségét, de annak követelését áthárítják a következő kormányra, mikor annak feltétlen szükségére előáll. Megtudtuk tovább, és ez a lényeg és a felette örvendetes, hogy főleg Apponyi állhatatos követelése folytán, tudomásul vétették legfelsőbb helyen azon kikötés, hogy a létszámemelés csak a nemzeti követelések teljesítése mellett történhetik.

Ez nem jelenthet mást és kevesebbet, mint hogy nemzeti követeléseink teljes mértékben fenntartottak és hogy azok teljesítését a létszámemelés fejében bizton várhatjuk.

Mivel pedig a létszámemelés nem sokáig halasztható, mert nélküle úgy a hadsereg, mint a honvédség harci képességét csőd fenyegeti, a nemzet a paktum értelmében a magyar vezényleti nyelvet mielőbb megkapja — közös had-

Akontios almája.

Írta: Hevesi József.

(Utánnomlás tilos.)

I.

Aristippos, akiért az ibolyakoszorúzott Athénnek minden szép asszonya rajongott és titokban Aphroditéhez a legdrágább áldozatokkal járult, hogy ennek a szép ifjunak szívében a szerelmi gyönyör édes lázát ojtja maga iránt; Aristippos, aki hosszú időközön keresztül azzal dicsekedett, hogy az ő szíve adamosból van kiválasztva, abból a kemény aczélemből, melyekből az istenek fegyverei készültek; Aristippos, akit nap nap mellett szerelemtől epedő, vulkánikus láztól tobzó szerelmeslevekkel árasztottak el gyönyörű leányok, asszonyok; Aristippos, aki nem hallotta meg a bubánatos szerelmi sóhajtásokat, melyek olyan pánaszosak voltak, mint a csalógányynya átváltozott Aedonnak siránkozása, aki az ő drága Ilylusát siratja; Aristippos egyszer csak azon kapta magát, hogy van nő szem, melytől még az adamos is megpuhul, van asszonyi szépség, mely még a behistuni sziklát is megnyívasztja, van nagy Athén városában egy kis lány, akire ha rá gondol, ereit tűz dagasztja, a lelkében kék lángok lobognak és . . . olyan ostoba lesz, mint egy erdei nymphába belehabarodott faun.

Csak egy nap óta érzi ezt a csodás, ostoba érzést, melyet orvul csempészett be szívébe mérges mézzel kikészített nyilával Eros, a gonosz, sunyi istenke. Csak egyetlenegy nap óta.

Eleinte védekezni iparkodott a szívében bizsergő vulkánikus forrongás ellen, mint ahogy az oroszlan megrázza a sörényét, ha egy tü-

csök rászemtelenkedik és az állatkirály hátán czirpelni kezdi zizegő nótáját. De hasztalan volt elbizakodott okvetetlenkedése. Az az ármányos tücsök bizony nem félt az oroszlantól és a szerelen: kis madara mind hangosabban kezdett énekelni a szívében.

Bizony.

Az asszonyok veszedelme, lányok álmának fényes leventéje: Aristippos olyan szerelmes lett, mint a legutolsó isten-suhancz.

II.

Hogy szerelmes lett Aristippos: az csak az érte epekedő athéni szépeknek volt baj.

Magának Aristipposnak végre is nem vált volna szégyenére. Azért volt férfi, hogy szeressen, ha megtalálja azt, aki méltó a szerelmére.

Csak hogy Aristippos barátunkat nagyon csúffá tette a kis nyilas isten. Gonoszul megréztáta, mert hepeziáskodott, kérkedett az ő szívének a nagy erejével.

Aristippos egy rabszolgaleányba kámfiorodott bele.

Egy közönséges kis rabszolgaleányba.

A Kallirhoé forrásánál pillantotta meg, annál a forrásnál, melyből nászüirdőjükhöz vizet szoktak meríteni az athéni leányok. Egyszerű koszámbé volt rajta, a rabszolgának ruhája: ebben az egyszerű szegényes ruhában is hogy ragyogott a szépsége!

Amint a forráshoz lépett és ruháskáját felhuzta, látni lehetett gyönyörű szép lábait, melyek fehérebbek voltak Kandia márványánál. És amint lehajolt vizet meríteni, kebelén két gömb mutatkozott. Dionysos két aranyalmája. Sugárabb volt az alakja, mint a buja Penelopeiáé.

Nagy fekete szemét Hera is megirigyelte volna és apró kezei Pallasnak is diszjévé váltak.

Aristippos mámoros gyönyörtiséggel nézte az istenek e remek alkotását. És az egyszerű rabszolgaleány az alkony arany sugaraiban úgy tetszett neki, mintha királykisasszony volna, aki biborszínű chlamisba van öltöztetve, krokusillatú czipőkernissel és teli volna szórva csillogó drágakövekkel, tarenti topázzal, indiai onyx-szal, szittya smaraggal.

Aristippos, akit mint színes pillangók fogtak körül az athéni szépek szerelmes sóhajtásai, egyszerűen csak úgy találta, hogy azok a cziíra szép asszonyok, akik ragyogó byssosruhában járnak, akiknek selyem a chitonjuk és diapasmától illatos az ajakuk, mind elbujhatnak e mellett az egyszerű, szegény, ragyogó szép rabszolgaleány mellett.

III.

Acco volt a neve annak a rabszolgaleány-nak, akivel Eros úgy megréztáta az asszonyi szíveken gázoló Aristippost.

Acco . . .

Aristippos szóba elegyedett vele.

A leány alázatos volt és félénk. Eos rózsaujjai biborra festették az arcát, mikor az az előkelő fiatal ur megszólította.

Megmondta a nevét: Acco . . . De meglátott rajta, hogy fél, hogy bizalmatlan. Mit is akarhat egy ilyen fényes ur egy szegény rabszolgaleánytól?

Nem értette meg, (hogy is érthette volna!) Aristippos szemének vágyakozó lángolását. A férfi szívének vulkánikus megdobbanását. Egyszerű, műveletlen leány volt. Csak az ösztönök

sereg magyar részében, a kiegészítő magyar hadseregben.

Nem Apponyi Albert miniszterségének és a kabinetben maradásának feltétele az, hogy a létszámemelést csak a nemzeti követelmények teljesítése ellenében kéressék, hanem ez a paktumnak oly megállapításául tekintendő, amelynek érvénye akkor is fennáll, ha ez a minisztérium helyét másiknak engedi át.

Nem szolgál hátrányára, de inkább dicsőségére a koalíció vezéreinek, a mostani kormánynak, hogy Polónyitól ezt megtudta a nemzet, sőt teljes bizonyosság ez a mellett, hogy üres rágalom volt az, mintha ez a kormány feltétlen behódolásért nyerte volna állását, mintha feladta volna azokat a követelményeket, melyekért oly nehéz küzdelem folyt.

Ennek a kikötésnek ténye a létszámemelés rémét nem űzi ugyan el, de biztosíték aziránt, hogy annak ellenléke a hadsereg magyar felének magyar tábra helyezése leendő.

Ha Polónyi azt célozta, hogy a jelen kormány helyzetét súlyosítsa, úgy ennek ellenkezőjét érte el, mert a bizalmat és becsülést irányában minden hazafi szívében megerősítette.

Ezen bizalom kísérenni fogja a kormányt ama nagy műnek tető alá hozásában is, melyet Polónyi annyira leócsárolt, tudniillik az Andrássy-féle választójogi javaslatnak törvényerőre emelésében.

Budapest, december 12.

A képviselőház hétfőn tartja legközelebbi ülését, amelynek napirendjén az appropriáció tárgyalásának folytatása és a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslat van.

Nyugtalanág.

Budapest, december 12.

Megalázná s lebecsülné a függetlenségi pártot az, ki mostani hangulatának analizálásához Polónyi Géza tegnapi szereplését használná föl kulcsképen. A volt igazságügyi miniszter személyi és jellembeli értéke sokkal problémátikusabb, semhogy politikai helyzetek és kombinációk összevetésénél számításba jöhetne. A függetlenségi párt gondolkodását ugyan könnyen meg lehet fejteni — anélkül, hogy ide kulcslyukon kilesett históriákat kevernének. Az országgyűlés legnagyobb pártja egyszerűen tudni óhajtja, hogy az elkövetkezendő eseményekben milyen helyet fog kapni és hogy ezek az események olyan irányban fognak-e továbbmenni, mely irány a magyar nemzet érdekének megfelel. Ennél természetesebb valami el sem képzelhető s a függetlenségi párt nem érdemelné meg a beléje helyezett bizalmat, ha egész lelkével nem igyekezne a jövőbe bepillantani.

Az Egyetértés többször jelezte már, hogy a függetlenségi párt, mióta a koalíció átvette a kormányt, milyen megpróbáltatásokon ment keresztül. Az aktív kormányzásnak némelykor olyan tetteit kellett magára vállalnia, melyek kissé távol estek elveitől. Kiegészítés megkötése, ujonczok megszavazása, kvóta nagyobbitása, közös költségek felemelése bizonyára nem azok a parlamenti aktusok, melyekről Irányi Dániel, Helfy Ignác s mások álmodoztak. De mindezt megselekedte azért, hogy azt a bizonyos utat, az ország függetlensége felé vezető utat megszabadítsa, megtisztítsa. Most körülbélül elérkezett ahhoz a ponthoz, ahonnan beláthat új munkatérnek területére. Az új választási törvény alapján összeülő parlamentet nem fogja kötni a paktumnak egyetlen klauzulája sem s így a függetlenségi párt szabadon használhatja majd akkor karját és szabadon nyomulhat előre.

De addig? Nem túlzás azt állítani, hogy az az idő, mely attól elválaszt, súlyosabb, mint amelyik a koalíció megalakulása óta fejünk felett elszaladt. Annyira súlyos, hogy közéletünk nem egy erős gondolkodójának az a meggyőződése, hogy sikerrel vele szemben csak úgy szállhatunk, ha a koalíciós pártok egyesülnek. A legkeményebb dió a választási reform volt. Azt hitték, hogy miatta nemcsak hogy a fuzió nem történhetik meg, de rajta fog széthullani még a koalíció is. Ma már tisztán látható, hogy a Ház előtt lévő választási reform olyan alkotás, hogy köréje a parlament túlnyomó többsége sorakozik. Nem ék ez a reform, hanem abroncs, mely még a különben szét-huzó elemeket is képes tömören összefogni. Bizonyos, hogy a függetlenségi pártnak vannak ellene megjegyzései és észrevételei; de ezek nyomban elveszítik élességüket, ha emlékeztetünk arra, hogy Andrássy Gyula eleve kijelentette, hogy a reform törzsét nem horzsoló módosításokat szívesen akceptál. Ezen a ponton tehát nem fog lehet kapni a fuzió terve.

A másik pont az önálló nemzeti bank. Érthető, hogy a függetlenségi párt erre a pontra is feszült figyelemmel szegezi szemét. Ugy tekinti az önálló bankot, melyet a legközelebbi választási küzdelem lobogójára fog irni. Kétségtelen, hogy ha a függetlenségi párt a választók elé áll, sok szociális reformra hivatkozhatik, melyet a nép érdekében alkotott meg. De az önálló bankot valahogy olyasminek tekinti, melyet beledobhat abba a mérlegbe, melynek egyik serpenyőjén a fölemelt kvóta, a megszavazott ujonczok s a megnövekedett közös költségek pihennek.

Ma a helyzet oda módosult, hogy az önálló bank felé felhők nyomultak. A bécsi lapok annak a gondolatnak igyekeznek ágyat vetni, hogy a bank-kérdésről ma nem eshetik szó. Nem eshetik szó azért, mert Ausztriában hivatalnok-minisztérium van s ez nem tárgyalhat olyan életbevágó, alkot-

sejtelmében vegetált a lelke. És ezek a sejtelmek megrémítették szívi érzéseit.

Aristipposz apróra kikérdezte életének sora felől...

Cynthiának áll szolgálatában, az előkelő Phormis-család egy ünnepelt asszonyánál, akit Aristipposz igen jól ismert, mert szintén néma epedéssel vágyakozott Aristipposz után.

Rabszolganő volt. Ez volt az ő életének története, sorsa, végzete.

Aristipposz kedves szavakat mondott neki.

Acco mosolygott, nevetett, kacagott, azzal a csengő, nyílt kacagással, melyre csak műveletlen, bárdolatlan lelkek tudnak fakadni.

A szépségét dicsérte: Acco nevetett.

Gyönyörű testének bókolt: Acco nevetett. Szerelmeiről beszélt neki: Acco nevetett.

Gyönyörökről, buja vágyakról tett neki említést: Acco nevetett.

Azzal a nevetéssel, melyben féltékenység van és meghunyászkodás, jól eső érzés és az intellektuális színvonal alacsonyága.

De Acco olyan szép volt. Olyan gyönyörű szép volt.

Aristipposz mámoros gyönyörűséggel nézte az istenek e remek alkotását. És az egyszerű rabszolgaleány az alacsony aranyugaraiban úgy tetszett neki, mintha maga Aphrodite volna, aki leszállt a földre egy kis szerelmi kalandra.

IV.

Bizony Aristipposz úgy érezte, hogy annak, amit egy bölcs kortársa eüthümianak, a lélek nyugtalanának nevezett el, annak nála befellegzett.

Nem volt nyugalma se a testének, se a lelkének. Mióta Accot megismerte. Mintha össze-

roppant volna felette a kosmos psyche, a világ örökös elpusztíthatatlan alkotó eleme, amit Demokritos olyan finoman kieszelt.

Lánggal égett a lelke. Olyan szerelmes volt, mint egy macska, mikor a szöke Szeléné sápadt, ezüst sugárvágyakat szór a világra, főképpen pedig a háztetökre.

A rabszolgaleány pedig nem akarta, vagy nem tudta megérteni a szerelmes ifjunak fájó vágyódását.

Akármit mondott neki, csak nevetett, nevetett.

Az ifjunak lelke szinte sirt a bánatos szerelemtől. Acco pedig nevetett, egyre nevetett.

Ekkor történt, hogy Cynthia, aki szintén fájó vágyakozással, édes epedéssel rajongott Aristipposzért, elhatározta, hogy fölkeresi Artemis templomát. Hiszen ő az asszonyoknak védőistene.

Cynthia elvitte magával Accot is, hűséges rabszolgaleányát, akiről nem tudta, hogy milyen mély sebet ejtett az ő imádott Aristipposz szívében.

Mikor az ifju megtudta, hogy Acco Artemis templomát keresi föl, eszébe jutott Akontiosznak, a szerelmes ifjunak története. Ez a derék ceosi ifju, aki igen alacsony származású volt, beleszeretett Cydippébe, egy előkelő athéni ember leányába. A kettő között tehát szintén társadalmi válaszfalak állottak a szerelem útjában. Csak-hogy ott a leány volt előkelő és az ifju alacsony származású. Akontios, hogy Cydippét megnyerje, cselhez folyamodott. Tudta, hogy minden eskü és fogadás, melyet Artemis templomában kijelentek, feltétlenül kötelező. Kapta magát és egy almára ezt írta fel: „Esküszöm, Artemis szentélyére, hogy Akontios felesége leszek.” Az almát

aztán úgy dobta be a szentélybe, hogy az ott ülő Cydippének a lába elé gurult. A leány felvette az almát, elolvasta, ami rajta írva volt, de aztán eldobta magától. Mikor Cydippének anyja leányát férjhez akarta adni, a menyasszony az esküvő előtt hirtelen megbetegedett. A delphi jóslóhelyhez fordultak tanácsért, amely azt felelte, hogy ez a betegség büntetés Cydippének azért, mert a fogadást, melyet Artemis szentélyében ejtett ki, semmibe sem vette. Ekkor aztán Cydippe beleegyezett a házasságba.

Ez a történet jutott Aristipposz eszébe, mikor Accot Artemis templomába követte.

Elhatározta, hogy Akontios példáját fogja követni. Egy almát vett és ezeket a szavakat írta rá: „Esküszöm, hogy Aristipposzt szeretni fogom!” Szép, piros, illatos, gömbölyű alma volt Acco egész bátran viselhetne volna a keblén — harmadiknak.

És mikor benn voltak Artemis szentélyében Aristipposz úgy tett, mint annak idején Akontios. Ugy dobta az almát, hogy Acconak a lába elé gurult.

És aztán leste, mi fog történni?

V.

Történt pedig, hogy Acco fölkapta a lába előtt guruló almát. Megforgatta, megnézegette megszagolgatta és mert nagyon kíváncsi és zamatos volt a piros alma: apró-gyöngy, egér fogaival jóízűen beleharapott.

Acco nem tudott olvasni és fogalma sem volt róla, hogy arról a gömbölyű piros almáról szerelmet kellett volna esküdni a bubánatba vergődő, szegény jó Aristipposznak.

mányjogi kérdésről, mint amilyen a bankkérdés. Ez az argumentum annyira egyszerű, hogy könnyen át lehet rajta siklani. Az önálló bankhoz nekünk kétségtelen jogunk van és ha ezt a jogunkat érvényesíteni fogjuk akarni, meg lehetnek róla győződve oda át, hogy egy-kettőre lesz majd Ausztriában is alkotmányos minisztérium. Ilyen naiv csalafintával nem lehet a magyar nemzetnek ezt a nagy jogát kinullázní.

Más kérdés, vajon időszerű-e már most ezt a bankügyet úgy kihelyezni, hogy belőle nem csupán a fuzió ellen való fegyver, hanem az egész politikai szituáció ellen való eszköz kovácsolható legyen. Andrassy Gyula ma világosan megmondotta a Ház folyosóján, hogy a kormánynak teljesen szabad keze van a bank dolgában; csak hogy meg kell várnia az Osztrák-Magyar Bank ajánlatát, mert addig a kérdés nem zökkent bele a napi gond kerékvágásába. A függetlenségi párt magatartása teljesen érthető. Nem tudja, milyen lesz a jövő, így hát legalább ezt az esedékes vívmányt óhajtja tető alá hozni. Nincs magyar ember, ki más-képen vélekednék erről; az önálló nemzeti bank benne volt már a „Tizenkét Pontban” és így az ahhoz való jogunkat most nem engedhetjük ebek harminczadjár. Jogunk van az önálló nemzeti bankhoz és e jogunk el nem herdálható. Biztosítani kell ezt belső és külső ellenségeinkkel szemben egyaránt.

Sokan a függetlenségi pártnak idevágó és más természetű aggodalmait túlzottaknak, vagy intrikák szülöttjeinek tekintik. Mi nem. Mi magától értetődőnek látjuk, hogy a függetlenségi párt, közeledvén a nagy terminushoz, keresi és kutatja azokat a módokat, melyek a nemzet jogait leghatékonyabban biztosítják. Tiszta bort kíván a pohárba. Kézen fekvő, hogy a pártok egyesülése sok zavaros ködöt fújna el és hogy a fuzióból kinövő új kormánynak nem kellene annyi kétértelműséggel megküzdnie, mint a mostaninak.

Budapest, december 12.

Küldöttségek a képviselőházban. Dombóvár község nagyszámú küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban gróf Apponyi Albert és Günther Antal minisztereknél és Sztterényi József kereskedelemügyi államtitkáránál. A küldöttség első sorban gróf Apponyi Albert kultuszminisztert kereste fel, akitől Dombóváron középiskola létesítését kérték. Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter válaszában kijelentette, hogy a kérdést a legnagyobb jóindulattal tanulmányozni fogja és annak teljesítését kilitásba helyezi. Ezután a küldöttség Günther Antal igazságügyminisztert kereste fel, akitől Dombóváron járásbírósg felállítását kérték. Günther Antal igazságügyminiszter kijelentette, hogy a kérelemnek méltányosságát nagyon jól ismeri. A küldöttség végül Sztterényi József kereskedelemügyi államtitkárt kereste fel, akitől a középiskolának a kereskedelemügyi minisztérium támogatását kérte. Sztterényi József államtitkár válaszában utalt arra, hogy ismervé a miniszter intenczióit, biztosíthatja a küldöttséget arról, hogy a miniszter szívesen fogja kérésüket a kultuszminiszter figyelmébe ajánlani. — Dunapataj község küldöttségét dr. Városy Gyula kalocsai érsek vezette és hosszabb beszédben a dunapataj—kalocsa—bajai vasutnak mielőbbi létesítését kérte. Sztterényi József államtitkár kijelentette, hogy a döntésben egyedül az igazság, az ország közérdeke fogja a minisztert vezetni. Az államtitkár válaszában lelkes éljenzéssel fogadta a küldöttség, utána pedig Városy Gyula kalocsai érsek arra kérte az államtitkárt, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek legteljesebb bizalmukat és ragaszkodásukat tolmácsolja.

A politika világából.

Budapest, december 12.

Izgalom a bank-kérdés miatt.

Az appropriációs vita váratlanul nagy izgalom kitörésére adott alkalmat. A koalíció feladatainak legnagyobb részét már megoldotta s most már csak azok a kérdések vannak függőben, amelyek rendezése után az átmeneti kormánynak át kell engednie a teret egy következő s már állandó jellegű kormánynak. Egyrészt ez a körülmény, másrészt az a tény, hogy ezek a legutolsó feladatok egyszersmind a legnagyobb horderejűek is, természetesen izgatják a politikai világot, amely éppen ezért minden ingerlésre fokozottabb mértékben reagál.

Ennek az ingerlékenységnek tulajdonítható, hogy a képviselőház mai ülésének folyamán Gaál Gaszton beszédének hatása alatt a függetlenségi párt hatalmas tüntetést rögtönzött az önálló nemzeti bank mellett. Gaál Gaszton — maga is az általános várakozás feszültségének izgató hatása alatt állva — ugyanis röviden és kategórikusan kijelentette, hogy az appropriációs javaslatot elfogadja ugyan, mert az országot exlexbe kergetni nem akarja, de bizalommal nem lehet a kormány iránt, mely a bankkérdésben még egy nyilatkozatra sem érdemesíti a függetlenségi pártot. Harmincz évig követelte a függetlenségi párt a külön bankot és politikai erkölcs kérdése reá nézve, hogy ez a kérdés az ő követelése szerint oldódjék meg. Olyan fontos ennek a politikai erkölcs-parancsnak teljesülése, hogy addig a függetlenségi pártnak a választói reformot tárgyalnia sem szabad, míg a külön jegybank biztosítva nincs. Ezt a kijelentést a függetlenségi pártnak egy igen tekintélyes része nagyon élénken helyeselte és Gaál Gaszton beszéde végén tüntető ovációban részesítette. Justh Gyula házelnök, aki az elnöklést időközben átadta Náva y Lajos alelnöknek, képviselői helyéről szintén állandó helyesléssel kísérte Gaál fejtegetéseit, végül pedig a tüntetőkhöz csatlakozva, nyílt ülésben igen melegen üdvözölte a fiatal képviselőt.

— Éljen Justh! Éljen az önálló nemzeti bank! — zúgott percekig és a tüntetés a folyosón is folytatódott.

Mihelyt Justh Gyula kilépett a folyosóra, azonnal széles kör vette körül.

— Az önálló magyar jegybankból egy tapodtat sem engedünk; — jelentette ki a Ház elnöke, — amit eddig tettünk, azt egyedül csak a gazdasági függetlenség érdekében tettük.

Odament a csoporthoz gróf Andrassy Gyula belügyminiszter is, aki előtt Gaál Gaszton újra sürgette az önálló bankot és a kormány nyilatkozatát.

— Ennek a kormánynak nem szabad tovább kormányoznia, — mondotta a többi között, — ha a bankot meg nem csinálja.

Andrassyt fölöttébb bántotta a hang, amelylyel őt támadták és ingerülten ezt felelte:

— Én nem fogadok el tőletek a politikai erkölcsről semmiféle leczkét és tiltakozom az ellen, hogy a kormány erkölcsi obligót vállalt volna az önálló bank megcsinálására. Hanem igenis a kiegyezés megkötése alkalmából kijelentette, hogy szabad kezet tart fenn a bank dolgában s megvárja a mai Osztrák-Magyar Bank propositzióit. A bankbizottság is csak akkor dönt, ha a Bank ajánlata már beérkezett. De semmiféle becsületbeli kötelezettséget a kormány nem vállalt. Én a magam részéről az önálló magyar bankot nem tudom megcsinálni. Ha ti azt hiszitek, hogy megcsinálhatjátok az önálló bankot, akkor, mint annyiszor mondottam már, vegyétek át a

kormányt és csináljátok meg a saját szakállatokra. Én örülni fogok, ha megszabadulok az állásomtól, amely amugy is fölötte terhes, de különben is nagyon kellemetlenek már ezek az oldaltámadások és hátbatámadások, de meg feleslegesek is, mert tudhatjátok, hogy tőlem minden perczen megszabadulhattok.

— De kegyelmes uram, vetették közbe, — nem a te személyedről van szó, hanem a bankról, amelyet nekünk, függetlenségieknek meg kell csinálnunk okvetlenül. E nélkül meg nem élhetünk!

— Ha ti, — felelte Andrassy, — ugratni engeditek magatokat Polónyitól és nem várjátok meg, amíg a bank dolga tárgyalásra kerül, tegyetek tetszétek szerint. De jól tudjátok, hogy a bank-kérdés csak január elsején válik aktuálisá és csak a tavaszi tárgyaláson dől el. Ezt az időt meg kell várni, ha pedig jobban tudjátok a dolgot, ismétlem, csináljátok, ahogy nektek tetszik. De semmiféle felelősséget rám és a kormánynak most nem háríthatok.

Gróf Andrassy Gyula ezután tovább ment, de a vitakozás nem szűnt meg. Gaál Gaszton újra nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a kvótaemelést csak abban a tudatban szavazta meg a függetlenségi párt, hogy annak ellenszolgáltatása az önálló jegybank föllállítására lesz.

— A kvótaemeléssel csak azt fizettük meg, hogy nem kötöttük le magunkat előre a bankszabadsághoz meghosszabbítására, — mondotta gróf Semsey László. — Az osztrákok azt kívánták, hogy már a kiegyezésben hosszabbítsuk meg a közös bankot 1917-ig és ettől a követelés-től csak a kvóta fölemelése árán tudtuk őket elteríteni.

— Hát mi évenként ötödfél millió koronát fizetünk azért, hogy az osztrákok lemondtak egy törvénytelen követelésről? — mondta ingerülten Gaál Gaszton.

— Így van ez, — szölt közbe Barta Ödön és gondolkodva a csoport széteszlott.

Később aztán még többször alakultak csoportok, amelyekben kizárólag az önálló jegybank volt a beszéd tárgya.

Ezek az események állandóan foglalkoztatják ma a politikai világot és este a pénzügyi bizottság ülése alkalmával ismét szóba került a bankkérdés dolga. Wekerle Sándor miniszterelnök az eszmecsere folyamán nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a kiegyezési tárgyalások folyamán a bankkérdést teljesen elkülönítették, mint olyan ügyet, amely nem tartozik a kiegyezés komplexumába. Erről minisztertanácsi jegyzőkönyv is tanuskodik s így teljes lehetlenség azt állítani, hogy a kvótafölemelés ellenértéke az önálló jegybank föllállításának. A bankkérdésben teljesen szabad kezet biztosítottunk magunknak, és csak annyit fogadtunk el, hogy az Osztrák-Magyar Banknak a szabadsághoz meghosszabbítása iránt való kérelme fölött tárgyalni fogunk.

A függetlenségi párt végrehajtó-bizottsága.

A függetlenségi pártnak egy tekintélyes része gróf Batthyány Tivadarnak és Okolicsányi Lászlónak vezetése alatt mozgalmat indított a párt végrehajtó-bizottságának összehívása iránt. A mozgalom kezdeményezőinek az a nézetük, hogy a választói reform, az annexió és a bankkérdést legjobban a végrehajtó-bizottságban lehet tisztázni. Különösen a bankkérdést kell behatóan megvitatni, hogy aztán a bankbizottságban egyértelműen foglaljanak a párt tagjai állást. Az annexió ügyében, amint azt Okolicsányi máj nagyhatású beszédében is kifejtette, a mostani időt alkalmasnak találják arra, hogy Bosznia és Herzegovina hovatartozá-

sának államjogi kérdését véglegesen rendezték. Szóval a végrehajtó-bizottságban kívánják a nagyjelentőségű kérdéseknek előzetes tisztázását, hogy a párt plénuma elé már kimerítő vélemény kíséretében kerüljenek. A tervet megismertették Hoitsy Pál ügyvezető alelnökkel is, aki megígérte, hogy a kívánságot közli Kossuth Ferenczcel.

Kossuth, mint értesülünk, a tervet helyeslően vette tudomásul és a jövő hét közepén, szerdán vagy csütörtökön, már össze is ül a párt végrehajtó-bizottsága.

A karácsonyi szünet.

A jövő hét közepén megkezdődik a parlament karácsonyi szünete, amelyet egyelőre öt hétre terveznek. Wekerle Sándor miniszterelnök és Justh Gyula, a Ház elnöke ugyanis ma kora délelőtt hosszas tanácskozott a képviselőház munkarendjéről. Abban állapodtak meg, hogy a képviselőház a karácsonyi ünnepek előtt a költségvetési törvényjavaslaton kívül a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló javaslatot tárgyalja csupán és ennek a munkának az elvégzése után karácsonyi szünetét kezdi meg. A kormány reméli, hogy kedden már a főrendiház is tarthat ülést és szerdán megkezdődhetik a karácsonyi szünet, amely bezárólag január tizennyolczadikáig fog tartani.

Bizalom és bizalmatlanság.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, december 12.

Ma négyen beszéltek a költségvetési törvényhez: Mihályi Tivadar, Holló Lajos, Gaál Gaszton és Okolicsányi László. Mihályi Tivadar és Gaál Gaszton nem bízik a kormányban; Holló Lajos és Okolicsányi László bizalmat szavazott a kabinetnek. Holló Lajos hosszan és érdekesen okolta meg állásfoglalását. Széles képet rajzolt a politikai helyzetről és úgy találta, hogy a kormányt ma támogatni kell főadata elvégzésében. Gaál Gaszton igen élesen bírálta a kormány működését és nem talált benne sehol dicsérnivalót. Mindamellettt őt is nagy érdeklődéssel hallgatták és egy kis csapat süriün tapsolt neki. Okolicsányi László a fuzió szükségességét hangsúlyozta; taglalta a nemzetiségi és az annexió kérdését is.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött féltizenegy órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Návay Lajos.
Jegyzők: Hamersberg László és Vertán Endre.
Az elnök: Megnyitja az ülést.

A Ház harmadszori olvasásban is elfogadja az Ausztriával kötött kereskedelmi pótszerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot, aztán áttér a költségvetési fölhatalmazásról szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatására.

Mihályi Tivadar nemzetiségi sérelmeket hangoztat. Polónyi tegnapi beszédének a helyes konkluziója nem a kormány iránt való bizalom, hanem a legnagyobb mértékű bizalmatlanság lehet. Nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Holló Lajos: Azokkal a nagyjelentőségű kérdésekkel, amelyeket tegnap Polónyi a vita anyagába dobott, nem akar foglalkozni. A választójogi kérdéssel különösen azért nem, mert ez majd akkor lesz aktuális, ha a javaslat szövegére kerül. Mégis, a mai helyzet úgy a pártok, mint az ország jövője tekintetéből, komoly; az ország állapota súlyos, elsősorban azért, mert a külügyi helyzet bonyolult. Ámbár nem akar disszonáns hangot vegyíteni a két ország egyöntetű állásfoglalásába, annyit mégis kijelent, hogy az annexió keresztülvitelének idejét nem tartja szerencsésnek. (Helyeslés a függetlenségi párton.)

Azt mondják, hagyjunk föl nemzeti követeléseinkkel; kövessünk szociális politikát. Hiszen volt kormány nem egy, amelynek nemzeti programja

nem volt, akkor a szociális politika is pihent; míg a mostani nemzeti fölpezsdülés szociális alkotásokban is nyilatkozott. (Élénk helyeslés a függetlenségi párton.) Programmszerű kérdésekről szólva, sürgeti a szociális akció megindítását, a földteher egyenlősítését (Helyeslés.) és nemzeti szervezetünk megerősítését, amely utóbbi téren rendkívüli mulasztások észlelhetők. Lehetetlenné kell tenni egész társadalmi osztályok elbirtoktalánítását, az ország pusztítását s idegenek földszerzését. (Helyeslés a függetlenségi párton.)

Erős rendszabályokat sürget a szocialista terror ellen; az általa teremtetett állapotokat tovább tűrni nem szabad. Nyugati államok nem tűrnék el, hogy idegen képviselők jelenjenek meg munkásaik között, hogy gyűlöltre izgassanak az állam rendje és alkotmánya ellen. Nem lehet nemzeti érdek, hogy idegen elemeket, melyek nyíltan ellenségeink, szabadjukra eresszünk az országban. (Helyeslés a függetlenségi, taps a néppárton.)

Áttér a politikai helyzet vázolására, melynek megítélésében egészen ellentétes véleményen van, mint Polónyi. A nemzet vitális érdeke most azt követeli, hogy mindazok, akik a nemzeti fejlődés kérdéseiben egyetértenek, összefogjanak s ezt a fejlődést érvényesíteni és szolgálni tudják. Azt a közös alapot keresni, melyen egy ilyen politika fölépülhet, minden jóindulatú politikusnak kötelessége. (Helyeslés.) Ennél az alakulásnál azonban nem szabad semmi szín alatt szem elől téveszteni a nagy nemzeti célokat, a nemzeti akarat és szuverénitás teljességének kiépítését. (Helyeslés.) A nemzet a közelmúlt küzdelemben tehetett engedményeket olyan téren, ahol jogai kétségbe vonattak, ezért terelődött át a harc a katonai követelések teréről a gazdasági érvényesülés mezejére. Ebben a vonatkozásban kétségbevonhatatlanok a nemzet jogai, félre nem magyarázható kötelekben biztosítva vannak, ezekből a jogokból elakadni semmit sem lehet, mert velük a nemzet jövőjét alkudnának el. (Zajos helyeslés.) Abban a reményben, hogy ezeknek a jogoknak kivívására a képviselőház hazafias tagjai egyesülni fognak, a javaslatot elfogadja. (Éljenzés. A szónokot számosan üdvözik.)

Gaál Gaszton: Kijelenti, hogy csupán azért fogadja el a költségvetést, mert nem akarja az országot ex-lexbe kergetni. A kormány iránt való bizalomról nem lehet addig szó, amíg a bankkérdésben, ha már fölvetették, a kormány nyíltan nem körvonalazza álláspontját. A nyilatkozatra ezennel fölkeri a miniszterelnököt. Ha pedig politikai okok miatt a kormány nem tárhatja föl terveit, akkor a leghatározottabban cselekednie kell a külön bank érdekében. A függetlenségi párt csak azért szavazta meg a fölemelt kvótát, mert azt a külön bank árának tekintette. (Élénk helyeslés a függetlenségi párton.) Erkölcsei lehetetlenségnek tartja, hogy a kormány titkon az önálló bank ellensége legyen s egyidejűleg a függetlenségi párt bizalmát kérje a maga számára. Ha ez így volna, nem találna a parlamenti illem miatt szót eljárásának megbélyegzésére. A bankkérdés kielégítő megoldása nélkül a választási reformra nem is kerülhet a sor. (Élénk helyeslés és taps a függetlenségi párton.) Justh Gyula a helyén tapsol.) Nyugodt és állandó kormányzás első feltétele a politikai erkölcs; a pártokat abba a helyzetbe kell hozni, hogy szavukat beválthassák. A bankkérdés megoldása nélkül egyáltalában nem lesz kormányzás lehetséges. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps a függetlenségi párt egy részén.) Justh Gyula a szónokhoz megy, akit többen a pártból üdvözlönek és tüntetően kezét fog vele.)

Okolicsányi László: A kormány pártjának egy egységes táborba való tömörülését sürgeti. A jelenlegi kormánynak annyi sok elintézni valója volt, ami a mult kormányzathól maradt reá, hogy nem volt képes elég gyorsan megvalósítani az ígért reformokat. Az első nagy feladat a minden oldalról megnyilvánuló fizetésjavítási kérelem volt, amelyet csak fokozatosan lehetett megjavítani. A népiskolák és tanítóképzés államosítását sürgeti. Nagy sérelme a magyarországnak, hogy vannak még középsikolák Magyarországon, a hol a tannyelv nem magyar. Áttérve a bosnyák kérdésre, az annexiót időszerűnek tartja, de a magyar nemzeti szempontok érvényesítését sürgeti. A költségvetést elfogadja.

Az elnök megállapítja a hétfői ülés napirendjét, melyben a költségvetési vitát folytatják. Ezután áttérnek az interpellációkra.

Az Interpellációk.

Nagy György: Minthogy tudomása van róla, hogy Endrey képviselőnek a győri tanítóképző ügyében bejelentett interpellációjára a kultuszminiszter válaszolni akar s az ügyet nagyon fontosnak tartja, kéri, hogy interpellációját a legközelebbi interpellációs napon mondhasa el. (Helyeslés.)

Surmín György magyarul beszél s kifogásolja, hogy a horvát csendőrséget magyarul oktadják. Kéri a honvédelmi minisztert, hajlandó-e visszavonni az erről szóló rendeletet. Még két helyi interpellációt terjeszt elő.

Endrey Gyula terjeszti be interpellációját a

győri eset dolgában. Erről, valamint a kultuszminiszter erre adott válaszáról lapunk más helyén írunk. Az elnök az ülést két óra után berekeszti.

Költségvetés nélkül.

— A törvénytelen kormány kiadása. —

Budapest, december 12.

A képviselőház mai ülésén terjesztette elő Éber Antal, a zárószámadási bizottság előadója a bizottság jelentését az 1905. évi zárószámadásokról.

Első sorban megállapítja a jelentés, hogy az 1905. év törvényes és alkotmányos fölhatalmazás nélkül telt el. A Fejérváry-kormány fölhatalmazás nélkül szedte be az állam jövedelmeit. A bizottság ezért a törvénytelen eljárásért vád alá helyezést akart proponálni a képviselőháznak. Wekerle Sándor miniszterelnök azonban fölvilágosította a bizottságot, hogy a jelenlegi kormány a koronával szemben kötelezettséget vállalt, hogy az előző kormány cselekedeteiért jogi felelősséggel nem fogja terhelni azért a vád alá helyezést helyett a bizottság indítványozza a követeléseket:

„Mondja ki a képviselőház, hogy az 1905. évben báró Fejérváry Géza elnöklete alatt működött kormány amaz eljárását, amely minden törvényes fölhatalmazás nélkül, sőt a képviselőháznak 1905. június 21-én hozott határozata ellenére az állami bevételeket beszedte és az állami kiadásokat teljesítette, elítéli, kárhoztatja és ezen eljárást a parlamenti kormányzás rendszerének alapelveibe és alkotmányunk sarkalatos rendelkezéseibe ütköző eljárásnak minősíti.”

A bizottság, rendes költségvetés hiányában, csupán arra szorítkozhatott, hogy a zárószámadás egyes részleteire irányítsa a képviselőház figyelmét. Mindenekelőtt megemlíti a bizottság, hogy az 1905. évben is megismétlődött, hogy a kereskedelmi miniszter a magyar államvasut hivatalt és irodai szükségleteinek terhére a miniszterelnök rendelkezésére 200.000 koronát utalt át.

Vörös László akkori kereskedelemügyi miniszter azonban ezenkívül további 200.000 koronát utalt ki hasonló módon. A bizottság meggyőződött arról, hogy Vörös László ezt az összeget nagyrésztben oly kiadások fedezésére fordította, amelyek sem a magyar államvasut érdekeivel, sem az ország érdekeivel, hanem kizárólag arra lehettek alkalmasak, hogy az akkori kormányrendszer számára pénzáradmányokkal támogatást biztosítsanak. A bizottság meggyőződött arról, hogy Vörös László ebből az összegből jelentéktelen fővárosi és vidéki lapoknak, továbbá rosszhírű újságíróknak és politikai kalandoroknak adott segítséget, egyeseknek tíz-huszezer koronát kitévő összegeket, sőt három esetben csaknem huszezer koronát maga a miniszter vett föl saját nyugtájára minden megokolás és minden utólagos igazolás nélkül. A jelenlegi kereskedelemügyi miniszter által kihallgatott tisztviselők kijelentették, hogy annak idején ismételtlen figyelmeztették Vörös László kereskedelemügyi minisztert arra, hogy a pénzkezelésnek ez a módja a számviteli törvénybe ütközik. A bizottság itt is csak annak megállapítását indítványozza a képviselőháznak, hogy Vörös László ez eljárásában a törvényes rendnek oly súlyos megsértését látja, hogy e fölött rosszaságát fejezi ki és azt elítéli. Ez esetből kifolyóan azonban a bizottság a szolgálati pragmatika sürgős megvalósítását látja szükségesnek.

A jelentés további részeiben György Endre volt földmívelési miniszter nyugdíjának kérdésével foglalkozik, amelynek megállapítása nem felel meg a törvény rendelkezéseinek. Hasonlóképpen föl sorolja a bizottság Tarkovits József, Kállay Albert, Szinnyei-Merse István, Csáky György Napoleon gróf, továbbá Juhász Lajos esetét, akiknek nyugdíját szintén nem a törvény értelmében megfelelő módon állapították meg nagyobb összegben.

A bizottság megvizsgálta az államvasutak, az állami gépgyárak, az erdőüzemek és az állami birtokok kezelési számadásait és ezeket olyanoknak találta, amelyek alapján a rendszeres ellenőrzés lehetetlen. Megállapította a bizottság az állami vagyonteltár megvizsgálásánál azt is, hogy ez a mai kezelésében nem szolgálhat hű képet az állami vagyony helyzetéről. A bizottság végül hangoztatja, hogy tudatában van annak, hogy a mai kormánynak eddig annyi rendkívül fontos és sürgős dolga volt, hogy az állami számvitel rendezésére eddig nem gondolhatott. Azonban a közel jövőben szükségesé válik az állami számvitelnek teljes reorganizációja, amelyre vonatkozólag a bizottság Wekerle Sándor miniszterelnöknek, mint pénzügyminiszternek konkrét kijelentéseit is bírja.

Apróságok a t. Házból.

I. Mit mondott a király?

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter hazajött Bécsből. Azt jelentették volt róla, hogy a kongrua-javaslatához az előzetes jóváhagyást megszerezni ment a királyhoz s ennél fogva híresztelték, hogy a mai ülésen be is terjeszti a jóváhagyott javaslatot. Csakhogy ez a híresztelés még abból az időből származott, amikor nem tudták, hogy mit fog végezni Apponyi a — győri ügyben. Tudniillik a kongrua a győri ügy spanyolfala lett volna.

Ahogy azonban mult az idő, háttérbe szorult a kongrua és előrenyomult a győri ügy. Apponyi bejelentette, hogy a mai ülésen válaszolni fog a győri kicsapott preparandisták érdekében tett interpellációra. Ama tanítóképezdei növendékekről van szó, akiket kicsaptak, mert december másodikán nem akartak elmenni a császárubilemos püspöki misére. Erre aztán nem lehetett tagadni, hogy Apponyi a győri fiúk miatt volt a királynál s miután a választ bejelentette, már abból tudni lehetett, hogy jól végezte a dolgát. Tehát a kongrua lekerülhetett az aktualitások szinteréről.

Apponyi kijelentette válaszában, hogy a győri esetben pertörlés van és minden visszaállítatik abba a stádiumba, amelyben december 2-ika előtt volt. Mintha nem is lett volna püspöki rendelet és az ifjak mintha semmit se tettek volna ellene.

A Ház helyeselt és Apponyi meg volt mentve.

A naivabbak azt mondták, hogy ime, Apponyi „kivágta magát!” Mások viszont azt hirdették, hogy a függetlenségi hangulat hozta létre az Apponyi álláspontjának a megváltoztatását.

Azonban az egyik bizalmas szögletben több valószínűséggel környékezték a titok nyitját.

Nem Apponyitól függött az, hogy mi történjék, hanem a királytól.

Apponyi részéről vállalkozásnak elegendő volt az, hogy az ügyet a király elé terjesztette.

A király pedig így szólt:

— Lassen Sie die Buben laufen. (Hagyja szaladni a fiukat.)

Az öreg embernek mennyi kedves szeretetreméltósága foglaltatik e pár szóban. Mi öröme lenne a királynak abból, hogy ha megbüntetnék a fiukat: akik nem akarnak templomba menni olyan napon, amelyik máskülönbben nem ünnep.

Ellenben, ha megtudják, hogy mit mondott a király, hála keletkezik a szívükben, sőt még arra is gondolhatnak, hogy az ő felsőbbeségük egész pereputtyánál hazafiasabb ember — a király.

II. Utazás Polónyi körül.

Polónyi Géza tegnapi beszéde ma is foglalkoztatta a képviselőházat. Arra várakoztak, hogy előbb Wekerle, majd pedig gróf Andrassy válaszolni fognak Polónyi Gézának. Azonban, amint mult az idő, egyre halasztódtak a beszédek, majd pedig azt mondták a miniszterek, hogy nem szükséges sietni, ráérnek majd akkor felelni, ha az appropriációs vita befejeződik.

— Az egészet nem szabad — így szóltak — többre értékelni, mint egy beszédet, amelyik ellenzéki irányú és legfeljebb annyiban különbözik mástól, hogy tulságosan hosszú. A kormány nincs ugyan hozzászólván az ellenzéki beszédekhez, mindamellett nem szabad rögtön megijedni, mihielyt hall egyet.

A körülállók úgy tettek, mintha hozzájárulnának ehhez a fölfogáshoz s egyikük megtoldta a következő jellemzéssel:

— Az ilyen tulságosan hosszú beszédekkel úgy vagyok, mint az a polgártárs, aki elment az Operába, meghallgatni a nagy Trisztán és Izoldét.

Másnap kérdezi tőle a barátja:

— Nos, hogy telt az idő az Operában?

— Köszönöm — feleli az — egy kissé különösen telt. Tudniillik, amikor féltizenegy órakor megnéztem az órát, akkor látom, hogy félkilencz óra van.

Leghívebb embere Polónyi Gézának báró Kaas Ivor, aki mindennapra hoz egy-egy példázatot, amivel támogatni igyekszik Polónyit.

Hogy Polónyi támadásai megmozgatták a függetlenségi pártot a koalícióban, báró Kaas így vélekedett:

— Eddig azt mondták, hogy két dudás nem fér meg egy csárdában. A koalícióban megfér. Sőt, ha egy dudás két nótát fúj, az is lehetséges, ha máskülönbben mind a kettőt bevette a programjába. Ezért a 67-es néppárt, amikor belépett a koalícióba, kikötötte volt, hogy a Gotterhalte mellett a Kossuth-nótát is fujja. Tehát megfér a csárdában, akkor is, ha egyszer a Gotterhaltét, máskor a Kossuth-nótát fujja. Ellenben a függetlenségi párt a koalícióban is csak a Kossuth-nótával maradt. Ezért, ha a függetlenségi párt fujja a Gotterhaltét, ez már nem fér össze a programjával.

* * *

III. A kézdivásárhelyi tanu.

De azt már Nagy György beszélte, hogy mi történt Kézdivásárhelyen, ama Polónyi választáson, amikor Nagy György támogatta a kerületben Polónyit.

Az ellenjelöltnek, Tagányinak a választási párt helyiségébe bementek a Polónyi kortesei. Ott persze összekaptak s a Tagányi-pártiak azt kívánták, hogy a Polónyisták távozzanak el.

A csetepatét észrevette a Tagányi-párti rendőrkapitány és hogy béke legyen, odament az egyik Polónyista főkorteshoz, M. Emilhez:

— Barátom, — szólt hozzá — tedd meg azt a szivességet és vidd el innét embereiteket, nehogy botrány legyen. Kérlek igen szépen...

M. Emil erre egyszerre kiáltani kezdett:

— Hogy mer engem a főkapitány ur inzultálni! Ennek megiszsa a levét. Hogy mert engem pofonvágni! Tudja-e, hogy a hivatalos hatalommal való visszaélés miatt tömlőcbe juttatom, érte-e főkapitány ur! Nagy ára lesz ennek a pofnak.

A főkapitány megdöbbenve fordult hozzája:

— Megörültél? Hisz egy ujjal se érintettelek! Hisz csak szépen kértelek s eszemágában se volt, hogy hozzád nyuljak.

M. Emil azonban tovább kiáltozott:

— Hogy nem igaz! Azt meri mondani, itt ennyi ember előtt, hogy nem vágott pofon. De hiszen mindenki látta, hogy pofonütött.

A körülötte levők elképedtek. Azonban a tömeg háttérből előlépett egy hosszú székely és szólt:

— Vagy igen, pofon vágta. Még pedig kétszer.

És persze ez a kitünő tanu is Polónyista volt.

Budapest, december 12.

Kristóffy nyilatkozata. Kristóffy József volt belügyminiszter Polónyi Géza tegnapi beszéde kapcsán hosszabb nyilatkozatot adott ki. Előbb tiltakozik az ellen, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap úgy nyilatkozott, hogy proklamációkkal Kristóffyék szoktak dolgozni, majd kijelenti, hogy az új minisztérium eredetileg olyképpen volt kontemplálva, hogy az 67-es vezetés alatt csakis a 48-as függetlenségi párt bevonásával alakíttassék. Ennek a tervzetnek az volt a magyarázata, hogy amennyiben a helyzet megoldásának kulcsát a Fejérváry-kormány az általános választójognak megalkotásában vélte feltalálhatni, ennek folytán oly kormány létesítését proponálta, amely a választójogi reformot már a saját programja folytán is a maga teljes tisztaságában lesz hajlandó megvalósítani. Hogy azután a kormány mégis az alkotmány- és néppárt bevonásával alakított meg, az tényleg Polónyi érdeme, aki Kossuth megbízásából Bécsben megjelenván, báró Fejérváry miniszterelnöknél kieszközölte, hogy a kabinetbe az alkotmány- és a néppárt tagjai is bevonassanak.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Polgármester-választás Mezőtúron. A mai tisztújító közgyűlés polgármesterré egyhangulag Spett Ernőt választotta meg. Ügyész Tóth Imre, helyettes ügyész Ádám Ferencz, mérnök Csillag Emil, első tanácsos Bódy Antal, második tanácsos Bordács Sándor, árvaszéki ülnök Fadgyas Károly, közmunkatanácsos Biró Gergely lett.

Nagybecskerek város közgyűlése Jankó Ágoston alispán elnöklésével a régi tisztviselőket újból megválasztotta.

A győri diákok győzelme.

Budapest, december 12

Apponyi Albert ma válaszolt a képviselőházban Eitner Zsigmond interpellációjára, amely a győri kicsapott tanítóképezdei növendékekre vonatkozott. A miniszter válaszában lényege az, hogy a diákokat visszaveszik és helyre állítják a „status-quot”.

Az a kérvény, melyet a kicsapott növendékek a győri püspökhöz intéztek, olyan tartalmu, hogy hazafias érzésüket egyáltalában nem érinti.

Apponyi az ülés végén válaszolt Eitner Interpellációjára, de ezt megelőzőleg Endrey Gyula kérte föl — Eitner nem lévén a Házban — hogy — válaszoljon.

Apponyi ezt mondotta:

T. képviselőház! Amit néhány nappal ezelőtt meg nem tehettem, hogy t. i. a győri tanítóképezdesben előfordult események tekintetében érdemleges választ adjak, azt ma megtehetem. (Halljuk! Halljuk!)

Nagyon sajnálom, hogy Eitner Zsigmond t. képviselőtársam nincs itt, akit megilletne a felszólalás joga a válaszom után, mert dacára annak, hogy ma más képviselő az interpellációt megújította, Endrey Gyulán kívül még Eitner Zsigmondnak is joga lett volna felszólalni. De én még sem akarom bevárni, míg ő megjelenik a Házban (Helyeslés), mert azt hiszem, hogy nagyobb érdek, hogy ennek az ügynek hullámai minél előbb elsimuljanak, miután más tanítészeti is átsaptak és annak fegyelmét komolyan veszélyeztetik. (Zaj.)

Molnár Jenő: Fegyelem? (Zaj.)

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter: Bocsánatot kérek, én hallom ezt a közbeszólást, de én ezen a helyen, melyen ülök, nem csirálhatok csupán érzelmi politikát, nekem nem szabad magamat hangulatoknak és érzelmi hullámzásoknak átengedni, nekem minden szempontot, mely a tanügyi igazgatással össze van kötve, szem előtt kell tartanom (Élénk helyeslés) és ezeknek sérelme nélkül kell azon lennem, hogy azokat a magasabb szempontokat is érvényesítem, melyek folytán némely ügy kinő az iskolai fegyelem kérdésének egyszerű korlátai közül. (Élénk helyeslés.) Ezt tettem tölem telhetőleg a jelen esetben is. (Helyeslés.)

Tényleg olyan összekuszált és egész tanügyünkre nézve káros helyzet állott elő, hogy kötelességemnek tartottam — ámbár nem az én vezetésem alatt álló tanítészetről van szó — közbelépni. Tehettem ezt annál inkább, mert a győri püspök ur az egész esetről nekem hivatalos értesítést küldött. Ennek tartalma a dolog lényegében megfelel a közismereti tényeknek. Erre én azt a meggyőződést táplálva, hogy ennek az ügynek bonyodalma nem lehet másképpen megoldani, mint azzal, amit jogászai nyelven pertörlésnek neveznek, (Helyeslés) azon felhívást intéztem a győri püspök urhoz, hogy tekintettel arra, hogy legjobb hitem és meggyőződésem szerint ezeknek a növendékeknek cselekedetében a király iránti köteles tisztelet megtagadásának sem szándéka, sem tényállásdoka nem forog fenn, (Hosszantartó élénk helyeslés és taps) — mert hisz az koincidált azon t. képviselőink álláspontjával, akik a december másodikára vonatkozó miniszterelnöki indítványt sem tették magukévá s akiknek királyhűsége iránt pedig a legkisebb kétség sem lehet (Élénk helyeslés) — mondom, tekintettel erre, felhívtam a püspök urat pertörlési eljárásra, tudniillik, hogy éppen ezen magasabb szempontokra való tekintettel, a december második előtti status quot sziveskedjék helyreállítani. (Élénk helyeslés.) Tehettem ezt annál nagyobb megnyugvással, mert abban a meggyőződésben élek, hogy ez az eljárás felséges uralkodó királyunk fenkölt lelkiületének is legjobban megfelel. (Zajos helyeslés.)

A győri püspök ur az én felhívásomnak eleget tett és kinyilvánította, hogy az egész esettől a növendékekkel szemben teljesen el kíván tekinteni és a december 2-ika előtti státuszkvót fogja helyreállítani az egész vonalon. (Élénk helyeslés.) Tehetette ezt tekintélyének minden sérelme nélkül, a kormány felhívása folytán, amely a magasabb állami érdekeket van hivatva kifejezésre juttatni és érvényesíteni és amelynek erre vonatkozó álláspontját a püspök ur honorálta. (Helyeslés.)

Ennek az ügynek tehát vége van és kérem is mindazokat a tényezőket, akik erre befolyást gyakorolnak, hogy ezen megoldás után vége is legyen, ne hogy egyéb iskolákra átterjedjenek annak hullámai, a t. Házat pedig arra kérem, méltóztassék ezen válaszomat tudomásul venni. (Hosszantartó, zajos helyeslés, éljenzés és taps.)

A „Kurucz Ifjak Társaságának” elnöksége ma délelőtt Nagy György országgyűlési képviselő vezetésével megjelent Justh Gyula képviselőházi el

nőknél, akit arra kértek, hogy teljes súlyával hasson közre, hogy a győri tanítóképző-intézet növendékeit a felmerült incidensből kifolyólag semmiféle bántódás ne érje. Justh Gyula, a memorandumot átvéve, a következőket mondotta:

— Igen tisztelt fiatal barátaim! Ami a jelen ügyet illeti, amely miatt önök elméjétek, erre nézve megnyugtatólag közölhetem, hogy a közbenjárásomra ez idő szerint már semmi szükség sincs, mert a kérdés olyan helyen oldatott meg és a kultuszminiszter ur olyan választ fog adni, amely mindenkit a legteljesebb mértékben kielégíthet. (Élénk helyeslés.)

Nagyon köszönöm még egyszer, hogy bizalommal fordultak hozzám és kérem, hogy továbbra is minden hazafias ügyet szívükön, lelkükön viseljenek. (Zajos éljenzés.)

Ezután a házelnök a küldöttség vezetőjével és tagjaival is kezet fogott és az ifjak küldöttsége Justh Gyula zajos éltetése közben távozott.

Az adóreform tárgyalása.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, december 12.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután öt órakor Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott, melyben a kormány részéről dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és Papp Mihály pénzügyminiszteri osztálytanácsos vettek részt. A bizottság mai ülésében folytatta a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójára vonatkozó törvényjavaslat részletes tárgyalását.

A javaslat 17. §-ánál Mérey Lajos azt javasolta, hogy az adóköteles jövedelem megállapításánál a mérlegszerű nyereségből levonandó értékesítési és pótlási tartalékalapokra szánt összegek csak bizonyos korlátozások között legyenek levonhatók.

A bizottság Wekerle miniszterelnök felvilágosítási kapcsán Mérey Lajos eszméjét magáévá tette, azonban szabad mérlegelésre bízta azt, hogy valamely vállalat tartalékalapja az üzlet minősége szerint túlhaladja-e a normális határt és ezen esetben ez a meghaladó rész vállalati adónak fog alávetetni.

Éber Antal felvetett eszméje alapján Wekerle miniszterelnök felvilágosításai után a bizottság felvette továbbá azt az intézkedést, mely szerint a vállalatok értékpapírkészleteinél a nyereség csak akkor adóztatik meg, ha a beszerzési árral szemben mutatkozik nyereség, nem pedig, ha az előző évi mérleggel, amely a leírt értékeket mutatja.

A 18. §-nál Éber Antal indítványozza, hogy a vállalatok legalább két évre visszamenő üzleti veszteségeiket a következő évek nyereségéből levonhassák, továbbá, hogy az előbb már adóköteles tartalékba helyezett összegből fedezett veszteségeket levonhassák az adóköteles jövedelemből, mint ez az osztrák törvény 97. §-ában is ki van fejezve.

Wekerle Sándor miniszterelnök az utóbbi módosításhoz hozzájárul azzal a szövegezéssel, mint az osztrák törvényben van, de csak megadóztatott tartalékok tekintetében. Az előbbi módosítást csak az iparvállalatokra nézve hajlandó koncedálni.

A bizottság hosszabb eszmecsere után a kormányelnök propositiója értelmében határoz.

A 19. §-nál Nagy Ferencz kifogásolja, hogy a szakasz intézkedései ellentétben vannak a szövetkezeti törvényvel és kedvezőtlenül bántanak el az önszegélyző szövetkezetekkel, mint azt a szövetkezeti törvény statúája.

Issekutz Győző nem bánta el kedvezményesen azokkal a szövetkezetekkel, melyek a féltől 8%-ot meghaladó kamatot szednek.

Nagy Ferencz rámutat arra, hogy abnormis időszakokban, mint a közelmúltban is, ha egy reescomptal dolgozó önszegélyző szövetkezet 8%-nál többet szedett, ezt difikultálni nem lehet, mert ilyen időben ez az intézet kisebb kamattal meg nem élhet.

Wekerle miniszterelnök indítványai szerint a szakaszt megfelelőleg átalakították.

A 20. §-nál Buza Barna azt indítványozza, hogy ha egy vállalat alaptőkéje és tartalékalapja 6%-nál többet jövedelmez, úgy a jövedelem-többletnek megfelelőleg az adókulesban progresszió érvényesüljön.

Széll Kálmán óva inti attól, hogy tökéletes törvényhozás által külföldi versenyképességünket csökkentjük és pénzügyi befektetésünket súlyosbítsuk.

Wekerle miniszterelnök sem tartja lehetségesnek, hogy a szigor terén tovább menjünk.

Buza Barnát meggyőzték az argumentációk és módosításától elállt.

Nagy Ferencz az iparvállalatok adóját csökkentené és a bányavállalatok adójával egyenlően 10% helyett 7%-ban állapítaná meg.

Wekerle Sándor miniszterelnök rámutat arra, hogy a bánya egy bizonyos idő múlva kimerül és kedvezőtlenebb helyzetben van, mint az iparvállalat.

Ha segíteni akarunk az iparvállalatokon, tegyük ezt jövedelmi adójuk kulcsának megállapításánál.

A bizottság a szakaszt eredeti szövegében fogadja el.

A 21. §-nál Éber Antal indítványozza, hogy a magasabb adótétel csak a bankkamatlábánál 3%-al magasabb kamattétel, de legalább 8% kamattal megmagasításával álljon be.

Mérey Lajos hozzájárul Éber módosításához.

Nagy Ferencz figyelmeztet arra, hogy a 21. § a korona-szövetkezetek uszóját, mely az üzletrészek be nem számításában nyer kifejezést, nem teszi lehetővé.

Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárul ahhoz, hogy csak az időszakonként fizetendő mellékjárulékok vétesenek tekintetbe, sőt a végrehajtási utasításban tisztázni fogja, hogy árfolyamkülönbözést, bizonyos provízió, konzorcionális nyereség stb. ide ne számítassék bele. Nagy Ferencz észrevétele is a végrehajtási utasításban fog figyelembe vétetni. Éber azon indítványához, hogy a pénzügyminiszternek kivételes jog adassék a rendelkezés felfüggesztésére, szintén hozzájárul.

A bizottság ily értelemben határoz. A javaslat hátralevő szakaszainak letárgyalása után az ülés véget ért.

Meliszto az eseményekről.

A cseh-német viszálynak vége, mintha nem is gyökerezett volna a lelkek mélyében. Pedig ott van kitörülhetlenül. Ma már ez a viszály annyira a múlté, hogy nem beszél róla senki.

A cseh nemzetiség arra törekszik, hogy nemzetnek ismertessék el a jelenlegi kapcsolat alatt is. Ennek a törekvésének akként ad kifejezést, amiként tud. Nem tetszik a hatalomnak, leküldi köztől a hóhért s egyszerre csend lesz, törekvésüknek minden, de minden megnyilvánulása egyszerre elnémul. Még annyit zajt se csapnak, mint a csirkék, mikor kánya röpi közüjük.

Az állami rend, bármilyen formája legyen is az államnak, parancsoló szükség. De ám az is örök igazság marad, hogy a zsarnokság csak ott honosodhatik meg, ahol a zsarnokságot türik. Ebben a gyönyörűsége monarchiában pedig türik. Ez a hóhért-cset konzekvenciája.

Mi lesz nálunk?

Hogy a magyar képviselőházba Polónyi Géza vezette be tegnapelőtt a már-már végképp elaiudt ellenzéki hangot: az pusztán véletlenség. Gaál Gaszton képviselő tegnap felszólalása, a kegyelmes Justh Gyula üdvözlésére való sietése, a függetlenségi párt tagjai mind tanubizonyoságot tesznek arról, hogy a felfüggesztett elvek nem halnak meg, csak táp kell a lángoknak és ezek előtörnek. De ha előtörnek, hova érnek nyelveik? Ez itt a kérdés. Egy sarkantyúhoz érnek, mely ismét megfordul kegyelemben s mi ott leszünk ujjra, ahol a part szakad.

Egy miniszteri folyosói beszélgetés kergeti fejembe ezeket a gondokat, mert elhíntve látom a krízis magvát.

A paktum pontjai közül egy elsikkadt: a nemzet jogait illető parlamenti deklaráció. Ezt lehet kormányzati kényelemre és sok mindenre visszavezetni; de a paktum pontozatai közül csak egy vár megoldásra: a választói reform.

Ma a függetlenségi párt, igen helyesen, ellenértékét kéri eddigi hallgatásának s a vélemények oda eszesodnak ki, hogy a különálló magyar nemzeti bank nélkül nincs tovább lehetőség az ügyek vitelére.

Ide kapcsolódik az a miniszteri folyosói beszélgetés, mely szól pedig ilyen ékesen:

— Hát csináljátok meg a magyar nemzeti bankot, de — nélkülem. Én kezet fogok nektek csókolni. Mit jelent ez?

Ez azt jelenti, hogy történhetik bármi, az önálló bankból nem lesz semmi. Nem azért, mivel a 67-esek programjával ellenkezik, hanem tisztán csak azért, mert a 67-esek programjába csak az kerül belé, amit odafont megengedhetnek tartanak.

Szóval: szabad kormányozni, de csak úgy, ahogy Bécsben megengedik. Nemzeti akaratról szó se legyen!

A közjogi harcok befutottak a paktumba, a gazdasági önállóság pedig nem tudni még mibe fog bele futadni, de hogy a függetlenségi törekvések itt is hajótörést fognak szenvedni, ahhoz ma már semmi kétség nem fér.

Egy dolog eszgethetne még az összes függő kérdések megoldásának: a külföldi bonyodalom.

A helyzetet így képzelem: alakuljon ki a fuzió, ha tud. Van elég 67-es elem; de alakuljon ki egy elszánt ellenzék is, aki ne nézzen se jobbra, se balra, csak elveinek szentségére. Ez még megérlelheti a gyümölcsöket, mint ahogy ma már másként állanánk, ha formulák és paktumok nem lennének a világon.

A magyar függetlenségnek csak a zavaros tóban teremnek halak.

— Gretchen! Neked nem kell Bosznia, neked a magyar függetlenségért dobog a szived!

***

Széchenyi Miklós gróf magyar püspök, de belőle nem válhatnék „Tomori büszke vezér”, aki elhagyná „érseki székét”, — sőt ellenkezőleg: e szék felé sunyit.

Ne vegyék rossz néven katolikus főpapjaink, ha nálunk is másképp kezdenek majd gondolkodni, mint most. Igen, másképp. Például úgy, ahogy a francziák, akik abban a meggyőződésben püfölik a reverendát, hogy a modern élet megrontóivá váltak.

Ma még buták vagyunk. De az ilyen modern széchenyiádk alkalmasak lesznek a multak kutatására, keresvén a klérus főbjeinek nyomát abban a légkörben, ahol a nemzet szive dobog. És egyszerre fog feljajdulni minden fájdalom, amelynek kitörése elől nem óvhat meg senkit egy érseki szék.

Sehol a világon nincs rá példa, hogy valakit azért, mert jó hazafi akar maradni, üldözzék, csak itt, ebben a szerencsétlen országban, itt is, legyen hála az istennek, csak rétegekben.

Mennyi poézis van annak a kálvinista papnak az tmájában, akinek felsőbb parancsra istentisztelettel kellett megünnepelnie egy császári jubileumot:

„Ne nézd uram, hogy ő német
Ő is a Te teremtményed!”

És milyen utálatos, rémséges az a kép, mikor ő eminenciája keresztet vet számolya előtt, szemelt égnek mereszi s ugyanazokban a pillanatokban anyák sirnak és gyermekek tördelik kezeiket.

Kolonics ur! ezt nem jól csinálta.

***

Polónyi Gézára haragudznak, ez tény; de hogy miért haragudjanak legutóbbi beszédjeért, nem tudom megérteni.

Indiszkret volt, mondják. Miben? Amiket elmondott a paktumról, azokat a verebek is csiripelik. Tamadott? Azokat támadta, akit ők jobban és sikeresen támadták, a vissza-támadás az ő legemberrőbb joga, ha van alapja hozzá.

Függetlenségi szempontból pedig elég alap a pluralitás, amely se paktumban, se a függetlenségi párt programjában soha benne nem volt. Miért kell ezt megcsinálni? Mert parancsolják?

Szépen vagyunk. Meg kell csinálni, amit parancsolnak, ha rossz is és a jót nem lehet megcsinálni, mert nem engedik.

***

A szerbek György urfia megint összekocczant az apjával.

Péter király a béke hive, fia, a trónörökös, a háborus párttal czimboról s ezt a fiu rakoncátlanságára vezetik vissza.

Pedig a dolog nyitja ott van, hogy nem Péter király volt látogatóban Szentpétervárott, hanem fia, a trónörökös és nem Péter király beszélt a czár atyuskával, hanem a fia. Itt van a kutya eltemetve és ott, hogy György urfi jobban tudja, mint az egész európai diplomácia, hogy lesz-e háboru vagy sem?

EGYHÁZAK.

— Kálvin János emléke.) A reformátusok jövő esztendei nagy ünnepére erősen folyik a készülődés. Külföldön és hazánkban október 31-én, a reformáció emléktünnepén minden templomban a genfi szobor céljaira gyűjtöttek és nálunk tekintélyes összeg gyűlt egybe. Magyarország reformátusai külön is megünneplik a négyszázados évfordulót. Egyházi ünnepségeket rendeznek, de a megemlékezésnek kivált az irodalom terén fognak hódolni. Erre az alkalomra Kálvin alakját és tanításait számos könyvben írták le. Közülük az egyik a következő:

A SZEZÓN.

Nem tehetek róla, de Steinheilnéban csak a Pénzért agyonhajszolt vadat, a minden asszonyiságából kiforgatott asszonyt látom. Aki test-lelkét bármely pillanatban eladta, mert el kellett adnia azért a férfiert, akiben fehér leányálmával csalódott, aki őt piacra korbácsolta, akit utált éppen tespedő férfiatlanságáért. És aki annyi szenvedés, megaláztatás és munka után örök átokként az utjában állott, amikor a boldogság, az utolsó szerelem, a még tán elülről kezdhető élet hideg sugara derengett feléje. Magának Steinheilnek teteménél igen nehéz elfogulatlanul elgondolni, hogy az a förtelmes asszony, aki a vizsgálóbíró előtt oly lehelletfinoman hazudik, aki ártatlanokat kever bele a legkisebb gond, lelkifurdalás és megbánás nélkül, hogy ez az elvetemült asszony, Páris szeretője, félig lezárt pillájú, álmodozó vidéki kislány volt, akit Steinheil csak talentumának káprázatos beállításával, a jövő élet párisi gazdagságával, előkelő összeköttetések emlegetésével tudott elszédíteni. A leány hitt, s amikor asszonyvá vált, nagyon hamar kellett ráébrednie Steinheil ur minden nyomorára. Hogy az ördög sem veszi a képeit, hogy éheznek, hogy az összeköttetésekből mindössze csak annyi az igaz, hogy az istennek hitt férfi épp őt akarja áruba bocsátani ezekért az összeköttetésekért. Valami feneketlen borzalom forgathatta föl a Párisba csöppent vidéki asszonyka lelkét s az első eladott csók, az első eladott ölelés, amelynek árával be kellett az urának számolnia, csak gyűlöletet és utálatot, verítéket, könyvet és vért sajtoltathatott a szívéből. Steinheil már akkor elveszítette a játszmáját, mikor az asszony előtt először nem tudott festeni s talentuma a hideg vacsorák potom erejéig sem kamatozott. A szegényesen megrendezett első férfi-zsur, a szellemes és csinos háziasszonynak első piacraállítás, majd a jólét, a pompázó toalettek s az előkelő összeköttetések kedvéért rendezett orgiák, kártyázások s áldozatok kifosztása csak szíthatták a szerencsétlen nőben nemcsak a férje, de a férfi ellen való gyűlöletet és utálatot is, aki a nőstényét odadobja a módosabb hímeknek egy kis legelőért. Maga pedig — fest. Henyél, jól él, poczakosodik, szeretőt tart, koszik és fest — a zseni!

A csókok mámora, a játék szenvedélye, a karriér kiküzdésének láza soha sem fojthatta el Steinheilnéban azt az atavisztikus asszonyiságot, azt az elvesztett élet után való álmatlan sirást, hogy nincsen embere, erős, okos, jó és kegyetlen, akinek odavesse magát, egészen, aki védje és gondoskodik róla. A többiek megfizették — Steinheil pedig csak a diványon és az ágyban heverészett napokon és napokon át, mikor neki pásztorórákra kellett öltözködni. És Steinheil nézte és aztán elszámoltak.

Egy ilyen élet előderengő alkonyán Steinheilné — szerelmes lett. Nem pénzért, nem számításból, egyszerűen csak szerelmes. Boldogságért boldogságból. De a férje minduntalan eléje toppant s kergette az üzlet után. Mert még mindig nem volt elég. És soha sem lesz elég! Nincs menekülés, visszafordulás, csak utálat van és csók és érte pénz . . .

És akkor az asszony a nagy „családi jelenetek“ folytonos kalapácsütése alatt az agyonhajszolt vad vakmerő tehetetlenségével visszafordult és a megrontóinak esett.

Szánalmasan, letiporva, esztelenül hazudik most a bírói előtt. Pedig csak a hitvesi életét kellene elmondania, úgy, ahogy volt, mezteletlenül, napról-napra és éjszakáról-éjszakára. Eny-

nyit keresett és aztán kifáradt. Pihenni akart. Nem engedték: ölt.

Ki ne nézné furcsa tünődéssel azokat a holt irodalmi ünnepeket, amelyekről minduntalan bő tudósításokat hoznak a lapok s amelyeket a külföld felbuzdulása után halk és halovány visszhangképp hol a legtekintélyesebb irodalmi körökben, vagy sötét önképző társaságokban, hol pedig az akadémia disztermében szoktunk megülni. Milton, Petrarca, Dante, hogy csak a legismertebb iskolaneveket említsen — az ő születési, vagy halálzási dátumát természetesen, hogy megünneplik, ahol őket is ismerik, mert ott sokan és igen sokan talán egyik legkedvesebb emberüket, vigasztalójukat, vagy hősíket szeretik bennük. Ott az ilyen ünnepek üzleti felendüléssel járnak, új kiadások, könyvvásár, kutatásoknak, levelezéseknek időszerű piacra dobása, ott az eddigi kultusz tovább terjedéséről, vitákról, eszméknek újabb életrekeléséről van szó.

De nálunk? Miért megyünk mi a külföld után? Tartunk felolvasásokat Petrarcáról, értekezéseket Miltonról, amikor az iskolakönyvek szemelvényeinek emlékéen felül soha egyetlen Milton-könyv, vagy Dante-kötet a kezünkbe nem kerül. Amikor élő, küzködő mai irodalmunkat, a mienket, soha még csak ilyen felolvasás, vagy értekezés erejéig sem méltatjuk, amikor itt még ma sincs szobra Jókainak és kórházakban pusztulnak a Reviczky Gyulák?

És bocsásson meg nekem Petrarca, vagy akár Milton szelleme, de én ezt a szellemet nem merném meginvitálni egy ilyen hazai ünnepelésre.

A főváros utcái új alakokkal népesedtek be: a kirakat-járókkal. Mint a fészket nem találó, összeverődött madarak, ott keringenek a pompázó boltok előtt, a nézésükkel kincseket válogatnak, alkuszának, vásárolnak és tollasodnak. Néhány pillantás minden kirakatba s gazdagon, összes ismerőseik számára ajándékosan, drága csecsebecsékkel, vagy a leghaszontalanabb holmival, képzeletben a roskadásig megrakodva róják tovább az utcákat, egész lakásokat rendeznek be fejedelmi kényelemmel, gondolnak az asszonyokra, a gyerekekre, régen nem látott barátokra és nekik is vásárolnak — csak kissé meg kell nézni ezeket a fényben mosolygó, vágyban égő, szomorú lemondással álmodó arcokat, hogy belőlük rögtön előásítson az üres zseb és a szükös szegénység bánatos feketesége.

A séta elején még lopva és szegénylően surrannak el a gazdag ékszerüzletek, a művészi lakásberendezések és a nagy szönyegesek előtt. Meg-megállnak egy-egy játékos boltnál, visszaálmodják a gyerekségüket, eljátszanak a pötttyön Wright vagy Fahrman urakkal, neki-eresztik a babszem-autókat és felállítgatják a teljes hadifelszerelésben és vattában pihenő regimenteket. De a fantáziájuk már megindult, zakatol s már a jó, finom ruhák, könyvek, egy szamová, egy-egy szebb váza, vagy csillár felé ragadja őket. A szemükkel csipkéket csomagoltatnak be, nagy rézagyakat állítanak a hálósobájukba. Alkuszának, fizetnek, később már egyetlen intéssel, egyetlen átfogó pillantással mesebeli kincseket parancsolnak a zsebükből, kegyetlenek, nagyurak, mindenki az utjokban áll, s legjobb szeretnék lovas attackkal kitisztítani az egész utcát, hogy bámsz kíváncsisággal senki se illesse az ő gazdagságukat.

Egyedül, zárkozottan és egymagukba zár-
tan járják minden este ezt a meseországot. És minden este egyre biztosabban, mindebbe egyre

beleilleszkedőbben, követelőbben. A kisebb boltokat megmosolyogják, már csak a készletekhez hozzávásárolni sietnek a legelőkelőbb kirakatok elé. Amig aztán a nagy utcák torkolatának kavargó, színes áradatában meg nem látják azt a sok ezernyi embert, a sugarasan futó fénysávok hangyabolyát, akik mind épp úgy vásárolnak, vagyonosodnak, akik épp úgy meket álmodnak, mint jó maguk. Itt egyszerűen török a szárnyuk, sarkon fordulnak és hazasietnek. Az üres zseb és a szegénység Feketeországába. Leverten, fáradtan és szomorúan. És minden este.

Miklós Jenő.

KÜLFÖLD.

Az angol uralom veszedelme Indiában. Kalkuttában tegnap a Minto lord alkirály elnöksége alatt az indiai törvényhozó tanács által egyhangulag elfogadott büntetőtörvény és büntetőperrendtartási novella az egész indiai birodalomra nézve az egész Európában mint szűkebb ostromállapotot ismeretes jogállapotot jelenti. Az indiai kormányzat ezután módjában lesz, hogy minden politikai egyesületet, amely az angol uralom ellen irányult agresszív irányt folytat, sommásan fölösszasson és tagjait, akik a hatósági felszólítást semmibe se veszik, a büntetőbíró elé állítsa. A politikai vétségeket, amelyeket a közbiztonság ellen való vétségeknek fogják minősíteni, jövőben a legfelső ítélőszék három bírójából alkotott tanácsa elé fogják utalni sommás elbírás végett. Ebbe a harmas tanácsba nem fognak esküdteket bevonni s az lesz a föladatuk hogy előzetes vizsgálat nélkül azonnal megkezdje a főtárgyalást, tanukat hallgasson ki s haladéktalanul mondja ki az ítéletet. A benyújtott törvényjavaslat vitája folyamán kijelentette Earl of Minto alkirály, hogy a jelenleg érvényben álló törvények elégtelenek a folyton fönnálló veszedelem ellen való küzdelemre. A titkos fegyverraktárak fölfedezése, a bengáliai helyettes kormányzó ellen elkövetett merénylet és egy rendőrfelügyelő meggyilkolása új fejezetet nyitnak a fölkelés történetében és messze elágazó összeesküvés fölfedezésére vezettek, amelyek bevallott célja volt rendszeres terv szerinti kormányhivatalnokok meggyilkolása és a brit uralom eltávolítása Indiából. Az alkirály felszólította az összes népfajokat és társadalmi osztályokat, hogy egyesüljenek és közösen küzdjenek a titkos veszedelmek és merényletek ellen, amelyek csak gátolják a rendes mindennapi foglalkozást.

Asquith a felsőház ellen. A nemzeti liberálisok klubjának tegnapi disztrakomáján Asquith miniszterelnök beszédet mondott. Megtámadta a felsőházat, mert tagjai az italmérséi törvényt elvetették, még mielőtt a felsőházhoz került. A felsőház tagjainak magatartása nem volt megfelelő a nyilvános megvitás formájának. Ha csupán az italmérséi jog elvetéséről volna szó, ez elegendő ok volna a harcz megindítására. De nem csupán e javaslatról van szó. A lordok uralmának véget kell vetni. Nem oszlatja föl a képviselőházat, mert ez elismerését jelentené a felsőház igényének, hogy a fölösszátás idejét és alkalmát meghatározza. A pénzügyi kérdés kell, hogy a jövő ülésszakot hosszabb időn át foglalkoztassa. Végül Asquith a felsőházat felelőtlen testületnek mondta, amely nem tarthat számot arra, hogy a választókat képviselje.

Románia is bojkottál. Bukarestből jelentik, hogy nagy feltűnést kelt a legelterjedtebb agrár szindikátus határozata, amely szerint Ausztriából és Magyarországból származó gépek mindaddig bojkottálandók, amig Ausztria-Magyarország az állatkivitel ügyében engedelményeket adni nem hajlandó.

Roosevelt rágalmozói ellen. Roosevelt elnök, akinek az ellenzéki sajtó az utóbbi hetekben szemére lobbantotta, hogy a Panama-csatorna megvásárlásakor provizióképpen jelentékeny összeget kapott, a Times értesülése szerint büntető följelentést fog tenni rágalmozói ellen. Roosevelt első sorban a newyorki World ellen fog eljárni.

Vallásháboru.

Budapest, december 12.

Az anakronizmusok gyakran megboszulják magukat: miután egy-két nemzedék kikacagta és megczibálta őket, mint vásott kölykök a molyette krampusz farkát, egyszerre csak új, reális életre galvanizálódnak. Előbb egyik idegük rebben, majd a másik, ásitva nyújtóztatják meg az izmaikat, azután topp! már talpon vannak, körmüket köszörülik, ugrásra készülnek. Olyan eset ez, mintha valamelyik ichtiosauros hirtelen megelevenednék a muzeumban, össze is törne mindent maga körül s tüntető kör-sétára indulna a pompás korinthi-oszlopok közül le a lépcsőn, ki a rácsos kertből, végig a Muzeumköruton, a Kálvin-téren és még tovább. Hogy borulnának föl a villamos kocsik, milyen eszeveszett rémülettel szaladnának szét az emberek! És messze, valahol az Akadémia tájékán hiába állna elő bölcs magyarázatokkal egy okos ur, aki sohasem járt a Kálvin-tér felé, hogy ez lehetetlen, mert az ichtiosauros az antiluvialis korszakban élt, jó néhány százezer esztendővel ezelőtt; halvány teóriák helyett azok éles óbégatásának lenne igazuk, akiknek oldalbordáit valóban megtaposta és összetördöste az újra meg-elédt beste szörnyeteg.

Finomabb idegzetű, a jelenségek értékét gyorsabban megértő figyelői a mának ilyen csodát jövendölnek. Nem emlékezem rá mikor, kinek a szájából röppent világgá először a jóslás, hogy közeledik egy új vallásháboru. Talán egy, talán két, talán tíz esztendővel ezelőtt élt ez a jóslás, akinek mindnyájunknál fogékonyabb volt az idegzete, aki a jelenségek értékelésében, legélesebben ítélte. Akármikor jövendölt azonban, bizonyára megmosolyogták az emberek:

— Vallásháboru? Talán álmodik uraságod? Először is, ki törődik ma a vallással? Kit érdekel az, hogy felebarátja egy szin alatt, vagy két szin alatt veszi magához az urvacsorát? Kit érdekel az, hogy a másik valaki hét szentségben hisz-e, avagy csak kettőben, imádjá-e a Szűzanyát, vagy csak tiszteli, mint az Emberfiának anyját? Ma, amikor a tudomány immár mindazokat az ereket eltömté, amelyek a felekezeti fanatizmust táplálták! Ma, amikor szkeptikusak vagyunk, nemcsak Istenben nem hiszünk, hanem tulajdon lelkünkben sem! Ma, amikor ha csodát akarunk, minden napra új csodát produkál a természettudomány, mely immár be sem éri a látható, tapintható, megfogható világgal, hanem a láthatatlan valóság titkos, illanó erőit méri, nyomozza! Ma, amikor ahová nézünk, mindannyiunk napi életét érdeklő probléma-kelevények tátonganak a társadalom testén, ki törődne olyan foszlós, ködbbe vesző valamivel, mint a teológusok szörszálhasogatása? Maradjon ez a papoknak, akik jobb szórakozás híján az elméjüket köszörülik rajta addig, amíg végérvényesen el nem sorvad a szigorú pontozatokba tömörített dogmatikus vallás, s a vallással együtt muzeumba nem kerülnek maguk a papok is! A vallásháboru azonban már ma is a muzeumba került, spirituszba, ugorkás-üvegbe, az ichtiosauros mellé. Avas föliánsok penészes oldalai közt szunnyad, föl-támadás reménye nélkül, mint ahogy soha vissza nem tér a Szent Bertalan éje, a gályarabra hurczolt protestáns papok kora, vagy az az idő, amikor Werbőczy István — korának egyik legokosabb, legerősebb judiciumu magyar embere — azzal vélt szolgálatot tenni Urának, Istenének, hogy két darab szegény, árva protestánt égettetett el a birtokain.

Beszédnek ez józan beszéd, de sajnos, csak beszéd, azok ajkáról való, akik az Akadémia tájékán tanyáznak, szép teóriákból légvárat építenek és nem szoktak eltévedni a — Kálvin-tér tájékára. A Kálvin-tér tájékán figyelő fül a fővárosi élet erős lüktetéséből, lármás zajongásából is kihallja, hogy benn a muzeumban már szuszog, már karmolja a szárnyas kapu sarkait az ichtiosauros. És nemsokára jönni fog le a lépcsőn, ki a körutra, ki a napsugaras, világos életbe, eltátva undok, az élet nemesebb javaira éhes száját. Jaj nekünk, felebarátaim!

A baj fokmérője az, hogy az érdekelt felek már mind a két oldalról mosakodnak ellene, hogy nem ők idézték föl a krampuszt.

hangzik mind a két táborból. Nincsen négy napja, hogy báró Bánffy Dezső a reformátusok konventjén emlékeztetbe hozta a pécsi katolikus nagygyűlést, ahol a „kurucz katolicizmus“-t, a „tettek katolicizmus“-át hangoztatták. „Feleim, védekezzünk! — tanácsolta hitsorsosainak Bánffy — mert ki ellen kuruczkodnak, ha nem mi ellenünk, és kik ellen akarnak tettekkel tényező lenni, ha nem a másvallásuk ellen!“ — Amire a másik oldalról nyomban kárörvendeztek: „Lám, hogy ők kezdik! Bánffy a felekezeti harczot proklamálta!“

A fő baj az, hogy akárki proklamálta, a felekezeti harcz csakugyan itt van a nyakunkon s tulajdonképpen most már gyerekes időpazarlás vitatkozni fölötte, hogy ki kezdte? Bánffy is, Rakovszky is, Prohászka is, Zsilinszky is apró legények ahhoz, hogy ilyesmit kezdjenek. A viszonyok kezdtek. Az időközön végighullámzó eszmeáramlatok kezdtek. A társadalom föl-szine alatt rejtőző gazdasági és osztályérdek kezdtek. Sőt éppen és főképpen ezek az utóbbiak kezdtek, az eszme, a szó, az agitáló frázis csak czafrangos cziifra ruha a nyers materiális erők izmos atléta-testén.

Izgalmasan érdekes volna ezt a tételt be is bizonyítani, összes konzekvenciáival egyetemben kinyomozni. Erre sajnos, vaskos, sok kötetű könyv lenne csak elegendő tér, itt jó, ha vázlatosan, felületesen megtudja az okok genezisét rajzolni az ember.

Ebben a munkában egyéni látása szerint mindenki másfelé jut. Én boltives szemináriumok folyosóira, csucsisves tanulótermeibe érkezem. Álmos hajnalkor pislogó gyertyavilág mellett látok sápadt kölyökmembereket reverendába öltözötten mégívonulni az aulán, ki a havas esőbe, be az üresen kongó templomba, ahol a rideg decemberi ködben még az aszkéta szentek is fogvaczognak. És látom a sápadt gyerekpapokat, akik kigyúlt arczzal, lángoló szemekkel figyelik a tekintélyek tekintélyét, az oktató profeszszort, aki hoszszu napokon magyarázza nekik az írásból azt, hogy az ő vallásuk az egyedüli üdvözítő vallás, mindenki, aki más hitet vall, elkárhozik. Felebarátai kötelesség tehát, hogy mindenki munkáljon a tévelygők, az eretnekek megtérítésén, addig, amíg az Ur szava szerint lesz egy akol és egy pásztor.

Ime így nevelődik egész sereg katonája a harczoló katolicizmusnak. A katolicizmus, hogyha papjai kötelességtudóak, nem is lehet más, csak kurucz katolicizmus: a másvallásuk lelkét halászó tettek katolicizmus. Künn az életben pedig a betanult ideológia támogatására siet a nyers materiális érdek. Az osztály: a papiosztály érdeke. Nehogy úgy értse valaki, hogy a papok szerintem mind üzletszerű önzésből fanatizálják a befolyásuk alá kerülő lelkeket. Az őszinte igazmondás kedvéért megjegyzem, hogy ilyen eset is van, aránylag sürűbben mint jóhiszemű ártatlanok hinnék. Az esetek többségében azonban az osztályérdek a tudat legalsóbb rétegei alatt csak mint irányadó ösztön, mint dispozició lappang s így sarkalja a papot.

A fekete, reverendás tömeg tehát folytonosan úgy sorakozik a társadalmi élet rendjében, mint egy battria, melyből bármelyik pillanatban kiszülhet egy vallásháboru zivatarra. Hátra volna még annak a kimutatása, hogy ez a battria a környező levegőben miért talál néha évtizedes ellentállásra, úgy hogy kárt nem tehet, ki nem süllhet. És hogy máskor miért válik körültek a társadalmi atmoszféra a legjobb vezetővé, mely maga provokálja a kisülést? A közszellem fejlődésben bizó, haladni merő keménységével, vagy elernyedő légységével függ ez össze, azzal, hogy szellemi mankók nélkül jár-e éppen abban az időben az emberiség, vagy homályban tapogatózik s támogató karok után áhítozik? De éppen ez az, amihez — hogy minden vonatkozását úgy ahogy megvilágítsuk, — egy kötetnyi tér kellene. Egy másik kötet tér pedig annak a megmutatására, hogy mihelyt az értelmi belátás gyöngült, mihelyt a papos agresszivitás felülkerekedett, mihelyt liberális elemek s reverendás hierarchiával ellenlábás szabadelvű egyházak elvesztették a tért, mint röpülnek a társadalom élődsi elemei — czukort kereső legyek módjára — a szent kereszt felé, melyet így profanizálnak. Mint talál nyomban kontaktust az

az arisztokrácia (közös ellenségekkel szemben érdekeik is közösek.) A milliárdos papi vagyon és latifundium járszalagjára mint csimpaszkodik egy csomó stréber, egy csomó föltörekvő alak, aki mind erkölcsöt, mind hitet, mind áhitatot prédikál; egyik kezével keresztet vet, a másik-kal zsebét feszíti ki, hogy sürűn hulljon bele az arany. (Még szép tőle, hogyha csak a saját zsebével operál és nem maga nyul másnak a zsebébe.) És hogy a tömeg, a sohasem gondolkozó, magaitéttel kivételesen sem rendelkező tömeg, mint szédül meg a jelszavaktól s amint atheista időkben széltében tagadta az Istent, most hogyan rohan rorátéra, misére s hogyan kezd csakugyan fanatikusan gyűlölni azt, aki nem mint ő, csak egy, hanem két szin alatt vesz fel az urvacsorát.

Aki mindezt megírná, az emberi lélek és a társadalom legbelső élettitkait nyitná meg a világ előtt.

Benda Jenő.

A balkáni események.

Budapest, december 12.

Napok óta hirdették, hogy a monarchia és Törökország között megszakadt tárgyalási fonalat ismét felveszik. Ma hivatalosan is elismerik, hogy örgróf Pallavicint konstantinápolyi nagykövetünk instrukciókat kapott, hogy ebben az irányban lépjen érintkezésbe a török kormányval. E törekvést mi természetesen csak helyeselhetjük, mert már éppen ideje, hogy Achrenthal komolyan hozzáálljon a török bojkott által teremtett veszedelmes helyzet megszüntetésére. Bécsben ugyan eddig nagyhangon hirdették, hogy a monarchia addig tudni sem akar a tárgyalásokról, míg a török kormány meg nem szünteti a bojkottot. A bojkott ma intenzivebb, mint bármikor és Achrenthal mégis kénytelen tárgyalásokba bocsátkozni Törökországgal. Most már csak az a kérdés, hogy a török kormány minő feltételeket szab Bosznia és Hercegovina annexiójának elismerése fejében. A már lefolyt tárgyalások alkalmával a török kormány azt követelte, hogy Ausztria-Magyarország vállalja el a török államadósságnak Bosznia-Hercegovinára eső részét. A jelekből azonban arra lehet következtetni, hogy Törökország most igényt tart még egyéb rekompenciációkra is.

Achmet-Riza bey, az ifju-törökök vezére, kit éppen ma választottak meg képviselőnek Konstantinápolyban s aki valószínűleg az első török parlament elnöke lesz, kijelentette, hogy az ő nézete szerint a török államadósságok Boszniára eső részének elvállalása nem elégitheti ki Törökország igényeit. Szerinte a bojkott csak akkor fog megszűnni és a békés állapot az ottomán birodalom és a monarchia között csak akkor fog helyreállani, ha Bosznia-Hercegovina autonomiát kap.

Csodálatos, hogy Törökországnak az annexió proklamálása után legkisebb gondja volt az anektált tartományok sorsával törődni. A török közvélemény haragja akkoriban teljes erővel Bulgáriára zudult. A porta már katonai intézkedéseket tett Bulgária ellen és csak a hatalmak közbelépése akadályozta meg a háborút. Az utóbb megkezdett tárgyalások mai napig sem vezettek teljes eredményre, de azért Törökországban ma már senkinek sem jut eszébe Bulgária ellen hangulatot csinálni. E helyett azonban megindították a gazdasági háborút Ausztria-Magyarország ellen s rövid idő alatt oly súlyos csapást mértek a porco-

chia iparára és kereskedelmére, hogy egész Bosznia és Hercegovina nem ér annyit, mint a szenvedett kár. Aehrenthal diplomáciájának tehetetlen vergődése ezeknek az eseményeknek közepette szinte kínos volt. A monarchiának minden lépése, melyet Konstantinápolyban tett a bojkott megszüntetése céljából, azt eredményezte, hogy a török kikötőkben a mozgalom még fokozottabb mértékben lépett fel. Kétségkívül, hogy a bojkott-mozgalom mögött nemcsak az ifjú-törökök, hanem Anglia és Oroszország áll. Mert csak így képzelhető el, hogy diplomáciánk nem határozta el magát erősebb lépésekre. Hiszen még nem is olyan régen Franciaország és Olaszország sokkal csekélyebb ügyben néhány rozzant hadihajóval meghátrálásra kényszerítette a portát. Ki tudja, hogy Aehrenthal most képes lesz-e még áldozatok árán is megmenteni a monarchia számára a törökországi piacokat. Ahmet-Riza szavai nem sok reménnyel kecsegtetnek. Pedig ez a török államiérfi, ki husz évig élt számkivetésben Párisban, ma a legtekintélyesebb ember Törökországban és szavának döntő súlya van az ifjú-törökök magatartásában. És ha ma Ahmet-Riza azt mondja, hogy a bojkott nem szűnik meg addig, amíg Ausztria-Magyarország nem teljesíti a török követeléseket, akkor a legsúlyosabb gazdasági harcokra lehetünk elkészülve.

Mai hireink a következők:

Szerbia háborút akar.

Szerbiában a háboruláz még mindig emelkedik. A félhivatalos Politikában egy nagyobb állású tiszt azt írja, hogy Szerbia nem tehet egyebet, mint hogy Ausztriának s Magyarországnak megüzenje a háborút, mert valószínűnek látszik, hogy a konferencia nem fogja egyesíteni Boszniát Szerbiával. Ezért nincs Szerbiának más választása, mint hogy Ausztriát és Magyarországot lehetőleg mielőbb teljesen legyőzze! Igaz ugyan, hogy Szerbia katonai tekintetben gyöngébb a szomszéd monarchiánál, de azért célját mégis elérheti, ha katonáit bombával látja el és az egyes hadoszlopokat golyószóróval szereli fel. A hadügyi kormányzat ezt több csapatosztálynál már meg is valósította, de a bombák és a golyószórók minősége nem olyan, hogy a győzelmet biztosíthatná. Ezért sürgősen kell kivánni, hogy a hadügyi kormányzat a megszavazott hitelt újabb bombák és golyószórók megszerzésére fordítsa.

A szerb kormány a „Vossische Zeitung” értesülése szerint, Németországban százezer sátrort rendelt meg, amely februárban vagy márcziusban lesz szállítandó. A német újság ehhez a következő megjegyzéseket fűzi:

Nem tudjuk elképzelni, hogy mit szándékozik kezdeni Szerbia ezzel a százezer sátorral. Az egész szerb hadsereg, beleértve az első és második népfelkelést is, 358.122 ember. Meglehet, hogy ezt a háborulatszámot orosz önkéntesek jelentékenyen fogják növelni. Meglehet az is, hogy Szerbia egyuttal Montenegróról is akar gondoskodni. De a sátrak száma még így is akkora, hogy kérdeznünk kell, hogy mire való. Szerbia az egyik országban töméntelen lovat vásárolt, más országban sátrát, a harmadikban hadiszert és igazán nem tudjuk, hogy ez a kis királyság mindegyik honnan veszi a pénzt.

Válaszképpen az Odjek című ifjuradikális lap tegnapi cikkére, amely a Politica, Pravda és Mali Journal szerb lapok magatartását ártalmasnak mondja a kormány által a boszniai kérdésben követett politikájára, a Szamou Prava ó-radikális lap tiltakozik az Odjek azon állítása ellen, hogy a szerb kormány által elfoglalt álláspontot az ó-radikálisok is helyeslik.

Tudunkkal — mondja a lap — a szkupstina többsége nem áll az ismert jegyzékben (érti ezalatt

a kormánynak az annexió elleni tiltakozó jegyzékét) kifejtett állásponton, amelyet most a szkupstina többségének diszpozíciói ellenére mindinkább hangoztatnak és különböző enuncziációkban ellenzés nélkül kiemelnek. Kétségtelen, hogy a szerb állam politikája e két álláspont között ingadozik. Habár ezt már régen észrevettük és habár úgy találjuk, hogy ez nem hasznos és gyengíti Szerbia helyzetét, a szkupstina összeülése hallgatni akartunk. Miután azonban az Odjek előzetes értesítés nélkül minket is be akart vonni ebbe a zavarba, ez ellen tiltakoznunk kell. Felfogásunkat senkire sem akarjuk ráerőszakolni. Mindenki a jelenlegi súlyos és történelmi pillanatban legjobb belátása szerint határozza el magát. Amellett vagyunk azonban, hogy a felelősség határát is pontosan meg kell állapítani. A magunk részéről egyetlen lépéssel vagy aktsussal sem fogjuk Szerbia helyzetét gyengíteni és azok, akik erre számítanak, nagyon fognak csalódni. Igyekeznünk fogunk, miként azt eddig is tettük, Szerbia helyzetét erősíteni. Ha ez nekünk nem sikerülne, úgy hangosan és nyíltan fogjuk álláspontunkat a szkupstinában és a sajtóban hangoztatni és a felelősséget azokra hárítjuk, akik másképp gondolkodnak és úgy vélik, hogy az ő álláspontjuk jobban kedvez Szerbia és a szerb nép érdekeinek.

A Vossische Zeitungnak szerb-montenegrói védés dacz-szövetségről, segélynyújtásról és örökösödési szerződésről szóló közléseit hivatalos szerb forrás teljesen alaptalannak minősít. Ugyanez a lap jelenti, hogy az abban hagyott bojkott-mozgalmat állítólag február 4-én ismét felveszik. Ez a mozgalom azonban nemcsak az osztrák kereskedők ellen fog irányulni, hanem kiterjed minden osztrák áruira. A bojkottot egy Belgrádban székelő központi bizottság és a többi szerb városokban alakítandó bizottságok fogják vezetni. E bizottságok tagjaiul szállítókat, vám-tisztviselőket fognak választani. A belgrádi központi bizottság állandó összeköttetést fog fenntartani a konstantinápolyi és szaloniki-i bojkott-bizottságokkal. Ugy látszik, hogy itt is az angolok keze működik.

A „Pravda” jelentése szerint a külföldön tartózkodó tiszték felszólítást kaptak, hogy Szerbiába hazatérjenek és csapataikhoz azonnal vonuljanak be. Ma a tartalékosok első osztályának harmadik részét is szabadságoták. Moszkvai üzleti körökben úgy hírlik, hogy azokból a hadiszerekből, amelyeket Szerbia egy uráli gyárban rendelt, nagymennyiségű töltényeket és más municiót beszállítottak.

Tegnap este a Konstantinápolyba visszatérő Ahmed Riza Belgrádon átutazott. Egy órai ott tartózkodása alatt a pályaudvar várótermében tanácskozott dr. Milovanovics külügyminiszterrel. A lapok jelentése szerint Ahmed Riza kijelentette, hogy teljesen meg van elégedve európai utjának eredményével.

A török parlament.

Ma reggel négy órakor hirdették ki a konstantinápolyi választás eredményét. Az új-törökök kompromisszumos listája győzött s öt törököt, köztük Ahmed Rizát, két örményt, két görögöt és egy zsidót választottak meg. Eddig összesen kétszázötven képviselő megválasztásáról jött hír s ezek között van negyven keresztény és három zsidó. Érdekes, hogy Kiamil pasa nagyvezér és Hatli bég külügyminiszter megbukott. A pártalakulás már megkezdődött. Az új-török bizottságnak száz jelöltje győzött s ezek Ahmed Rizát fogják az elnöki állásra jelölni. Szám szerint utánuk legerősebbek az osmán liberális autonómisták, akiknek ötven képviselőjük van s akikhez valószínűleg csatlakozni fognak pártonkívüli és görög képviselők. A legutóbbi intézkedések szerint a parlament megnyitásán jelen lesznek az összes nagykövetek, de a sajtó képviselői közül csak tizenhat újságíró bocsátanak be. A szultán páholya felett lévő páholyt állítólag tiszteletből üresen hagyják.

A bojkott.

Londonból érkezett táviratok szerint Pallavicini örgróf nagykövet a portától kártérítést követel a további tárgyalás alapjául. Nehézség esetében Anglia fog közbenjárni. A bojkott még folyik és Drinápolyban tizenhárom vagon magyarországi czukrot nem akarnak kirakni. Szmirnában a csöcselék veszedelmes fenyegetéssel rántja le az emberek fejéről az osztrák eredetű fezt. Ciprus szigetén Leukoziában több bombamerénylet miatt elrendelték az ostromállapotot. Ahmed Riza holnap Konstantinápolyba érkezik, valószínűleg megüzenik a szultánnál ki-

hallgatáson. Ifjutörök körökben azt beszélük, hogy Ahmed Riza alkalmasint meg fogja látogatni Pallavicini örgróf nagykövetet. Ahmed Rizát Konstantinápolyban ünnepélyesen fogják üdvözölni. Az állomáson leendő üdvözlésen résztvesz a hadtestparancsnok és a váli is.

Tegnap érkezett Triesztbe az osztrák Lloyd társaságnak „Dalmatia” nevű gőzöse, amely a tesszáliai vonalról tért vissza.

A hajó azokat az árukat hozta vissza, amelyeket október hó 30-ikán küldtek el Szalonikibe, Dedeagacsba, Kavallába, Lagoszba és Rodostóba. A bojkottmozgalom mindezekben a kikötőkben olyan intenzív, hogy semmilyen módon sem lehetett a nagyrészben osztrák származású, de részben magyar provenienciájú rakományokat partra tenni. Az árukat a Lloyd kikötői rakartárában helyezték el, a földadók rendelkezésére.

A török bojkottról és ezzel kapcsolatban az újból megkezdődött tárgyalásokról, illetékes helyről a következőket jelentik:

A törökországi bojkott-mozgalom keletkezése óta a közös külügyi kormány egyetlen eszközt sem hagyott felhasználatlanul, hogy a mozgalmat megszüntesse, miközben nem szorított csupán arra, hogy lassítsa a legkomolyabban felszólt Konstantinápolyban, hanem indítva érezte magát, hogy esetről-esetre a károsult exportörök és hajóstársaságok részéről hozzá érkezett panaszokat is a legnagyobb nyomatékkal képviselje. A bojkottmozgalomnak következménye volt, hogy a tárgyalások, amelyeket Ausztria-Magyarország Bosznia és Hercegovina annexiója ügyében a portával megindított, sajnos megszakadtak. A közös külügyminisztérium arra irányuló fáradozásainál, hogy a bojkottnak véget vessen, a portával szemben mindenkor azt az álláspontot foglalta el, hogy joga van a portától a kereskedelmi szerződés határozományaival összhangzásban álló magatartást követelni és pedig abban az értelemben, hogy hajóink a forgalom lebernyolításánál védelemben részesüljenek, a vámkezegek elnézése a bojkottmozgalom irányában megszűnjön és hogy a közönség ne akadályoztassék meg abban, hogy osztrák és magyar üzletekbe belépjen. A török kormány erre röviddel ezelőtt indítva érezte magát hivatalosan kijelenteni, hogy a vámhatóságoknak megadta a megfelelő utasításokat és hogy a porta az öt megillető törvényes hatáskörön belül mindent meg fog tenni, hogy a bojkottnak véget vessen. Ezt a nyilatkozatot a közös külügyminisztérium tudomásul vette és figyelmeztette a török kormányt, hogy ha ezen elvállalt kötelezettségének nem tenne eleget, minden ebből eredhető anyagi károktól felelős lesz. Tekintettel arra, hogy a török kormány kijelentése és a mi válaszuk folytán a bojkott kérdésében elvi ellentét többé nem áll fenn, a közös külügyi kormány, hogy barátságos előzékenységének bizonyítékát adja, késznek nyilatkozott az eddig megszakitva volt tárgyalásoknak újból való felvételére. A konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet ebből kifolyólag megkapta a megfelelő utasításokat és itt élénken üdvözölnök, ha a tárgyalások, amelyeknek megkezdése nemsokára várható, teljes megegyezésre vezetnének és ezzel együtt a gazdasági viszony ismét a normális kerékvágásba térne vissza.

A „Vossische Zeitung”-nak jelentik Üszküből, hogy a bojkott-klubok tegnap együttes értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy az összes Ausztriában és Magyarországnak rendelt áruk átveendő és a vételáron a közönségnek eladandó. A bevételből azután a számlákat ki fogják fizetni, miáltal a kereskedők a haszontól teljesen elesnek. Aki azonban Ausztriában, Magyarországnak vagy Bulgáriában jövőben is árukat rendelne, azt meg fogják büntetni és hasonlóképpen bojkott alá helyezik. Perritovioba két vagon osztrák czukor érkezett, melyeket a vevő kirakott. Az albán lakosság azonban kényszerítette a kereskedőt arra, hogy az árut visszarakja és az állomáson hagyja.

Amnesztia Boszniában.

A zenicei központi fogházból jelentik, hogy ott a király amnesztia-rendeletéből kifolyólag harminczhárom fogolyt engedték el büntetésük hátralevő részét. Ez az aktus igen ünnepiesen ment végbe. Reggel nyolcz órakor az illető foglyokat a fogház udvarára vezették, ahol az intézet összes hivatalnokai és egyéb alkalmazottai, valamint a fogházfelügyelők diszruhában gyülekeztek. Az igazgató felolvasta a foglyoknak ő felsége rendeletét és felhívta őket, hogy a jövőben kifogástalan magaviselettel válnak méltókká a legfelsőbb kegyre. Amidőn az igazgató befejezte beszédét, a megkegyelmezettek, akik mélyen meg voltak hatva és akik közül sokan sirtak,

iharos zsviú-kiáltásokkal éltették ő felségét. A kápolnában ezután ünnepies istentisztelet volt.

Safvety Zia bej Budapesten.

Tegnap számunkban jelentettük, hogy Safvety Zia bej a „Jeni Gazetta“ szerkesztője, Kiamil pasa nagyvezér bizalmasa, a konstantinápolyi „Association de la Presse“ titkára Budapestre érkezett. Safvety bej Herczog Péter báró találkozásával megjelent a parlamentben, ahol Herczog Péter a kormány tagjainak, valamint több politikusnak is bemutatta a török vendéget. A török vendég befolyásos tagja az ifjú-törököknek és Kiamil pasa bizalmasa. Safvety Zia bej kijelentette, hogy ő nem hivatalos megbízásból jár Budapesten, sem Kiamil pasától sincs semmiféle missziója, csupán mint hírlapíró érdeklődik a magyar parlament és a magyar politikusok iránt. Hosszabb ideig beszélgetett gróf Anirássy Gyulával, aki külpolitikai kérdésekkel egyen nem foglalkozott a beszélgetés során, de sokszor hangsúlyozta azt a rokonszenvet, amellyel a magyarok a törökök iránt viseltetnek. A török lapszerkesztő azután Wekerle Sándor miniszterelnöknel és más politikusoknál is tett tisztelegő látogatást és hosszabb ideig élénk figyelemmel kísérte a parlament ülését és részletesen megmagyaráztatta magának a magyar parlamenti ártok pártközi viszonyait és egyes politikusok iránt is érdeklődött.

Egy újságírónak alkalmá volt Safvety Zia bejvel beszélni, ki a következő érdekes kijelentéseket tette:

— Semmiféle hivatalos megbízásban nem jöttem Budapestre. Utazásomnak egyedüli célja, hogy lapomat az itteni politikai hangulatról tájékoztassam és hogy a magyar sajtóval is barátságos érintkezésbe léphessek. Utazásom célja az, hogy a magyar közvéleményt objektív tapasztalatok alapján ismertethessem Törökországban.

Ugy magam, mint lapom is azt a nézetet vallja, hogy az annexió elismerése Törökország részéről csak úgy lehetséges, ha azért Törökország megfelelő kompenzációkat fog kapni Ausztria-Magyarországtól. Az annexió teljesen váratlanul érte a török közvéleményt és annak kihirdetésekor mindjárt azt az álláspontot foglalták el Törökországban, hogy ezért Ausztria-Magyarország úgy fogja kárpótolni Törökországot, hogy átveszi a közterhek egy részét, amely Bosznia-Hercegovina révén hárult a török birodalomra. Mint-hogy azonban erről az annexióval kapcsolatban a bécsi külügyi hivatal egyáltalán nem tett kijelentést, a törökök azzal feleltek, hogy az osztrák-magyar árukat bojkott alá vették hazájukban. A mostani bojkott az nemzeti érzésből fakadt és teljesen magánjellegű és én remélem, hogy mind hamarabb véget is fog érni. Gróf Pallavicini osztrák-magyar nagykövet remonstrációját a török kormány töle felhetőleg mindenképen támogatja, de véleményem szerint a bojkott mindaddig nem fog megszűnni, míg Ausztria-Magyarország nem ad kompenzációt az annexióért. A kormány mindent megtesz a bojkott elnyomására, de a közvélemény nem enged addig, míg a bécsi külügyi hivatal részéről meg nem történik a várt nyilatkozat, mely szerint Ausztria-Magyarország az államadosságoknak Bosznia-Hercegovinára eső részét magára vállalja.

A háború lehetősége ki van zárva Ausztria-Magyarország és Törökország között — folytatta a bej — mert arról Bécsben is meg vannak győződve, hogy a török kormány nem viseltetik ellenséges indulattal Ausztria-Magyarország iránt és hogy a bojkottnak nincsen hivatalos jellege. Mi törökök a magyaroknak régi barátai vagyunk és ha a bojkottot be fogjuk szüntetni, úgy ezt első sorban a magyarok iránt érzett barátságunkért fogjuk tenni. Viszont mi is számítunk Magyarország barátságára, hogy a bécsi közös külügyi hivatalt rá fogja venni, hogy a nemzetközi jog értelmében kompenzációt nyújt Törökországnak az annexióért. Mi nagyon fájlanánk, ha a viszonyok annyira kiélesednének Ausztria-Magyarország és Törökország közt, hogy azt háborúval kellene elintézni. Ebben az esetben nekünk törököknek első sorban a hozzánk legközelebbi esőkkel, a magyarokkal kellene szemben ta-

lálkozunk. Ez azonban, reméljük sohasem fog megtörténni. Mi törökök szintén nagyon súlyosan szenvedünk a bojkott alatt, de eltökélt szándékunk, hogy a végsőkig kitartunk mellette, ha nem kapunk rekompencziót az annexió fejében.

Zia bej keddig marad a fővárosban és azután visszautazik Konstantinápolyba.

A monarchia álláspontja.

A külügyminisztérium mai kommunikéje kapcsán illetékes helyről közlik, hogy Ausztria-Magyarország többféle gazdasági engedményre hajlandó, ellenben ki van zárva az a Pasic által felvetett eszme, hogy Bosznia-Hercegovina autonómiát kapjon, Szerbia és Montenegró pedig területi kárpótlást.

Megtorlás a bojkottért.

A „Neues Wiener Tagblatt“ értesülése szerint az osztrák pénzügyi kincstár dohányszükségletét, amelyet eddig mintegy évi 20 millió franknyi összegben Macedóniában fedezett, a jövőben máshonnan fogja beszerezni. Ezáltal Macedóniában, ahol csaknem kizárólag Ausztria-Magyarországnak szállítottak, több mint 300.000 munkás vesztí kenyerét. Látható tehát, hogy Ausztria-Magyarország megtorló intézkedéseket képes alkalmazni, amelyek Törökország gazdasági életét igen súlyosan érintik.

Török készülődések.

A Frankfurter Zeitunghoz Belgrádból érkezett jelentés szerint a szandzsákban sürgős előkészületek történnek a háborúra. A bosnyák határon lévő őrségeket megerősítették és számos csapatot helyeztek a határszéli garnizonokba, mert attól tartanak a törökök, hogy Ausztria-Magyarország meg fogja kísérteni az általa feladott pozíció visszaszerzését.

A monarchia jegyzéke.

Azt a bécsi jelentést, amely szerint Ausztria-Magyarország válasza az orosz jegyzékre mindvégig békés és engesztelékeny hangon van tartva, a Köln. Ztg. megerősíti azzal a tóddással, hogy a jegyzék igen alkalmas alap volna a konferenciát megelőző és a Balkán-kérdésben meg egyezést célzó tárgyalásokra. A lap ezt sürgősen szükségesnek mondja. Aki igazán óhajta a fennálló nehézségek békés megoldását, annak bizonyára nem lesz kifogása ily előkészítő és a meg egyezést megkönnyítő előzetes tárgyalások ellen. Pétervári jelentések szerint az orosz kormány egy kommunikéjét fog kibocsátani, amelyben kijelenti, hogy Oroszország sohasem helyeselte Bosznia annexióját. Anglia, Franciaország és Olaszország hasonló nézetet vannak. Oroszország szívesen látja a Balkán-államok szövetségét.

Legujabb.

Bécsből jelentik, hogy a „Freundenblatt“ holnapi száma a következőket írja: A keleti ügyek vezetését illetőleg befejezetlen helyzet előtt állunk, melynek békés értelemben való befejezésén az első sorban tekintetbe jövő tényezők, t. i. a bécsi, pétervári és konstantinápolyi kabinetek serényen munkálkodnak. Nem volna igazolható, ha a jelen helyzetben nagyobb súlyt akarnánk helyezni a kedvezőtlen mozzanatokra, mint a kedvezőre, főleg miután a jelen pillanatban a kedvező pillanatok nagy tulsúlyban vannak. Az orosz kormányval való tárgyalások rendes lefolyásuk és Péterváron nyomatkosan hangsúlyozzák, hogy a bécsi külügyi hivatal által a Balkán-kérdés rendezésére javasolt módot elfogadhatónak tartják. Ugyanily reményteljes, mint az a külügyi kormány mai kommunikéjéből is kitűnik, viszonyunk külügyi kormányunk és a török kormány között, amely viszonyt, miután nagykövetünk Konstantinápolyban maradt, nem fenyegeti a megszakítás veszélye és amelynek javára szolgál, hogy a két fél egyike sem foglal el intranzigens álláspontot.

Deres.

Isten tudja, kevés ember van, aki nosztalgiaival gondol vissza diákkorának első éveire: a rideg, fehérre meszelt falakra, a primitív pad-sorokra, a meleg bensőség nélkül beléje tömött tudomány-alapra, a hazai iskolarendszer merev, megalkuvást nem ismerő sineire, melyeken mindnyájunknak végig kellett robotolnunk, ha tetszett, ha nem tetszett. Emlékeink kiindulópontját nem a szeretet dominálja, hanem a rideg kiszabottság, a fegyelem suhogó szimbóluma: a nádpálca és a drill, a drill . . .

Jóformán minden kötelességünket azért teljesítettük, mert féltünk az ellenkező cselekvés következményeitől, mindent a belénk nevelt, a belénk szuggerált és belénk vert fegyelemérzés miatt tettünk meg és csak nagyon keveset azért, mert magunk is úgy akartuk, mert kedvére volt kiformalatlan, fejlődésnek indult egyéniségünknek. Kötetekben egyéb sincs, mint keresése annak a problémának, hogyan lehetne ezt a két szélsőséget áthidalni humánusan és bölcsen, úgy, hogy a tanítószág szükséges presztizse se szenvedjen és a gyermekek egyénisége se kopjon le, nyomorodjon el a talán több, mint szellemi ka-lodában.

Amit a tudósok légiója s egy egész nagy könyvtár nem tudtak elintézni, azt ma egy császár-vágással, rövid kategóriátlansággal intézte el a Budapest székesfőváros hivatalos tanítóegyesületének VI. kerületi köre.

A megoldás: a deres, a szeretet hajléka mel-lé emelt javító-intézet. Ez kétségtelenül radikális megoldás és kétségtelen az is, hogy ezután úgy menne minden a szeretet hajlékának nevezett népiskolában, mint a karikacsapás, hogy az apró emberkének úgy tánczolnának, ahogyan az igen tisztelt tanító urak zenekara hegedülne. Ó, egészen bizonyos!

Az új társadalom beláthatatlan hadoszlopait nyerné a mindenre kész rekrutáknak, a lélektelel gépembereknek, akik csak egy valamire tekintenek szent, vagy bárgyu félelemmel: a deresre és csak egy valamit tartanak kötelességüknek: a fegyelmet, a szubordináció betartását. Uniformizálás lenne minden vonalon, de, hogy a lelkek, az egyéniségek is ebben az utálatosan szabott egyenruhában, illetőleg kény-szerzubbonyban öröklődnek, erre már nem gondolt az erélyes kezű testület. Vajon mit produkálna ez a felnövekedő generáció, mely glédába állítva, zsebrevágott ököllel, az elnyomottak keserűségével, önként fejlődő ravaszágával és rosszakaratával nézne farkasszemet a szembe kerülő élettel? És vajon ki adhatja a jogot a derék testületnek, hogy a gyermekek zsenge lelkét, kialakulatlan karakterét és maguk előtt is ismeretlen természetüket ilyen lealázóan erőszakos, sőt brutális módon idomítsák? Adhat erre jogot az állam? Feljogosíthatják erre önmagukat? S a szülők, a szülők, nekik semmi beleszólásuk ebbe nincsen? . . .

Valóban megdöbbenő egy határozat. Anynyira hazug frázis lenne nálunk a kultúra, hogy nádpálczával és deressel gondolhatunk csak terjesztésére? Lehetetlen! Jó szerencse, hogy alig lesz ember, sőt tanító is ebben az országban, akivel ezzel a testülettel közösséget vállalna. Az „el-züllött erkölcsű kicsinyek“ nyugodtan élhetnek tovább apró játékaiknak, mert hiszen aligha lesz fórum, mely ezt a brutális kirohanást, ezt az antikulturális rendszabályosodít komoly képpé meghallgatná.

Mindnyájunk emlékében ott sajog még a dudor, a daganat s a vörös, kék folt, melyekke „elzüllött erkölcsünkért“ annak idején a szerete

hajlékában megtisztelték. Minek kell ezt a nevelési módot törvényszerűen is meghatározni, a gyakorlatban amúgy is megvolt és talán meg is van. S ha megvan és meg volt, hogy van az mégis, hogy még mindig vannak „elzúllott erkölcsű kicsinyek”, sőt „elzúllott erkölcsű nagyok” is? Törvényes szentesítés nélkül talán nincs fogantatás a deres-rendszabálynak, igen tisztelt VI. kerületi tanító-kör?!... Nincsen?...

BUDAPEST.

A Nemzeti Múzeum.

Az architektónikus szépségek nem lábdobantásra teremnek a földből és különösen nem minálunk: Budapesten. Az a kevés, amink van (és milyen kevésünk van!) igazán megérdemli, hogy autochtoni szeretetünket rápazaroljuk, hogy bizonyos hagyomány-rajongással őrizzük meg magunknak és megtartsuk olyannak, amilyenek hozzá alakult izlésünk megszokta és megszerette. Nem merem és nem is akarom teljes egészében elfogadni azt a megállapodott nézetet, hogy a Nemzeti Múzeum ideálja a tiszta stílus tökéletességének, sőt — — — sőt nem merem és nem is akarom állítani, hogy a Nemzeti Múzeum, ugy, amint van, kőbe faragott egységessége az építészeti harmóniának. Ellenben bátorodom kimondani, hogy konturjának levegőbe rajzolódása, ha nyugodt és méltóságos, teljes is, amint azt a klasszikussággal kapcsolatban mondani szokás, nem bír a vonalakkal az a könnyed egymásba tagoltságával és logikus egymásutánjával, melyet például az athéni Akropolis, vagy az Erechcion vonalritmusaival megszoktunk. Szeretjük a Nemzeti Múzeumot úgy, amint van, amint azt Pollák mester téglába komponálta; szeretjük, mert rajta nevelkedett Budapest átlag formaérzéke, amint például a Lánchíd is azért szeretjük.

Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy okvetlenül tótágast állna bennünk a formák fetisizmusa abban az esetben, ha akadna építész-művész (nem műépítész), aki, honnan-honnan nem, bírna annyi bátorsággal és ezzel arányosan, annyi invenczióval és stílusérzékkel, hogy a korinthusi oszlopnyelvezéstől jobbra és balra eső épületszárnyakat simulékonyabban, olvadékonyabban stilizálna hozzá a főbejárathoz, logikusabban tudná hozzávezetni a hatalmas timpanon dimenzióhoz és el tudná tüntetni a legfelső emelet ablaksorát, mely unalmas disszonanciával ásit le a sárga fajak vakolat-síkáról. Ha akadna ilyen művész — — — De ha nincs, egyéb szempontokból vakmerő barbarizmus lenne megbolygatni és — több mint valószínű — eltörzteni azt az emlékünket, melyet megszokva, megszerettünk és ezer okunk volt megszeretni, mielőtt megszoktuk, ha másként nem, legalább relative. Van valami azonban ezen a középületen, ami felette áll minden aránylagosságnak, tradíciónak és miegyébnek; ez pedig a topográfiai fekvése, az a tiszta, belátható perspektíva, melyet a környezetében való artisztikus elhelyezkedésével nyújt. Ezt semmiféle mellétoldással és mögéje bigygyesztéssel, bármilyen szempontból is, elrontani nem lehet és nem szabad. Budapestnek véletlenül monumentális középületeit is csaknem kivétel nélkül az a kalmárlelkű területkímérés dönti a hatástalanság semmijébe, melylyel szűk terek és egymást támogató utcáfalak közé gyömöszölik a levegőt rimázkodó és perspektívát könyörgő palotákat. Ez az egy, a Nemzeti Múzeum, mintha csak rehabilitálása lenne a mi városi szatócs-ökonómiánknak, ez az egy, mintha valamelyik idegen város művészeti törekvéseit illusztrálná és mintha egy München, vagy — bocsánat — a bécsi Ring levegőjét hókuszpókuszolná el hozzánk. És éppen ezt az egyet kezdenék ki?...

Pedig ki akarják kezdeni.

A főváros akarja kikezdeni. Ki akarja kezdeni a főváros kerületközi bizottsága, illetve egy kultuszminiszteri ankét. Kikezdeni akarja talán mind a három. Az az alternatíva, mely elé a kultuszminisztériumot szándékoznak álli-

tani, legalább ezt bizonyítja. Kerekén és határozottan ezt. Vagy újjáépíteni a Nemzeti Múzeumot, vagy kibővíteni a Nemzeti Lovarda telkével: ez a kérdés. Egyéb megoldásra nem is gondolnak. Vagy ez, vagy amaz. Ami teljesen egyre megy. Akár ezt, akár amazt valósítják meg: csak egy deformált középülettel leszünk terheltebbek. Bárhogyan fogják megnyújtani, toldani, foldani, vagy kövériteni a Múzeumot, ez csak annak az ideális összehangoltságnak a rovására történhet, mely a muzeumi park és épülete között megvan, mely évdecenniumok alatt egyre markánsabban kifejlődött és egyre több és több és erősebb szállal fűzött bennünket pestieket magához. Ha a Nemzeti Múzeum helyiségei szűknek bizonyultak a felhalmozódott anyag befogadására, talán lehetne új, egy speciális múzeumot építeni, elvégre éppen elég alapos és szomorú tapasztalataink vannak raktáron, hogy az efajta átalakítások rendszerint, illetőleg rendellenesen, jóval többbe kerülnek, mint az új terveknek új megvalósítása. (Népszínház átalakítása és a többi.)

De hát okvetlenül szükséges-e, hogy a Nemzeti Múzeum helyiség-mizériáját kívülről kelljen expiálni? Vajon bizonyos-e, hogy csupán a Múzeum köbtartalmán mulik, ha a gazdag anyaghalmozást elhelyezni nem lehet? Szerény magam kételkedem ebben. A Nemzeti Szalomban megmutatták, hogy helyes és modern ökonómiával kis területeket is milyen helyiségebeosztással lehet praktikusán kihasználni. Ezt a belső ökonómiát pedig, mai szempontból, még a legjobb jóakarát és a legsovénabb mű-rajongás sem foghatja a Pollák mester alkotására. Nem az ő hibája. Pollákot még lekötötte a súlyos anyag, a nagy teher hordására szükséges masszív téglatömb, s a fényt és levegőt felfogó otromba falkonstrukció. Apriori, természetes, hogy nem alkalmazhatta a modern technika legfrissebb vívmányait, az acéltraverzeket, a vasbetont, az üveget és a többi, melyek pedig mind nélkülözhetetlen koeficienciái ma egy modern épület belső berendezésének és praktikusabb területkihasználásának. A Nemzeti Múzeum még kívülről befelé épült, éppen ellenkezőleg, ahogyan például ma építenék. A hiba tehát belül van, nevezhetném szervezeti hibának... nem értem, miért kell ezt az internus bajt külső kezeléssel kikorrigálni? És mit érnének el vele? A sötét folyosók maradnának sötétek, a termek éppen oly inpraktikábilisak, mint eddig, s a meglévő nagy terület épp oly kihasználatlan, mint ma. A belső konstrukció-hibát egy külső szépséghibára ráoperálása semmiesetre sem javítaná ki. A mai belső, lehetetlen helyiségeosztás, s a külsőleg hozzáerőszkolt néhány világos, levegős terem, mit eredményezne egyebet kiáltó inartisztikumnál, megbotránkoztató stílusmerényletnél és értelmetlen lezátolásánál mindannak, amit eddig architektónikus szempontból is szépnek tartottunk a Nemzeti Múzeumon? Lehet-e ezeknél egyebet is várnunk?...

Nem akarom az újatmondó dicsőségét arrogálni magamnak, de azt hiszem, a régít is jobb elismételni, mint elfelejteni. Régi dolog, hogy a Nemzeti Múzeumnak két olyan méretű udvara van, melyek levegő és világosság szempontjából is fölöslegesek. Vannak, hogy legyenek. Talán csak azért, hogy valahogyan elfoglalják a kiszabott nagy területet, melyre a Nemzeti Múzeum építésekor még édes-kevés szükség lehetett. Vajon, nem lehetne-e ezt a két monstrum-udvart két felsővilágítású, függetlenül beépített teremmel, mint például az Iparművészeti Múzeumban is, kihasználni? Kihasználni akárhogy, ha nem így, másként. Vajon, a ma csaknem használatlan és jórészt használhatatlan folyosókat nem lehetne-e termekké tágítani? Szóval, a mai technikai tudással, s a modern múzeumokban, képtárakban és intézetekben szereshető tapasztalatokkal, nem lehetne-e úgy átalakítani a Nemzeti Múzeum belsejét, hogy kívülről is megmaradna annak, aminek szeretjük és belülről is megfelelné annak, aminek szeretnők, ha megfelelné? Talán, némi jóakarattal, a lakások jórésztét is ki lehetne telepíteni ebből a szempontból. És a többi, és a többi. Sőt annyi és a többi, hogy remélem, egyre legalább is rá fognak jönni az igen tisztelt ankétező urak. Rá-

fognak jönni, ha ugyan nem röstellik bővebben elismételni azt, amit én, ebből az alkalomból, semmi áron sem akartam elfelejteni.

Relle Pál.

Mozgó képek.

Kvaccs!

A: Mit szól ehhez a kvaccshoz?
B: Tiz.
A: Mi az: tiz?
B: Az, hogy maga ma már a tizedik istenverte pesti, aki ezzel fog meg, támad rám, rugtat nekem: mit szól ehhez a kvaccshoz?
A: Hát csak nem mondom magának itt a Váci-körut és Andrassy-ut sarkán: no, koma, osztán ma a véleményezése erről a magasságos atyaurista által ránk bocsájtott, visszafelé fordított áldásról Mer, hogy derékig járunk ebbe a maszatba, amibe a Bodri kutyámat sem verném bele, hogy a fene egye meg a képit... Ha én magának egy ilyen föl-olvasást tartok, akkor maga az első kanyarulatnál otthagya engem is, meg a népszínmű tudományomai is. Aztán meg nem is igaz, amit beszélnek, mert nekem nincs Bodri kutyám, mert örülök, hogy a háziuk két gyereket engedélyezett, nemhogy Bodri kutyát. Mit akar tőlem? Én egy szegény pesti vagyok... nekem ez a piszok: kvaccs... És ha valakivel találkozik az aszfalton, nem kérdezhetem tőle, hogy mutatkozik a buza atyámbátyám? Hanem ezzel szólitom meg: mit szól ehhez a kvaccshoz?... Aki hiszi talán, hogy én tényleg kíváncsi vagyok arra, hogy maga mit szól a kvaccshoz? Azt hiszi, hogy én nem tudom, hogy maga nem megy a járda szélire és nem szól le a kvaccshoz: kedves kvaccs, jöjjön ki ma a Vampetiesbe... Én mindezt tudom.

A: Akkor mi a csudának ront nekem ezzel a buta sablonnal?

A (őszinteségi rohamban): Mert szükségem van erre a bevezetésre... Nem szólíthatom meg önt azzal, hogy adjon kölcsön tiz forintot, mert akkor ő azt hiszi, hogy én megörültem és megugrik. Nem szólíthatom meg azzal sem: hogy van, hogy van mester, mert akkor őn kivesz a zsebéből két ügyvédi fölszólítást, három óvást, sóhajt egyet-kettőt és közli velem: úgy mennek az üzletek, uram, hogy a kutyának legyen mondva...

B: Én ilyet nem mondok... Nem vagyok én pesti zsidó.

A: Jó, hát mondja másképp, de tiz forintot még se ad. Nekem azután igazán mindegy, hogy pesti zsidóul, vagy vidékűl nem kapok... Én tehát óvatos vagyok és megkérdem: mit szól ehhez a kvaccshoz? De magától már semmit se kérdezek, mert maga most már belát a kártyámba és a zsebében már a markában van egy árverési hirdetés, amit az orrom alá fog tartani... Már pedig nekem tiz forint kell, mert én... (hirtelen elsiel.)

B: Hallja...!

A (karon fog egy urat): Jó napot, Ödön bácsi! Mit szól ehhez a kvaccshoz?

Ray.

TÁVIRATOK.

A dán király útja.

Bécs, december 12. Frigyes dán király ma este Kopenhágába utazott.

Az olasz király jubileumi keresztje.

Róma, december 12. (Saját tudósítónktól.) Gróf Litzow osztrák-magyar nagykövet ma nyújtotta át Ferencz József király megbízásából Viktor Emánuel királynak a jubileumi keresztet, amely az olasz királyt, mint egy osztrák-magyar ezred tulajdonosát megilleti. A kihallgatáson Viktor Emánuel király egyes külügyi kérdéseket is megbeszélte az osztrák-magyar nagykövettel.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	decz. 11.	decz. 12.
Buza	locobuza 109 ¹ / ₈	108 ³ / ₈
	deczemberre 109 ⁶ / ₈	109 ¹ / ₈
	májusra 110 ⁷ / ₈	111 ¹ / ₈

Tengeri deczemberre	68	68
májusra	68 ¹ / ₄	68 ³ / ₈
Csikagó.		
Buza deczemberre	100 ⁵ / ₈	101
májusra	105 ³ / ₄	105
Tengeri deczemberre	57 ¹ / ₂	57 ³ / ₈

Jótevény karácsonyi vásár.

— A Leányegyesület karácsonyi vására. —

Budapest, deczember 12.

Karácsonyi áruházat rendezett be a Budapesti Leányegyesület a Nemzeti Szalon Erzsébet-téri hajlékában. Ez az agilis egyesület, amely minden esztendőben ötletesnél ötletesebb módon szolgál a jótevényeknek, ezuttal valóban elsőrangú produkált.

A leányegyesület tagjai, felhasználva a közelgő karácsony előtti vásárforgalmat, a jótevény cél érdekében felcsoportolt három napra kereskedőnek. A Nemzeti Szalon ez alkalomra izlésesen feldiszipított termeiben, kezdve női és férfi divatáruktól, egészen a „macska a zsákban“ elnevezésű tréfas játékgig, minden ily alkalomra képzelhető árucikket megtalálunk. Gyermekjáték, babák, plakett és művirág, mézeskalács, élővirág, dohánytőzsdé, Biedermaier-tárgyak, karácsonyfadisz, cukrászda, papíráruk, vegyeskereskedés, illatszer, kézimunka, villamosjáték, műtárgyak, american bar stb. S nem holmi vásári árucikkek ezek, hanem tulnyomóan nagy részben műbecsessel bíró, finom tárgyak. Mindezeket a tárgyakat pedig az egyesület buzgó tagjai, szép és kedves leányok és asszonyok árúsítják igen olcsó áron. A szokásos jótevényes sarcznak itt semmi nyoma.

Megérdemelné az árusításban résztvevő minden hölgy, hogy külön-külön dicséret kíséretében emlékezzünk meg róla. A nagy névsorból mindenesetre ki kell azonban emelnünk Deutsch Olgát, az egyesület buzgó és fáradhatatlan elnöknőjét, aki egyébként maga is buzgólkodik az emeleti gyermekjáték-kereskedésben az elárúsítás körül. Horner Ella, Grosz Gizi, Kanitz Vilmosné, Hatvany Lili, Schwarcz Stefi, Bakos Mártonné, Ligeti Marika, Reschovszky Béláné és Viktoriné, dr. Alföldi Béláné, Goldberger Stella, dr. Jakobi Béláné, Radó Emmi, aki pompás díszes dobozokat készített, dr. Rácz Jenőné, Hajdu Marcellina, Rózsahegyi Kálmáné és, amint már említettük, a többiek is mind külön elismerést és dicséretet érdemelnek. Meg kell emlékeznünk dr. Nemere Béla titkárról is, akinek jelentékeny része van az alkalmi áruház sikeres rendezésében. Valószínűleg pompás keletje lesz annak az alkalmi plakettnek is, amelyet Telcs Ede készített a leányegyesület részére.

A rendezőség kellő módon gondoskodott arról, hogy az áruházat látogató gyermekek is megfelelő szórakozást találjanak. A vasárnap esti kilenc órára tervezett rokokó-színpad sikere az eddigi próbák után itélve, igen fényesnek ígérkezik és az előadás már különleges és aktuális voltánál fogva is meglepetést és érdeklődést van hivatva kelteni.

Ma délelőtt volt a karácsonyi vásárnak ünneplés megnyitása. A termék már tizenegy órakor zsufova voltak és az egyesület tagjai látható izgalommal várták a megnyitás pillanatát. Pont fél-tizenkét órakor jelent meg dr. Bárczy István polgármester, akit a Nemzeti Szalon bejáratánál Ernst Lajos igazgató a Nemzeti Szalon nevében üdvözölt és akit a kiállítás helyiségében az egyesület egybegyűlt választmányja és tagjai, élükön Deutsch Olga és Gardé Alice s dr. Nemere titkár fogadtak. Deutsch Olga elnök üdvözlő szavaira dr. Bárczy polgármester meleg hangon válaszolt, a kiállítást megnyitotta és azután körutra indult a hölgyek vezetése mellett, a megjelent nagyszámú illusztris közönség kíséretében.

A polgármester és az összes jelenlevők elragadtatásukat nyilvánították a kiállítás gazdag volta s a rendkívül izléses és már magában is látványosságot képező külső kiállítás felett, amelyet az egyesület tagjai Ernst igazgató buzgó támogatása mellett rövid idő alatt elővarázsoltak. Amint a polgármester az egyes sátrak mellett elhaladt, nyomban megkezdődött élénk érdeklődés mellett a vásár, egyelőre szigorúan a kiírt árak mellett, minden zsarolás mellőzésevel. Tekintve azt a nagy érdeklődést, amely már most is mutatkozik, a nemes célú s a résztvevő közönségnek óriási buzgalomát és ambícióját a siker érdekében, igen valószínű, hogy a vásár eredmény nem fog elmaradni.

UJDONSÁGOK.

Lakóhelyváltoztatás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadóhivatalnak egy czimszalagra, esetleg a régi lakóhely megjelölésére.

A kereszt.

Tudod, mikor még okoskodtan.
Hallhattad tőlem sokszor ezt:
Az életnek nincs semmi czélja
S a lét egy szörnyű, nagy kereszt.

Véres verejték közt czipeljül
Az élet szörnyű harcain —
És lesz belőle békejelvény
Az elbukottak hamvain.

De most ám más keresztet látok
(Óh, hogy a bölcsek mily vakok!)
Gyönyörűséges szép keresztet:
Ölelésre tárt két karod.

Vértessy Gyula.

— Az „Egyetértés Vasárnapja“. Érdekesebbél érdekesebb képekkel tarkítva jelent meg e héten az „Egyetértés Vasárnapja“. A címkép I. Gusztáv svéd király bécsi fogadtatását ábrázolja, a második oldalon levők közt nagyon jól sikerült egy olasz hajó katasztrófájának a bemutatása és Rockefeller, a világ leggazdagabb emberének fotográfiája. Egy képünk a Rómában lezajlott osztrákellenes tüntetésekből mutat be részleteket, egy másik a prágai német olvasókör jubileumára vonuló diák- és vendégsereget örökíti meg. Montenegróról egész képsorozatot közlünk, amelyből az olvasó fogalmat alkothat magának a hepciáskodó kis hegyországról. Kötőnök Szemes Fülöp, Vaszary János, Bihari S. festményeiről készített reprodukciók. Két képünk a Boszniába vonuló katonákat, kettő a fölszerelt és indulásra kész motorokat mutatja. Érdekes a munkanélküliek foglalkoztató telepéről és az alföldi disznóölésről készült felvételek. A szövegrészben Váradi Antalnak, a jeles írónak novelláját találják olvasóink.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, deczember 13. — Róm. kat.: D. 3. Lucza. — Prot.: D. 3. Lucza. — Görög-orosz: nov. 30. P. 26. András. — Zsidó: Kislev 19. — A nap két reggel 7 óra 41 perczkor, nyugszik délután 4 óra 7 perczkor. — A hold két este 9 óra 33 perczkor, nyugszik délelőtt 12 órakor.

A miniszterek nem fogadnak.
A Képzőművészeti Társulat téli nemzetközi kiállítása nyitva 9—1-ig. Belépő-díj 1 kor. — Modern festők kiállítása a Könyves Kálmárnál Nagymező-utczán 37—39. Nyitva egész nap. Belépő díj nincs. — Az Uránia Kigyótéri szalonjában a Műhely-kiállítás nyitva 9—1-ig. Belépő-díj 20 fillér. A tárlat nyitva. — A Nemzeti Szalon karácsonyi kiállítása nyitva 9—6-ig. Belépő díj 1 korona. — Az Iparművészeti Múzeum kiállítása és a karácsonyi vásár nyitva 9—6-ig. Belépő díj 1 korona. — Karácsonyi kiállítás az Új művészeti szalonban (Kecskeméti-utca 3.) nyitva 9—1-ig. Belépő díj nincs. — Rembrandt-kiállítás a Szépművészeti Múzeumban nyitva 9—2-ig. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum összes terei nyitva 9—12 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Történelmi Képesarnok nyitva. — A földtani intézet muzeuma nyitva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquaeumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Ráth György múzeum zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — A Nemzeti múzeum könyvtára zárva. — Az Akadémia könyvtára zárva. — Az Egyetemi könyvtár zárva. — A fővárosi könyvtár nyitva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—12-ig, a téli hónapok alatt novembertől február végéig kedden és pénteken 6—8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak zárva.

— Személyi hír. Lónya y Stefánia királyi hercegnő többnapos bécsi tartózkodás után ma este hat órakor Pozsonyba érkezett és onnét folytatta útját Pozsonyba.

— Kossuth Ferencz betegsége. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter egészség állapotában javulás állott be és remélhető, hogy a miniszter nyolcz-tíz napon belül teljesen felgyógyul. Kossuth Ferencz, akit makacs és igen fájdalmas betegsége már negyedik hete köt az ágyhoz, betegsége alatt is nap-nap után fogadja az előadókat a kereskedelemügyi minisztériumból, amelynek ügyeit maga intézi. A függetlenségi párt teendőit is ő vezeti. Kezelő orvosa Müller tanár, főrendiházi tag, azt reméli, hogy betegének felgyógyulása normális lefolyású lesz úgy, hogy karácsonyra a miniszter alkalmasin odahagyhatja a betegszobát.

— József főherceg udvara. A király szmrecsányi Szmrecsányi István cs. és kir. belső titkos tanácsos, kamarás és tábornokot József főherceg fenéke főudvarmesterévé, nejét pedig szül. Bathyány Mária grófnő palota- és csillagkeresztes hölgyet Augusztia főhercegnő főudvarmesternőjévé nevezte ki. Mint szolgálattevő kamarás Roszkoványi Dezső cs. és kir. kamarás és huszárszázados, mint udvarhölgy pedig D'Orsay Mária grófnő vannak beosztva. Nevelési vezetővel Kratochwill Károly honvédszázados neveztek ki. Ezentul József főhercegnél főudvarmesteri hivatal lép életbe, ahol Schramm Antal udvari titkár és Pöller udvari segédtitkár osztották be.

— Összeesküvés a sah ellen. Teheráni jelentések szerint a sah ellen összeesküvést szöttek. Az összeesküvők Mohamed Ali saht detronizálni akarják és a trónörökös nagykorúságáig regensséget akarnak szervezni, amelynek vezetésével Dse ng emirt akarják megbízni. A sah főhadiszállásához, a Bagsahkerthez vezető utakat kozákok őrzik. Teheránban már is sok letartóztatás történt. A sah özönével kapja a fenyegető leveleket.

— Castro nyilatkozata. Castro, a venezuelai köztársaság elnöke tudvalevőleg most Franciaországban jár, hogy magát mütétnek vesse alá. Egy francia lap munkatársa fölkereste az elnököt, aki a hozzá intézett kérdésre így válaszolt:

— Eredetileg az volt a szándékom, hogy Izrael berlini professzorzal megoperáltatom magam; azt hallom azonban, hogy Izrael meghalt, ezért hát más specialistához kell folyamodnom. Egyébként nemcsak a bajom gyógykezelése egyedüli czélja ufa-zásomnak. Párisban igen sok társasággal, melyek érintkezésben állanak Venezuelával, eredményesen tárgyaltam. Szerencsésnek érzem magam, hogy megismerhettem az önök országát, amely iránt oly őszinte szimpátiával vagyok eltelve.

— Főúri vadászok. Gróf Széchenyi Dezső kopenhágai követ sopronhorpácsi birtokán jelenleg nagy vadászatok folynak, melyen gróf Széchenyin és neje kívül mint vendégek résztvesznek: Tschirschky bécsi német nagykövet, a braganzai herceg, Taxis hercegnő leányával, Taxis Miklós herceg, báró Steininger hadtestparancsnok, gróf Eszterházy Sándor és neje, gróf Hunyadi József és neje, O. Shangneray amerikai nagykövetségi titkár, gróf Draskovich Pál, gróf Széchenyi Péter és Viktor nejeikkel és gróf Széchenyi István. A vadászatokon valószínűleg részt fog venni gróf Széchenyi László is nejevel, Vanderbilt Gladyszszel.

— Dr. Ehrlich Zsigmond előadása. A Budapesti Újságírók Egyesülete meghívta dr. Ehrlich Zsigmondot, a bécsi Concordia betegpénztár elnökét, hogy a vezetése alatt álló virágzó intézet megalapításáról és működéséről előadást tartson a sajtó munkásainak. Dr. Ehrlich Zsigmond ma értesítette levélben az újságíró egyesület elnökét, Herczeg Ferenczet, hogy a legnagyobb örömmel teljesíti magyar kartársai kérelmét és deczember hó 20-án Budapestre érkezik, hogy előadását megtartsa. Az Újságíró-Egyesület a nagyérdemű előadásra meghívja a testvér-egyesületeket, az Otthon Írók és Hírlapírók Körét, a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetét, az Országos Pázmány-Egyesületet, a Vidéki Hírlapírók Szövetségét és a Szakírók Egyesületét. Dr. Ehrlich Zsigmond előadását deczember hó 20-án, vasárnap déli tizenegy órakor fogja megtartani a Pesti Lloyd-Társulat (Mária Valéria-utca 12. I. emelet) dísztermében. Előadás után Ehrlich tiszteletére az Újságíró-Egyesület lakomát rendez a Pesti Lloyd-Társulat épületében lévő Deli S. vendéglő helyiségében.

— **Szterényi államtitkár a jogászegyletben.** A Magyar Jogászegylet ma délután hat órákor kezdte meg az ipartörvény jogilag fontos intézkedéseinek megvitatását. Az első csoport a kollektív szerződés intézkedéseivel foglalkozik. A bevezető előadást Szterényi József államtitkár tartotta meg óriási közönség jelenlétében, amely szüntelen megdöbbenéssel a jogászegylet dísztermét. Az ülés kezdetén dr. Beck Hugó kuriai tanácselnök üdvözölte az illusztris előadót. Erre Szterényi József államtitkár tartotta meg előadását, amelyben behatóan foglalkozott az ipartörvénytervezetnek a kollektív szerződésekre vonatkozó intézkedéseivel. Abból indul ki, hogy a kollektív szerződés szabályozása mindig jó hatást gyakorol a munkaviszonyra és statisztikai adatokkal mutatja ki, hogy azzal kapcsolatos jelenleg a sztrájkoknak csökkenése. Attér a magyarországi tarifaszabályozásról és kimutatja, hogy már számos kollektív-szerződésünk van, ezek rohamosan terjednek, úgy hogy a gyakorlati élet szükségének felelnek meg. A törvényhozási rendezés úgy van kontemplálva, hogy csak a magánjogi szerződés hatályával bírjon a kollektív-szerződés, úgy hogy az alapelv a szerződéskötés szabadsága. Az összebeszélések (a koalíciók) tilalmát az új tervezet elejti. Különböztet az egyesületek által kötött és az egyes személyek nevében kötött kollektív-egyezmények között. Az előadó részletesen ismerteti ezután a kollektív-szerződésre vonatkozó egyes intézkedéseket, azok felmondhatóságát, az iparbírói és a választott bírósági eljárás kereteit. Részletesen szól azokról a nehézségekről, amelyek a törvénytervezet intézkedéseinek eredményességét biztosítják. Végül felel a 727. §. kihágási szankcióját, amely ha elméletileg kifogásolható is, gyakorlati érdekből szükséges. Szterényi államtitkár kijelenti, hogy kérdéses, vajjon a kollektív-szerződésről szóló rész az ipartörvénybe fel fog-e vétetni. Sokan korainak tartják, de a szülő nincs ebben a nézetben. Bármint is alakuljon a helyzet, a kérdés fel van vetve és mivel a gyakorlati élet követelményei parancsolólag kívánják, a jövő törvényhozás ez elől alig fog kitérni. Ezután Fekete Ignác ügyvéd szólalt fel s részletes bírálatban részletesen a tervezet egyes szabályait, azonban ő is hozzájárult az előadó azon nézetéhez, hogy a szabályozásra okvetlenül szükség van és az alapelv helyesen van lefektetve törvénybe. A nagyszámú közönség, amelynek soraiban ott láttuk az igazságügyi miniszterium, a kir. Kuria, a kir. ítélőtábla, a törvényszékek s a fővárosi bíróságok, valamint az ügyvédek, egyetemi tanárok és a képviselőház számos előkelő tagját, úgy az államtitkár rendkívül mély előadását, valamint az azt követő felszólalást nagy tetszéssel fogadta.

— **Politikai okokból.** Nem mindennap előforduló esemény híre érkezik Teschenből. A teschen—liebwerdi mezőgazdasági akadémia egyik tudós tanárát, Hibsich Emánuel a császárjubiläum alkalmából a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki az uralkodó. Dr. Hibsich ezt a kitüntetést most visszautasította, még pedig politikai okokból, azzal az indoklással, hogy a kitüntetés visszautasítására az a magatartás kényszeríti, melyet a kormány a német diákok prágai üldözésével szemben tanúsított.

— **Képzés a Hirlapírók Nyugdíjintézete javára.** A magyar festőművészet több kiváló jeles művésze legsikerültebb festményei egy részéből karácsonyi árverést rendez, amelyen a fővárosi színházak legnépszerűbb művésznői vállalták el az árverezők szerepét. A képekből befolyó jövedelmet a művészek a Hirlapírók Nyugdíjintézete javára engedik át. Az árverés öt napon keresztül és pedig e hónap 18-tól 22-ig minden nap délután öt órától nyolcig, vasárnap, 20-án pedig délelőtt tíztől két óráig tart. Az árverésre kerülő képek vernissageja a sajtó képviselői részére e hó 14-én lesz. Az árverésre kerülő képeket e hó 15-től a közönség díjtalanul tekintheti meg. Az árverés maga a Könyves Kálmán társulat kiállítási termében (Nagymező-utca 37—39.) fog megtartatni.

— **Az alkotmánypárt vacsorája.** Az országos alkotmánypárt legközelebbi pártvacsoráját kedden este 8 órákor tartja a Hungária-szálló fehér éttermeiben.

— **A Pongráczok családi tanácsa.** A szentmiklósi és óvári Pongráczok kétszázhatvan négy tagból álló nemzetsége, illetve annak grófi, bárói és nemesi ágán virágzó családja ma tartotta meg a Hungária-szálló különhelyiségében tanácskozással egybekötött rendes évi családi összejövetelét, amely most jubileummal is egybe volt kötve, amennyiben most van háromszázadik évfordulója annak, hogy a már nyolczszáz év óta nemességgel bíró törzs egyik tagja a „bárói” rangot kapta. A családi tanács a királynak táviratilag fejezte ki hódolatát.

— **A Steinheil-ügy.** Steinheilné újra kihallgatták és ezúttal eddigi vallomásai végleg meséknek bizonyultak: Couillardra és Wolffra vonatkozó gyanúsításait pedig ő maga alaptalanoknak jelentette ki.

Délután két órákor kezdte kihallgatását a vizsgálóbíró, ki elsőbbsen is a büntény éjszakájának körülményeit akarja tisztázni.

— **Mikor ágyba fektet, azonnal elaludt?** — kérdezte Steinheilné a vizsgálóbíró.

— **Körülbelül mindjárt.** Hiszen nagyon ki voltam merülve. Fáradt voltam.

— **Mire ébredt föl? Önmagától ébredt, vagy felköltötték?**

Steinheilné most sirva válaszolta:

— **Meg akarom mondani az igazságot.** Tartozom ezzel úgy a magam, mint a leányom becsületének.

És most előadta ugyanazt a történetet a három kaftános rablóról, meg a vöröshaju asszonyról, amely történet már kezdetben is kétkedéssel fogadtatott. A bíró nem szólt közbe. Steinheilné ez újabb elbeszélése során mégis a következő új adatokat hozta föl:

— **A rablók erős ütést mértek a fejemre.** Nyakam körül a zsinagógának bevágta a hust és csaknem megfuladtam miatta.

— **Hogyan lehetséges —** kérdezte a bíró — **hogy ön a gyilkosoknak oly részletes leírását tudta adni, holott a szobájában csak éjjeli mécses világított?**

Erre Steinheilné zavartan és ijedten felelt.

— **Nem hallott semmi zajt, amikor az anyját megölték?**

— **Nem. Semmit sem hallottam.** Sőt, amikor reggel a szörnyű valóra eszméltem, azt hittem, hogy a gyilkosok csak férjemet ölték meg, anyámat ellenben megkímélték.

— **Az ön térdén —** folytatja kérdéseit a vizsgálóbíró — **egy tintapöttyöt találtak. Hogyan keletkezett ez?**

— **Alighanem azok az emberek fröcsentették reám a tintát, akik megkötöztek.**

Végül a vizsgálóbíró azt kérdezte:

— **Tehát ön megmarad abbéli véleményénél, hogy a gyilkosság aközben történt, amíg ön aludt?**

— **Igen . . . Oh, bár meghalhattam volna velök én is!**

Most a vizsgálóbíró szigorúan szólt reá Steinheilnéra:

— **Beismeri tehát, hogy amidőn Wolffot és Couillardot vádolta a gyilkossággal, hazudott?**

Mire Steinheilné zokogva felelte:

— **Igen, akkor hazudtam.** De az, amit most mondtam el, a legjobb tudomásom szerint való igazság.

Steinheilné testben-lélekben megtörve távozott rendőri őrizet mellett a vizsgálóbírótól vizsgáló fogságba.

— **Gyémántmise.** A tabáni plébánia-templomban ma délelőtt mutatta be gyémántmiséjét Zierer Károly, a kerület érdemes plébánosa. A templom, amelyet ez alkalommal pompásan felszítottak, zsúfolásig megtelt közönséggel, számosan jelentek meg a fővárosi papság köréből. A mise után az egész gyülekezet a sekrestyébe vonult, ahol rendkívül sokan üdvözölték az ősz lelképásztort. Legelőbb is fölolvasták Vaszary Kolos hercegprímás leiratát, amelyben igen meleg hangon üdvözli Zierer Károlyt és a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik hatvan évi papi működéséről. A leirat fölolvása után dr. Vajda Adolf, a bölcsőde-egyesület elnöke, azután pedig dr. Walther Gyula pápai kamarás mondott üdvözlő szavakat. A beszéd után a kerületi papság nevében Sagmüller József, a hitoktatók nevében Novák Lajos kanonok üdvözölte Zierer Károlyt, akinek a fővárosi papság gyönyörű aranykelyhet adott ajándékkul. Délben a budai hajós-egyesület lakomát adott a jubiláló lelképásztort tisztelőre.

— **Kossuth Ferencz levele Hatvany Józsefhez.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter Hatvany József gyároshoz, a Deutsch József és Fiaczég főnökéhez, aki a munkásbetegség-élyező-pénztár elnöki állásáról most mondott le, a következő levelet intézte:

Öszinte sajnálattal értesültem arról, hogy Nagyságod az országos munkásbetegség-élyező és balesetbiztosító pénztár igazgatóságánál viselt elnöki állásáról lemondott. Bár teljesen méltánylom Nagyságod elhatározásának indító okait, mégis a legnagyobb sajnálattal látom megválni azon intézmény éléről, ahol Nagyságod személyisége nagy biztosítékot nyújtott a munkásbiztosítás ügyének. Minthogy azonban Nagyságod lemondását a pénztár igazgatóságának egyhangú marasztalása dacára is fenntartja, kénytelen vagyok ennek megtörténtét tudomásul venni. Nem tehetem azonban ezt anélkül, hogy Nagyságodnak azért a nagy odadésért és munkát nem kimélt tevékenységéért, melylyel az országos pénztár ügyeit kezdettől fogva vezetni és irányítani méltóztatik, legmelegebb köszönetemet ki ne fejezem. Teszem ezt abban a reményben is, hogy Nagyságod nem fogja érdeklődését és közreműködését ezután sem megvonni ettől az intézettől, sőt számítok Nagyságod támogatására abban az irányban is, hogy a munkásbiztosítás terén mutatkozó hiányok megszüntetésére irányzott működésémmel becses tanácsával közreműködni fog. Fogadjon stb. Kossuth Ferencz s. k.

— **A boszniai bakák.** Lenn, a hóval borított néma hegyek mentén harcra kész hadiak vigyáznak a határra. A nyugodalmas hazából, daltól hangos tágas kaszárnyákból szállították őket a komor örházakba, a térdig hóval befuttatott utakra, idegen országba, idegen népek közé, arra a hirre, hogy a Balkán mozog és túl a határon fegyverkezik egy másik nép. Sötét, csillagtalan éjszakákon nesztelenül surran tova a bátor patrouille, amelyik őrzi a befelé vezető utakat és összeköttetést teremt az éjszaka sötétjébe belemosódó sziklaörházak közt. Nyomoruságos ezeknek a katonáknak a sorsa. Nincs háború, de van annál sokkal súlyosabb állapot, az ugrásra kész békeállapot, amely a maga bizonytalanságával fokozottan kellemetlen helyzet. A nyáiasabb tájak alatt karácsonyra készülnek az emberek, illő tehát, hogy a szeretet ünnepe küszöbén megemlékezzünk azokról a fiukról, akik sanyarúságban veszélyes szolgálatot teljesítenek és adjunk a bőségből, ami szívüket megörvendezteteti és elviselhetővé teszi a véletlen keserves sorsot. Adjunk bort, sonkát, szalonnát, teát, rumot, kávé, dohányt és minden mást, ami jól esik a testnek és azzal a tudattal tölti el a lelket, hogy a távol hazában meleg érzéssel gondolnak a kötelességüket teljesítő katonákra. Adakozunk, kiki amennyit tud: készpénzt, élelmiszert, vagy más hasznos dolgot. A mozgalom élén a főváros áll és ezért minden kerületi előjáróság és minden városi hivatal elfogad adományokat, amelyeket közvetlenül a budapesti hadtestparancsnoksághoz is lehet küldeni.

— **Botrány a színházban.** Moszkvai jelentés szerint az ottani nemzetközi színházban a Moszkvában élő csehek nagy botrányt rendeztek egy osztrák operette előadása alkalmával. Midőn egy színész osztrák tisztí egyenruhában megjelent a színpadon, a színház minden részéből fütyök hallatszóttak és fenyegető öklök emelkedtek a levegőbe. A közönség egy része elhagyta a színházat. A rendőrség a tüntetőket a nézőtérrel kivezette és az előcsarnokban jegyzőkönyvet vett fel. Mikor a tüntetés oka felől kérdést intézett a rendőrtisztviselő, a tüntetők sorában levők azt felelték: csehek vagyunk.

— **Adomány az öreg honvédeknek.** A Külső soroksári-uti honvédeknek öreg lakóiról is megemlékezik így karácsony előtt néhány nemes szív és a szabadság egykori harcossainak juttat némi ajándékot. Az öreg honvédeknek most kézmárki Frey Ferencz Esztergomból 115 liter jó bort küldött, míg Planger Sámuel Nagyváradról 140 kiló és Ehrlich Lipót Esztergomból 90 kiló szivarvéget küldött. Az öreg honvédek hálás köszönete fordul az adományozók felé, akik követésre méltó példát mutatva, örömet szereztek nekik a szeretet ünnepe előtt.

— **A mentők segítése.** Testi épségünknek hűségese örei, a mentők ismét kérés szóval fordulnak a nagyközönséghez, mondván: „segítsetek rajtunk, hogy mi is segíthessünk ti rajtatok!” Arra kéri a főváros minden polgárát, hogy annak a szeretetnek egy részecskéjét, amelyet a mentők iránt érez, Szilveszter napján, mely a nagyközönség jóvoltából a „Mentők napja” lett, váltsa be fillérekre és adózzon nekik, hogy gondoktól menten folytathassák nemes és szent hivatásukat: az ember életmentését. A Mentő-Egyesület, számbavehető vagy hiányában, csak a legnagyobb erőfeszítéssel és a rendelkezésre álló fizikai erő tuzott igénybevételével képes csupán ellátni a rohamosan szaporodó baleseteket segélynyújtással. Az utóbbi időben már nem is megy ritkaságszámba, ha naponta 70—80 eset fordul elő. És ezt a rengeteg nagy szolgálatot, amelynek legnagyobb része a távoli külvárosokban történik, 10 pár ló látja el és pedig azért, mert több lóra nincs pénzük. Ez évben már automobiljuk sem volt, mert a régi elromlott és újra meg nem áldozhattak. Pedig, hogy milyen fontos az automobil szerepe a mentőszolgálatban, bizonyítja, hogy a bécsi mentőknek nyolcz hatalmas automobiljuk (és husz pár lovuk van), holott a bécsi balesetek száma csak kevéssel haladja felül Budapestét. Kivánatos, hogy beteljesedjék a mentők óhaja: a „Mentők napján”, kapják meg mindazt, amit kérnek, mert hiszen, amit ők kapnak, azt becsületesen visszaadják nekünk életmentés alakjában.

— **Nagy sikkasztások.** A pétervári rendőrség Moszkvából vett felszólítás alapján sok házból házkutatást rendezett, amelynek következménye számos esetben letartóztatás volt. Ugy a házkutatások, mint a letartóztatások is kivált éjjel történnek. A moszkvai rendőrség arról értesítette a pétervári rendőrpáncsnokságot, hogy számos rég keresett bűnös odautazott; ezek legnagyobb része már le van tartóztatva. Legnehezebb volt egy Vlnából való bandafőnöknek, Protas Miklós nevű embernek letartóztatása, aki Pétervár környékén hamis név alatt lakott. Protas a schlüsselburgi járás Michael Archangel nevű falujának egyik villájában lakott egy finn ember özvegyénél. Mikor a rendőrség le akarta tartóztatni, kétségbeesett ellentállást fejtett ki és egy rendőrt agyonlőtt. Egy bizalmas barátját, aki állítólag a Kaukázusból való armeniai és aki mindennap meglátogatta, még nem sikerült elfogni. A moszkvai és turkesztáni hatósági sikkasztásokkal egyidejűleg Varsóban is nagy rendellenességeknek jöttek nyomára. Számos feljelentés alapján és miután egyik újság szenzációs leleplezéseket közölt a hivatalokban folyó panamákról, tizennégy tagú törvényszéki bizottságot küldtek ki a varsói városi tanácsnál végzendő revízió kerestülvitelére. A bizottság már átvizsgálta a magasabb hivatalnokok irodáit, számos kompromittáló iratot lefoglalt, többek közt Slaski városi tanácsjegyzőnél, a közegészségi osztály főnökénél, a középítési és az erdőfelügyelőségi hivatalok pénztárfőnökeinél. A tanácsai hivatal vezetője, Milozenski államtanácsos a bizottság megjelenése előtt rövid idővel öngyilkosságot követett el. A sikkasztások többnyire úgy keletkeztek, hogy a hivatalnokok házakát és kerteket vásároltak hivatalos pénzből, másrészt pedig azokat az összegeket, amelyeket a városi tanács ingatlanok vásárlására kiutalványozott, el-sikkasztották. Érdekes, hogy a hivatalos könyvekben a város ingatlanainak legnagyobb részéről az van bejegyezve, hogy nem jövedelmeznek, holott a jövedelmet tényleg a hivatalnokok sikkasztották el. A felfedezett sikkasztások nyomán valószínűleg monstre-pör fog megindulni.

— **A Társadalomtudományok Szabad Iskolájának** (Károly-körut 14. II. em.) jövő heti tanrendje a következő: I. Óraválasztás: Pikler Gyula e hó 23-ára hirdetett előadását e hó 16-án este 6—8 óráig „A lelki élet alaptörvényei” címen tartja meg. II. Deczember 15. kedd Wildner Ödön: Szociálpedagógia, 8—9 Bolgár Elek: Az amerikai munkásmozgalom. — Deczember 16. szerda Pikler Gyula: A lelki élet alaptörvényei. — Deczember 17. csütörtök 6—7 Leopold Lajos: A fattyu kapitalizmus, 7—8 Hahn Dezső: A nemi élet egészségtana, 8—9 Kunfi Zsigmond: A válások élete. — Deczember 18. péntek 7—8 Harkányi Ede: Magyar társadalom 1825—1849, 8—9 Szende Pál: Magyarország története 1849—1850.

— **Deres az iskolában.** Budapest székesfőváros hivatalos tanítóegyesületének VI. kerületi köre f. hó 9-én az Alsóerdősori iskolában rendes évi közgyűlést tartott. Ezen a közgyűlésen Sturcz György fővárosi igazgató-tanító elnöklése és támogatása mellett Tass József fővárosi tanító előadta, hogy a főváros elemi iskoláiban rendkívül nagy az elzúllott erkölcsű kicsinyek száma. Ezen a bajon csak úgy lehet segíteni, ha Budapest törvényhatósága minél előbb felállítja a népiskola, a szeretet eme hajléka mellé, a kis tanulók számára a javító-intézetet! Gábel, Augustiny és Csernay fővárosi tanítók hiába tiltakoztak a merénylet ellen. A kegyetlen javaslat mégis győzött. A szóban forgó kezdeményezés káros és megbélyegző az országot, a főváros jó hírét, megbélyegző és veszedelmes az a kicsinyek egész életére. Reméljük, illetékes helyen nem fog meghallgatásra találni.

— **Egy hadnagy bestialitása.** Nem lehetetlen, hogy a Szerajevóban megjelenő „Srpszka Rijec” című lap csak hangulatkeltés, vagy agitáció céljából közli az alábbi hírt. De a hiradás oly monstruózus büntényről szól, hogy annak reprodukálásától elállni nem lehet. A felelősséget mindenesetre a nevezett lapra hárítjuk, megjegyezvén, hogy ha a büntényt az illető hadnagy, aki a bestialitás szomorú hőse, csakugyan elkövette, akkor nem lehet eléggé szigorú a büntetés, amelyet ki fognak rá róni. Hogy a dolog meritumára térjünk át, közöljük tehát, hogy Viregrádból küldöttség ment Szerajevóba s a nevezett lap szerkesztőségének ezt panaszolta el: Strpezi boszniai faluban egy közöshadseregbeli hadnagnak örült vágya támadt egy tizenévesztendő gyönyörű leánykára, Vojnovics Péter tanító gyermekére és minden áron meg akarta szerezni. Vasárnap éjszaka vakmerő viszályra szánta el magát. Az őrség élén betört a tanító házába, azzal a követeléssel, hogy adják ki neki arra az éjszakára a leányt. Átkutatta a házat, de a leány nem került elő.

— **A föld alól is előteremttem!** — szitkozódott a hadnagy és az őrséggel Popovics Koszta szerb pap házába vonult.

Oda is behatolt a hadnagy a katonáival, akik két ajtót szuronnyal zúztak be. És akkor szembe került velük a papné, aki teljes éjjeli pongyolában kétségbeesetten sikoltotta:

— **Öljetek meg, de az uramat nem öljetek meg a szemem láttára!**

Azt hitte a hadnagy, hogy a pap házában rejtették el a leányt, de hiába keresték itt is. Akkor körülzárták a pap és a tanító házáat, a hadnagy pedig a leány további üldözésére sietett. A strpezi csendőrmester rohant Visegradba, ahonnan egy csapat katona érkezett egy kapitány vezetésével. De már későn érkezett. A hadnagnak csakugyan sikerült előkeríteni a leányt s a szerencsétlen teremtést már ott találták a lakásán. Teste, arca összevissza volt karmolva, elhitták hozzá a viregradi orvost, Mirovszkit, aki konstátálta, hogy a leányt meggyalázták.

A viregradi őrséget lefegyverezte a garázda katonákat, a hadnagyot fogságba vetették. A szörnyiséget állítólag magyar származású tiszt követte el.

— **Szerelmi dráma egy iskolai ünnepélyen.** Szászvárosban a napokban a polgári leányiskola jóteknycélú előadást rendezett. Az ünnepélyt a nagyvendéglő dísztermében rendezték s minthogy a műsor első száma egy élőkép lett volna, melyben negyven kis leány szerepelt, hat óra után már nagy sürgés-forgás volt a színpadon s két tanítónő is alig győzte a kis leányokat öltöztetni. Egyszerre csak rémes sikoltás hallatszott: közvetlen utána egy lövés dördült el s a másik pillanatban egy fiatal ember rogyott össze a nagyterem közepén. Óriási pánik tört ki a kulisszák mögött, mindenki arra gondolt, hogy az oláhok akarnak valami merényletet elkövetni az összegyűlt magyar gyermekek ellen. Csak miután a félelem lecsillapodott, látták a történeteket s tudták meg, hogy a vendéglős lötte agyon a felesége csábítóját. A vendéglős ugyanis a nagy zürzavarban hűtlenségen kapta feleségét, ami annyira felbőszítette, hogy revolverét magához kapva, üldözte folyosókon keresztül a csábítót s szíven lötte. Ezután értesítették a rendőrséget.

— **Marconi a dróttalan táviró jövőjéről.** Milanóból jelentik, hogy a „Corriera della Sera” london levelezője, Guglielmo Emanuel, a jelenleg Londonban tartózkodó Marconi-val, a drótnélküli táviró felalálójával érdekes beszélgetést folytatott. Marconi szórnyen emlékezett meg a drótnélküli távirónak (tengeren tett nagy szolgálatairól, amelyek minden utasnak a szárazfölddel való érintkezését lehetővé teszik. A drótnélküli táviró a hadászatban is kétség telenül nagyon fontos szerepre van hivatva. Az Atlanti-oczeán egyik partjáról a másikkra való táviratkozás lehetőségét a nagyközönség kizártnak tartotta de Marconi erre nézve kijelentette, hogy bár a vállalkozás rengeteg pénzt emészt fel, bizik a sikerben. Sok téves kísérlet történt ebben az irányban, de az hiszi, hogy már megtalálta a helyes utat. Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy a drótnélküli-táviró hordképességét 320 km.-ről 4000-re emelte. A föld görbülete nem vetett legyőzhetetlen akadályt a drótnélküli táviró útjába és bár el kell ismerni, hogy a dróttáviró gyorsabban viszi a híreket, mint a dróttalan, ez utóbbinak czélszerűsége sokkal szembeötlőbb. Amíg a dróttalan táviró jelenlegi fejlett fokát elérte, rendkívül sok technikai nehézséggel kellett megküzdeni és csak a tapasztalás vezethetett az elektromos erő teljes kihasználására. Aztán egy nagy természeti akadálylyal is kellett küzdelem. Míg ugyanis a tengernek egy részében nappal van, másik részét még éj borítja. Az elektromos jelek a fényváltakozatokban meggyengültek és nem mindig mutatnak pontos eredményt. De ezt a nagy természeti akadályt is legyőzték. Azt is említette Marconi, hogy találmányát díjtalanul fogja Olaszország rendelkezésére bocsátani s így a Coltans—amerikai vonalon feladott táviratok jövedelme Olaszországot fogja megilletni. Marconi nem hiszi, hogy a dróttalan táviró minden nemzetnek egyenlő szolgálatot fog tenni, mert egyes nyelvek, mint az angol nyelv oly sajátosságok, hogy hangjaik jelzésénél könnyen zavarok támadhatnak. Marconi ismeri az utat és módot arra nézve is, hogyan értékesítse találmányát a legpraktikusabban. Közegéül a levegőt választotta. Míg a legtöbb feltaláló végigpróbálja a találmánya értékesíthetőségének összes lehetőségeit s a helyes utat rendszeresen csak legutóljára találja meg, addig Marconi valószínűleg egy csapásra éri el a legkitünőbb eredményeket. A beszélgetés befejezésül azt mondta Marconi, bizton reméli, hogy a drótnélküli táviró rövid idő alatt az egész földkerekséget be fogja hálózni.

— **Egy katona tragédiája.** Nemes István őrnagy, aki a hetedik utászszázalóal negyedik századában szolgált, megszökött a XVI. számú helyőrségi kórházból. Őrjáratot küldtek utána s meg is találták, de Nemes futásnak eredt. A Szőlőkert-utcában végre körülkerítette az őrjárat. Ekkor Nemes látta, hogy nem menekülhet, oldalfegyverét a falnak fordította és bedőlött a pengébe. Haldokolt, amikor a helyőrségi kórházba vitték.

— **Házasságok.** Lukács Pál, Fischer Gusztáv utóda cég képviselője, e hó 20-án tartja egybekelését Grossmann Irmával Budapesten.

Budai Aladár, Budai Mór és Fia könyvkereskedő cég beltagja, eljegyezte Valdmann Soma magánzó leányát, Ibiét.

Gráber Lajos zeneintézeti igazgató e hó 20-án vezetői oltárhoz Recht Rózsikát.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műórás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhetők fe. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Rosszul lett a tárgyaláson.** A bíróságnak ma kellett volna tárgyalnia Rajcsik Katalin pörét, akire első ízben alkalmazták volna az új büntető novellának a kerítésre vonatkozó rendelkezését. Az elvetemedett némben egy fiatal leányt akart elhurcolni, de terve nem sikerült s ellene kerítés miatt megindították az eljárást. Rajcsik Katalin a mai tárgyaláson annyira félt a reá várakozó büntetéstől, hogy szivgörcsöket kapott, s elvágódott a terem közepén. A tárgyalást erre felfüggesztették s a mentők a Rókusba szállították a vádoltat.

— **Tehervonatok összehúzója.** Mária-Radna állomáson az Erdély felől jövő tehervonat beleszaladt egy az állomáson álló tehervonathoz, minek következtében négy tehercsoki összeroncsolódott. A személyzet idejekorán leugrott a kocsikról. Emberéletben nem esett kár. A szerencsétlenség oka hibás váltóállítás. A vizsgálat megindult.

— Kétly professzor kitiintetése. A hivatalos lap mai száma királyi kéziratot közöl, amely csurgói dr. Kétly Károly udvari tanácsos, budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanárt, az orvosképzés terén szerzett érdemei elismerésül, a Szent István-rend kiskeresztjével tüntette ki.

— Szerencsétlenség egy penzióban. Két nagyon szép német leány szomorú sorsra jutott ma éjszaka. Mind a ketten özvegy Ungár Gyulánéknak az Alkotmány-utca 16. száma alatt levő penziójában voltak szobaleányok, ahová Klagenfurtból hozták őket néhány héttel ezelőtt. Romeiser Mina és Ressimann Ágnes szeptember közepén jöttek Budapestre, ahol most mindketten borzalmas szerencsétlenség áldozatai lettek. Az egyiket megölte a szénegáz, a másik pedig a szénegázmérgeztől haldokolva fekszik a Rókus-kórházban. Tegnap este, amikor az egész ház már aludt, a két leány mosóteknőnek állt és mosott. A házmester hajnali három órakor is azt látta, hogy világosság van a szobájukban. Reggel azonban a háziasszony csengetésére egyik sem jelent meg. Ez gyanús volt, mire Ungárné a cselédszobába akart nyitni. De az ajtó be volt zárva. Kopogtatásra, zörgetésre semmi hang nem hallatszott. Most már kétségtelen volt, hogy valami szerencsétlenség történt. Amikor végre be lehetett hatolni a szobába, mérges szénegáz csapott a belépők arcába. Ágnes a földön feküdt holtan; Minát pedig rémesen eltorzult arccal, eszméletlenül az ágyban találták. A penzióban lakó dr. Schuster orvos nyújtotta az első segítséget Romeiser Minának, majd a mentőket hívták és beszállították a Rókus-kórházba, de eszméletre még mindig nem tudták téríteni. A szerencsétlenséget Ressimann Ágnes holttestét pedig a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— A fal művészete. A legújabb idők Magyarországon minden tekintetben haladást jelentenek s így természetesen nem haladhattak el nyom nélkül az általános izlés felett, amelylyel a nemzet a szobrot és képet értelmezi. Az átalakulás e téren meglepő. Ugyanaz a közönség, amely csak két évtizeddel ezelőtt lakása földszintjében megelégedett a legrimitívebb színnyomatokkal, a vásári munkával, ma már igazán művészi becsü képet keres ki ahhoz, hogy az otthona dekorációja legyen. Ma már nem az a fel fogás, hogy mindegy az, hogy akármilyen a kép, hogy éppen csak tarkítsa a fal síkját. Nem a piaci árút vásároljuk többé, hanem amit művész alkotott, művészek reprodukáltak és amelyeket olyan vállalkozás juttat el a nagyközönség közé, amely az általános fel fogás fejlesztését és a magasabb művészi igények kielégítését tűzte ki feladatának. Ez a vállalat a Könyves Kálmán Társaság, amely amellett, hogy nagy tevékenységet fejt ki az irodalmi termékek terjesztése terén, valóságos misszióra vállalkozott annak a feladatnak szolgálatában, hogy mindenki a maga izlésének megfelelő műremekkel díszíthesse otthonát. Ez a vállalat az, amely nemcsak hogy állandó összeköttetésben van a magyar művészettel, hanem kielégítő része annak a nagy publikumnak a szempontjából, amely meglátogathatja ugyan a tárlatokat s gyönyörködhetik egy-egy kiváló művészi alkotásban, de nem viheti haza magával azt a képet, amely megtetszett neki. Legfőbbnek s óhajtozik utána, hogy: de jó volna, ha az enyém lenne. Akkor következnek el aztán közvetítőnek a Könyves Kálmán a publikum és a művész között. Az eredeti vászon helyett ad igazán művészi, minden hangulatig a mű összes finomságait hűségesen visszaadó reprodukciót, színen, tónusban egyformán olyant, amilyen munka a művész esetje vagy vésője alól kikerült. És olcsón. Az én szobám és a nagypénzü mecenás szobája között lerontja az ellentéteket. Egyformán művészileg rendezkedünk be kép dolgában.

— Megmérgezett család. A múlt éjjel hirtelen rosszul lett az Erzsébet-körút 56. száma alatt Törzs Arnoldné, született Képes Ada huszonkilenc éves magánhivatalnoknő, valamint két gyermeke, a hatodfeléves Dénes és a hároméves Klárka. A mentőket hívták ki hozzájuk s ezek mérgezést konstataáltak rajtuk. Törzsné és a fiúcska jobban van, a szobaleányuk úgy magyarázza a szerencsétlenséget, hogy tegnap este az Erzsébet-körút 53. száma alatt, Gellért Zsigmond csemegeüzletében pácizt halat vásárolt, amit a család vacsorára elfogyasztott s attól lettek rosszul. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított az ügyben.

— Egy sikkasztó biztonságban. Néhány héttel ezelőtt Lepter János lakatosgyáros feljelentést tett a rendőrségen Österreicher Lipót volt főhadnagy ellen, aki nemrégiben kilépett a hadsereg kötelékéből és mint pénztáros működött nála. A feljelentés szerint egy napon arra a fedezésre jutott Lepter, hogy főhadnagyból lett hivatalnok körülbélül háromezer koronát elsikkasztott. Felelősségre is vont ezért Österreicher-t, aki megígérte, hogy másnapra visszafizeti a sikkasztott pénzt, de e helyett megszökött. Most aztán kislült, hogy a volt katonatiszt lelkét egész sereg váltóhamisítás is terheli. Jó barátainak, tisztársainak nevét hamisította rá két-három ezer koronás váltókra, amiket aztán szövetkezeteknél és üzorásoknál helyeztet el. Tegnap három ilyen váltó járt le és a váltókifogási tárgyaláson az érdekeltek persze tagadták, hogy a névalírás az övék lett volna. Közben Österreicher Lipót levelet írt az ügyvédjének, dr. Gleichmann Lajosnak Amerikából és jelenti, hogy az újvilágban nagyon jól érzi magát, álláshoz jutott és új életet kezd. A levele végén kijelenti, hogy sohasem fog visszatérni többé Magyarországra. A címét azonban az ügyvédjének sem írta meg.

— Agyonlőtt bankszolga. Ma délután fél négy órakor a Mária Valéria-utca 17. száma házában levő Nagy István-féle vendéglőben Grasits Károly bankszolga véletlenségből rálőtt Hanriél Károly nevű társára, aki nyomában meghalt. Grasits ma délelőtt vette új browning-revolvert és a vendéglőben mutogatta társainak. Eközben a revolver hirtelen elszűnt és a golyó a szemközti álló Hanriél mellkasába fúródott, aki holtan rogyott össze. A helyszínre érkezett mentők már csak a halált tudták megállapítani. Mindkét szolga a Leszámitoló-Bank alkalmazottja és legjobb baráti viszonyban voltak egymással. Grasitsot a rendőrség letartóztatta.

— Lefüleit szélhámós. Nagy- és Kistószeg községekben tegnap egy főhadnagyi ruhába öltözött egyen jelent meg és a katonaviselt, valamint a katonaköteles egyéneket a nagyvendéglőbe hívta meg értekezletre, hol felszólította a megjelenteket, hogy nála, mint egy biztosító-intézet igazgatójánál, biztossittassák magukat. A biztosítási összegből fejenként husz koronát kért előlegül. A szélhámós, három esetet kivéve, kudarcot vallott, mert egy katalinfalli ember leplezte, mire megszökött a községből. A szélhámós két héttel ezelőtt Katalinfallván több egyént károsított meg husz-husz koronával. A szédeltőt nyomozzák.

— A decemberi vásárban ez idén Radó Aladár vezet, akinek Bécsi-utca 5. sz. alatt létező üzleti kirakata igazi látványossággal szolgál a műértő hölgy közönségnek. A legfinomabb izléssel előállított bluzok és pongyolák a képzelhető legnagyobb választékban vannak itt raktáron, szinte mesésnek mondható olcsó áron s hölgyközönségünk mindinkább meggyőződik, hogy finom izlésért és elsőrangú szabásért nem kell idegenbe mennünk, megkapják azt Radó Aladár üzletében.

— Tűz egy papírraktárban. Éjszaka tízenkét órakor az a vészír terjedt el a fővárosban, hogy Sár Mór papírlémezgyárosnak a Visegrádi-utca 98-ik számú házában lévő, hatalmas raktárát elpusztította a tűz. E hírek az vetette meg az alapját, hogy egymás után száguldottak a város összes tűzörségei a veszedelemben forgó gyárhoz. Szerencsére a tűz nem volt olyan nagy méretű, mint amilyennek az első pillanatban hitték. A raktárból háromnegyed tízenkét óra tájban erős füst tödult kifelé. Még jókor észrevették a lappangó tüzet és idejekorán értesítették a tűzörséget. Kivonult a központi, V., VII., VIII. és IX-ik kerületi őrség Kállay parancsnokságával és gyorsan hozzáálltak a füstfelhőbe burkolt épület megmentéséhez. A tűzoltók arra vetették a fősúlyt, hogy a tető lángbaborulását megakadályozzák, de ez nem sikerült. Egyszerre csak hatalmas lángok csaptak át a cserépen és a tető felét elhamvasztották. Eközben lángot fogott az épületben lévő műhely is, amelynek a felszerelését majdnem teljesen elhamvasztotta a tűz. Éjjel után, egy órára járt az idő, amikor teljesen lokalizálták a tüzet. A kár több ezer korona.

— Anya és fiu. Ma este a Kapás-utca 47. számú ház viczeházmeztornéje azt jelentette telefonon a rendőrségre, hogy a fölügyelete alatt lévő házában egy nyugdíjas öreg asszony, név szerint özv. Stickna Sándorné, titokzatos körülmények között hirtelen meghalt. A jelentés folytán a központi rendőrségről azonnal kiszállt a helyszínre az ügyeletes rendőrtiszt, akinek aztán a házmesterné elmondta, hogy az öreg asszonynak van egy Ottó nevű fia, akivel igen rossz viszonyban élt. Ma délután is nagy veszekedés volt Sticknánéknál. Egyszerre aztán elcsendesült minden és a fiu izgatottan, csaknem futva jött ki a lakásból és a kulcsot átadva, azt mondta, hogy az édes anyja meghalt. Ezzel el is tűnt a házból. A házmesterné vallomása alapján a rendőrtiszt rögtön felnyitatta a lakást és orvosi felvizsgálta a holttestet. Az orvosi vizsgálat azonban megállapította, hogy nem történt bűntény, mert az özvegy asszonyt szívizélhűdés ölte meg. Holttestét a boncoló intézetbe szállították.

— Női olvasóink figyelmét van szerencsénk Holzer Simon cs. és kir. udvari szállító impozáns hirdetésére felhívni. Bizonyára felesleges t. olvasóinknak eme világhírű cégnek készítményeit külön beajánlani, hisz ma már Magyarországon fogalommal vált a Holzer-név és büszkék lehetünk rá, hogy van végre oly nagyszabású üzletünk Budapesten, mely méltán megállja helyét bármely világváros előkelő Cityjében.

— Fővárosi Orfeum. Vasárnap, december 13-án két előadást tart a Fővárosi Orfeum, a délutáni mérsékelt helyárrakkal. A decemberi rendkívül változatos és mulattató műsor eddig minden este zsúfolt házat vonzott. A jegyeket czélszerű előre megváltani, mert az esti pénztárnál igen nagy a zsúfoltság. A délutáni előadás mint rendesen, négy órakor kezdődik.

— Halálozások. Blénessy Jenőné, szül. Wollmann Ida Budapesten meghalt. Holttestét Gyergyószentmiklósról szállítják, ahol vasárnap délután helyezik örök nyugalomra.

Molnár Zsigmond cs. és kir. nyugalmazott alvezetés hatvanöt éves korában e hó 9-én Tapolczán meghalt. Plesch Lajos gyáros és kereskedő ötvenöt éves korában meghalt. Halálát feleségén és gyermekein, dr. Plesch Mátyás fővárosi ügyvéden és dr. Plesch János rajeczi főorvoson kívül, kiterjedt rokonság gyászolja, köztük Feld Zsigmond színigazgató neje, aki az elhunytban testvérbátyját vesztette el. A fővárosban állomásozó 6-ik számú Károly román király nevét viselő közös hadseregbeli gyalogezred parancsnoka, Wellenreiter Gyula ezredes meghalt. Temetése vasárnap délután fél három órakor lesz nagy katonai pompával s holttestét Ráday-utcai 60. szám alatt levő gyászházból a Nyugotipályaudvarra szállítják s Bécsben temetik el. A 6-ik ezred tisztikara külön gyászjelentést adott ki a halálesetről.

Adelgunda modenai főhercegnő hosszú éven át volt főudvarmestere, Achilles Marchese Tacolli, ma nyolcvanegy éves korában Bécsben meghalt.

MOLL-féle SOSBORSZESZ

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetők. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan házi- és mindama gyomor-bajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetők. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

— Lőkovic debreczeni ékszerésztől hozasson árjegyzéket.

x Kávé- és teabevásárlásnál osztrák céget ne részesítsen előnyben. Fratelli Deisinger fiúmei cég állandóan nagy raktárt tart Budapesten a királyi bérpalotában.

x Ij. Weisz Jakab és fia cég Budapest, IV., Váci-utca 30. sz. (Haris-bazár) leltár után mesés olcsón ad minden raktáron levő cikket.

x Kiss szerencsése nagy! Miért a legnépszerűbb e három szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss-bankházban, akkor meg fogja tudni! A Kiss-bankház nagy előnyököt nyújt a közönségnek, eddig már annyi milliót fizetett ki készpénzben t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztály-sorsjegy-felárusítóhelye. Huzás november 19-én. Ajánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencse-kísérletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és Társa bank részvénytársaságnál (Kossuth Lajos-utca 13.) sorsjegyet, mert Kiss szerencsése nagy!

x Fodor-léle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Ha örömet akarunk szerezni kedveltjeinknek, lépjük meg őket karácsonyra egy doboz szalon-czukorkával. A nagysurányi cukorgyár készítményeit a legmelegebben ajánlhatjuk e célra, mert ezen előkelő hazai gyárból kikerült cukorkák és teasütemények finomságukkal és nagy választékuknál fogva a legkényesebb igényeket is kielégíthetik és mindenféle vonatkozásban szívesen fogadott ajánléktárgyul szolgálnak. Egyebekben utaljuk t. olvasóinkat a gyár mai hirdetményére.

x A legjobb szesz. A Watterich A.-féle rum és likőr immár világhírű. Nagy előnyeit ezen finom ízű, illatos italoknak még az antialkoholisták is készséggel elismerik.

x Kötények, legczélsebb ajándék. 10% engedmény Róslernél Budapest V. Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x Nagy vonzóerőt gyakorolnak az előkelő közönségre az Argentor Művek (Rust és Hetzel) cég Váci-utca 5. szám alatti raktárának pompás kiakatai. A legsikerültebb minták remek sokfélesége tárul itt elének, melyek egy művészi ízlés, mint a kivitel tökéletessége tekintetében utolérhetetlenek. Pompás ajándék- és használati tárgyakon kívül a legkülönbözőbb argenter-éveszközök, kávé- és tea-készletek, befőttes-tálak, gyümölcsstartók és csészek, villamoslámpák és toalette-készletek sokaságát bámulhatjuk meg, melyek mindannyija értékes és örvendetes ajándékot képez. Minden nap meghozza a maga újdonságait, élénk bizonyosságul annak, hogy az Argentor Művek a modellek és formák mily hatalmas apparátusával dolgoznak és termékeit legelső-rangu művészek mintái alkotják meg.

x Elővigyázat! Kevéssel karácsony előtt a nagy üzletekben legjobb akarat mellett sem lehetséges egyes vevők kívánságait figyelembe venni, amelyek különösen egy Horgony-Kőépitőszekrény vételénél szükségeseek. Ezért valamennyi anyának sürgősen ajánljuk, hogy hozassanak lehetőleg azonnal egy új kőépitőszekrény-árjegyzéket a különféle szekrény-nagyságok leírásával és a legolcsóbb gyári árjegyzékekkel Richter F. Ad. és Ta., kir. udv. és kam. szállítóktól, Bécs, I. Operngasse 16., hogy a megfelelő szekrényt egész kényelmesen kiválaszthassák. Az árjegyzék alapján aztán a legnagyobb zűrzavarban is könnyen kiválaszthatják a megfelelő szekrényt, mert már előre is pontosan tudják, melyik szekrényt akarják megvenni. Csak az átadott szekrény számára és a Horgony védjegyre kell figyelni; ha ez rendben van, akkor minden rászédés ki van zárva. Azért azonnal áldozzunk 5 fillért egy levelezőlapért! A csinos képes árjegyzékben bővebbet találunk a jó Richter-féle Imp. zenélő- és beszélő gépekről is.

x Czélsebb — maradandóbb karácsonyi vagy újévi ajándék el sem képzelhető egy hangszernél, vagy zongoránál. T. olvasóink becses figyelmét felhívjuk Reményi Mihály országsszerte legelőnyösebb kiszolgálásról elismert nagy hangszer- és zongoratelépnék karácsonyi vásárát, hol az összes hangszerek legdusabb választéka alkalmat ad minden tekintetben kiváló jó, amellet olcsó árért hangszereket beszerezni. Lapunkra hivatkozva ingyen és bérmentve küldi minden hangszerről külön-külön képes árjegyzékét Budapestről, Király-utca 58. sz.

Ovakodjunk utáztatoktól.

COGNAC

vásárlásnál határozottan
Gróf Keglevich István utd.
hírneves gyártmányait kérjük,
Bel- és külföldön kizárólag diszoklevéllel kitüntetve.

Az Egyetértés Karácsonya

A karácsonyi ünnepek közeledtével bejelentjük olvasóinknak, hogy ebben az esztendőben karácsonyi ajándékol olyan meglepetésben lesz részük, amelyet nem készíthet olvasóink egyetlen fővárosi lap sem. Az „Egyetértés“ olvasói karácsonyi ajándékol az

Egyetértés Vasárnapjának

gyönyörűen kiállított, dus tartalmu ünnepi számát kapják.

Nem tudunk kellemesebb ajándékot, mint egy diszesen kiállított, sok képpel tarkított munkát, amely tartalmára érdekesebb és tanulságosabb lesz mindenféle más mellékletnél.

Az Egyetértés Vasárnapjának

minden száma változatos és minden alkalommal felöleli a bel- és külföld aktuáltságait. Olvasóink és a nagyközönség körében hihetetlen gyorsan népszerű lett és ma már nehezen várt vasárnapi vendége minden háznak és ötletes, eleven kiegészítője lapunknak.

Az Egyetértés Vasárnapjának

karácsonyi száma egyenesen szenzációs lesz. Külföldi összeköttetéseink révén megszereztük és megszerezzük addig, ami fényképreprodukciókban megszerezhető és gondoskodtunk arról, hogy budapesti fényképszelink is kellő anyaggal álljanak rendelkezésükre. A bel- és külföldi aktuáltságokon kívül adunk pompás utleírásokat, gyönyörű képekkel, adunk mulattatót, tanulságosat, vegyest.

Az Egyetértés Vasárnapjának

karácsonyi száma olyan lesz, hogy olvasóink beköthetik és könyvtárukba helyezhetik mint mindenkor értékes munkát. Ugy tartalma, mint ragyogó kiállítása elsőrendű munkává fogja avatni, amelyben minden művelt embernek öröme fog telni.

A mellékletnek, miután karácsony nem esik vasárnapra

Az Egyetértés Karácsonya

cizmet adtuk.

Főhívjuk erre már most az olvasóközönség figyelmét és reméljük, hogy ezzel az ajándékkal őszinte örömet szerzünk minden hívőnknek.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A Wiener Concertverein hangversenye. Beethoven finom és szüzi Eroicáját a Salomé szerzőjének dirigens botjára tűzni: azt hiszem, ez és csakis ez volt a mai est igazi és izgató pikantériája. Tessek kérem elgondolni, hogy mi is nyugtízik el a két mű között? Egy berugott és kiserőrt évszázadon kívül: mindnyájan ott hagytuk a csatatéren a régi jó idegeinket; mindnyájan új szerelmeket tanultunk; mindnyájan megöregedtünk és már Strauss is, d'Indy is, sőt — félve mondom — már Debussy is: elintézték, leástitott ur. És ekkor: jön a Salomé szerzője s eldirigálja a Beethoven Eroicáját. És mi, akik vigyorgni szándékoztunk; mi, akiknek ez az egész ügy egy dicső vagy levágó kritikába ment, mi kénytelenek voltunk bevallani, hogy itt valami reveláció történt: halhatatlanságok kaptak újabb terminust, igen hosszú lejáratra. Az egyik halhatatlanság, az Eroicáé s egyáltalán: a megcsinált remekké; ez talán nem is olyan holtbiztos, ennek talán nincs a szívbeli ügyeinkhez semmi köze. De a másik, igen a másik, az egyetlen, édes halhatatlanság: az újajta megértésnek, új lelkek meglibbentésének, öregségek friss akcentusokba szédítésének, egyszóval: a neogenézisnek művészete — igen, ebben kell megismerni a lelkek mindig egyformán irtózatos vérzésének egy mindig novum arcanumát. Mindenki tudja: Beethoven az Eroica első tételének főtémáját albréletbe vette Mozart Bastien és Bastienne-jének overture-jéből. És mindenki tudja: mivé finomul, mennyi szépségben hampereg meg ez az árva, kopott melódia. Mindenki tudja: az Eroicát hétszázán dirigálták már. És mindenki érezte ma, hogy: Strauss Richárd egy új Eroicát komponált. Lehet, hogy Loewe régiebb, jobb és odaválabb karmester; lehet, hogy Straussból kitűződik a vendég, amikor megkopogtatja a pultot; lehet, hogy sok minden elfutott és letört az ő vezénylete alatt, aminthogy ez így is van és nem másképp. De teremtő energia, ez van benne, régi bíbák magikus felidézését láttuk meg nála. És ennek éppen az Eroicánál kell különösen latba esnie; éppen itt, ahol vissza kellett hajolnia egy évszázaddal s nem a maga műveinél, amiket pongyolában, háziasan intézett el. És érdekes eset: a Don Juan imponált, de csak úgy imponált, mint egy fukar előleg a Saloméhez, mint egy készülődés nagy jövőkre, amiknek ígéreiteit ide anticipáljuk. Még érdekesebb: a másik Strauss-szerzemény abszolte őrösen csegett, éppen mert reminiscenciák ágaskodtak bennük; reminiscenciák és szentimentalizmusok, amiket semiféle hangszerelési készséggel nem lehetett elcsillítani. Hogy a Bolygó hollandi nyitánya bevált és jól jött, ebben sem adódik Straussnak, mint regenerátornak dicsőret; pedig Wagner utóvégre az ő embere és a wagnerianus-melódiákkal rokonságot is tart. Hiába: Straussnak ma atavisztikus egy napja volt; ősknek adott áldomást, Beethoven modernizálta: újra megkomponálta az Eroicát. Ezt persze nagyon nehéz volna pragmatikusban beigazolni. Sokkal nehezebb, mint megcsinálni. K. m.

(*) A „Mühely“ kiállítása. Kissé tulzsufolva, de gyors és egészséges fejlődésének teljes képével nyitotta ma meg intim helyiségeit a „Mühely“. Ez a fiatal művészegyesület, mely erős akarattal és még több hozzáértéssel keresi az összekötő utat a művészet és ipar között, ezáltal, mintha nagy és biztos lépésekkel közelgett volna végeztelja felé. A sok mindenért, amit ma hiába kerestünk, a legrosszabb akarat sem okolhatja ezt a lelkes kis társaságot, mely mindent elhozott, aminek szük helyiségeiben helyet szoríthatott. Az interieurök között azonnal feltűnik Lakatos Arthur előkelő ízlésű fogadója, a formák elegáns vonalaival, a színek diszkrét egymásra hatásával, melyek a butorokat és falakat is jóleső harmóniában foglalják össze. Tapétákat, butorszöveteket, bőr- és damaszt-munkákat, mindent, amit itt felhalmozva találunk, a kassai javítóintézet növényekkel készítették, akik ezuttal kellemes meglepetést szereztek a vásárló kedvű és a művészetet becsülő közönségnek. A dicsőret hangját le kell szállítanunk némileg Vas Béla ebédijében, ahol a tulmassziv butortömegek az egységes hatás rovására dominálnak. Külön-külön az egyes butorok ugyan gondosan és művészi érzékkel megszerkesztett architektúrától tanuskodnak, de hatásuk a környezetben, s az anyagszerűség tulhajtása által erősen csökken. Az interieurök mellett nagyon érdekesek a körösfő Kriesch és Nagy Sándor szőnyegei, valamint Raucher Lulu selyembatisztjai. Meglepő, hogy Dékány tanár a parasztasszonyok által szőtt csipkéiben és függönyeiben mennyi finomságot tud kihozni. A „Mühely“ kiállításának ismert attrakcióihoz tartoznak a Zsolnay Miklós gyönyörű színekbe játszó eovin edényei, a zalatnai kőcsiszolók

iskola arragonittárgyai, Nádler tanár plasztikus bormunkái, a Szandrik cég sóvári csipkái és fémmunkái, Nagy és Muhits olmozott színes üvegei. Ebben a milieuban izléseken vannak elrendezve a Telcs Ede, Back Ö. Pál és Berán Lajos plakettjei, melyek így teljes hatással vannak. Azonkívül egy sereg apró bronzfigurát találunk itt nevesebb fiatal szobrászainktól. Pastellek Rippl-Rónaitól, Gulácsytól, tollrajzok Nagy Sándortól és Juhász Árpádtól tartkítják a kiállítást. Érdekes, tanulmányos a Wessely Vilmos gyermekjátékai, melyek mind a külföldi mintáktól való elszakadást és a nógrádi gyermekjátékok magyaros formáinak érvényesülését illusztrálják. A szép kiállítást bizonyosan nagy érdeklődés fogja kísérni.

(*) **Báró Braunecker Stina kiállítása.** Festőművésznőink között a legzajtalanabb és amellet a legkedvesebb működést fejt ki báró Braunecker Stina. Leányos izléssel berendezett műtermében csendesen festi finoman meglátott portra-it, hangulatos genre-jeit s nagy mesterek vásznainak hű kópiáját. Nem is szerénység talán ez a visszavonultság, nem is annyira irtózat a nyilvános szerepléstől, mint inkább önfelédelt elmerülés a művészetébe, a színek szerelme, az alkotás szomja. Mindig kívülről jövő kényszernek engedve állítja ki műveit és megkönyezi mind egyik vásznát, amelyet a megrendelő tőle „elrabol”. Most mégis részánta magát, hogy kollektív kiállítást rendez. Ezt is kétségkívül azért így, hogy az ő kedves képei, egy ideig legalább, együttmaradjanak. Báró Braunecker Stina kiállítását a művész Horváth József-utcai műtermében e hó 15-19-ig bárki díjtalanul megtekintheti és aki meglátogatja, igaz életben lesz része.

(*) **Színházaink hírei.** Az Operaházban vasárnap ebben az időben először adják „A csavargót” Lerouxnak nagyhatású dalművét, mely 1908. május havában került bemutatásra az Operaház közönsége előtt. A czimszerepet most is Takáts Mihály adja. Vezényel Kerner István karnagy, rendező Alszeghy K. főrendező. (Bérleten kívül 39. sz.). — Hétfőn nincs előadás. — Kedden „A hegyek alján” című dalművet ismétlik meg. — Szerdán Svárdström Valborg vendégfellépésével az operaházi zenekar tagjainak özevegy és árvasegélyező egyesülete javára „Lohengrin” kerül színre. — Csütörtökön „A csavargó” van műsoron. — Pénteken Svárdström Valborg fellépésével „Faust”-ot adják. — Szombaton Burrián Károly szász királyi kamaranékes fellépésével „Tristan és Isolda” kerül színre. — Vasárnap „Mignon” czimszerepében bucsuzik az Operaház közönségétől Svárdström Valborg, a kedvelt svéd énekesnő.

A Nemzeti Színház január elsejétől szerződtette Somlai Arturt, a Magyar Színház tagját. — A Nemzeti Színház műsora. Vasárnap délután: Agglegények, este: Az urhatnám polgár, hétfőn: Boszorkány, kedden: Az ember tragédiája, szerdán: Pry Pál, csütörtökön: Az urhatnám polgár, pénteken: Szerelmeskedés (először, Medgyaszay Vilma vendégjátéka), szombaton: Szerelmeskedés (másodszor, Medgyaszay Vilma vendégjátéka), vasárnap délután: Az aranyember, este: Szerelmeskedés (harmadszor, Medgyaszay Vilma vendégjátéka), hétfőn: Elektra.

A Várszínház műsora. Szerdán: A rágalom, szombaton: Az elnémult haragok.

A Vígyszínház jövő heti műsora a következő: 14-én, hétfőn „Tatárjárás”; 15-én, kedden „Visszatérés Jeruzsálemből”; 16-án, szerdán „Kütyü van a kertben”; 17-én, csütörtökön délután „Jóka ördöge” (gyermekelőadás), este „Az ördög”; 18-án, pénteken „Visszatérés Jeruzsálemből”; 19-én, szombaton „A király” (először); 20-án, vasárnap délután „A mennykőesapás”, este „A király”.

A Magyar Színház szombaton, e hó 19-én bemutatja Sophus Michaelis kiváló dán írónak „Forradalmi nász” című nagyhatású drámáját. Az elsőrendű személyzet közül Forgács Rózi, Forrai Róza, Csontos Gyula, Garas, Tarnai, Körmendy, Réthey, László, Papp, Rátkay és Fenyvesi vannak a darabban foglalkoztatva. A „Forradalmi nász” bemutatójáig holnap, vasárnap este és pénteken Hajó Sándornak eddig 10 teli házat vonzott vígjátéka „A Holnap” kerül színre, hétfőn és csütörtökön Drégely Gábornak az 50-ik előadás felé közeledő nagysikerű szatirikus komédiáját „A szerencse fia”-t adják, kedden Salten „A tulsó partról” című három felvonása, szerdán Rostand „Sasfiók”-ja kerül előadásra. A „Sasfiók”-nak ez lesz már a 73-ik előadása. Holnap, vasárnap délután két és fél órákor olesó helyárrakkal a „Sasfiók” kerül színre, a jövő vasárnap délután pedig „A császár katonái”-t adják ugyancsak olesó helyárrakkal.

A Király-Színházban dr. Kacsóh Pongrácz operettje, a „Mary-Ann” teljesen lefoglalja a Király-Színház műsorát. A darabban esténként a bemutatkozó előadás együttese vesz részt, az élén Petrás Sárival. A két délutáni előadás közül holnap délután „A dollárkirálynő” kerül színre, jövő vasárnap délután pedig „A hollandi lány”; mindkét előadásra természetesen a rendes árak érvényesek.

Deczemberi vásár

Radó Aladár
Budapest, Bécsi-u. 5.

Deák Ferencz-utca sarok.

Bluz, pongyola, zsupon occasio-
kirakatanak megtekintésére felkéri
a melyen tisztelt hölgyközönséget.

Ismét kapható a
hölgyközönség ál-
tal annyira ked-
velt kítőnő minő-
ségű bélelt tiszta
selyem - blouz

13.50

koronáért.

Meglepetést keltő előnyáram
a kirakatokban látha'ók!!

Ujjonnan szerkesztett
Karácsonyi Divatlap
ingyen.

(*) **Irodalmi estély.** A Magyar Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetsége vasárnap este negy-
básu irodalmi estélyt rendez, melynek keretében
Peterdi Andor a modern líráról tart felolvasást.
Utána hangverseny lesz. Az estélyt Liszt Ferencz-
tér 16. szám alatt tartják.

(*) **A Színművészeti Akadémia előadása.** Sopho-
les Antigonejának drámai mélységét akarták érez-
tetni az Akadémia növendékei. Szinte beleizzadtak
fáradtságos munkájukba és amikor egyik-másikkal
már sikerült is odáig eljutni, hogy a művészi mély-
séget érzékelhetővé tegye, a másik pillanatban
mintha becsapódott volna a mélység felett az ajtó
azt vettük észre, hogy megint küzködik fölös erőlkö-
dés. Ezekhez tartozik talán Gombaszögi
Frida, Lévai Elemér, Tárai Ferencz és Csérei
József. A többiek közül pedig Körmendy Margit volt
az, aki czirkuszi kézmozdulatokkal akarta pótolni az
erőt, mely feladatának megoldásához szüksége
lett volna.

(*) **A Teréz-körtől Bonbonniére két új darabja,** a
„Bordó pongyolában” című egyfelvonásos vígjáték
és a „Bizonyítvány-gyár” című színpadi tréfa, a
„Börze-ankét” című társadalmi szatírával és az
„Első hó” című színpadi tréfával egyetemben tel-
házak előtt kerül színre zajos siker mellett. A legelő-
kelőbb közönség mulat esténként az elsőrangú mű-
soron. Az „Első hó” számai során Gáspár Antal fiatal
karrikaturarajzolónk pillanatnyi politikai karrikaturái-
val arat szép sikert. A magánszámok kitérők. A
Bonbonniére kabaré ma, vasárnap délután négy
órákor jótékonycélú előadást tart a Tulipán-Szövet-
ség javára, teljesen családias műsorral. Jegyek kor-
látolt számban a pénztárnál kaphatók.

(*) **Uj zeneművek.** Örvedetesen konstátáljuk,
hogy Makray László jeles dalszerzőnk nevének most
már gyakrabban olvassuk a hangverseny-műsorokon.
A multkor Burrián Károly ért el szenzációs sikert
Makraynak „Ankergrund” című dalával, mely most
jelent meg nyomtatásban. Ára 1 korona 20 fillér. —
Dr. Kacsóh Pongrácztól a 12. opus „Debreczeni
dalok” czímen jelent meg. A „Debreczeni nagy erdő-
ben” és „Mért nem született te” című dalok Kacsóh
jeles zeneszerzői tollára vallanak. Mindkét dal ára
1 korona 50 fillér. — Kurucz János a magyar nép-
dalszerzők legnépszerűbbje, „Bor és cigány mellett”
című három magyar dalt írt, melyek közül külö-
nösen az „Erte virul...” kezdetű tarthat gyors
népszerűsége igényt. A három dal izléses kiadásban
1 korona 80 fillérbe kerül. — A három színes, művé-
szies kiállított czimlappal ellátott „Budapesti szin-
házi és kabaré-dalok” sorozatban újabb megjelen-
tek: Weiner Istvántól „Uri nő-e, vagy...?”,
Stephanides Károlytól „Márta” című csatta-
nós kuplé, Bródi István szövegeivel. Horváth
Gyulától „Venezia” című szerenád, végül Patai
Leóttól „Virrasztás” című hangulatos dal, melynek
szövegét Nagy Endre írta. Mindegyiknek az ára
1 korona 60 fillér. Fentiek mind Molitor Oszkár
„Euterpe” kiadásában jelentek meg és kizárólagosan
nála (Kossuth Lajos-utca 15.) kaphatók.

EGYESÜLETEK.

(—) A Budapesti Királyi Orvosegyesület ma este
tartotta LXXI. évi rendes közgyűlését a tagok óriási
részvétele mellett. Az ülésen megjelentek az orvos-
világ legelső képviselői, de résztvettek az ülésen a
budapesti gyakorló orvosok is igen nagy számban.
Bókay Árpád udvari tanácsos, egyetemi tanár nyi-
totta meg az ülést és magasszárnyalású elnöki meg-
nyitójában köszönetet mondott ugy a maga, mint a
lelépő tisztikar nevében azért a bizalomért, amely-
lyel a kör tagjai viseltettek a tisztikar irányában.
Dr. Lévai József titkár tartalmas jelentésben beszám-
olt az év működéséről. Dr. Temesváry Rezső
könyvtáros jelentése után dr. Győri Tibor számolt
be az orvostörténelmi muzeum gyarapodásáról. Ez
után a tisztújítás következett, amelynek idejére az
elnöki széket Barbás József főorvos vette át. El-
nökké megválasztották Dollinger Gyula egyetemi ta-
nárt, alelnökké Preisz Hugót, ülési elnököknek Schaf-
fer Károly és Friedrich Vilmost, elsőtitkárnak Blas-
kovich Lászlót választották meg.

(—) A Budai Szegény Gyermekeket Felruházó
Egyesület ezidei felruházását most tartotta a szé-
kesútváros II. ker., Iskolai-utcai elemi leányiskola
egyik tantermében, ahol kilenczvenhét gyermeket
tölt el jó téli ruhával.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

FŐVÁROS.

(A fővárosi tisztviselők hivatalos órái. A polgármester a nyáron körrendeletben hívta fel az alkalmazottakat, hogy a hivatalos órát pontosan tartásuk meg. A felhívásnak azonban nem sok eredménye lehetett, mert a polgármester szokatlan erőshangu körrendeletben követeli a hivatalos óra pontos megtartását s kijelenti, hogy rendeletének minden körülmények között is érvényt fog szerezni. Arról győződtem meg, mondja a polgármester, hogy az alkalmazottak egy részének magatartása nem felel meg a várakozásnak. A hivatalfőnökök nem teljesítik a kötelező ellenőrzést, az alkalmazottak, főképp a fogalmazó-személyzet egy része pedig a redukált hivatalos órákat sem tartja meg pontosan, későn jár be a hivatalba, onnét a hivatalos órák letelte előtt távozik s az alkalmazottak közül sokan a hivatalos órák alatt nem hivatalos ügyben távoznak el a hivatalból s a hivatalban töltött időt nem használják föl kellő szorgalommal, hanem az időt társalgással töltik. A polgármester kijelenti, hogy ezt tovább elnézni nem hajlandó s ha a főhivásnak nem lesz meg az eredménye, a mulasztók ellen a fegyelmi eljárást fogja megindítani. Főhívja a hivatalfőnököket, hogy kötelességüket lelkiismeretesen teljesítsék, ők is tartásuk meg a hivatalos órát s azokat az alkalmazottakat, akik nem tartják meg a hivatalos órát, szigorúan bírságolják meg. Az alpolgármestereket is főhívja a rendelet, hogy szigorúan ellenőrizzék a hivatalos óra megtartását.

(A fővárosi közgazdasági és közéleti bizottsága ma délután Melly Béla tanácsos elnöklésével ülést tartott, amelyen az előadói tisztet Szabó Ferencz töltötte be. Az ülésen többek között azt a kérelmet tárgyalták, amelyet a VI., VIII. és X. kerületi iparcikk-árusok intéztek a főváros tanácsához, hogy a karácsonyt megelőző december 23. és 24-én árucikkeiket a piacon kirakhassák. Az ügyosztály a kérelem teljesítésének nem látja semmi akadályát. A bizottság is hozzájárult a kérelem teljesítéséhez. Majd Bars, Szatmár és Háromszék vármegye átiratát tárgyalták, mely átiratban az említett megyék arra kérték a fővárosi törvényhatóságát, hogy az önálló magyar jegybank dolgában a képviselőházhoz intézett feliratait a maga részéről is feliratban támogassa. A bizottság Szilágyi Károly és Székács Antal felszólalása után kimondotta, hogy újabb feliratot ebben a kérdésben feleslegesnek tart, mert a főváros már tavaly bőségesen megokolt felterjesztésben kérte az önálló vámsorompó és az önálló magyar jegybank felállítását. Egyéb tárgya az ülésnek nem volt.

(A szakfelügyelet szervezése. A fővárosnak az iskolák szakfelügyeletére vonatkozó felterjesztését gróf Apponyi Albert miniszter a folyó iskolai évre jóváhagyta s egyúttal felhívta a tanácsot, hogy a fővárosi iskolák szakfelügyeletét szervezze. A tanács a szakfelügyelet ügyeinek intézésével, valamint a szervezés munkálataira dr. Veszely Ödön főreáliskolai igazgatót bízta meg.

(A hó eltakarítása. A főváros köztisztviség hivatala teljes erővel lát hozzá, hogy a tegnapi hóesés következtében a főváros utcáin összegyülemlött hó eltakaríttassék. Az új folyamán 1350 ember és 31 hóeke dolgozott, ma pedig 2100 ember, 180 kocsis és 31 hóeke áll munkában. Még így is legalább három napig fog tartani, míg a havat sikerül eltakarítani. Munkadíj fejében ma reggel a köztisztviség hivatal hétezer koronát fizetett ki.

(A skarlát. Tegnap a tisztviség főorvosi hivatalnál 12 új betegét jelentették be. A VII. kerületben volt 5, a VI. kerületben 2, az I., V., VIII. és IX. kerületben egy-egy beteg. Egy beteg vidékről jött.

Nyílt-tér

rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KALLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

Dr. HARMAT GYULA
füdőbajosok rendelő-intézete
 Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. Sz.
 Tüdő, mellbajok, idővész, tuberkulózis, vérkőpés, tüdőcsúszhárta, kítűnő eredményei gyógyítanak: **inhalációkkal és szúrásokkal**
 Rendel 11-12 és 2-4 óg.

Serravallo
China-bora vassal.
 Erősítőszere gyengeségben szenvedőknek, vérszegényeknek és údúléknek. Étvágyatgerjesztő, ideget erősítő, vért javító-szer.
 Kítűnő ital. — Több mint 5000 orvosi ajánlat.
SERRAVALLO J. Trieste-Baroola.
 Kapható a gyógyszerárakban. Fél literes üveg 2 K 60 fill. Egy literes üveg 4 K 80 fill.

Természetes forró-meleg kénes forrástó
 a Thermál szőlőföldszintjén, iszapborogatások, kő- és kád-fürdők a naeyszőlőföldszintjén. Gondos pensió. A fürdőháza vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai Szent-Lukásfürdő igazgatóságához.

Alapított 1843.
The Mutual
 New-Yorki életbiztosító-társaság.
 Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Résztvényesei nincsenek. Elfogad biztosításokat az ember életére különböző módozatok szerint. Legliberálisabb feltételek.
 Összvagyon 1907. decz. 31. Kor. 2,439,814,691'—
 Biztosítások állománya 1907. december 31. 7,169,298,051'—
 Díjbevétel 1907. decz. 31. 278,583,978-78
 A biztosítottak között: 1908 ban feosztásra kerülő nyeresémenyek 41,015,654'—
 Vezérképviselet Magyarország és a Kelet részére: Budapest, VI., Andrassy-ut 20.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Karácsonyi szünet a felsőbb bíróságoknál. A Kurián karácsony előtt december 23-án lesz az utolsó tárgyalási nap; újév előtt pedig december 30-án. Az újévben a rendes tanácsülések január 7-én kezdődnek. A teljes ülés, melyen az új tanácsbeosztásokat eszközlik és a különféle bizottságok tagjait választják meg, január 5-én, kedden délelőtt lesz. A kir. táblán karácsony előtt december 22-én lesz az utolsó ülés, újév előtt pedig december 30-án. Újév után a rendes tanácsülések január 5-én kezdődnek és ugyanakkor lesz a kir. tábla teljes ülése, amelyen megválasztják a különféle bizottságok tagjait és tudomásul veszik a tanácsok új beosztását.
 § Dr. Szivák Imre ünneplése. Abból az alkalomból, hogy a király dr. Szivák Imre országgyűlési képviselőt, a Budapesti Ügyvédi Kamaraelnökét az ügyvédség és a közügyek terén kifejtett kiváló működésének elismeréséért a Szent István-rend kiskeresztjével tüntette ki, a Budapesti Ügyvédi Kamara és a Budapesti Ügyvédi Kör e hó 19-én, szombaton este az Ügyvédi Kamara helyiségeiben ünnepi va-

csorát rendez a kitüntetett elnök tiszteletére. Az ünnepségen, melyen az igazságügyi kormány is részt vesz, a hatóságok és bíróságok tagjai közül számosan megjelennek s képviselve lesznek a vidéki kamarák is kiküldött tagjaik által.

§ Garai Manó és társai. A budapesti büntetőtörvényszék Szepeffy bíró elnökle alatt ma tárgyalta folytatólag Garai Manónak, a „Korbács” szerkesztőtulajdonosának és munkatársainak többrendbeli zsarolási bűnügyét. A mai napon a bíróság folytatta a megszarolt ügyfelek kihallgatását. Ezek közül egy-néhányan azt vallották, hogy Garai munkatársaival rablóhadjáratot indított ellenük. Alig volt nap, hogy a „Korbács” valamelyik embere leleplezéssel pénzt ne akart volna tőlük kicsikarni. A tárgyalás folytatását hétfőre halasztották, amikor a perbeszédre kerül a sor.

§ Merénylő férj. Kis István szíjgyártósegéd 1900. évi június 10-én lépett házasságra Gály Borbálával. A házasság azonban nem volt boldog, mert a férj iszákossága miatt az asszony 1906. év május havában elhagyta urát s elszegődött cselédnek. Az iszákos férj ennek dacára folyton nyakára járt a feleségének s azt követelte tőle, hogy ez csekély cselédbérből segélyezze őt. Az asszony azonban ezt nem tehetette, mert tartásra kiadott gyermekükért is alig tudta az ellátási díjat megfizetni. Hogy megmeneküljön a férj zaklatásai elől, egy szép napon ott hagyta szolgálati helyét és nyomtalanul eltűnt férje elől. Hónapokig kereste Kis István a feleségét, míg végre ráakadt a Vadász-utca 23. sz. alatti szolgálati helyén. Itt szeptember 12-én este ráleste a kapuban mitsem sejtő feleségére s mikor ez közvetlen közelébe ért, rásülötte revolverét. A golyó azonban nem találta az asszonyt, újból löni már nem volt ideje a merénylő férjnek, mert lefegyverezték s átadták a rendőrnök. Hitvestárs ellen elkövetett szándékos emberölés kísérletének büntetőért került ma Kis István a budapesti büntetőtörvényszék esküdtbírósága elé. A tárgyaláson, amelyen Zsitvay Leó elnökölt, a vádlott férj azzal védekezett, hogy ő csak rá akart ijeszteni feleségére s a levegőbe lött. Miután ezen védekezését a kihallgatott tanúk nem tudták megczáfolni, az esküdtek a bűnösség kérdésére nem-mel feleltek. Ezen felmentő verdíkt alapján a bíróság Kis István felmentette a szándékos emberölés kísérletének büntette alól.

SPORT.

(Halmay versenyzési jogát a MUSz. felfüggesztette. Szenzációs határozatot hozott a MUSz intézőbizottsága: Halmay Zoltán versenyzői jogát felfüggesztette, mert a kiváló uszó nem tett eleget a szövetségi szervek felszólításának. Szomorú dolog, hogy ilyen lépésre ragadtatta magát éppen Halmay, kinek mindenképp példát kellene szolgáltatnia a korrekt viselkedésben az ifju nemzedéknek. De a szövetség igen helyesen járt el akkor, mikor a fegyelmet rontó versenyzővel szemben minden mellékleteket nélkül alkalmazta a szabályok szigorát, mert Halmay renitens viselkedésének elnézése ismét visszaállítaná az uszó sportban azt az anarchiát, amelyet a mostani vezetőségnek oly szerencsésen sikerült megszüntetnie.

(A FTC—MAC mérkőzés elmarad. A hirtelen esősre fordult idő természetesen a pályákat is használhatatlanná tette. E miatt a mérkőzések nagy részét már előre lemondták, így a MAC—FTC matchel is. Az új terminust később teszik közzé.

(Vivó-estély. A Vén Fiu Vivó-Clubja e hó 14., 15. és 16-án házi vivó-versenyt rendez a Fodor féle vivóteremben, melynek nivója vetekedni fog a legnagyobb nemzetközi versenyek nivójával. Mai napon a Dezső kezdeményezésére három évvel ezelőtt alakult meg a V. F. V. C., amely ma Heinrich Aladár lelkes vezetésével az ország legelőkelőbb vivó-klubjává fejlődött. Tagjai között látjuk közölegünk vezetőférfiit és legjeleesebb vivóinkat. Mostan háziversenye két csoportból áll. Az egyik csoport azok alkotják, akik nyilvános vivóversenyen még eddig nem vettek részt. A másik csoportba a klub-

Valódi orosz szalonkőszemet

és kokszot zsákokban, valamint egész fuvarokban a leggyorsabban és legolcsóbban szállít!

Rédei és Társa
 központi iroda: V., Béla-utca 4

versenyvivői tartoznak, akik között csaknem teljes számmal ott találjuk a londoni olimpiádon résztvevő vívóinkat. A versenyre a klub hölgytagjai tizenkét gyönyörű tiszteletdíjat ajánlottak fel.

( ) A Nemzeti Tornaegylet **disztornája**. A már megszokott ünnepélyes keretben zajlott le ma este a legrégibb magyar tornaegylet 41-ik évenkénti disztornája, mely alkalomból a Szentkirályi-utcai tág csarnok utolsó zuga is megtelt díszes közönséggel, kiknek soraiban sportéletünk számos előkelőségét látnak. Megjelent gróf Apponyi Albert, Tóth János államtitkár, báró Barkóczy Sándor, Muzsa Gyula, Polónyi Dezső országgyűlési képviselők, Sári Szabó és Pogány századosok, Sigray Pál főv. bizottsági tag és mások. Az estély műsora az egyet tevékenységének látképét óhajtotta nyújtani és így egymásután sorakoztak a minden korbeli tornászok mutatóványai. Az egyes mutatóványok kivétel nélkül magasszintvonalu tömegmunkát nyújtottak. A disztorna keretében lefolyt összetett verseny (gyűrűhinta-rudugrás) győztesei lettek: 1. Haberfeld Győző, 2. Illés Árpád.

( ) Báró Springer újabb **angliai vásárlása**. Báró Springer Gusztáv az eddig már említettek kivül még egy értékes kanczát vásárolt a newmarketi árverésen. 1200 guinerán megvette ugyanis a kilencz éves Soasaway-t (ap. Ayrshire, a. Lady Muncaster), fed. Gallinule.

KÖZGAZDASÁG.

Második kereskedelemügyi államtitkár. Most folyik az appropriációs vita a Házban s a költségvetés valószínűleg már karácsonyra mint szentesített törvény fog beczikkelyeztetni. Nem érdektelen ebből az alkalomból felemlíteni, hogy a kereskedelemügyi miniszterium költségvetésében már második éve szerepel egy második államtitkári állás, ugynevezett adminisztratív, de második államtitkár — az nincsen. Nem mintha Sztérynyi államtitkárnak volna szüksége segítségre, mert hiszen közismert az ő bámulatos munkabírása, vasszorgalma és szívóssága, de mióta Kossuth Ferencz minisztert betegsége ágyhoz köti, azóta Sztérynyinek jóformán se éjjele, se nappala; ő helyettesíti a minisztert az országgyűlésben, a bizottsági tárgyalásoknál, az anketeken, szaktanácskozásokon s az ő vállaira nehezül a miniszterium ügyeinek óriási halmaza. Végre is egy embernek ez sok s ezért szükséges, hogy legalább az ügydarabok revidálása és kiadományozása körüli teendők egy részét az újonnan kinevezett adminisztratív államtitkár lássa el. Marad még Sztérynyinek ugy is elég dolga. A miniszterium rangban legidősebb miniszteri tanácsosa Csöke Ferencz, az elnöki osztály főnöke, aki azonban Szalay Péter utódjául, a posta- és táviratügyek elnökgazgatójául van kiszemelve. Hogy már eddig is meg nem történt a kinevezése, annak oka az, hogy Csöke a postások fizetés- és státuszrendezési memorandumát magáévá tette, Wekerle azonban, mint minden olyan mozgalomnak, mely az államháztartásra új terheket róna, elvileg ellensége lévén, — némi akadályokat gördített a megoldás elé; kétségtelen azonban, hogy a postások jogosan kérik ügyeiknek rendezését s az elől a kormány el nem zárkozhatik s így nemsokára Csöke Ferencz, talán már januárban a postaiügyek élén fog állani — államtitkári czimmel és hatáskörrel. Forgalomba hozták Hoszpótzky Alajos miniszteri tanácsos nevét is, akit mint műszaki embert kívánának adminisztratív államtitkárnak megtenni, de ez a föltevés nem bír a valószínűség látszatával. Sokkal több lehetőség van abban a hirben, hogy Sztérynyi Lers Vilmos miniszteri tanácsost venné maga mellé, aki a külkereskedelmi tárgyalásoknál oly sikerrel védelmezte meg — mint a kereskedelem-politikai osztály főnöke — a magyar érdekeket. Vagy Téglássy István miniszteri tanácsos kinevezése is lehetséges, aki viszont az ipari és munkásvédelmi főosztály

élén állva, többször adta tanujelét kiváló képességeinek és rátermettségének. Mindenesetre kívánatos, hogy minél előbb betöltessék ez az állás, amelyre a kereskedelemügyi miniszteriumnak — a belső kezelés szempontjából — oly nagy szüksége van.

Az **Ehrlich-bank vasipari részvénytársaság**ot alapít. Még november 24-én megirtuk, hogy Ehrlich G. Gusztáv bankja, a Budapest-Erzsébetvárosi Bank R.-T. megkapta az állami vasgyárakból kikerülő nyersvasak értékesítését, amelyet egész váratlanul megvontak Juhos Gyula és Társa czégtől. Ez az üzlet igen jó üzlet volt, mert a közvetítés jövedelme évenként meghaladta a 800.000 koronát is. Az Erzsébetvárosi Bank természetesen e zsiros üzletre nyomban elhatározta, hogy vas- és fémáru-osztályt létesít, amelynek feladata lenne éppen e közvetítés elvégzése. Hanem Ehrlichék időközben meggondolták a dolgot és elhatározták, hogy e nagy üzlet érdekében inkább „önálló” vállalatot alapítanak „Vasipari Részvénytársaság” czimmel. Ez a társaság, természetesen, teljesen az Erzsébetvárosi Bank, vagy ami ugyanaz, az Ehrlich-család kezében lenne s a látszólagos különállása csak arra lenne jó, hogy elhallgattassa azt a sok jogos panaszt, hogy miért adja a kormány az ilyen nagy üzleteket éppen a kis pénzintézeteknek. A helyzet azonban az új alapítással mitsem változik. Vele szemben is ugyanazt mondhatjuk, amit az Erzsébetvárosi Bank vas- és fémáru-osztályával szemben hangoztattunk, hogy t. i. a közérdek itt az, hogy az állami vas értékesítése olyan kezekben legyen, amelyek teljesen kialakult üzletkörtel rendelkeznek. Ezt pedig egy most alakuló társaságról alig lehet elmondani, mert hiszen annak előbb a nagy pénzintézetek áruosztályainak versenyével kell megbirkóznia, amelyek igen szívesen vállalták volna az állami vasak közvetítését is.

A **kamara a vasúti tarifák felemeléséről**. A kormányának a vasúti tarifareformra vonatkozó bejelentése a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnökségét sürgős felterjesztésre indította, amelyben kifejtetnek a kereskedelem és ipar szempontjából fenforog aggodalmak a tarifák netán czélabavett pauszális emelésével szemben. A tarifareformot a kamara elvileg nem ellenzi ugyan, csak annak keresztülvitelét nem tartja az üzleti érdekekkel összeegyeztetendőnek. Minthogy a m. kir. államvasutak tarifaosztályának már szervezeténél fogva sincsen módjában megállapítani azon támpontokat, melyeknek a tervezett tarifareformnál érvényesülni kellene, a budapesti kamara azzal a kéréssel járult a kormány elé, hogy az adjon alkalmat az ipar és kereskedelem törvényes érdekképviselői szerveknek, a kamaráknak, arra, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága által előterjesztendő tarifareformtervezetről véleményüket nyilváníthassák.

Huszonnyolcz korona lesz a Közuti osztaléka. Megemlékeztünk már arról, hogy a Közuti részvényeit újabban egy külföldi és hazai tőkésekből álló csoport vásárolja nagyobb buzgalommal. Ez az új csoport a Közuti kilátásba helyezett nagyobb osztaléka reményében alakult. A legutóbbi közgyűlésen ugyanis a részvényesek részéről olyan óhaj nyilvánult meg, hogy a társaság fizessen nagyobb osztalékot. Az igazgatóság nem zárkozott el az óhaj elől s az elnök annak idején ki is jelentette, hogy ha a viszonyok megengedik, emelni fogják az osztalékot. Azóta a Közuti részvényeket több külföldi tőzsdén is bevezették. Magán a budapesti tőzsdén is biztosra veszik a nagyobb osztalékot, ugy, hogy már ma és tegnap 27.75 koronával vásárolták a Közuti részvényeket. Mind e hírek most valóra is fognak válni, mert, mint értesülünk, a Közuti 1909-ben 28 korona osztalékot fog fizetni. A társaság részvényeit egyébként a mai tőzsdén 581.75 koronával jegyezték.

Deputáció egy Tisza-hidért. Pancsova törvényhatósági városnak és vidékének negyven tagu küldöttsége tisztelgett ma dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknél. Nehrebeczky György főispán Pancsova város és a szomszédos vidék közönségének azt az óhaját tolmácsolta, hogy a kormány tegye lehetővé a Tiszának Tittel mellett való áthidalását. A környékek elsősorú érdeke, hogy a hid felépüljön, mert

ez három helyi érdekű vasut építését tenné lehetővé. Kéri a miniszterelnököt, hogy mint pénzügyminiszter járuljon hozzá, hogy az építési költségekhez méltó szükséges fedezetlen összeget az állam sajátjából engedélyezze. Wekerle Sándor miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget és a maga részéről biztosította arról, hogy a kormány a hid feépítésére lényeges hozzájárulással fogja támogatni. A küldöttég, mely a miniszterelnök válaszáat hálásan, éljen zéssel fogadta, Sztérynyi József kereskedelemügyi államtitkárnál is tisztelgett, aki szintén kilátásba helyezte a kereskedelemügyi kormány támogatását.

Romlik a valutánk. A mai lapok már hírel adták hogy a magyar és az osztrák kormányok tárgyalásokat folytattak 150 milliónyi új egy-koronás váltópénz veretése tárgyában. A hivatalos kommunikék meglehetősen ártatlan hangon azzal indokolják a kibocsátást, „hogy a forgalomban nagy a kereslet az egy-koronás pénzdarab iránt s ez teszi szükségessé, hogy ilyen nagy mennyiségben készítsenek új egy-koronásokat”. A laikusok előtt ez egészen elfogadható magyarázat s a nagyközönségnek az sem tűnik föl, a „szükséges ezüstmennyiséget az Osztrák-Magyar Bank fogja szállítani saját — pénzkészletéből”. Csakhogy van az éremnek más oldala is. Tegnap tartotta ugyanis meg az osztrák pénzügyminiszterium mostani vezetője, Jorkasch-Koch exozéját. Ennek keretében megemlékezett az új állami bevételekről s nem kis meglepetést keltett ama kijelentésével, hogy az új koronás érmék kibocsátásából az államnak (Ausztriának) 29 millió korona haszna volt. Biz eszomorú kijelentés. Olyan, aminők csak háborus világban szoktak miniszteri székéből elhangzani, amikor a rendkívüli kiadások fedezésére a kormány sokszor a jövedelmek irreális fokozását sem riadnak vissza. Mert az osztrák ügyvivő bejelentés nem mond mást, mint azt, hogy a két kormány má évek óta megromtotta ezüstvalutánkat. Az 1892-ik valuta-törvény értelmében ugyanis kibocsátottak 200 millió egy-koronás váltópénzt, amelyet oly módon vertek, hogy nem új ezüstöt vettek hozzá, hanem a régi ezüstforintosok ezüstjét használták fel, de ugy, hogy a 200 millió korona veréséhez a természetesen szükséges 100 millió forint helyett csak kb. 79.5 millió forintot használtak föl: míg az így előállott értékkülönbséget a két állam pénztárának nyereségét képezi. Ezt a nyereséget az osztrák pénzügyi ügyvivő 29 millió koronára teszi az Ausztriára eső 140 millió új koronás váltópénz után. E alapon tehát megállapítható, hogy a magyar kincstárnak kb. 12.5 millió koronát kellett nyernie. Amás szóval azt jelenteni, hogy a mostani egy-koronások kb. 20%-kal rosszabbak, mint a régi ezüstforintosok voltak. Az ezüstvaluta devalválása tehát az újabb kibocsátások által még inkább romlani fog tehát nincs sok okunk örülni azon, hogy a kormányok szaporítják a koronás váltópénzeket. De a magyar pénzügyminiszter sem köszöni meg az osztrák ügyvivő öszinteséget, mert most már neki is ki kell rukkolni az eddig eltított 12 millió bevételel.

Üdültelepek a Balatonnál. A Balatoni Szövetség felterjesztést intézett báró Schönaich Ferencz közös hadügyi és Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszterekhez, hogy a katonák részére a Balatonnál szanatóriumokat létesítsenek. Wekerle Sándor pénzügyminiszterhez pedig aziránt intézett a szövetség előterjesztést, hogy tegye komoly megfontolás tárgyává egy állami, családost tisztviselők részére alkalomadó balatoni üdültelep felállítását. A telep hasznosítása folytán keletkező alpból fejlesztendő lenne a telep, vagy újak alakíttatnának.

Az értéktőzsdéről. A politikai helyzetről barátoságos és kedvező hírek vannak a tőzsdén és ez magyarázza meg azt a kedvező irányzatot, amely legutóbbi napokban az értéktőzsdén uralkodik. A külföldi tőzsdékről is kielégítő tudósítások és jegyzések érkeznek a tőzsdére, minek folyamányaképpen a ma tőzsdé is barátságos hangulattal és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel nyílt meg. A forgalom folyamán, amely nem volt ugyan túlértékű előbb bécsi arbitrázs-értékekre, aztán helyi fedezésekre és csekély mértékben véleményes vásárlá-

Angol, francia és amerikai rendszerű **KÉSZPÉNZERT félárban:** ruházkodhatik minden ember finoman és elegánsan az országban ismert **Zélinger Samu** elsősorban ismert **szabó**

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raklárakban vásárolt 8-8 méteres legújabb divatu mintá gypjuszövetekből mérték szerint készítek: **finom öltönyt ... 21 frtért nagyon finom prima öltönyt ... 26**

Magyar-útca 3. sz. I. emelet. **21-26 frt** Budapest, IV., (Belváros)

sokra kifejezetten szilárd volt az irányzat, mi mellett mérsékeltén még tovább javultak az árfolyamok. A déli tőzsdén szintén barátságos volt a hangulat. Nem nagy forgalom fejlődött ki, a kereslet azonban folyvást tulsúlyban tartotta magát és így az árfolyamok részint jól tartva maradtak, részint pedig csekélységgel javultak. Az egyes értékek árfolyamváltozásait ez a táblázat mutatja:

	Nov. 28-án	Decz. 5-én	Decz. 12-én
Osztárk hiterrészvény	613.—	620.—	622.—
Magyar hitelr.	713.50	719.—	721.25
Magyar koronájár.	90.25	91.35	91.50
Osztár-magy. államv.	658.—	670.—	670.75
Pesti M. K. Bank	3305.—	3325.—	3310.—
Jelzálogbank	405.—	413.50	411.50
Leszámitolóbank	460.50	469.50	470.50
Hazai bank	272.—	273.50	273.—
Belvárosi tkp.	592.—	592.—	592.—
Egy. bpesti főv. tkp.	2120.—	2120.—	2115.—
Magy. ált. tkp.	584.—	581.—	578.—
Magy. orsz. közp. tkp.	1545.—	1605.—	1550.—
Pesti Hazai tkp.	18400.—	18375.—	18400.—
Rimamurányi	505.50	521.25	518.50
Salgótarjáni közszénbánya	559.—	577.50	573.—
Közúti vasut	580.—	579.—	581.75
Városi vasut	256.—	259.—	260.50
Déli vasut	102.—	105.—	105.—

Közlekedési akadémia. Két évi tárgyalás eredményeként végre jövő évi szeptember hó 1-én életre kel a Közlekedési Akadémia. Az eddigi vasúti tisztképző tanfolyam, a posta-távírdatiszti tanfolyam, a hajóosztály tanfolyam egyesítése folytán, melyhez hozzáveszik a m. kir. postatakarék-pénztár ügykörét felőlelő tananyagot is és két fokot állapít meg a tervezet, felsőt és alsót. Az itt nyert képesítés lesz egyedüli kvalifikáció a vasut, postatávirda, hajózás és postatakarék-pénztárnál alkalmazást keresők részére, természetesen megmaradván a fogalmazói személyzetre nézve az 1883. I. t.-cikkben foglalt minősítési kötelezettség is. A javaslat már az érdekelt intézményeket megjárta s nem sokára minisztertanács elé kerül s már a tavasszal az országgyűlésnek is benyújtja Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter. Rendkívül üd-
vös dolog, hogy a képesítés kérdését végre egységesítették és szabályozták.

A Magyar Általános Közszénbánya Részvénytársulat tökételese. A Magyar Általános Közszénbánya Részvénytársulat ma gróf Teleki Géza elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. Megjelent 24 részvényes 39,626 részvény képviselésében. Az igazgatósági jelentés, melyet Szende Lajos vezérigazgató terjesztett elő, tájékoztatta a közgyűlést azokról a vezető szempontokról, melyek az igazgatóságot arra indították, hogy az alaptöke felemelését javasolja. Az ipari szén szükséglet állandó növekedésével lépést tartandó, a társulati bányaművek folytonosan fejlesztettek, mihez képest nagyarányú befektetések és a forgó tőke szaporítása váltak szükségessé. Az 1900. évi zárszámadásnak az 1908. évi mérleggel való összehasonlításából — mely utóbbit a rendes közgyűlésnek fogják előterjeszteni — kiténik, hogy a társulat összvagyonára ezen idő alatt több mint 20 millió koronával gyarapodott. Az eddig követett óvatos osztlékpolitikának köszönhető, hogy ehhez a vagyonszaporulathoz a társulat saját bevételeiből és tartalékaiból 14 millió koronával járult és csak mintegy 6 millió koronát kellett kölcsön útján beszereznie. A széntermelés az 1900. évi 10 millió métermázsával szemben 20 millió métermázsára fokozták, nagyarányú mérségető-telepet és brikett-gyárat létesítettek, melyek jövedelmező üzemből vannak. Ezen idő alatt az osztlék megkétszereződött és a folyó évre az igazgatóság az osztlék további emelését helyezi kilátásba. Tekintettel az ország állandóan nagyobbodó szén szükségletére, szükségesnek és hasznosnak mutatkozik a társulati bányaművek további fejlesztése, míg ellenben, ha ez irányban szünetet tartanának, az sem a közérdeknek, sem a társulat érdekének nem válnék javára. Az alaptőke javasolt felemelése az üzemek további fejlesztésére, újabb vállalkozásokra, valamint a függő tartozás kiegyenlítésére fog fordíthatni. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta az igazgatóság javaslatait, melyek szerint az alapszabály értelmében a kibocsátásra kerülő új részvények felét 500 koronás árfolyamon a régi részvényeseknek ajánlják fel elővételre, míg a másik felét az igazgatóság értékesíti. Az egész

kibocsátás sikerét, valamint a szabad kézből eladásra kerülő részvények külföldi piacokon való elhelyezését egy banksoporttal kötött előzetes megállapodással biztosították. Az elővételi jog gyakorlására vonatkozó részletes feltételek a legközelebb megjelenő hivatalos hirdményben fognak közzétetni.

A Hadfelszerelési gyár új üzletága. A pozsonyi Hadfelszerelési gyár, melynek részvényeiről az utóbbi időben oly sok szó esett — amint értesülünk — kibővíti üzemet egy motorosztállyal, amelyben már legközelebb megkezdik a Züst-motorok és autómobilok gyártását. Ez új üzletág igen szép jövő elé néz, mert hazánkban most élénk kereslet mutatkozik úgy a motorok, mint az autómobilok iránt.

Az aradi kamara az adóreformról. Az aradi Kereskedelmi és iparkamara az egyenes adók reformja tárgyában felterjesztést intézett a képviselőházhoz, amelyben kéri, hogy a pénzügyi bizottság javaslatát mellőze, s ha már az adóreform életbelép, úgy ennek tőkekamat és járadékadóra vonatkozó részét változtatlanul fogadja el.

Felszámoló könyvkereskedő vállalatok. Ismeretes, hogy a Kölcsey könyvkereskedő részvénytársaság és a Kazinczy könyvkereskedő részvénytársaság elhatározták, hogy a kedvezőtlen üzleti viszonyokra való tekintettel felszámolnak. A Kölcsey r.-t. 1902-ben alakult 60,000 korona alaptőkével, s ez összegből 1906-ban 29,043 koronát, 1907-ben 29,898 koronát vesztett el. A társaság igazgatósága a napokban tartott közgyűlésén kimondotta a felszámolást s felszámolóul megválasztották: dr. Ardó Alfrédet, Horváth Gézát és Révai Ödönt. — A Kazinczy könyvkereskedő r.-t. ugyancsak 1902-ben alakult, s telepét Debreczenből helyezte át Budapestre. Alaptőkéje 100,000 korona volt. Ez a társaság nem dolgozott nagyobb veszteséggel, sőt 1906-ban 464 korona nyereséget mutatott ki, igaz, hogy a múlt évben azonban már 696 korona vesztesége volt. A nemrégiben megtartott közgyűlés ugyancsak kimondotta a felszámolást s felszámolóul dr. Ardó Alfréd, Magyar Mór és Révai Ödön választották meg.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéképtelenségeket közli: Antal Alajos bej. ruhakereskedő, Jászberény; — Wamoscher Sámuel kereskedő, Baja; — Obrankovics Vladimir cipő- és kalapkereskedő, Pancsova; — Abeles Jakab kereskedő, Pozsony.

A gabonaárak hanyatlása. A gabonaiület képe az utolsó két hét óta teljesen megváltozott. November végén a budapesti piacon még igen szilárd irány uralkodott. A korán beállott téli idő, a politikai helyzet bizonytalansága, de főképpen az állandóan gyenge kínálat a vidéken, nálunk olyan magas buzaárakat hozott felszínre, hogy a szerbeknek lehetővé tétetett buzájukat nagyobb tételekben — a hat korona kilenczven filléres beviteli vámm dacára — Budapestre elhelyezni. Az osztrák tartományokat pevesztettük nemcsak gabonáink, hanem a lisztgyártólcsoőbb buza- és rozsajánlattal, úgy, hogy a mi tulmagas árainkkal teljesen magunkra maradván, elvesztettük nemcsak gabonáink, hanem a lisztgyártmányaink részére is azokat a piacokat, melyek természetesen tőlünk kell, hogy beszerezzék gabonáink és liszt szükségleteiket. Már volt alkalmunk e helyütt rámutatni arra a szokatlan körülményre, hogy az idén sehol az egész világon olyan magas gabonaárakkal nem találkozunk, mint a budapesti piacon. Még ma is — másfél koronás visszaesés után — nálunk a buza drágább, mint Berlinben, vagy Párisban, nem is szólva az angol piacokról, hol egy métermázsója jó buzát, melyért a budapesti malmok ma 26½ koronát fizetnek, 21 koronáért lehet kapni. E természetellenes állapotoknak tudható be elsősorban a magyarországi malmok üzemkorlátozása. December elseje óta Magyarországon harmincz százalékkal kevesebb buzát őrölnek, mint azelőtt és nincs kizárva, hogy e redukció a téli hónapokon át még nagyobarányú is lehet. Az európai piacok irányzatára annyira mérvadó amerikai tőzsdék pedig

nyolcz nap óta 6 czenttel = 100 kilónként 1 korona 10 fillérral redukálták a buza árat. Oda át a látható készletek 54 millió bushelre — 15 millió métermázsára — emelkedtek, vagyis három millió métermázsával nagyobbra, mint az utolsó két évben. És minthogy az argentinai termést is kedvezőbben itélik meg, mint még néhány héttel ezelőtt, az élelmes amerikaiak olcsóbb árak létrehozásával is iparkodnak maguknak megtartani az európai fogyasztópiacokat és megelőzni igyekeznek az argentinaiak buzáinálát, amely már eljutott a fiúmei és a trieszti kikötőbe is. Január és februári szállításra argentinai buza hét és fél korona beviteli vámmal — cif Fiume vagy Trieszt — 26½ koronáért kapható, tehát ugyanolyan árért, melyért a budapesti malmok a prima buzát vásárolni kénytelenek. A mi buzaárainkra tehát a jövőben kétségtelenül nagy befolyással lesz a külföld irányzata. Ha ott az árak tovább is lefelé gravitálnak, akkor nálunk a mai árak lehetetlen, hogy megmaradjanak, ha csak gazdáink azt a káros spekulációt nem akarják követni, hogy saját termésük értékesítésével továbbra is várnak és ezáltal az idegen gabonák beözönlését maguk elősegítik. A két hét óta beállott árváltozásokat különben ez a táblázat mutatja:

	nov. 26-iki árfolyam	decz. 12-iki	különb. — kev.
Áprilisi buza	26.48	25.30	— 1.18
Októberi buza	23.38	22.16	— 1.22
Áprilisi rozs	22.72	20.94	— 1.78
Októberi rozs	19.98	18.94	— 1.04
Áprilisi zab	17.92	17.46	— 0.46
Májusi tengeri	15.48	14.88	— 0.60

Ebből az összehasonlításból kitűnik, hogy az áprilisi buza árfolyama 1 korona 20, a rozsé pedig 1 korona 78 fillérral csökkent. Az utóbbi cikks szenvedte a legnagyobb veszteséget, mivel különösen Bajorország naponta nagy rozsajánlattal van képviselve a prágai és bécsi piacon.

Sztrájkok 1908 első felében. A kereskedelemügyi minisztérium ma tette közzé az 1908. év első felében Magyarországon előfordult munkaszünetek statisztikáját. E szerint az 1908. év első felében Magyarországon 132 oly sztrájk eset fordult elő, amely be is fejeződött. Ezek közül 123 az ipari-, 2 a közlekedési vállalatokra, 7 sztrájk eset pedig a bányászatra esett. A véget ért 132 sztrájk eset közül 865 telepet és pedig 842 ipari-, 4 közlekedési és 19 bányászati üzem érintett. A munkások szolidaritására vall, hogy a 132 sztrájk eset csaknem 2/3 részében (95 sztrájk esetben) az érdekelt üzemek valamennyi munkása csatlakozott a mozgalomhoz. A 132 sztrájk eset közül 36 május hóra, 28 márczius, 26 április, 18 február és 13 június hóra esett, míg januárban csak 11 sztrájk eset fordult elő. A 132 sztrájk eset tartama 1629 sztrájknapot tesz és pedig 1569 ipari, 15 közlekedési és 65 bányászati sztrájknapot. Ezen idő alatt 13,053 sztrájkoló és kénytelenségből nem dolgozó munkás 173,271 munkanapot és ennek következtében 736,856 koronányi munkabért veszített el, ami egy munkásra átlagban 13 munkanap és 56 korona munkabérvesztéséget jelent.

Dohányárusok memoranduma. A dohánykísérőcsók — amint ismeretes — memorandumot akarnak beadni a pénzügyminisztériumhoz. Ebben a helyzetük javítását kérelmezik, amelyre csakugyan rászorultak. A dohánykísérőcsók ugyanis napról-napra szaporodnak és tekintethe véve, hogy mily kis százzalékkal dolgoznak, mindig kevesebb kilátásaik vannak a megélhetésre. Ezt panaszoják el kérelmükben, rámutatva egyúttal az orvoslás módjára is. Sérelmesnek találják többek között, hogy a nagyárusok kisárúsítással is foglalkoznak, annál is inkább, mert azzal nemcsak megrövidítik őket, hanem a dohányárusok javát tartva meg maguknak, a konkurrencziát is lehetetlenné teszik. Aztán a tőzsérek — azt lehet mondani — kétszeresen adóztatnak meg, mert nemcsak adót fizetnek, hanem ugyanazon jövedelem után tőzsdébért is. Az utóbbiak azért teljes eltörlését kérik azzal a hozzáadással, hogy a jövőben őket csak a IV. osztályú kereseti adóval terheljék meg. A dohány terhebe vett drágítása esetén pedig kívánják, hogy a cse-

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Hasznalata valódi áldás gyomorbajosok-
nak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrejtett gyomrot
3-5 óra alatt tel.
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér.

kély elárutási jutalékukat legalább két százalékkal emeljék fel. Hogy kéreimük mennyiben teljesül, ez a jövő titka, csak az látszik bizonyosnak, hogy a dohányzó közönségre itt is új megterhelés vár.

A kivételi tilalom és a bojkott. A Magyar Gyár-
iparosok Országos Szövetségénél több gyáros czég jelentkezett azzal a panaszszal, hogy az október 21-én a hadi szükségletek ki-, illetve átvitelének tilalma tárgyában közzétett rendelet kiadása előtti időben Szerbiába és Montenegróba, illetve ezen államokon keresztül Törökországba és Bulgáriába feladott szállítmányaik a határról visszaküldettek s a magyar államvasutak még ezen visszaszállításnak a fuvardíjait is beszedte a feladótól. Ezenkívül számtalan a panasz a törökországi bojkott miatt is, amely annál veszedelmesebb, mert nemcsak exportra dolgozó gyáraink jelenlegi üzletét és üzemét veszélyezteti, hanem a törökországi piac teljes elvesztését jelenti reánk nézve, úgy, hogy több gyár fenmaradását is kérdésessé teszi. A Szövetség ezen aggasztó jelenségekkel szemben módokat keres arra, hogy legalább tagjainak a kivételi tilalom és bojkott folytán tényleg szenvedett veszteségei valamiképp megtéríthessenek. Ezért minden felelősség nélkül arra szólítja fel a Szövetség tagjait, hogy neki a fenti címeken tényleg előállott és okmányokkal igazolható kárukat sürgősen jelentsék be. A Szövetség a kárbejelentéseket átvizsgálja s egybegyűjtve felterjeszti a kormányhoz.

Hírek a biztosító intézetek köréből. A Szavatossági és balesetbiztosító részvénytársaság „Danubius” czég kinevezte magyarországi helyi képviselőül Ungár Mihályt és Vámos Gyulát. Vámos Gyula eddig titkára volt a czégnek, míg a helyi képviselő Wurm Adolf volt. — Ugyancsak új helyi képviselőket nyert a „Duna” biztosító társaság is: Ungár Mihály, Posselt Tivadar és Mezei Zsigmond személyében. Ezeket a változásokat most jelentették be a czég-bírósnak.

Felszámolás. Megirtuk, hogy a IV. ker. Gazdasági és Hitelszövetkezet felszámol. A felszámoló rendkívüli közgyűlést már megtartották s felszámolóul dr. Porcs Istvánt és Vajna Károlyt választották meg.

Magántisztviselők nyugdíja. A Magyar Pénzügyintézetek Országos Szövetsége már régebben foglalkozik a magántisztviselők szolgálati pragmatikájának és nyugdíjának ügyével. Az előbbi kérdés nehezen oldható meg a roppant komplexum miatt, amit az magában foglal, mint a fizetést, az előléptetési viszonyokat, a szolgálati képességet, a felmondási időt és szabadságolást foglalkozási körök szerint külön-külön. Könnyebben megközelíthető kérdés a nyugdíjügy, amelyet a Pénzügyintézetek Szövetsége is magáévá tett és azt erkölcsileg és anyagilag támogatja. De azért a nyugdíjügy kérdése szintén lassan halad a megoldás felé, talán a súlyos pénzügyi viszonyok miatt, amelyek az utóbbi időben a pénzügyintézetekre nehezedtek. De még inkább azon körülmény miatt, hogy a tisztviselőség két csoportra oszlott és a testületi szétvágás csak ártalmára van méltányos törekvéseknek. Bármiképp álljon azonban ez az ügy, megérdemli, hogy napirenden tartassék, mert a fix fizetéses emberek, akik fizetésükből csak a legkritikább esetben takaríthatnak meg valamit, az aggkori munkaképtelenség rémét mindig maguk előtt látják addig, míg nyugdíjügyük kérdését megoldva nem tudják.

A talpfa-szállítás ügye. Már írtunk arról, hogy a Máv. részére szükséges talpfaik ügyében tegnap bontották fel az ajánlatokat. Összesen 178 ajánlat érkezett be, negyvennél több, mint június 17-én. Az ajánlatok felbontása és felolvasása nem kevesebb, mint 9½ órát vett igénybe, s a bizottsági ülés pár száz érdekelt hallgató jelenlétében esteli 10 óráig tartott. Az első ajánlat, melyet felbontottak Gebrüder Eisler bécsi czégé volt, mely 150,000 darab talpfa minőség szerint 3—6.50 koronáért hajlandó szállítani. A bécsi fapiacz részvétele jelentékenynek mondható. A jelentékenyebb ajánlattevők voltak Bécsben Eisleren kívül a Holzhandels-Aktiengesellschaft és az Österreichische Waldindustrie-Aktiengesellschaft. Az ezek által ajánlott árak 2.34—6.94 korona közt váltakoztak. A magyar fatermelők szintén igen nagy számban nyújtottak be ajánlatokat s csaknem valamennyi nagyobb czég képviselve volt. A nagyobb budapesti fatermesztő czégek sorából ajánlatokat tettek: Kronberger Mór és fia 2.58—6.58 koronával, Basch Félix és a Nasic tannin- és gőzfűrész-gyár r.-t., Meitner M. és B., Neumann G. M. és számos

kisebb czég. Horvátországból is szépen érkeztek be ajánlatok, melyek száma 15, de az árak magassága miatt ezek alig lesznek figyelembe vehetők. Igen nagy volt a vidék részvétele, amennyiben az ajánlatok több mint fele nagyobb vidéki városokból származik. Többek közt résztvettek a versenyben: Hoffmann Hugó (Fiume), Laendler Aladár (Arad) és Schneller Károly (Losoncz), Krajsics Ferencz (Nagy-szeben) stb. Érdekes volt a Galicziából érkezett ajánlatok felolvasása. Ajánlatokat küldtek innét a következő nagyobb czégek: Gelger (Brodaji), L. Selig und Sohn (Lemberg), Rosenkranz und Amalides (Lemberg), Joseph Weisberger (Strij), Knopf und Seligmann (Lemberg), Rothfeld (Lemberg). Nagy derűséget okozott, hogy az összes galicziái ajánlatokban ugyanazon árak vannak feltüntetve. Amint első halásra felületesen meg lehetett állapítani, az ajánlatok átlag 8—10%-kal alacsonyabbak, mint a június 17-iki ajánlatok. Természetesen, a 178 ajánlat összehasonlítása és mérlegelése hosszabb időt igényel, minél fogva a végeredmény kihirdetése csak hetek múlva várható.

Ásványvízértékesítő részvénytársaság. Ugy hirdetik, hogy a Kolozsvári Általános Hitelbank, a Marosvásárhelyi Agrárbank, Borszék-fürdő kezelősege és néhány tőkepenzes Budapesten ásványvíz-értékesítő részvénytársaságot alapítanak a magyar ásványvizeknek bel- és külföldön való értékesítésére. A létesítendő vállalat tervezőivel, hír szerint, egyelőre a borszékai, sepsidoboki, előpataki, kászoni, borpataki, váljai és árkosai vizek kezelősege kötött szerződést. A budai Mária-forrás kezelősegevel is folytattak tárgyalásokat, de sikertelenül. Ha ez a vállalat csakugyan létrejön és szélesebb alapokon kezdi meg hézagpótló működését, szép jövő vár rá. Magyarország ásványvizeinek kelendőségét ugyanis nagyban gátolja az, hogy eddig még nem sikerült a külföldön is piacot teremteni a kitűnő gyógyhatású magyar ásványvizeknek. Erdély forrásaiknak hire eljut ugyan a külföldre is, de az ásványvíz csak csekély mennyiségben. Eddig még nem létesült olyan vállalkozás, amely elég tőkével rendelkezve, Magyarország híres ásványvizeinek értékesítésére áldozott volna s a külfölddel ilyen irányú összeköttetést létesített volna. Van ugyan egy-két ásványvíz, amelynek sikerült eljutni a külföldre is, sőt a budai Hunyadi János keserűvízforrás termékeit nemcsak Európában mindenütt, de Amerikában is jól ismerik. Fáradságos munkának s rendkívül nagy anyagi áldozat segítségével sikerült a külföldre is kivinni a keserűvizet s ott piacot is találni. Csakhogy ilyen áldozatra s annyi munkára a többi magyar, épp oly híres ásványvízforrás tulajdonosainak nincs kedvük s nincs pénzüik. Ásványvízkivitelünk értéke ennek az esztendőnek első tíz hónapjában 4,616.448 korona volt s ebből a keserűvíz-kivitelre jut a legtöbb. Az új társaság feladata lenne a bajokon segíteni.

A magyar csekk törvényéről. A Magyar Közgazdasági Társaság december 18-án délután hat órakor, felolvasó ülésén előadást tart dr. Ruff Andor, a Giró- és Pénztárgylet igazgatója, a magyar csekk törvényéről.

Beszűntetett hajózás. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közli, hogy az árufelvételt Korneuburgban, Wienben és Pozsonyban december 14-én erre a hajózási évadra a Budapesttel való forgalomban végleg megszünteti. Ennek folytán — a teljes uszályrakományok kivételével — a személy-, podgyász-, valamint teheráru-forgalom a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság összes állomásain szünetelni fog.

Maláta tápsör különlegesség

Hercules-sör

Moseh B. képv. Budapest, Király-u. 99. Arj. ingyon.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, december 12.

A készáru piaczon lanyha volt ma az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak, csak nagyon keveset vásároltak és még tegnapi árakat sem voltak hajlandók fizetni, mivel az eladók sem forszirozták a dolgot, csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mindössze alig 7000 mm. buza kelt el, a tegnapiaknál 10—20 fillérel olcsóbb áron. — A határidő-piaczon esős időre lanyhán és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg a mai üzlet. A forgalom folyamán nagyjából kényszerrealizálások következtében állandóan túlsúlyban tartotta magát a kínálat, mire természetesen még jobban lanyhult az irányzat és még tovább csökkentek az árfolyamok. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza tizenégy fillérel, az októberi buza csak két fillérel, az áprilisi rozs tizenkét fillérel, az októberi rozs tíz fillérel, az áprilisi zab nyolcz fillérel, a májusi tengeri hat fillérel gyöngült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Arn 100 kg.	kilós	Arn 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	25.70—26.15
"	76	25.25—25.65	80	25.85—26.25
"	77	25.45—25.85	81	26.10—26.30
"	78	25.55—26.00	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	25.50—25.90
"	76	25.05—25.35	80	25.65—26.00
"	77	25.25—25.60	81	—
"	78	25.25—25.65	82	—
Pestvidéki u.	74	—	78	25.45—25.75
"	75	—	79	25.60—26.00
"	76	25.15—25.45	80	25.75—26.10
"	77	25.35—25.65	81	—
Bánsági u.	74	—	78	25.50—25.85
"	75	—	79	25.65—26.05
"	76	25.20—25.50	80	25.70—26.15
"	77	25.40—25.75	81	26.05—26.25
Bácskai uj	74	—	78	25.55—26.00
"	75	—	79	25.60—26.15
"	76	25.25—25.65	80	25.85—26.25
"	77	25.45—25.85	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	20.60—20.85
" középminőségű uj	—	—	—	22.35—20.55
Arpa takarmány I.-rendű	—	—	—	16.45—16.65
" II.-rendű	—	—	—	16.05—16.35
Köles	—	—	—	13.75—14.00
Zab I.-rendű	—	—	—	17.45—17.75
" II.-rendű	—	—	—	17.05—17.45
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.90—14.50
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

A készáru piaczon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 kg. 26.50 korona, 300 mm. 80 kg. 26.30 korona, 100 mm. 79 kg. 25.40 korona, üszkös. 350 mm. 79 kg. 26.10 korona, felső. 100 m. 78.6 kg. 26.30 korona, 100 mm. 78.5 kg. 26.30 korona, 100 mm. 78 kg. 26.10 korona, 100 mm. 78 kg. 26.10 korona.

Pestvidéki: 150 mm. 78 kg. 26.— korona, 100 mm. 78 kg. 25.80 korona, 120 mm. 76 kg. 25.10 korona.

Felsőmagyarországi: 450 mm. 80 kg. 26.10 korona, 500 mm. 79 kg. 26.10 korona, 700 mm. 79 kg. 25.60 korona, 100 mm. 79.5 kg. 25.60 korona.

Bánsági: 1800 mm. 79.5 kg. 26.40 korona, 480 mm. 77 kg. 26.20 korona.

Bácska: 100 mm. 77 kg. 25.70 korona.

Rozs: 1000 mm. 20.35 korona kpí. pp.

Zab: 200 mm. 17.70 korona, 1000 mm. 17.20 korona kpí.

A határidő-piaczon kötöttek:

Dételölt:

Előtfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza 1909 áprilisra 12.66, 12.64, 12.70, 12.60, 12.66.
 Buza 1909 októberre 11.06, 11.04, 11.10, 11.02, 11.09.
 Rozs 1909 áprilisra 10.52, 10.53, 10.42, 10.47.
 Rozs 1909 októberre 9.48, 9.51, 9.43, 9.47, 9.50.
 Zab 1909 áprilisra 8.75, 8.76, 8.68, 8.70, 8.75.
 Tengeri 1909 májusra 7.45, 7.46, 7.39, 7.44.

1 óra 30 perczkor zárúnak

1909. áprilisi buza 12.65—12.66
 1909. októberi buza 11.08—11.09

Harisnya-Ház

Kardos és Steiner
 Andrassy-ut 50. sz. (Octogon)

Harisnyák, keztyük, valódi dr. Jäger trikók, alsó ruhák, berliner kötött árak és mindennemű test-edző (sport sweter), valamint színházi czikkék stb.
 Vidéki rendelések 20 koronán felül bérmentve küldenek.

1909. áprilisi rozs	10.46-10.47
1909. októberi rozs	9.49-9.50
1909. áprilisi zab	8.72-8.73
1909. májusi tengeri	7.43-7.44

Budapesti gabonaforgalom.

1908. december 9-ától december 10-ig.

Erkezett: Elszállított:	
Buza	17901
Rozs	3256
Arpa	1551
Zab	4185
Tengeri	216
Liszt	454
Korpa	2794

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdéről lapunk közgazdasági rovatában számolunk be.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.

Kötetett: Osztrák hitelrészvény 618.—620.50. Magyar hitelrészvény 719.—720.50. Osztrák-magyar államvasut 669.—669.50. Rimamurányi vasmű 517.—519.50. Magyar lezárolóbank 469.—469.50. Jelzálogbank 410.50—412.—. Közüti vaspálya 582.—583.75. Salgótarjáni köszénbánya r.-t. 573.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde szilárd.

Kötetett: Osztrák hitelrészvény 620.25—622.50. Magyar hitelrészvény 720.25—721.50. Osztrák-magyar államvasut 670.25—671.—. Rimamurányi vasmű 518.—519.75. Magyar lezárolóbank 470.—. Jelzálogbank 411.50—411.75. Közüti vaspálya 582.—583.—. Városcsi villamos vasut 260.50. Magyar koronajáradék 91.45—95.50. Kereskedelmi r.-t. 560.—. Egyesült fővárosi takarékpénztár 2115.—2217.50. Magyar általános takarékpénztár 578.—. Ujlaki téglagyár 277.—281.—.

A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 korona, 8 napra 8—10 korona, 1908. december hó végére 22—24 korona.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde a heti zárlat miatt élettelen volt.

Angol-kór.

Ama kiváló és koncentrált táplálék, a mely a SCOTT-féle Emulsióban foglaltatik, táplálja a csontokat, s azokat keményekké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő hus egészséges és szilárd lesz.

As Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halászt — kérjük figyelmeztetni.

SCOTT-féle Emulsió

hatása alatt rohamosan javú és az angolkóros gyermekek ép oly rózsás és viruló arcszint kapnak, mint az egészségesek. Az orvosok állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió

használatát.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 Ft

Kapható minden gyógyszerárban.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, december 12. (Saját tudósítónktól.) A mai előtőzsdén cseh buza és bajor rozs ajánlatok folytán a vételkedv meglehetősen csökkent és majdnem teljes üzletlenség mellett az árak tovább lemorzsolódtak. Buza 25 fillérrel volt olcsóbb, mint 8 nappal ezelőtt, a rozs árai pedig mintegy 30 fillérrel csökkentek. Arpa csekély kereslet mellett változatlan áron kelt el, míg a zab árvesztése a múlt heti jegyzéssel szemben mintegy 5—10 fillérre tehető.

Jegyzetelti buza: új tiszavideki 13.35 — 13.75 korona, marosi és banati 13.10—13.40 kor., mosoni 12.55—12.95, korona, tótfelvidéki 12.45—13.—korona, déli vasúti 12.65—13.10 korona, marchfeldi — korona.

Rozs: tótfelvidéki 10.45—10.70 korona, csepegi — korona, pestmegyei 10.60—10.75 korona, déli vasúti 10.40—10.75 korona,

külföldi magyar 10.40—10.65 kor., osztrák 10.2—10.50 korona.

Arpa: morvaországi 9.20—10.35 kor., marchfeldi — korona, bécsvidéki 9.—9.30 korona, tótfelvidéki 8.10—8.90 korona, csepegi — korona, középdunai állomások 8.20—8.80 korona, déli vasúti 8.40—9.40 korona északmagyarországi 7.60—9.10 korona, tiszavideki 7.60—8.50 korona, sörárpa 7.90—8.40 korona, takarmányárpa 7.55—7.85 korona.

Magyar tengeri: régi 9.155—0—9.35, új 7.780 korona, cinquantin 10.25—19.600.40, új 9.10—korona.

Magyar zab: minőség szerint — kor., közepes — kor., elsőrendű — kor., válogatott 8.80—9.35 korona, cseh-morvaország és alsóausztriai 8.80—8.95 korona.

A liszteladások ismét megakadtak. A malmol ugyan már a hét közepéfelé 30 fillérnyi árenged ményt tettek és ma újabb csökkentették volna az árat, ha a piacokon komoly vevők jelentek volna meg. A takarmányliszt árai tovább csökkentek és korp is vesztett árban.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, december 12. A mai előtőzsde forgalma minden tekintetben barátságosabb, biztatóbb hangulatban folyt le. Az a hír, hogy újból megindulnak a közvetlen tárgyalások Ausztria-Magyarország és Törökország között és a szilárd külföldi jelentések biztatólag hatottak a tőzsdére. A legnagyobb érdeklődés mutatkozott ismét az alpesi bányarészvények iránt melyek élénk forgalommal hét koronával emelkedtek. Egyben hitel- és államvasúti részvények és Länderbank részvények is magasabban állottak, ugyszintén a magyar jelzálogbank, magnezit és hirtenbergi tölteny-részvények. Az előtőzsde irányzata zárlatig barátságos maradt. Magyar koronajáradék valamivel javult.

A déli tőzsde nyugodtan tartott áriolyamokkal indult. Későbbi hitelrészvények helyilvásárlások folytán élénkebbek, a többi értékek pedig nyugodtak voltak. Berlin szilárd irányzatot jelentett.

Buza	Kilos	100 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
		1908	1909	1908	1909
tiszavideki új	75	25.25	25.65	25.70	26.15
" " " "	76	25.25	25.65	25.85	26.25
" " " "	77	25.45	25.85	26.10	26.40
" " " "	78	25.65	26.05	—	—
fehértaljai új	75	25.05	25.35	25.50	25.90
" " " "	76	25.05	25.35	25.85	26.25
" " " "	77	25.25	25.60	25.85	26.20
" " " "	78	25.35	25.65	—	—
pestvidéki új	75	25.15	25.45	25.60	26.10
" " " "	76	25.15	25.45	25.75	26.10
" " " "	77	25.35	25.65	25.85	26.30
" " " "	78	25.45	25.75	—	—
lénsági új	75	25.20	25.60	25.80	26.15
" " " "	76	25.40	25.75	26.05	26.35
" " " "	77	25.40	25.75	26.05	26.35
" " " "	78	25.50	25.85	—	—
bácskai új	75	25.25	25.65	25.80	26.25
" " " "	76	25.25	25.65	25.80	26.25
" " " "	77	25.45	25.85	26.10	26.40
" " " "	78	25.55	26.00	—	—

Allamadosság közlönszökök		Pénz		Áru	
Magyar aranyjárdék 4%	100.50	110.—	—	—	—
koronajárdék 8 1/2%	81.—	81.50	—	—	—
koronajárdék 4%	91.45	91.85	—	—	—
koronajárdék 4%	75.50	76.—	—	—	—
koronajárdék 4%	180.—	184.—	—	—	—
koronajárdék 4%	92.50	93.50	—	—	—
koronajárdék 4%	93.50	94.50	—	—	—
koronajárdék 4%	138.—	140.—	—	—	—
koronajárdék 4%	—	—	—	—	—
koronajárdék 4%	94.25	94.75	—	—	—
koronajárdék 4%	97.25	97.75	—	—	—
koronajárdék 4%	97.25	97.75	—	—	—
koronajárdék 4%	114.50	115.—	—	—	—
koronajárdék 4%	94.50	95.—	—	—	—
koronajárdék 4%	150.50	154.00	—	—	—
koronajárdék 4%	213.—	217.—	—	—	—
koronajárdék 4%	235.—	239.—	—	—	—
koronajárdék 4%	255.—	259.—	—	—	—
koronajárdék 4%	95.25	96.25	—	—	—
koronajárdék 4%	95.25	96.25	—	—	—
koronajárdék 4%	90.—	91.—	—	—	—
koronajárdék 4%	90.—	91.—	—	—	—
koronajárdék 4%	97.25	97.75	—	—	—

Bankok részvényei		Pénz		Áru	
Angol-osztrák bank	288.—	290.—	—	—	—
Budapesti bankgyűjtőintézet	40.—	45.—	—	—	—
Budapesti iparbank	372.—	375.—	—	—	—
Budapesti hitelbank	—	—	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	273.—	278.50	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	350.—	355.—	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	428.—	435.—	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	721.25	721.75	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	411.50	412.—	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	500.—	507.—	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	1000.—	1050.—	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	470.50	471.—	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	975.—	1000.—	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	1030.—	1050.—	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	840.—	850.—	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	922.—	932.50	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	1740.—	1750.—	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	3315.—	3325.—	—	—	—
Budapesti pénzügyi és pénzügyi intézet	515.—	520.—	—	—	—

Vasárnap, december 13. (Continuation of the market report from the adjacent page.)

Oszt. Länderb. Elbav. Alp. Májusi Orosz márk. 10. Oszt. Länderb. 670.25. Déli vas. részvény. koronaj. márk. murányi. utak. —. páti p. —. Ecs. 4-2 száz. osztrák. 150.50. Bankrés. Osztrák. Dunagöz. Cs. k. ar. Lloyd 39. koronaj. trák hit. 519.50. gyar áll. Alpesi r. doni vál. jegy 173. Bécs. 4 százalé. kölcs. sc. 721.—. Rimamur. Adria har. ronajár. kötv. —. Kassa-O. zálogban.

Berlini gati tőzso. a politika. melyek A. nak a B. szilárd. szilárd. voltak, a. kokra, ip. ritkozott. nyen em. lékkel en. vas- és s. newyorki. makkal k. az eleint. csökken. vülások. rikai vas. lésre haj. vonal ez. rekre. Jár. ingadozás. értékei t. lék, magé. Zaria. dék —. osztrák. orosz bar. csón 75. truszt. járadék 9. 4 száza. Magyar államvas. járadék 9. Gelsenkin. Fran. papírjára. járadék 9. 92.45. Osz. magyar. 204 55. 138.—. százné. dék 94.8. magyar

11 óraker zárulnak :

Osztrák hitelr. 621.—, Magyar hitelr. 722.—, Länderbank 420.—, Allamvasut 670.50 —, Elbavölgyi vasut 441.—, Déli vasut 105.25 —, Alpesi bányatársulat 631.50, Rimamurányi 517.—, Májusi járadék 94.45, Magyar koronajár. 91.45, Orosz érték —, Török sorsjegy 174.—, Német márká 117.30.

1 óraker jegyeztek :

Osztrák hitel 620.50, Magyar hitel 722.—, Länderbank 420.—, Unio-bank —, Allamvasut 670.25, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 105.—, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 632.—, Májusi járadék —, Magyar koronajáradék —, Török sorsjegy 173.50, Német márká 117.30, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 518.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, december 12. (Osztrák értékek zárlata) 4-2 százalékos papír-járadék 94.50, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.45, 1860-as sorsjegy 150.50, Osztrák hitelsorsjegy 458.—, Angol osztrák bankrészvény 238.40, Bécsi Bankverein 502.50, Osztrák-magyar bank 17.32 Déli vasut 104.50 Dunagőzhajózási társ. 917.— Dohány rész. 351.— Cs. k. arany (vert) 11.32 Német bankv. 117.17 Osztr. Lloyd 290.— 4.2 sz. ezült. jár 94.45—97.50, Osztr. koronajáradék 94.65, 1864-es sorsjegy 263.—, Osztrák hitelintézeti részvény 620.50, Union-Bank 519.50, Osztrák Länderbank 420.25, Osztrák-magyar államvasut 670.—, Elbavölgyi vasut 440.—, Alpesi részvény 631.25, 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 239.80, Lipótkohó 408.—, Törökorsjegy 173.75, Gyengült.

Bécs, december 12. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 109.60, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 136.50, Magyar hitelbank részvény 721.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimamurányi 516.75, Magyar czukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 368.—, Magyar koronajáradék 91.45, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 182.75, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 409.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, december 12. (Tőzsdéi jelentés.) A nyugati tőzsdéről érkezett kedvező jelentések, valamint a politikai helyzetről szóló kedvezőbb jelentések, melyek Ausztria-Magyarországnak és Oroszországnak a Balkán-kérdésekben való közeledéséről szólnak és a bécsi előtőzsde ezzel összefüggésben álló szilárdasága itt is megnyitáskor javulás forrásai voltak, amely javulás azonban tulnyomórészt bankokra, iparrészvényekre és osztrák értékekre szorítkozott. Utóbbiak Déli vasut kivételével jelentékenyen emelkedtek. Bányáértékek szintén fél százalékkal emelkedtek. A további folyamatban a német vas- és szénpiacról szóló kedvezőtlen jelentések a newyorki tőzsde további alakulását illető aggodalmakkal karöltve irányváltást idéztek elő, amelynek az eleinte élénknek mondható üzleti tevékenység csökkenése is nyomában járt. A kezdetben elért javulások ennél fogva részben ismét elvesztek. Amerikai vasutak, valamint gőzhajós-részvények gyengülésre hajlottak, utóbbiak a Hamburg—Amerika hajóvonal ezidei osztalékáról elterjedt kedvezőtlen hírekre. Járadékok ellenben ma szilárdak voltak. Zárlat ingadozások után gyengült. A készpénzpiac ipari értékei tulnyomórészt engedtek. Napi pénz 2 százalékkal, magánleszámitolási kamattal 3 százalékkal.

Zárlatok jegyeztek: 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény 195.60, Déli vasut 19.—, orosz bankjegyek 214.60, 4 százalékos új orosz kölcson 75.39, Disconto Commandit 173.50, Dinamitruszt —, Harpeni 192.—, Unifikált török járadék 91.80, 4-2 százalékos ezült-járadék 94.70, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.30, Magyar koronajáradék 91.75, Osztrák-magyar államvasut 144.20, Bécsi váltóár 85.30, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 219.30, Celsenkirchener 188.70, Laurakohó 194.90, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) december 12. 4-2 százalékos papírjáradék 97.70, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.45, Osztrák hitelintézeti részvény 195.50, Osztrák-magyar államvasut 144.20, Északnyugati vasut —, Busztichradi vasut —, Londoni váltóár 204.55, Bécsi Bankverein 127.—, Villamos részvény 138.—, 3 százalékos magy. aranykölcson —, 4-2 százalékos ezült-járadék 97.70, Osztrák koronajáradék 94.80, Magyar koronajáradék 91.80, Osztrák-magyar bank 124.80, Déli vasut részvény 19.20.

Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.30, Párisi váltóár 81.45, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) december 12. 4-2 százalékos ezült-járadék 97.20, 1860. sorsjegy 153.50, Déli vasut 18.80, 4 százalékos aranyjáradék 98.—, Osztrák hitelrészvény 195.40, Osztrák-magyar államvasut 144.—, Olasz járadék 103.60, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.20, Nyugodt.

London, december 12. Angol consol 83¹⁰/₁₆.

Páris, decz. 12. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 97.20, Osztr. aranyjáradék 96.70, Magyar aranyjáradék 93.75, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 3 százalékos Olasz járadék 103.95, Déli vasut elsőbbségi kötv. 285.—, 5 százalékos marokkói járadék 520.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.75, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 99.60, 5 sz. Orosz kincstári utalvány 1904. 510.—, 4 sz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 96.60, 4 százalékos unifikált török jár. 92.12, Török sorsjegy 170.—, Török dohányrészvény 377.—, Osztrák földhitelintézet 11.—, Osztr. Länderbank —, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1525, Banque Ottomane 704.—, Osztr. magyar államvasut 725, Déli vasut 111.—, Meridional vasut 672, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 553.—, Rio Tinto 18.69, Sucrerie d'Egypte —, Tula 278.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 157, Chartered 21.—, De Beers 284.—, East Rand 110.—, Jagersfontein 98.75, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 58.95, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra (rövid) 122.81, Váltó Bécsre (rövid) 104.75, Váltó Belgiumra (rövid) 3/8, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (röv.) 1/8, Csek Londonra 251.35, Magánkamattal 2 1/8, Tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Köbánya.

Budapest, december 12-én. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 116—120 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 120—121 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 120—121 fillér. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) 119—121 fillérig, Könnyű (páronként 240 kgr.) 119—121 fillérig.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, decz. 12. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 1060 darab sertés, 185 darab süldő, 11 darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1318 darab sertés, 17 darab süldő, 3 darab malacz. Összesen 2368 darab sertés, 202 darab süldő, 14 darab malacz. Eladatott 795 darab sertés, 23 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 1583 drb sertés, 169 darab süldő, 14 drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsulyban 96—104 fillér, életsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 503 kgr.-ig, 88—94 fillér, életsulylevonással — fillér. fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, életsulylevonással 112—113 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, életsulylevonással 108—116 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, életsulylevonással 110—114 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fill-ig, könnyű 140—300 kgr.-ig, — fillérig, életsulylevonással — fillér. Belföldi süldő 92—fillérig, külföldi süldő 88—fillérig. Malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsulyban értendők. A vásár irányzata lanyha. Az árak 2-5 fillérrel hanyatlottak.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Deczember 12. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Weidmann Péter okleveles tanítót a bártfamihályói állami elemi népiskolához rendes tanítóvá; az igazságügyminiszter Erdődy László budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki joggyakornokot dr. Vaisz-tele alapítványi joggyakornokká; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Daniesek János nagyszöllősi díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénz-

ügyi számgyakornokká, állomáshelyén való meghagyása mellett. Adorján Ödön kolozsvári lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká; a kolozsvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszékhöz kinevezte.

Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tompa József bártfamihályói állami elemi iskola tanítót a kisiratosi állami elemi iskolához helyezte át Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter a kiszebeni anyakönyvi kerületbe Borbás Géza István kisszebeni városi irnokot anyakönyvezető-helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

VIZÁLLAS.

m é t e r		m é t e r	
decz. 11. decz. 12.		decz. 11. decz. 12.	
Inn	Ehirding 0.11 0.11	Ujss	M.-Szige 0.09 0.0
Dana	Passau 0.82 0.85		Tokoház 0.10 0.0
	Linz 1.70 1.72		V.-Namény 1.19 1.1
	Bécs 1.71 1.73		Tokai 0.76 0.5
	Pozsony 0.01 0.01		Tiszafüred 1.18 1.2
	Komárom 0.70 0.78		Szolnok 1.16 1.1
	Budapest 0.10 0.16		Csongrád 1.78 1.7
	Paks 0.85 0.89		Szeged 1.47 1.5
	Mohács 0.35 0.18		T.-Rege 1.60 1.4
	Gombos 0.65 0.69		Títel 0.12 0.0
	Ujvidék 0.07 0.08	Ondava	Hód 1.08 0.9
	Pancsova 0.51 0.51	Tapoly	Bárta 0.28 0.2
	Orsova 0.38 0.19	Hedreg	Ladócz 0.05 0.0
Morva	Morvafalu 0.38 0.21	Sajó	Zsuzsola 1.15 1.1
Vág	Zsolna 0.10 0.12	Hornád	H.-Neméti 0.01 0.0
	Trencsén 0.00 0.08	Bereftő	Margitta 0.11 0.1
	Szered 0.00 0.74		H.-Ulláló 0.24 0.2
Rába	Szt.-Gothárd 0.00 0.60	Körös	Cemes 0.20 0.2
	Sárvár 0.17 0.17		N.-Várad 0.20 0.3
	Győr 0.94 0.96		Balányos 0.18 0.1
Dráva	Vasrad 0.00 0.90		Tenke 0.28 0.2
	Zákány 1.18 1.18		Gurahonó 0.48 0.4
	Bárc 0.78 0.78		Borosjenő 0.40 0.4
	Füzök 0.08 0.08		Rákás 0.18 0.1
Mura	M.-Szerdah. 0.08 0.08		Gyoma 0.24 0.5
Száva	Zárab 0.16 0.16	Mara	Gy.-Jebérvár 0.20 0.0
	Szizek 1.15 1.13		Branyicska 0.08 0.0
	Mitrovicza 0.95 0.98		Soborsin 0.00 0.0
Szamos	Décs 0.88 0.88		Arad 1.42 1.6
	Szalmár 0.20 0.16		Makó 0.30 0.5
Kraszna	N.-Majtény 0.78 0.56	Iemes	K.-Kostély 0.48 0.4
Latorca	Munkács 0.18 0.16	Béga	Kiszető 0.48 0.4
Laboroz	Homonna 0.00 0.08		Temesvár 1.25 1.1
Ung	Perecseny 0.10 0.10		Bécskerék 0.53 0.4

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOS MÁTYÁS

Városi bunda

Szőrmével

bélelt rövid kabát

Utazó bunda

Lábzsák

Téli kabát

Téli öltöny

Gyermekruha

óriási választékban, olcsó szigorú szabott árak mellett

Kohn Heilman és fiai

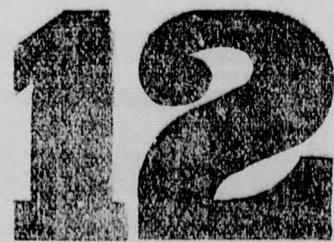
császári és királyi udvari szállítók

Budapest, IV., Karoly-körút 12.

Háló-köntös

a legalkalmasabb karácsonyi ajándék.

Nem tévesztheti el címünket, ha a

sámra figyel.

SZINHÁZAK

Vasárnapon 1908 december 13-án

Nemzeti Színház

Délután fél 3 óraker
Az agglagények.
 Vigjáték 5 felvonásban. Irtá Sarden Victorius. Ford. Ambrus Z. Mortimer Nadya. Veaucourtois Clavières Chavenay Froenes Du Rourz Antoinette Clemonoe Rebera Louis-Blins

Az urhatnám polgár.

Enekes és tánczos vigjáték 3 elvonásban. Irtá Moliere. Fordította Csiky Gergely. Zenejét szerzte Szuliy.
 Jourdain Horvath J. S. Fay Sz. Vardav A. Meszaros A. Dorandoe Horvath Z. Nicole R. Zsathegyi Corielle Nadya B. Vivomester Bakó Filozofus Hajdu Szabomester Bonis Zenomester Kovacs Mutti Szoke Szabolegony Szoke

Királyszínház

Délután 3 óraker.

Adollarkirálynő.

Operett 3 felvonásban. Irták Willner A. M. és Grünbaum Frigyes; fordította Farago Jenő. Zenejét szerzte Fall Leó.
 Személyek:
 John Cauder, Németh Alice, leánya, Kosári Dick, az unokaöcs. Simai Daisy Gray, unokabuga Ötvös G Tom, Cauder test. Csizsér Dános László Gábor Schlick Hans báró Dobos Labinska Olga, T. Harmath Miss Thomson, Orley

Este fél nyolcz óraker

Mary Ann.

Operette 3 felvonásban. Irtá Hájós Sándor, zenejét szerzte Kacsogh Pongrácz.
 Személyek:
 Lancolet Király Péter, barátja Palásthy Mary Ann Petrass Mr. Leadbetter Marosi A. Kitti Lőránt I. Lady Stewben Orley F. Alice Kosári E. Lord Leafles Csizsér Parrot hadnagy Papir

Iskola hegedük!
 Kitűnően felszerelve jó hanggal 4 frttól feljebb minden árban. Tok-, vonó-, gyantával 6 forint-tól feljebb.
REMÉNYI MIHÁLY
 a Magy. Kir. Zene-Akadémia és Sövérezt lakolák szállítójánál
 Budapest, Király-utca 58. sz.
 Ezen lapra hívatkosva értegyzék minden hangszerről külön-külön ingyen küldetik.

Tévedés
 kikerülése végett vásároljon óvszer-különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál
HATSCHEK N.
 Csakis: Budapest, Károly-körut 6.
 ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

ÁGYTOLL GÖZTISZTÍTÁS.
 Szab. módszer szerint előkészített hygienikus „ágytollak”
MARABU-hoz TELEFON 71-25.
 Bpest Károly-körut 9.
 A háztól való el- és visszaszállítás még aznap díjtalanul eszközöltek

ÓRIASI GRAMOFONT
 adok 18 forint kesspézsért vagy szállítok utánvétellel melynek ára részletfizetésre 75 forint Magyarorszag legnagyobb fonograf áruhaza — Rendkívül nagyválaszték a világghrú pártal „Páthe” és londoni „KULUM-BIA” hangerekből. Arjegyzzék gramofonokról fonografokról, lemezek és hangerekéről legyen.
FRISS GYULA utoda Havas Simon
 Budapest, IV., Páncsok-tava 3. (az udvarban jobbra.)

Stola-gallér
 a legnemesebb fekete orosz brabanta kaninból, melynek valódiságáért és tartós jó minőségéért feltétlen kezeséget vállalunk. Nehéz fekete selyem-düszessé- léssel, 6 remek szakunk- szín farokkal, 240 cm. hosszú,
 ára 10 korona, ugyanez barnában 12 korona. Ugyancsak ezen Collier 150 cm. hosszúságban, 6 kaninfarokkal, fekete- tóban 6 korona, 150 cm. hosszn barnában 8 korona.
 Postal szétküldés a világ minden részébe utánvétellel.
Pelzwaren Export & Import Weiler
 Wien, XVI., Lerchenfelder Gürtel 53.

Szent a béke
 mert a háziasszonyok tudják már, hogyan kell igazán jó és olcsó rumot és liköröket házilag készíteni.
 Watterich likör- és rum-esszenciák adagos üvegekben, minden kívánt ízben kaphatók, adagonként 60 fillérért úgy, hogy másfél liter igen jó zamatu rum 2.88 kor. vagy 3 liter igen finom házi likör leg-feljebb 3 kor.-ba kerül. — Csak Watterich névvel ellátott üvegek vagy csomagok a valódiak és kapható csak kizárólag
Budapest, VII. Dohány-u. 5. WATTERICH A.
 droguista- és esszenzia-nagykereskedonél.
 Utasítást küldök ingyen.

Perzsa-szőnyegek
 nagy választékban rendkívül jutányos áron kaphatók.
 Vászonárak. Kelengyék.
Wittmann Frigyes és Fiai
 V., Váci-körut 6.

FOGAK és fogorokat szárpaddás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít
Guttermuth János Kihírelve
 mű-fog specialista
 BUDAPEST, VII. ker., Baross-tér 22. L jobbra 3.
 Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e hazban. — Érkezéskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.

!! Fialat anyáknak fontos !!
 A Franklin-Társulat kiadásában most jelent meg:
A SZOPTATÁS
 a mesterséges táplálás és a csecsemőkori bélbajok.
 Irtá **BEREND MIKLÓS dr.** egyetemi magántanár.
 Ára 1 korona 50 fillér.
 Kapható:
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
 (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál
 Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

FŐVÁROSI ORFEUM
 WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
 Ma vasárnap
2 nagy előadás
 kezdetük d. u. 4 és esti 8 óraker.
Délután mérsékelt helyátrak.
 Este az impozáns deczemberi műsor.
 Jegyárvótól 10-1 és 3-6 óráig a nappali pénztárnál
PENZTARI TELEFON: 93-36.
 A tükörkaban reggeli 5 óráig **VÖRÖS ELEK** szingánszenekara hangversenyez.

ROYAL ORFEUM
 ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-22.
2 előadás, delután 1/2 és este 8 óraker. 2
 A delután mérsékelt áru előadáson minden jeggyel INGYEN helyezhető el egy gyermek.

C	a csodamajom	C
COCO	bucufellépte	COCO
C	december 15-én.	C
O		O

 „A primadonna” „Egy percz késés”
 kacagató bohózatok.
ELSŐRANGU ATTRAKCIÓK!
 Jegyek elővételi díj nélkül a nappali pénztárban, Bárd és Mollier jegyirodában a Kórház-dohánygyárudjában válthatók.

BUDAPESTI CABARET
 BONBONIERE
 VI., Teréz-körut 28. Telefon 52-88.
 Minden este 9 1/2 óraker az óriási sikerű műsor:
BÖRZE ANKÉT.
 Társadalmi szatíra.
 Az első hó (Nagy revue.) Bordó pongyolaban (Bohózat). A bizonyítvány gyár (Tréfa). Lurchányi Olga, Vörös lil, Kötény lion, Virág, Kabók, Tarján, Nagy, Conferencier: Dr. Szalay Jozsef. Jegyek: 6, 5, 4 és 3 koréri minden jegyárusító helyen. Bővebbet a plakátok.

SZABADALOM,
 védjegy- és mintaoltalom kieszköz- lése az összes kultur-államokban.
ADLER MIKSA okl. gépésmérnök hites szab. ügyvivő
 BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 51.

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1908. deczember 13-án.

Vígyszínház

Délután 3 óraker

Az ördög.

Vígjáték 8 felv. Irta Molnár L.

Személyek:

Az ördög: Hegedűs János, János, Elza, Czinka, András, László. Hegedűs Varsányi, Jónyveszt, P. Gazsi, Hegedűsue Győző, Szorémy.

Este fél 8 óraker

Visszatérés Jeruzsálemből.

Színmű 4 felvonásban. Irta Maurice Donnay, Fordította Adorján A. Michel, Andree, Henriette Judith, Suzanne, ständelsohn Lázár, Emil, Dr. Lurdau, Wovenberg, Georges. Goth, M. Hármat, Góthne, P. Gazsi M., Fenyvesi, Vendrei, Tihanyi, Tanay, Tapolczay. Egyedi Akos.

Magyar Színház

Délután 3 óraker

A Sasfiók

(L'Aiglon) Dráma 5 felvonásban Irta Rostand, Edmond, fordította Abrányi Emil. Törzs Csorlos, Rátkai Ráthay, Thuróczy Z. Molnár, Garas, Molnár, Forrai H., Polgár I., T. Halmi M., Mészáros G.

Este fél 8 óraker

A HOLNAP.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Ha Jos Sándor. Az ifjú báró Z. Molnár, Az ifjú baronesse Mészáros G., Dr. Dietrich Sarolta, T. Halmi M.

Elismert ki-tűnő minőségű fényképező készülékek

saját és idegen szerkezetben. Kodakok K 6.50-től feljebb, jobb objektívvel is. Száraz lemezek, másoló papír és mindenféle vegyszerek mindig friss állapotban. Aki egy jó készüléket óhajt beszerezni, forduljon teljes bizalommal cégünkhez. — Fizetési könnyítések egyezség szerint.

R. LECHNER, Wien, 30 Graben 31.

Cs. és kir. udv. fényképező készülékek gyára. — Atelier.

Szőnyeg-ujdonság!

200-300 nagyságban nyírtt Jacquard szőnyeg, tartós minőségben 5 fnt 80 krért.

Rosenberg és Qitt

mű divat, szőnyeg- és vászonárak nagy árúháza

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet

Alapították 1895.

KOVÁCS GYULA

zongoratermel

BUDAPEST,

(Gresham-palota)

V., Ferencz József-tér 5-6.

TELEFON 110-66

FOLIES CAPRICE

gazgatók: LEITNER és KELET. Főrendező: TY SANDOR

Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 óraker

11,10 óraker: Ma Ujdonság!

CORPUS DELICTI

Böhözat, Irta: Arnold Lecoute. Fordította: Salyr. Rendező: Rott Sándor.

Végül! 11 óraker. Végül!

Scheiden thut weh.

Böhözat, Irta: BOSSÉ. Rendező: Rott Sándor.

Továbbá: Lugosi Jenő, Bálint Béla és Pálfi Mariska ujjonnan szerződöttel tagok és Törk, Bert, Nanon és Trebitsch Sándor leleple

Nappali penztár a. e. 9-11-ig és d. u. 8-10-ig. Az első emeleti Casino de Parisban elsőrangú táncatrakciók

Kezdeté fél 12 óraker.

A PARADICSOM KABARET

ÖLLŐI-UT 48. szám. — Telefonszám: 115-84.

Legszébb Widesohy Hossó József, Karmester Nádor Mihály, Hévész Ilonka, Kender Ernő, Nogrady Gigi, Csabai Szóó, Lugosi Jenő, Ellen, Milford, Nagy Tilla, Dainoky Imre, Bálint Béla, Tarján Vilmos, Báltaszéky Lajos konferencie

RABLOK A BANKBAN

Aktuális tréfa, elődaja az egész személyzet.

STEINHARDT MULATO

Telefon 54-23 Rákóczi-ut 63. Telefon 54-23

Ma és mindennap: Kezdeté 1/2 óraker.

Ujdonság! Zsiga nem akar! Ujdonság!

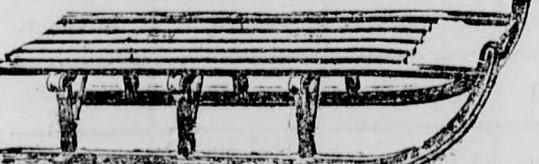
Böhözat, Irta: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt G. hat követi

A nőtlen férj

Böhözat, Irta: Glinger és Taussig. Fordította: Sz'ke, Steinhardt, Gyárfás, Solt és Pápy teljesen új megröszármakkal, valamint Vandro's tornászok Les Annelotti's turbillion táncosok és Boston and Philadelfiaexotrikuok leleple

A remek telikertben zene és tánc szerepel, elsőrendű attrakciók, Beléptidj nincs. — Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és Özv. Kottli Józsefnek dohánykínáltságot az Andrássy-ut 29. — Vasárnap délután fél 4 óral kezdettel mérsékelt helyárú előadás Szere kerül; A Nőtlen Férj.

Steinhardt leleple megröszármakkal

Sportszánkó! Tobogán! Rodli!

Könnyű masszív építéssel, talpszívezve, csapolt bakokkal 2-8 stb. személyre. Árak: 8. cm, 5 K., 62 cm, 6.50 K., Ugyanaz vasait bordákkal 115 cm, 7 K. 60. Továbbá Híri és Köris-zánkók 8, 10, 12 K. Laposra csukható patent-zánkó „Munser” 18 K. Ujdonság! Tobogán síküzemű és páyára. Kivánsosozva, 150 cm. hosszú 22 K., 150 cm. hosszú 27 K., 210 cm. hosszú 31 K. Tobogán bambuszrud vasalva 7 K. 60. Bkl, Korosolya. Jégchokey. Telj sporttáskák.

Plökl és Haas-nál teli sportüzlet,

Andrássy-ut 13.

Van eredeti új miniatúr gyermek-vasszánkók és faszánkók 8, 5, 6 korona.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t.

Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszéküldés hely

Gara Géza és Tsa drogéria Budapest, VIII. József-körut 78. Teljék Árjegyzékét kérik

Surányi szalonczukorkák

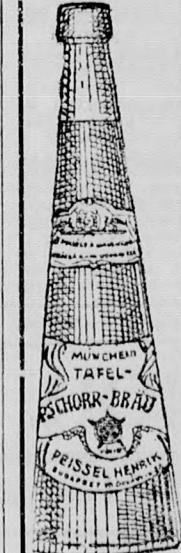
legfinomabb minőségben

1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K., utánvétele mellett bérmeve.

Finom friss teasütemény is kapható.

Surányi czukorkagyár

Nagy-Surány Nyitra megye.

EREDATI Müncheni Tafel Pschorr - Bräu

Főraktár:

Pál (Peissel) Henrik

özégnél

Budapest, Dohany-utca 57.

Szétküldés az ország minden irányában hordóokban, palackokban.

Vizsonteladók nagyobb kedvezményben részesülnek.

Szőnyegek és függönyök

Szalón-, ebédlo- és futószőnyegek, ágylők. Posztó- és szövettüggönyök, ág- és asztalterítők, utazóplaidok és toveször-takarók. Tüll-storok és csipkefüggönyök, valamint cloth-, cashmir- és selyempaplanok, összecusukható szekrényágyak, gyermekszékek, kárpitos-kellékek nagy raktára

Rendkívül olcsó árak.

Neumann Adolf A.

Budapest, VII., Erzsébet-körut 16. szám.

Occasio!

Csikos bluzselyem métere 60 kr. Taftalin, legjobb béléstafft » 50 » Gyapjuszövet, duplaszélés » 42 » Mintázott angol bársony » 50 » Csipkeszővetek » 25 » Csipkék és betétek » 2 » Selyemszalagok 15% széles » 10 »

Minden egyéb cikk félárban.

Ifj. WEISZ JAKAB ÉS FIA

czég

BUDAPEST,

IV. Váci-utca 30. sz. (Harisbazar.)

SZORMEMOELLJEINKET

occasiós karácsonyi árban bocsájtjuk vevőink rendelkezésére. Jegesmedve-szőrmék nagy választékban. Katalógusainkat kívánatra díjtalan küldjük.

Dán Testvérek csász. és kir. udv. szücsők

Budapest, IV. Dorottya-utca 11.

Karácsonyi vásár!

Hölgyek figyelmébe!

! OCCASIO !

5000 dró selyem gumu-öv — 88, 1.—, 1.25 és feljebb 4500 — nímzett baletszőnyeg 2.25 1000 — baletti tűzővédő — 6, — 65, 1.—, 1.25, 1.50 1000 — Chiffon — 85, szalagok — 1.25, 1.65 1000 — falyol 20-tól feljebb, csipkék 4 illertő, felvedő, galterok, jabók, nyaktörők és színházi echarok és ioktók nagy választékban olcsón kaphatók.

HAJNAL JENO

ari divatárú üzletében Budapest, IV., Ferenczlektere 4. sz.

Karácsonyi vásár!

A legszebb karácsonyi ajándék

egy hangszer, melyet legjobban és legolcsóbban csak a WAGNER a „Hangszerkirály” nál, Budapest, József-körut 15. szám a. vásárolhat. Ónaktató iskola minden hangszerhez mellékeve lesz. Ne kldjük pénzünket külföldre. — Keresetes megengedve. Telefon 67-85. szám.

Szálloda

Az ARANY BÁRÁNYHOZ.

BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4

Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé, 2 percznyire az Operától és Királystrassétól.

Világos szobák, Világos szobák.

Butor Ehrentren és Fuchs

testvéreknél

Budapest, VI., Teréz-körut 8.

Képes Árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

Kedvet francia gőzár many para, selyemgumi és hal ölyagok tuczaia kor 100, 2, 3, 4, 5, 10 koronák. Egy korona beküldés után franko és herzenve küldök 3 db, legfinomabb miniatúr emény díszes paplert NEUMAYER LIPÓT Budapest gumóárú különlegesek VI., Váci-körut 3. sz., Auertényház

SZINHÁZAK

Vasárnapon, 1908. december 13-án
M. Kir. Operaház **Apolló - Projektográf**
 TELEFON 68-39.

A csavargó
 Dalmi 4 felvonásban, S. öregét írta Richopin, fordította Heitai Jenő, Zene, el. szerzetes Leroux
 Foinette Szamosi K.
 Aline Payer M.
 Catherine Valent V.
 A csavargó Takats
 Joinef Szemere
 François Szendrői
 Pierre Déri
 Martin Hegedűs
 Thomeas
 Kezdeté 7 órakor.

Aranyaszínház

Délután 4 órakor
Angol élet.

Este fél 8 órakor
Hogyan mulatunk

Cowboyok és Indiánok harcza.
 Művészcsalád. — Ercz-bánya. — A házörző kutya.
 Rabszolganő. — III. Richard (nagy kiállításos szindarab).
 — Vándor komédiasok. — Jól nevelt gyermekek. — Szarvasvadászat Gógán (saj. felv.) — Átváltozó művészet. — A paróka. — A telefon (drámai jelenet).
 Orosz késtáncz.

KEZDETE: 5 órakor, vasár- és ünnepnap 3 órakor.

Várszínház

Zárva

Szombaton, december hó 19-én este fél 8 órakor a Royal-szálló teremben

KOENEN TILLY

dalestélye.

Jegyek á 10, 8, 6, 4 és 2, koronáért kaphatók a Harmonia zenemű és zongora kereskedésben, Váci-utca 20.

Hétfőn, 1908. január hó 4-én este fél 8 órakor a Royal szálló nagytermében

Szántó Dezső

zongoraestélye.

JEGYEK: á 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért kaphatók a „HARMONIA” zenemű és zongora kereskedésben Váci-u. 20.

Vasárnap, december 20-án — Royalterem —

Gerhardt

Elena második és bucsudalestélye.

Jegyek: 10, 6, 4 és 2 kor. kizárólag Méry Bélánál Andrassy-ut 2.

Vasárnap január 10-én — Royalterem —

CULP JULIA

egyetlen dalestélye.

Jegyek 10, 8, 6, 4, és 3 kor., kizárólag Méry Bélánál Andrassy-ut 12.

Csütörtökön január 7-én — Royalterem —

FRIEDMANN

Ignácz zongoraművész Chopin Estélye.

Jegyek 10, 6, 4 és 2 kor., kizárólag Méry Bélánál Andrassy-ut 12.

Csütörtök, december 17-én — Royalterem —

Rosenthal

Mór udvari zongoraművész egyetlen hangversenye
Jegyek: 10, 6, 4 és 2 koronáért kizárólag Méry Bélánál Andrassy-ut 12.

Vasárnapon, 1908. december hó 20-án este fél 8 órakor a 15v. vigadóban

Schnabel-Behr

eréz, kamaraénekesnő

egyetlen **DALESTÉLYE.**

Jegyek 4—10 koronáig Molitor Oszkár „EUTERPE” zeneműkereskedésében IV. Kossuth Lajos-u. 15. sz (szemben a Semmelweis-utczával) kaphatók. Telefon 6—41.

„VALUTA” erszény

egy darab bőrből készült ára 1 korona kizárólag

„Székely” bőrböndösnél VII. 9 Rakóczi-ut 4

Aranyváz néven

KARÁCSONYFADISZ
OLCSÓSÁGOK

12 darab

gyönyörűen csillag karácsonyfadísz újonság 30 fillér 12 drb csillag-szóró csoda-gyertya 30 fillér, 12 drb gyönyörű csillag vegyítő 60 fillér, 12 drb repülőgép, léghajó, hólapda, hőemberke, vegyes hangszerek, trombita, harang, csengő vagy különféle gyümölcsök és állatok vegyítő — 50, — 70, 1. — és 2. — korona. 100 db gyönyörű színes — 50, — 70, 1. — és 2. — korona, 12 drb gyertyatartó ruvona 20 fillér, 25 drb karácsonyfagyertya, színes 20 fillér. Anyalkák és lecek repülő szárnyakkal, drbja 16, 30 és 50 fillér. Karácsonyharangocskák gyönyörű anyalkák-kal nyelvből drbja 50 fillér és 1 kor. DUKESZ MIKSA karácsonyfadísz nagybani raktára Bpest, 0-utca 8., az udvarban.

SZABADALMAKAT
 védjegyeket és mintajelkéket megszerző Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
 FASZTOR (vej. cég.)
 BUDAPEST, VII., ERZSEBET-KÖRUT 17.
 Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-26.

GRAMMOFON - TULAJDONOSOK ! !

Ha olcsó áron szeretnék fennmaradó-
 ségletet fedezni, úgy forduljanak
FRIED GYÖZŐ ÉS TARSÁ
 gramofon és hanglemez-
 nagykereskedő-céghez :
 Bpest, VIII., Agteleki-u. 10.
 (Rakóczi-utról két percz).
 hol az összes létező gyártmányu
 lemezek eredeti gyári árban kap-
 hatók. Hangszerek javítása saját
 műhelyünkben szakszertűn és
 olcsón. Alkatrészek és szerke-
 zetek gyári áron. :
GRAMMOFONOK
 még eddig nem létezőt olcsó
 áron egy évi jóállású adal-
 nak el. Kereskedőknek legolcsóbb
 : bősárállal Törés. :
 Fonográfok és hengerekben jó-
 ta érkezők üdönszop. Ar-
 gyazok és lemezek ingyen
 : és bérmentve. :
 Gyűjtők felvételnek, Telefon 4-06.

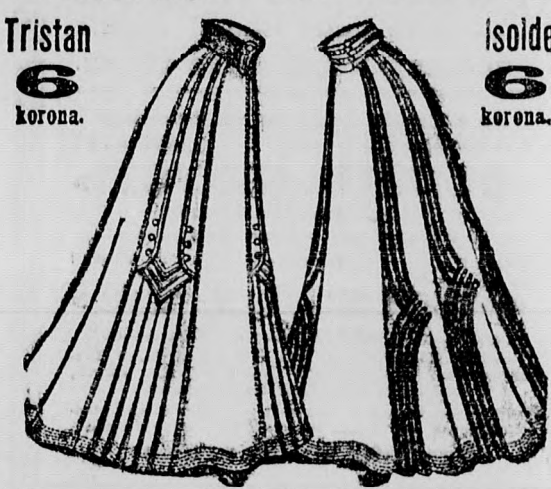
A gége, torok, tüdő, gyomor, bél, vese, hólyag hurutos bántalmainál feltűnőhatatlan

MÁLNÁSI
Siculia
ARTÉZI GYÓGYVIZ
KAPHATÓ MINDENÜTT

FŐ-**BRÁZAY KALMAN** CSEGNEL
 RAKTÁR: BUDAPEST, VIII., JOZSEF-KÖRUT, 37/39.
 Csak „SICULA” névvel ellátott üvegek valódiak.

Hölgyeknek karácsonyra
 a legkelemesebb meglepetés egy fess alj, a csóira kültö-
 nösen ajánlhatjuk két kedvelt fazonunkat u. m.

Tristan és Isolde

Tristan
6
 korona.

Isolde
6
 korona.

Tristan sikkes divatalj gyönyörű fagonban izélesen díszített oldalrészekkel, gazdagon berakott szétnyíló szegélyekkel. Az alj a kelméhez illő selyemmel vagy bársonnyal paszpoltrozható esetleg paszpoldisz nélkül és készíthető.

Isolde meglepően sikkes szép divatalj. A szoknya hosszában művészi applikációval, saját kelméből díszítve a nyugodt és finom izlést képviseli és feltűnően tetszik minden urihölgynek.

Ugy a **Tristan** mint az **Isolde** darabja **6 korona**. Kétúró minőségű lodenből fekete, sötétkék, szürke, drapp és barna színben, a legdivatosabb angol mintázatu férfiruhaszövetekből szürke, drapp és oliv színben. Kívánatra a szoknyákat finomabb kivitelben is szállíthatjuk u. m. legsikerűtebb mintázatu és koczkázott finom minőségű angol kelméből, drapp, barna, szürke, oliv és sötétkék színben v. fekete, barna és sötétkék alusz kamarnból **11 koronáért**. Aljaink kitérnek extra jó szabásuk és pontos kivitelük által. Minden egyes darab mérték után készül, melyhez szükséges a schuss- és csipőbőség, elő- és háthossza a szoknyának, továbbá a szín előírása.

«Zur Schossenfabrik»
 XVI., Neulerchenfelderstrasse 2.
 Magyar levelezés. **BÉCS.** Magyar levelezés.
 Nagyszabásu őszi és téli divatalbumunkat, mely dazdag tartalommal fogva érdekes betekintést nyújt az új divat terébe azon tisztelt urhölgyeknek, kik eziránt érdekelnek, küldjünk nekik, ingyen és bérmentve.

HETI MŰSOR.

December	Nemzeti Színház	M. Kir. Operaház	Vígszínház	Király Színház	Magyar Színház	Aránia	Várszínház
14 Hétfő	A boszorkány	—	Tatárjárás	Mary Ann	A szerencse fia	Hogyan mulatunk	—
15 Kedd	Az ember trag.	A hegyek alján	Visszatérés Jeruzsálemből	Mary Ann	A tulsó partról	Mozgó előadás	—
16 Szerda	Pty Pál	Lohengrin	Kutya van a kertben	Mary Ann	A sasfiók	Hogyan mulatunk	—
17 Csütörtök d. u. este	Urhatóam polgár	Csavargó	Jókai ördöge Az ördög	Mary Ann	A szerencse fia	Mozgó előadás	—
18 Péntek	Szerelmeskedés	Faust	Visszatérés Jeruzsálemből	Mary Ann	A holnap	Hogyan mulatunk	—
19 Szombat	Szerelmeskedés	Tristán és Isolde	A király	Mary Ann	Forradalmi nász	Mozgatónyelvi előadás	—
20 Vasárnap d. u. este	Az aranyember	Mignon	Menyecsapás A király	Mary Ann	Forradalmi nász	Vizsgálóelőadás	—

KISS szerencsésje NAGY

Huzás már a jövő héten 15., 16. és 17-én

Miután az idei XXIII. m. kir. Osztálysorsjáték I. osztályában nagyérdemű vevőink sok kívánságát nem teljesíthettük, mert a kívánt sorsjegyeket időközben eladtuk, ennélfogva a most következő II. osztályhoz nagyobb mennyiségű szerencseszámot állítottunk össze a megfelelő nevekkal.

Aki a játékot a II. osztállyal kezdi meg, nem veszít semmit, mert az I. osztálynak csekély nyereményei voltak, s miután a most felsorolt számok különösen szerencsések, melegen ajánljuk eme sorsjegyek megvételét.

Kisérelje meg szerencsésjét nálunk, mert

KISS szerencsésje NAGY! KISS KAROLY és Társa

bank részvény-társaság, a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Központ:

Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Fiókhálózatok:

Erzsébet-körút 22. és Rákóczi-ut 55. sz. alatt.

Jegyzék

a XXIII. magy. kir. szab. osztálysorsjáték 62.500 nyereményéről, mely a 125.000 sorsjegy közül 6 hónap alatt kivesz sorsolva

Legnagyobb nyeremény

1,000.000 kor.

(EGY MILLIÓ KORONA)

	Korona
1 jutalomdíj . . .	600000
1 nyeremény . . .	400000
1 "	200000
2 " 100000	200000
2 " 90000	180000
2 " 80000	160000
2 " 70000	140000
2 " 60000	120000
1 " 50000	50000
3 " 40000	120000
3 " 30000	90000
6 " 25000	150000
9 " 20000	180000
13 " 15000	195000
44 " 10000	440000
61 " 5000	305000
22 " 3000	66000
475 " 2000	950000
961 " 1000	961000
1635 " 500	817500
165 " 300	49500
39675 " 200	7935000
5325 " 170	905250
5325 " 130	692250
8765 " 110, 80, 40	550500
62.500 nyeremény jutalmak	K 16,457.000

Hogy hívják?

Adél 8327	Edith 46-62	Ignác 106012	Maud 45575
Adolf 22287	Ella 13840	Ilés 90712	Mátyás 67636
Adorján 107233	Elvira 6455	Ilonka 46862	Mici 100972
Agnes 94948	Elza 102142	Imre 22952	Mihály 84625
Ágost 53393	Emil 90660	Iren 102130	Miklós 108395
Ákos 20556	Emma 46781	Irma 8236	Miksa 30794
Aladár 4403	Endre 18625	István 60119	Mór 93655
Albert 119138	Erna 07695	Izabella 5214	Máci 51249
Alfonz 80088	Ernő 190672	Izsó 91924	Nándor 102142
Álred 108384	Ervin 94245	Janka 8151	Nina 29492
Alice 8202	Erzsébet 119146	Janos 13630	Olga 119114
Amália 27181	Etel 13357	Jenő 46781	Ottília 67625
András 54788	Fanni 32075	József 124249	Ottó 37465
Anna 95339	Félics 99160	Kálmán 9813	Pál 8298
Antal 106041	Ferdinánd 102147	Karolin 13159	Paula 3768
Antónia 90660	Ferenc 53389	Károly 107233	Péter 92340
Aranka 8546	Flóra 48186	Katalin 17043	Piroska 93655
Arnold 27192	Flórián 17003	Kára 18824	Pista 107673
Arpad 33835	Geza 20062	Alotild 107697	Regina 22184
Béla 119120	Gida 60125	Konrad 6452	Rezső 95332
Benedek 93343	Gizella 100957	Kornél 96826	Róbert 107238
Benő 51249	Gusztáv 8274	Kristóf 10217	Sándor 90883
Bernát 119177	Gyárfás 119172	Lajos 37777	Sarolta 13640
Berta 70488	György 34293	László 46927	Simon 41578
Blanka 84625	Győző 64242	Laura 102230	Stelánia 107175
Bódog 8150	Gyula 94912	Lenke 9062	Tanás 92340
Boriska 119171	Gyuri 11985	Leó 54407	Teréz 48159
Daniel 79846	Gabi 105997	Lorant 11747	Tibor 65659
Demeter 102229	Hedvig 73398	Lujza 124046	Tivadár 30794
Demjén 73311	Helena 103383	Magda 48161	Tódor 103162
Dénes 32053	Henrik 78318	Malvin 17026	Valéria 91304
Dezso 18621	Hermann 38882	Manó 119148	Vencei 43158
Dóra 107695	Hermína 6455	Margit 8550	Vidor 2312
Ede 91340	Hugó 50552	Mariska 13044	Vilma 21661
Elek 16610	Ibolyka 10692	Márkus 39064	Vilmos 102262
Elemér 8110	Ida 63608	Mária 90672	Zoltán 30905

A II. oszt. sorsjegyek

arái:

Nyolczad	4 korona
Negyed	8 "
Fél	16 "
Egész	32 "

huzása:

deczember 15, 16, 17-én

Tessék kivágni és elküldeni.

MEGRENDÉLÉS

Kiss Károly és Társa bank részv.-társ.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Szíveskedjék nekem a XXIII. sorsjáték II. osztályára a _____ sorsjegyet, hivatalos tervet és majd nyereményjegyzőket küldeni.

A sorsjegy árát (mellékelve bélyegeken küldöm, (A most nem felelő módú egyidejűleg postautalványon küldöm, az éves kedvezményt kérem utánvételezni.)

Pontos Név: _____
 cím: Lakhely utca, házszám: _____
 Utólag post. (magy.) _____

Évi 6 huzás 1,000.000, 500.000, 300.000, 200.000, 100.000, 75.000 koronás főnyereményekkel és számos nagy mellényereménnyel.

Legkisebb nyeremény 140 korona készpénz és 1 nyereményjegy, mely utóbbit készek vagyunk darabonként 50 koronás árbán megvenni.

A magyar jelzálog-hitelbanki converzionális sorsjegyeknek folyó hó 28-án

1,000.000 korona főnyereménnyel

megtartandó huzása alkalmából eladjuk e sorsjegyeket:

I. Készpénzfizetés ellen a napi árfolyamon, vagyis jelenleg darabonként 132 koronás árbán.

a) A sorsjegyeket utánvétellel vagy a napiár előzetes beküldése ellen portómentesen küldjük. b) Darabonként 10.— korona előleg beküldése ellen a sorsjegyeket számszám kiadása mellett a vevő részére őrizetbe vesszük és a jelenleg 122. koronát kitevő napiárból hátralékos 112.— koronát a vevő terhére írjuk, mely hátralékból 12.— korona 1909 március hó 1-ig küldendő be, míg a fennmaradó 100.— korona tetszés szerinti részletekben törleszthető, A megterhelendő hátralék utáni kamatok, melyeket 1909 december hó 31-ig kedvezményképp 5 1/2 %-ban állapítunk meg, negyedévenként utólag fizetendő.

II. Részletív alakjában a vevő választása szerint darabonként 5 vagy 6 koronás havi részletekre.

A megrendelőjegy és az első részlet beküldése ellen küldjük az 1888: évi XXXI. t.c. értelmében kiállított sorsjegyek számain és sorozatait feltüntető részletivet, melynek alapján a részletív vevője már részt vesz a huzásokon és az összes részletek lefizetése után a sorsjegy tényleges tulajdonába jut.

IGÉRVÉNYEK, melyek a folyó hó 28-án megtartandó huzáson 200 koronán n. é. A. és B. betűs sorsjeggyel játszanak darabonként 9 koronás áron kaphatók.

Sziveskedjék az alanti megrendelő jegyeket felhasználni és kívánságra készséggel szolgálnunk előzetes felvilágosításokkal.

„Hermes” Magyar általános Váltóüzlet Részvénytársaság Budapest, IV. ker., Koronaherceg-utca 5. szám.

A kiadásunkban megjelenő „HERMES” Sorsolási Ellenőr előfizetési ára évi 2 korona.

Mindenmely sorsjegy kisorsolásából eredő árvesztések ellen biztosítunk.

Megrendelőjegy készpénzfizetésre. „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaságnak, Budapest. Ezennel felkérem Önöket, hogy hirdeménnyük alapján darab magyar jelzáloghitelbanki converzionális sorsjegyet portómentesen címre elküldeni sziveskedjenek. Az ellenérték fejében a 122.— korona vagyis koronát sziveskedjenek a küldeménynek utánvenni postautalvánnyal küldök. Kelt 1908. Olvasható aláírás: Pontos cím:

Megrendelőjegy 10.— korona előleg beküldése esetén. „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaságnak, Budapest. Ezennel megrendelek Önöknél hirdeménnyük alapján darab magyar jelzáloghitelbanki converzionális sorsjegyet darabonként 122.— koronás árbán és kérem, hogy a sorsjegyet részemre őrizetbe venni és nekem a számszámjegyeket beküldeni sziveskedjenek. Előleg fejében küldök darabonként 10 koronát, vagyis koronát postautalvánnyon és kérem, hogy engem a hátralékos összeggel megterhelni és nekem a szükséges nyomtatványokat aláírás végett beküldeni sziveskedjenek. Kelt 1908. Olvasható aláírás: Pontos cím:

Megrendelőjegy részletív. „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaságnak, Budapest. Ezennel megrendelek Önöknél hirdeménnyük alapján egy az 1888. évi XXXI. t.c. értelmében kiállított részletív darab magyar jelzáloghitelbanki converzionális sorsjeggyel havi koronás részletfizetésre és felkérem Önöket, hogy a megrendelő-jegy beérkezése idejében jegyzett napi árhoz mérten a havi részletek számát megállapítani sziveskedjenek. Az első részlet fejében koronát küldök Önöknek postautalvánnyon és az Önök által megállapítandó havi részleteket pontosan fogom beküldeni. Tudomásul veszem, hogy az eredeti sorsjegyek átvétele alkalmával a törvényes bélyegilletékek és portóköltségek általam megtérítendőek. Kelt 1908. Olvasható aláírás: Pontos cím:

Megrendelőjegy igérvényre. „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaságnak, Budapest. Ezennel megrendelek Önöknél hirdeménnyük alapján darab igérvényt a magyar jelzáloghitelbanki converzionális sorsjegyeknek 1908 december 28-án megtartandó huzására és a darabonkénti 9.— koronás ár fejében koronát postautalvánnyal címre elküldtem. Kelt 1908. Olvasható aláírás: Pontos cím:

HOPFER FERENCZ festegyenészeti (orthopédia) műszerész Budapest, VII., Jávor-utca 3. Teljes bizottsággal készítem a legkülönlegesebb „Hessing”féle gyógygépeket, fűzőket és művégtagokat.

A Vállalkozók Lapja és annak németkiadása a Der Bauunternehmer u. Lieferant szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Erzsébet-körut 8. alatt van.

Ez a lapok, melyek Lakatos Lajos, Komor Marcell építész és Soos Izor szerkesztésében jelennek meg és XXX. évfolyamukat járják, azzal hívjuk fel a vállalkozók, mérnökök, építésszakmunkások, építőmesterek, szobrok, szobrászok, gyárosok, építőiparosok, kőművesek, munkavezetők, szakmunkások és berkek figyelmét, hogy a lapokban írt szakcikkekben kívül közölve vannak az országban felmerülő összes építkezésekre, szállítókra, birtékekre és adószámlázásra vonatkozó arányosok és árverések; a vasnépélet, vízszabályozási, valamint minden más téren előforduló vállalkozások; a mérnöki és általában a technikai szakba való mindenféle pályázatok. Előfizetési ár akár a magyar, akár a német kiadásra egész évre 16 K., félévre 8 K. — Előfizetni lehet minden postahivataltól, valamint nevezett lapok kiadóhivatalában.

Még csak néhány napig! Huzás már 1908. évi december 30-án. Magyar királyi jótékonycélú államsorsjáték. Főnyeremény 150,000 korona készpénzben. Az összes nyeremények összege 365.000 korona. Egy sorsjegy ára 4 korona. Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vampalota) valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsében és váltóüzletben. Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Restucci Giuseppe, mechanikus Romában a 36716. számú „Buvárpánczél” ezimű magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlathatóságát céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártás engedélyt ad. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgálnak.

Marsányi Jenő és dr. Messinger Károly hítes szabadalmi ügyvivők. Budapest, V., Váci-körut 73.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácsosajtók, kőrkörtecsok, keramittalapok, Kehlheimi lapok olcsón kaphatók Kelemen Mór, épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 73-74. híók üzlet Sziget-ut 4.

Részletfizetésre porcellán szervizek, lámpák. Kérésre árlap ingyen. Ivánkovits Károly Szegeden

PENZ kölcsön sorsjegyekre, értékpapirokra és vidéki takaréksorsjegyekre. Erzsébet sorsjegyre 0.50 K. Jásziv 7.50. Magyar v. t. 22.—. Bazilika 16.—. Olasz v. t. 80.—. Osztr. v. t. 40.—. Hazai 90.—. Conv. Jelzálog 108.—. stb. stb. A kölcsön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszthető. Ha sorsjeggyel már zálogban vannak, úgy a leendő jegy beküldése után a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. Azonnali elintézés és legelőnyösebb kamattal. JELZÁLOG kölcsönök minden nemű a legbiztosabb alapon és legelőnyösebb feltételek mellett közreállítunk előleg nélkül. BEIFELD BANKHÁZ Bpest, Károly-körut 1. Alapítva 1874-ben, 20348

DÓCZI M. Budapest, Rákóczi-ut 10/A. Egyedárusítása a világhírű amerikai „GO-ON”-cipőknek. Párja 18 és 20 kor.

Férficzipők: Legújabb! Amerikai cipők, széles talppal 13.—. Legfinomabb boxbőrből, cugos 9.50, fűzős 10.—. Francia sovó, cugos vagy fűzős 10.— gombos 11.—. Borjubőr fűzős, sima vagy betétes 8.—. Posztó, bőrral körül 8.50, oroszakkal 9.50. Ugyanilyen, 24 cm. magas-szaru bőrral 10.—. oroszakkal borítva 11.—.

Női cipők: Zerge- vagy borjubőr, fűzős vagy cugos 7.—. Legfinomabb boxbőr, fűzős v. cug. 8.50, gombos 9.—. Francia sovó, fűzős vagy cugos 10.—, gombos 10.50. Posztó, bőrral körül 7.50, oroszakkal 8.—. 10.000 pár női, posztó komotcipő 2.— 3.—.

Férficsizmák: Amerikai boxbőrből, tűzti csizma 24.— 28.—. Bagariabőrből, erős duplatalppal 18.— 22.—. Halmából, többféle kiállításban 12.— 16.—.

Vidéki megrendelések aznap eszközöltetnek. Rendelések: 20 koronán fölül bérmentve. Még nem felelő arut készséggel becserelek. 150. forintnál alacsonyabb értékű kiállított képes nagy sorsjegyeket kivéve, azokra minden és bérmentve küldök.

1908

1908

KARÁCSONYI BEVÁSÁRLÁSOKRA LEGMELEGEBBEN AJÁNLOHATÓ CZÉGEK:

Gmehling Hermann

bübutorgyár

BUDAPEST

VII., Damjanich-u. 6.

Börszékek Fotelek.
Angol klubgarnitunak.

PIRK JÓZSEF örököse

DOTZAUER KÁROLY puskaműves
BUDAPEST, Alapított 1808-ban.

Raktára: VII., Bécsi-utca 2. sz.

Gyára: VII.,
Rózsa-u. 7

Dusan ellátott
raktárlegújabb
szerkezetű

Keltős vadászfegyverekből
számos és csodás minőségű fegyverekből,
for. opisztyók és pisztolyok,
töltények és vadász-szerekből me-
lyeknek jóságát közöljük

Vásároljunk
**ékszer, arany,
ezüst** és **svájci**

zsebórákat olcsó karácsonyi
árak mellett
SCHLESINGER HENRIK

órák és ékszerésznél

Budapest, VI., Váci-körút 17. Szent István-templommal
(Bazilika) szemben.

Alapított 1889. Óriási briliáns árak raktára
Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Óráknál 2 évi jótállás.

Dona Döme és Tsa

§§ papir-kereskedése §§
a poprádi gyár raktára

Budapest, IV., Régi posta-u 6

Ájánlja a péterfalvi gyárban készült

Oceán-tengerentuli-levélapirt

dobozonként 50 levél és 50 borítékkal,

kisalakú ... 2.-kor. ... valamint egyéb díszes
középalaku ... 2.40 " ... levélpapírokat és minden
nagyalakú ... 2.80 " ... e számba vágó cikkeket.

Vidéki rendeléseket pontosan teljesít.

Calderoni és Társa

Budapest, Váci-utca 1 sz. Kishíd-utca 8. sz.

Színházi látosóvek alumíniumból legkülönbözőbb állításban
külön üvegekkel.

Női látosóvek for-
rantyuvól Zeiss-
Busch- és Goerz-
fé prizmás táv-
osóvek. Tábori,
va ász- és ver-
senyiatósóvek a
Szalon-lorinetek,
Orrosipetők és
szemüvegek
száma, zist tok-
nő-bokácson ka-
relben, stereos-
kop-szokonyek.
Laterna magl-
kák, kísérletző-
szekretek

Anarcid lögsúlymérők. — Teror- és ablakhőmérők, összes kivételben.
Fényképészeti készülékek Kodak stb. dús
Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Kódsz. dús
választékban.

Harisnya-Káz

KARDOS és STEINER
Andrássy-ut 50. sz. (Octogon.)

Harisnyák, keztük, valódi dr. Jäger trikók, alsóruhák
berliner kötött árak és mindennemű testedző (sport
sweter), valamint színházi cikkek stb.

Vidéki rendelések 20 koronán
felül bérmentve küldetnek.

A legcélszerűbb
karácsonyi ajándék

Zenekedvelőknek
zeneművek

minden fajtában
diszkötésben

legolcsóbban kaphatók

Molitor Oszkár

Zeneműkereskedés «Euterpe» Budapest
IV., Kossuth Lajos-u. 15/U. Katalógus ingyen.

— Elsőrendű «THE ROYAL»
GRAMMOFONOKAT

a legújabb modellekben mélyen leszállí-
tott nagybani eredeti gyári árban 30%-os
árlétszállítással szállítunk és minden ár-
felemelés nélkül havi 8-10 korona
RÉSZLETFIZETÉSRE vidékre
is bárhová.

GRAMMOFONOK 3 kétoldalas
lemezzel 35 K-tól feljebb.

Jakab és Fia
grammofon-nagykereskedők

Budapest, József-körút 41. sz. Fiókok:
Baross-ter 4. és Margit-körút 6. szám.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Szenzációs ujdonság!

A lipcsei világvásáron (Leipziger
Messe) óriási szenzációt keltett

Tölcsér nélküli beszélőgép.

Magyarországi egyed áru-
tása, továbbá a létező összes
grammofon-lemezek gyári
raktára úgy a kereskedők, mint a nagyvevő-
közönség részére

legolcsóbb bevásárlási forrás

FRIED GYÖZÖ és Társa grammofon nagykeres-
kedő cégénél Budapest, VII., Aggteleki-utca 10 sz.
(Rákóczi-utról két percz.) Telefon 4-02.

Maison
Horváth és Halász
Párisi-utca 2. sz.
félemelet.

Az ideai eredeti francia és
angol ruha, kosztum és bluz-
modellek a beszerzési áron
alul, jóval leszállítva.

Ezen szabadalmazott ágy tő-
mőr részekkel, rézszisszel,
erős aczélsodronybetéttel 32 K.
Rész függőnyrudak,
tejes készlet 450 K.
Rézággy sodronybetét-
tel 30 K. Rézággy-
sziss és javítás 17 K.
Vaskarcsos ágybetét
erősminőségű 11.50 K.
Feketéssel 7.50 K.
Kárpított matracok
minden kivételben.
Vas- és rézbutorokat
legelőssébb szállít:

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
(Velt Új-utca.)

Hol vásároljunk
karácsonyra?

Porcellán-
háznál

Bpest Baross-tér 4.

Arztalmaművelés olcsók

Legújabb vaszékű tészt, porcellán lámpa, románcz edény
egész konyhaberendezések, mennyasszonyi keletgye, nász-
ajándékok. Minden vidéki megrendelőmnek jogában áll az
arut kicsomagolni és nem felszámolás esetén saját költségemre
visszatuludni.

- Étkezőkészlet 6 személyre, rokokó, 3.50
- finom porcellán, csak
- Étkezőkészlet 6 személyre, teljesen 6.50
- modern lagon, festve és aranyozással
- beégetve
- Étkezőkészlet teljesen 6 személyre, 7.95
- rokokó-stílus, díszes festés, elsőrendű
- minőség
- Étkezőkészlet 6 személyre, rendkívül 10.-
- díszes rokokó-stílus, pecsenyétál, ele-
gáns festéssel

Legelőssébb és legnagyobb választék csakis
elsőrendű 12 személyes étkező-készletekben

- diszesen festve, dusan aranyozott rokokó-lagon
- készter égetve, finom minőségű porcellán árai
- 2 ovál levestál 2 mártás alja
- 2 nagy pecsenyétál 2 nagykanál
- 2 kis pecsenyétál 2 kiskanál
- 2 nagy tésztátál 2 sórtartó
- 2 kis tésztátál 12 mély tányér
- 2 főzeléktál 38 lapos tányér
- 2 salátátál 12 kis tányér
- 2 mártástál

25
FRINT

- Azonkivül vannak készletek egészen 100 forintig.
- Étkező 12 személyre, rokokó-stílus, 12.50
- kisebb összeállítás, 42 drb., díszes fes-
téssel s beégetve
- Tea vagy kávékészlet festve és beégetett 3.25
- aranyozással, rokokó-stílus
- Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett 4.-
- ous aranyozással, rokokó-stílus szép
festéssel
- 6 személyes likőrkészlet, festett és be- 7.75
- égetett aranyozással
- 6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes 1.75
- készlet festett és beégetett aranyozással
- 1 teljes angol díszes, nagy, valódi majolika 4.50
- mosdókészlet
- Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mály, 10
- lapos
- Vizes vagy boros pohár 8 és 5 06
- asztali lámpa ertyóvel, díszes 1.50

- 6 személyes finom üveggészlet 6.50
- veszt, elegáns mintával
- 6 vizes pohár 6 pezsgős pohár
- 6 boros pohár 1 vizes kanocsó
- 6 likőrs pohár 1 boros butella
- 6 sörös pohár 1 likőr-üveg

1 románczozott kávédaráló csak 0.85

Videkre ingyen láda, csomagolás, vasúthoz szállítva.

Takács Ferencz

Budapest, VIII., Baross-tér 4.

Rákóczi-ut végén.

1 millió kor.

nyerhető egy drb.
convertált Jelzőlogsorsjeggyel
huzás már

december hó 28-án

1 drb. ára K. 127.—, mely
összegre 10 korona előleg
beküldése után a betétivet
megküldi s a fennmaradó
összeg után olcsó kama-
tot számít, a

Budapesti Kereskedelmi és
Közgazdasági Bank R. T.
Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek

nemi betegségben szenvednek,

mint húgycső és hólyagbetegségek, húgycsőszűkület, vizeletű zav-
rok, éjjeli magömlések, sebök és hújakore bántalmak (syphi-
lis, az óstörtyűzés utóhatalként fellépő ideggyök, korai férfie-
rő elgyengülés, bármily békülések stb. nőknél fehérhólyás,
méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyításra szigo-
ran tudományos és lelkiismeretes gyógy módjánál
fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. orv. és kiki osztály főorvos országos hírv és a legelső, 82
éve fennálló rendelők intézetét

Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időtűl húgycső és hó-
lyag bajok vizsgálata villamos húgycsőtükrő segítségével.
Videknek levelekre kimorl'ó választ és szakkerül'ő tanácsot nyer-
nek, gyógyszerrel gondoskodva is. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

LEGJOBB a SEBTAPASZ.

dr. FORTI-féle még eddig semmiféle tapaszt nem érte el ennek a jó hatását!

FORTI LÁSZLÓ eredeti gyártmánya.

Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindennemű sebek-
nél, égéseknel, daganatoknál stb. azonnal csillapítja a fájdalmat,
oszlatja a dagantot és rögtön gyógyítja a sebet, a nékrot, hogy vágni kellene. A
női emlígyuladással díztos eredményeivel
sikalmazzanak. A tyukszemtel teljesen ki-
írja. Ára 2 kor. kisebb 1 kor. és a leg-
kisebb 70 fill. kapható a gyárban: Forti
László Budapest, I. Lovas-ut 40.
és a foraktában Budapestben: LOROK
JÓZSEF gyógyszerárban, Király-utca
12., valamint Budapestben minden es a
vidéken a nevezetesebb gyógytarokban.
Az eredeti dr. Forti-féle sebtapaszt külső
csomagolásán F. L. betűvel
van lepecsételve és az itt is
kapható vedjegy és sajátközű
alapasával van ellátva.
Figyelem! Figyelmeztetm
a l. cz. közönséget, hogy
semmiféle más nével or-
ráított tapaszt sem Forti
K. sem Forti Gyógy. vagy névelent el ne fogadjanak, mert az
mindhamisítvány, hanem csakis egyjűl az eredeti Forti
László gyártmányát. — Az eredeti dr. Forti-féle sebtapaszt
örvény veit: hamisító szigorúan büntöztetik. Egyedül nekem van
készítésre beilygymiszteri engedélyem 48.171.99. és 56.589.904.
szám alatt. De ha valaki nekem hamisítványt neküld, azt
juttalomban részéstem.

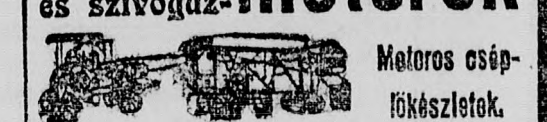
Forti László

BUTOR
EHRENTREU TESTVÉREK

DUK VÁLASZTÉKHAAL-EGY
KÉSZPÉNZER MINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
RENKIVÜLI OLCSÓ ÁRAN
KAPHATÓ

EÖTVÖS-UTCA 17. (Andrásy-utca felől)
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA FELŐL)
KAPAL ARÁNYOSZÁR INGYEN. TELEFON 82-27

Benzin-
nyerszáj-
és szívógáz-
motorok

A legjobb gépek. A legelőssébb üzem.
Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

Dobry Antz motor- és
gépgyárainak

magyarországi egyedárusítói:

Szabó Emil és Társa

Budapest, Ferencz József-tér 6. szám.

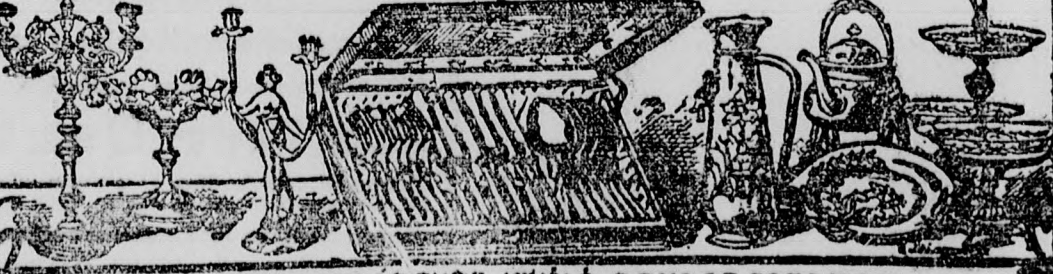
(Groszham-páleta.)

ÉVLŐESZKÖZÖK

EZÜSTBÖL ES ALPACCA EZÜSTBÖL,
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTÉLEPÉN

BUDAPEST, VIII. Erzsébet-körut 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ARÁNYOSZÁR 2000 PÁNZTAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

TISZTVISELŐI KÖLCSÖN!

Semmi néven nevezendő levonás, u. m. kezelési költség, tartalékalap
stb. nincs. Fennálló tisztviselői kölcsönök magasabb összegre kon-
vertáltatnak. Felvilágosítással akár személyesen, akár levélileg díjtalanul
szolgálok. Sürgős kölcsönök soronkivül elintéztetnek. Meg-
szavazás után kamatmentes előleg folyósítatik.

A még idáig nem létező kedvező feltételek mellett 6-6 1/2% kamatra
5-30 évi törlesztésre engedélyeztetik, vagy tőketörlesztés nél-
kül csupán kamat és életbiztosítási díj fizetés mellett, állami, megyei,
városi, v. suti tisztviselők, gőzhajózási tiszttek, katonatiszttek
és nyugdíjasok részére.

MAGY. TISZTVISELŐK ORSZ. HITELVÁLLALATA

Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 9. sz
TELEFON: 69-75. TELEFON: 69-75

NŐI RUHÁZATI OSZTÁLY.

Mélyen leszállított árak!

Szőrme-kabátok	30 K-tól	1 lüster berakott alj	10-15 K.
Szőrme-boák	5 >	1 taftt berakott alj	25-30 >
Toll-boák	10 >	1 selyem taftt alsó szines és fekete	15 >
Flanel-pongyolák	5 >	1 gyermek-gallér	6 >
Női costümök	20 >	1 cloth alsó-szoknya	3 >
Női felöltők	12 >	1 mosó pongyola	5 >

Nagyban és kicsinyben, olcsóbban, mint bárhol az országban.

Fehérnemű osztály: Női ingek, hálókötösök, sifon- és baliszt alsók, pamuttrükközök, ágyhuzatok, rumburgi vásznak, csettonok, delenek selymek, lüsterrek olcsóbban, mint bárhol Budapesten: Naponta óriási maradékvásár mindenféle árukból!

HERCZEG ÉS HORVÁT Budapest, VII., Rákóczi-ut 52. szám. Szabott árak! Árjegyzék ingyen. Telefon 64-80.

Katzky Lajos

épülműlakatos-mester
Zephyr: szab. ajtócsukók és elsőrendű tűzhelyek mintárára

**Budapest, VI. ker.,
Liszt Ferenc-tér 14.**

TELEFON 22-78.

VARRÓGÉPEK

családi és ipari célokra legújabb 12 fűzővel felszerelt minidig kaphatók

Kabán Lajos

műgépésznel

Budapest, Zabella-tér 3.

Kérjen árjegyzéket

INGYEN.

SÉRVKÖTŐ,

műlábak, műkezek, műfüzők, támgépek, egyenestartók, haskötőkről

Universális sérvkötők

pántokat, kis gummi nyomlap-pal legnagyobb érv is elártható.

Sérvkötők

egyoldala 4-14, kétoldala 8-22 gummból 8-12 korona.

Gummiharisnyák, haskötők

mértékszámot készítünk.

Magyar Orvosi Moszterpár

Spost, VII., Rákóczi-ut 33. (a Rókus-kórházal szemben). Pontos címre és a vörteskeresztre árvélytünk.

Párisi világkiállítás «Grand Prix» 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az úrvári istállóknban továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóknban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőt gyűjtésre, az inak merevségénél stb. képestit a lovat a legnagyobb munkabírásra trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi ha a fenti védjeggyel van ellátva. - Védjegy, orszámkép és gőngyölös törvényesen védve.

Főraktár: TÖROK JOZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrássy-ut 28. szám.

GUMMI

és halhólyag 2, 3, 5, 6, 8 és 12 kor. tucatonként.

Valódi NEVERRIP 6 korona. SUNLIGHT előfánccsont-féhr 8 korona. Valódi DIANA (védjeggyel) 8 kor. tucattja. MENSINGA PESSAR 4 korona. ATHAKOB PORRE-FUVÓ 10 korona. IRRIGATOR, HAVIKÖTŐ

sérvkötők a legolcsóbb árakon

WEINSTINGLER DIANA

kötőszegvár Budapest, VII., Szérvetség-utca 11. szám. Árjegyzék ingyen. Képviselek keresetnek.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. ea. és kir. orvosorvos és kórházi főorvos.

Ritkes sikorrol, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, székelt, bujakórt (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősébkénel is, onerőzetet és annak utóhájat, ideg- és hágerincbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 8-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2. Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyásiker.

LESSZEBB...LEJOBB...LEJOLESBBA

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Örömeosható vaságy kivethető mátracal 10 írt.

Sodronyágybetétek méret szerint 6 írtól feljebb.

GICHNER JÁNOS

ágynemű réz- és vasbutor-gyáros szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb. nagy választékban.

BUDAPEST, Erzsébet-körut 20.

Fióküzlet: Rákóczi (Kereses) ut 58. sz. Gyár: Kertész-utca 7. és 9.

Árvjegyzéket bármikor ingyen és bérmentve küldök. Még nem találó árát klossorom vagy a pénzét visszatérítöm.

KIS HIRDETÉSEK

30 forint. Varrógépek

egy új valódi család Singer varrógép zárszekrényvel 5 évi írtállással osakta

SINGER A.

műgépésznel Budapest, Köszlet Akácfa-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legjutányosabb árban elvé-lőrn. Árjegyzék ingyen

Pénzkölcsönt

4 1/2 4 3/4 5 és 6% alapon földbirtokra, jóvelmező, lóvárast, vidéki, városi és Budapest környéken levő bérházakra I., II., III. ho-lyon 15-60 évig törlesz-hető. Személyhittel tisztvi-selőknak gyorsan eszkö-zőltetik.

HOFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Bu-dapest, Teréz-körut 11a.

legelőnyösebb részletfizetés

zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt

készpénzbeni árakon a leg-ujabb rendszerű

bankhittel

utján kizárólag osakta

Reményi nagy magyar hang-szerialepon.

Prospektus és Árjegyzék in-gyen

Budapest, Király-ut 58. szám.

Butor

részletre is

mélyen leszállított árban kapható a

Butor-Udvarban

Budapest, VI., Eötvös-ut 17. (Andrássy-ut sarján.)

Árvjegyzék ingyen.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretekben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.

TELEFON 62-80.

Beszélőgépek

kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok

részlet-fizetésre is olcsón kaphatók.

MAGY. IPAR ES KE-RESKEDELMI R.-T. BUDAPEST,

VI., Király-utca 76. sz. Kérjen árjegyzéket

BUTOROK

háló-, ebédli-, szalonta-rondezesek, továbbá uriszo-ba, iroda berendezésel réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bérnarinárak eladásra és vételre.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 268

Árvjegyzék ingyen és bérmentve.

THE ROYAL

beszélőgépeket

a legújabb modellokat szigo-rusan az eredeti gyári árakon

30% árla-szállítással

szállítunk havi 8-10 K. rössz-lőtiszoldó is, vidékre is bérhová.

Láng Jakab és fia

grammo-on-nagyteresek Budapest, József-körut 41. Fióküzletünk VIII., Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körut 6. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszerkeket 100.000 kor, költésmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem.

SCHILLER IZIDOR

ékszerkereskedő

BUDAPEST,

Sip utca 8. sz.

KÖZIGAZGATÁS.

A közigazgatás tengeri kigyója.

Budapest, december 12.

Ezt a hangzatos címet nem tréfából, hanem sokkal inkább gunyból érdemli meg az a mozgalom, amelynek a vidéki városok rendőrségi alkalmazottjai jóvoltából egy nagyszabású hullámverése a múlt héten is eljutott a fővárosba.

Azok az urak — kezdjük a végén a dolgot, egyszerűen: államosítani szeretnék magukat.

És hogy ezt elérhessék, alakítottak egy egyesületet, mely évenként több választmányi és egy közgyűlést tart s ez mindenkor újabb alkalom annak kijelentésére, hogy a magyar hazának mostanában már éppenséggel nincsen más baja, csak hogy a vidéki városok rendőrségét államosítsák. Akkor aztán mindjárt orvoslást talál minden seb, meggyógyul minden baj és elhárulnak fejük felől az összes veszedelmek.

Az idei közgyűlésen ezt a szerény óhaját még hangzatosabbá kívánták tenni s ezért még a múlt évben pályadíjat tűztek ki ilyen irányú szakmunkák írására. A pályázat természetesen nem is maradt meddő, beérkezett megszámlálhatatlan mennyiségű tudományos „tanulmány”, amelyek közül nehéz volt válogatni. A kiváló képzettségű és jelestollu Székely Vladimír áll. rendőrfogalmazó, ki mint előadó referált e dolgozatokról, elragadtatással beszélt valamennyiről. A magyar tudományos akadémia koszorújára méltó dolgozatokból alig lehetett a jók között a jobbakat megtalálni, a legjobbat meg éppenséggel nem lehetett megállapítani, miért is kettő közt osztották meg a pályadíjat. Mind a kettőnek természetesen „a vidéki rendőrség államosítása” a címe és mind a kettő — fogadni lehet rá vaktában — halálra kárhoztatja az autonómiai rendőrséget és esdve kéri az államosítást.

A közgyűlésnek tetszett is nagyon mind a két pályamunka és szerzőiket siettek megkoronázni az előismerés babérleveleivel, valamint a rendelkezésre álló pályadíjakkal. Nyolczvan vidéki város rendőrsége volt ott képviselve és ez urak közt nem akadt egy sem, aki külön véle-

ményt jelentett volna be. Nekik tehát egyenkint és összesen tetszik a dolog.

Más kérdés, van-e még más emberi lény is a hazában, az állami és nem állami rendőruakon kívül, akiknek ez tetszik?

Hogy ismét a dolog eleveére tapintsunk, hallottunk hirt bizonyos pótdókkal gazdálkodó városok bizonyos vezető polgáraitól, akiknek állítólag szintén élénk vágyuk lenne az államosítás. No, hát ezekről az urakról látatlanban ki mondjuk, hogy halvány fogalmuk sincsen arról, amit kérnek és ha még ma kívánják is az államosítást, abban a pillanatban, amikor megmagyarazzák nekik, hogy garasos érdekekből a városi autonómiának milyen értékes részét akarják kiereszteni a kezükből, azonnal magukba szállnának és visszatérnének a józan fel fogás álláspontjára, mely azt diktálja, hogy senki a maga fizetett alkalmazottjából ne csináljon parancsoló gazdát, magánál nagyobb urat a feje fölé, a saját hékés otthonában. Rettentő megtévelyedés kell hozzá, hogy lehessenek önértékes polgárok, kik ezt az első pillanatban be ne lássák és szánalmas tökéletlenség lenne, ha még tovább kellene nekik magyarozgatni, hogy miről van itt szó. Egy szóval: egy pillanatra sem jut eszünkbe aggódni, hogy amint kenyértörésre kerül a dolog, azok a garaskodó városi urak szépen magukra fogják hagyni az állam fenntartása alá vágyakozó rendőrségeiket.

Ki marad akkor majd ezeknek a pártján? A kormány talán? A belügyminisztérium? A miniszterelnök?

Andrássy Gyula grófról azonban mindenki jól tudja, hogy sokkal nagyobb hazafi és lelkesebb hiva a népszabadságnak, e szabadság intézményes biztosítékának: az autonómiának, sem hogy a saját maga felhatalmának kiszélesítése érdekében az önkormányzatot gyöngíteni akarná. A Tiszák egy ilyen mozgalmat mindenestre siettek volna a miniszteri mindenhatóság javára kiaknázni, az Andrássyak egy kissé más fából vannak faragva. Az öreg Andrássy mondta egyszer azt a kőbe vésnéi való mondást, hogy „a magyar miniszternek sokkal nagyobb baja, ha Bécsben erősnek tudják, mintha gyengének tartják.” Mert ha gyenge és Bécsben kedves, konzessziókat tesznek neki, de sejtsek csak meg, hogy mindent megtehet: nyomban követelik tőle,

hogy tegyen is meg mindent, minden megfontolás és szemérem nélkül. Ezt mi tettük hozzá, nem a történelmi nevü államférfiu, de ez az ő szavainak természetes konzekvenciája, mely intő jelül szolgálhat minden magyar államférfi számára. Bizonyára a fia is emlékezik atyjának ama szavaira, ha tartózkodik is tőle, hogy szavakkal való magyarozásába bocsátkozzék.

A miniszterelnök urról se tétélezzük föl, hogy neki, aki egyszermind pénzügyminiszter is, sürgősebb dolgai ne lennének, mint egy pár ezer városi alkalmazottnak állami ellátásba való vételét előmozdítani. Ő neki is emlékezzünk egy mondására a folyó (1908.) évi költségvetésnek ez év tavaszán történt tárgyalása idejéből. Az óriási fizetési emelések millióiról szólván, azt mondta tudniillik, hogy ezeknek a költségvetésbe való beállításával most már elértünk az utolsó határállomáshoz, amelyen túl már nem megyünk, nem mehetünk a nagy nehezen helyreállított államháztartási egyensúly megingatása nélkül. Hogy azóta változott volna a pénzügyi helyzet, az egyensúly szilárdsága, vagy a pénzügyminiszter ur nézete: mindezeknek semmi nyomát sem látjuk, miért is erős a mi kétségünk az iránt, hogy az államosítással az állam nyakába szakadó óriási költségekkel a miniszterelnök ur meg tudna barátkozni. Mert azt csak talán nem képzelik az államosításra vágyó rendőri urak, hogy a vidéki városokkal is el lehetne járatni azt a farsangi komédiát, amit Tisza Kálmán a fővárossal eljáratt, mikor a kezéből kicsavart rendőrséget felében vele fizettette, még pedig nem is fix összegben, hanem évről-évre emelkedő összegekkel, amelyek növekedéséhez a főváros polgársága éppen úgy nem szólhat hozzá, mint ahogy nem akadályozhatta meg az általa fizetett hatóság vezetőinek az autonómia-val való silány paczkázásait?

Nem, ilyen dolgot csak egyszer lehetett megcsinálni; azt a képviselőt, aki a vidéki városok terhére ilyen reformtörvényt megszavazna, a vasutnál dupla puskával fogadnák szeretett választói, mikor az ülészek végével beszámoló tartás végett közibük zónázni eszébe jutna.

Mindezeket megfontolva, mi egy szikrát sem tartunk attól, hogy a vidéki rendőrség államosításának kérdése a mesebeli tengeri kigyónál komolyabb jelentőségű szörnyszülött lenne. De vi-

A boszú.

Írta: J.-H. Rosny.

Nem emlékszem már egész határozottan e perczre, de tudom, hogy az önfentartás ösztöne felülkerekedett az irtózatban, melyet a rettenetes ember bennem keltett. Kezeim össze voltak kötve, két lábamat pedig erős kötelek fűzte két súlyos butordarabhoz. Tünnöm kellett utálatos csókjait és ennek ellenére nem vesztettem el eszméletemet.

Ugy látszott, hogy egy sötét szellem önt belém életerőt, a boszú szelleme, mely folyton ösztökélt, hogy megfigyeljem minden taglejtését és jól emlékezetembe vésem arcvonásait. A dráma lejátszódott. A nyomorult lihegve áll mellettem. Végre nagy, tágra nyílt szemeim, melyeket rája szegeztem, nyugtalanná tették. Azt hittem, meg fog ölni. Nem tette. És ez nem volt helyes, mert ha valaki bandita, legyen teljesen az. Bizonyos nemével a gyengédségnek, így szólt:

— Te csinos vagy. Inkább nem öllek meg... Majd újra találkozunk.

— Talán, — feleltem én.

— Te nem akarsz engem? Ez szép töled. Majd feloldalak, azután cseveghetünk.

Feloldotta kötelekeimet. Én ott maradtam nála. Most már miért menekültem volna?

— Nem rossz! — szólt a férfi. — Én azt hittem, majd zajt csapsz.

— Ön nem jól ismer engem!

Tekintetemet szemébe mélyesztettem. Ez a tekintet átható lehetett és tele gyűlölettel. Újra végiggondoltam a rettenetes dolgot, ami történt. Fiatal testemre gondoltam, melyet oly féltő gondnal ápoltam s melyet a gazember megszenstégtelenített. Egy pillanatra feléledtek bennem ifjuságom álmái. Egy szörny csapott le rám és megrontotta életemet.

— Zárd le szemeidet! — szólt. — Zavarnak!... Aludni szeretnék.

— Jó, jó, — feleltem. — Ne hagyja magát zavartatni tekintetemtől...

— Hm! — kezdte újra. — Különös, hogy te vagy a kedvesem. Ki hitte volna...

Durva nevetésbe tört ki. Én is nevettem. És gondolatban láttam magamat és anyámat a Hoche-avenue-beli fényes lakásunkban. Atyám meghalt és bennünket többszörös milliomosokként hagyott hátra. Menten a világ hiu hajlamaitól, enyhíteni kezdtük az emberi nyomort, oly bőkezűen, hogy egyik nagybátyám gondnokság alá akart bennünket helyezettetni. Caboche ezt tudta. Székfő volt, de évek óta már nem dolgozott.

Gyakran fordult hozzánk segélyért és volt képpen abból élt. Így ismert meg engem. És rettenetes szenvedélyre gyuladt irántam. Emlékszem, hogy ennek sejtelve akkor villant meg bennem először, mikor egy alkalommal anyámmal felkerestük, hogy elvigyük neki a lakbért. Ágyában feküdt, lázbetegen és égő szemekkel magyarozta, hogy háziura ki akarja dobni. Körülbelül a huszadik eset volt, hogy ilykép kicsalt

tőlünk öt-hat louis. Azután arról beszélt, hogy a szalma megdrágult, hogy egy nagyobb szállítmány szalmát és kákát kell kiváltania, stb. Anyám védekezett kissé, de én rábeszéltem, hogy adjon neki pénzt. Hisz gazdagok voltunk s én gyönyörűséget találtam a segélynyújtásban.

Tudvalevő, hogy a hitványakat a jószívűség csak még követelőbbeké teszi. A székfő látta gyengeségünket s mennél több pénzt adtunk neki, annál többször fordult hozzánk. Végül már nem elégedett meg pénzzel, hanem engem akart.

Egy nap, midőn anyám nem volt otthon, levelet kaptam, melyben valaki tudatta, hogy a kosárfő haldokolva fekszik lakásán és kéret, hogy jöjjünk el hozzá. Ma azt hiszem, hogy a levelet maga adta oda a kapusnak, mikor anyámat távozni látta, azután viszasietett lakására. Egész jól számított. Irgalmassági cselekedetről lévén szó, nem vártam be anyámat és nem is szóltam szobaleányomnak, hanem egyedül Caboche lakására siettem.

Most, hogy a borzasztó gáztett megtörtént, gyűlöletem világánál mindent tisztán láttam. A gazember kétségen kívül meg akart ölni. Az asztalon egy erős kés feküdt, ezzel akart meggyilkolni. Oly bizonyossággal tudtam ezt, mint maga a bandita.

— Hogyan? — szólt. — Hát téged is gyötört a szomjuság? Nem is gondoltam volna... Ejj, az ember nincs kőből!

És e szavakkal magához vonta.

gyázni kell mégis, nehogy az emberek itéletét a folytonosan tartó és kellő erélyvel le nem intett makacs agitáció a felhozott rengeteg sok csalafintás érveivel meg ne téveszsze.

A pénzkérdés mindenha veszedelmes lejtőre volt képes juttatni az embereket. Ne feledkezzünk meg, mikor jogfeladásról van szó, arról a világtörténelmi tényről, hogy a nemes, dicső és szabadság küzdelmeiben manapság rettenthetetlen Irországnak a parlamentje egykor önmagától mondott le a törvényhozási jogáról, hazája államiságáról és önmagát nagy szavazattöbbséggel törölte el örök időkre. Angliának csak néhány száz milliójába került és a megvásárolt képviselők eladták neki a hazájukat, nemzetük függetlenségét. Most aztán az egymást követő népszavazások iszonyú küzdelemmel harcolnak a régi jogok egy kis foszlányáért és az egész ir nemzet átkozza hajdani hóhérait, de hiába átkozza. Milliók vándorolnak ki Amerikába, a szabadságvágyukat másképp ki nem elégíthetvén.

A mai kormánytól nincs mit tartanunk, de mily könnyen jöhet nálunk olyan kormány, mely a városi autonómiákkal hasonló módon fog eljárni, ha megsejti, hogy az autonómia szavazói a költségek átvállalásáért cserébe szívesen lemondanak autonómiájuk egy olyan részéről, amely jóval többet ér, mint az, ami ezután megmarad.

Ha erre a kísérletre elő nem készítjük a közvéleményt és nem gondoskodunk róla, hogy a rendőrségi urak agitációja kellő visszautasításban részesíthessék, megtörténhetik, hogy egyszer csak ismétlődni fog az Ézsau története és városaink egy tál leneséért odaadják őseik örökét, polgárai szabadságának legerősebb biztosítékait.

Mert a rendőrség diszkréczionális hatalmi körénél fogva, állandóan veszélyezteti a polgári szabadságot. Ugyanazért gondoskodni kellene, hogy ne csak mindig a rendőr urak véleménye és érvei csengjenek a polgárok fülébe, hanem azoké is, kik a dologban világosan látnak. Ajánljuk például a következő szentenciát az autonómia híveinek figyelmébe: „A rendőrség által elvárható veszedelmeket kimerítőleg előre meghatározni lehetetlen és e határozatlanság involválja a diszkréczionárius hatalommal való felruházást, azt a joghatóságát a rendőrségnek,

— Az ördögbe is! — szöjt. — Amilyen életrevaló vagy, anyád mellett egészen elbutulsz... Ennek végét vetjük!... Rendelkezhetsz velem, ahogy akarsz... Jó lesz?

— Na, von jó lesz! Hanem most hadd adudjam kissé. Fáradt vagyok...

— Nagyszerű! Majd együtt szundikálunk! Lefeküdt egy alacsony, piszkos ágyra és én melléje fektedtem. Előzőleg sokat ivott, hogy bátorságot merítsen. Nyomban elaludt. Néhány pillanatig nem mozdultam. Azután megfordultam és többször durván meglöktem. Nem ébredt fel.

Felemelkedtem és összekötöttem a kezeit. Egy más kötelet a nyakára kötöttem, egyet-egy lábaira és ezekkel odaerősítettem két butorhoz. Azután szájába rongyot gyömöszöltem. E pillanatban felébredt és kiáltani akart, de nem tudott.

Rám szegezte rémült tekintetét.
— Most rajtam a sor! — szöjtam a gyűlölet hideg nyugalmával.

Tekintete könyörögni látszott.
— Igy kértelek én is — volt a válaszom. A nyomorult vonaglott és irtóztató erőszakkal kiöpte szájából a rongyot.
— Irgalom! Irgalom! — hörögte.

Én felkaptam az asztalról a nyitott kést és újra meg újra a szívébe mélyítettem. Mikor elhagytam a szobát, egy hulla fekiúdt az ágyon.

Hazasírtam és átöltözöttem. Anyámnak sejtelve sem volt a történetéről. Tettem titokban maradt. Azóta nyugodtan élek és sohasem érzem a legkisebb felkifurdalást.

hogy a tiltó és parancsoló beavatkozás a belátására legyen bizva. Kihágási törvényekkel a rendőrség szabad minősítési hatóságát és az abban az egyéni szabadságra folytonosan fenforgó veszélyt nevezetes mértékben lehet ugyan korlátozni, de a diszkréczionális intézkedési jogát mégis meg kell hagyni.

Ezt nem mi mondjuk, hanem egy olyan európai színvonalu tudós, mint Kmety Károly egyetemi tanár. Mi csak a konkluziót vonjuk le e szavakból, hogy ha tehát a rendőrt ilyen urrá vagyunk kénytelenek tenni az egyes polgárok fölött, akkor a polgárok összessége semmiesetre se adja ki kezéből azt a jogot, hogy a saját rendőrségének ő maradjon a felelősségre vonó ura és parancsolója.

Vetélkedés.

— Elemi iskola. —

Budapest, december 12.

Mi az az iskolai vetélkedés? A szó etimológiája szerint nem más, mint két, vagy több tanuló az elsőbbségért való értelmi birkózása. Végeredményét mindig az dönti el, hogy annak agresszív és defenzív elemei az összecsapás alkalmával milyen készségszerű állapotban találják egymást. Az iskolai vetélkedés tehát mérkőzés, eröpróba, melynek mindig egy magasabb etikai jutalomra való kilátás adja meg a lökést. Erkölsi becse, nevelői értéke abban rejlik, hogy benne az emberi léleknek egyik legnemesebb hajtása: a munka, a szorgalom, a jóra törekvés lép a pálmáért a küzdőtérre. Mint ilyen azért egyszerű bevezetője a tisztult külső életnek is, amely szintén kell, hogy egyedül a becsületes munkás fejére tegye az elismerés erkölsi koszorúját.

Az elemi iskola egynemelyike ezt az intellektuális mérkőzést réges-régen gyakorolja. Így például gyermeki korunkban magunk is ilyen esatározások között éltük át elemi iskolai éveinket. És talán ennek köszönhetjük, hogy férfiai időnként a megfeszített munkának verejtékében töltöttük el. Lehet, hogy így van. Lehet, hogy nem így van. Istenben megboldogult Dóczy Károlylyal a nagyornyai iskolában birkóztunk mindig az elsőbbség felett. Hol ő került felülre, hol én alulra. Hol ő ült az első helyen, hol én a második helyen. Azonban a sors mindig úgy fordult, hogy én sohasem ültem az első helyen. De bár így állott a dolog: jó barátok voltunk mindvégiglen.

Nem is csinál a vetélkedés a gyermeki lélekben se irigységet, se haragot, se semmiféle csupán felnött emberek lelkéből fakadó viharos gyarlóságot. Ezt csak az újabbkori, felfedezésekben utazó pedagógusok mondják így. Mondják pedig azért, mert mást úgy se tudnak mondani. A gyermek lelke ugyanis még olyan szelid, sima, mint a nyugovó víz. Valamint ennek felszínén a beléje dobott kő csak lágyan örvénylő gyűrűt vet, de ezután a víz ismét visszanyeri rögtön előbbeni barátságos képét: éppen úgy a gyermeki lélek sem vet sohasem vészes hullámokat, hanem csak kisebb természetű szolid fodrokat, amelyek amilyen szelíden keltek, éppen olyan szelíden rengéssel lassacskán nyugodt tükörré is alakulnak át. Az tehát csak mind dajkamese, hogy a vetélkedés a gyermekben az irigység, a gyűlölet magvát hintené el. Sokkal okosabbak azok, mint a „kitalálásokban” és „megfigyelésekben” utazó pedagógusok egynemelyike. Tapasztalatból mondhatjuk azt, hogy a vetélkedést a gyermekek szeretik is elannyira, hogy annak napját szinte kitörő örömmel üdvözik. Ezt pedig bizonyosan nem eslekednék meg, ha az az ő lelkükben fekete érzelmelet ébresztené. Mivel ez így áll, azért a vetélkedés már csak a gyermeki kedély fejrissítése céljából is szükséges.

De nemcsak ezért kívánatos annak az iskolában napirenden való tartása, hanem azért is, mert ennek révén is fejlődik, erősödik, organizálódik a gyermekeknek erkölsi értékeisése. Nevezetesen, bizonyos morális felőgás rögződik meg bennük általa, ha látják, szemlélik, hogy a becsületes munka mindig megtalálja a maga jutalmát. A gyermekekre nézve roppant becses a vetélkedésnek ez az erkölsi oldala,

mert a nevelésnek egyik sarkalatos célja éppen az, hogy a gyermek szemléletben lássa azt, hogy az emberi lélekben a jól végzett munka, a szorgalom örömet, meglegedést szül és emellett erkölsi és anyagi életének is a legfőbb biztosítéka. A vetélkedés azért, amint azt fentebb is említettük, az életre való előkészítés is. Mert hiszen ez se egyéb, mint tülekedés, vetélkedés. Az igaz, hogy az életben ez a vetélkedés néha igenis piszkos, néha igenis szennyes. Mert hát itten az emberek sokszor nem egyéni nemesebb erejük, hanem főleg aljasabb tulajdonságaik és prostituált eszközök révén mennek előbbre és előbbre: mindazonáltal az iskolának mégis a munka etikai értékét kell a szemlélet elé tolnia, mert neveltjél osákis így mehetnek ki tisztán és moocsoktalanul az életbe. Mi volna pedig erre a célra alkalmasabb, mint a vetélkedés, vagyis a szorgalmas munka előnyének szemléletes bemutatása. A vetélkedést tehát az erkölsős életre való nevelés is megkívánja.

Sőt megkívánja magának az iskola értelmi erejének és szorgalmának fokozása is. Tudjuk ugyanis, hogy ma már a gyermekek nem igen szeretnek tanulni. Régen ez sem így volt. Másképpen volt. Régen a gyermekek tanultak. Tehát tudtak is. Ma nem igen tanulnak. Tehát nem is igen tudnak. Csinálta pedig bennük ezt a romblást maga az élet. Tehát a szülők is, tehát a társadalom is, tehát a szakszervezeti okvetetlenkedés is, de maguk az ugynevezett trombitás pedagógusok is, akiknek, mivel maguk nem tanítanak, csak irányítanak, az a jelszavuk, hogy a tanító tegyen mindent, a gyermek semmit; csak az iskolában kell dolgozni, otthon pedig nem kell csinálni semmit. És ezt őik úgy hívják, hogy evolució. Mi is mondjuk, hogy az. Csakhogy: ostobasági evolució. Mondjuk pedig ezt azért, mert míg meg nem bolondul egészen a világ, addig mindig a becsületes munka, a szorgalom lesz az embernek a disze; a munkátlanúság, a renyhesség pedig a szégyene. Nos, amint azt csak az imént említettük, ez a munkátlanúság, ez a renyhesség, lustaság már az elemi iskolában is dühöng. Szeptemberben például alig tanul egy-kettő az osztályból. De így van ez egészen az év végéig. Ahol azonban a vetélkedést a tanító meghonosítja: ott rögtön megváltozik a kép. És vajjon miért? Azért, mert a vetélkedésben roppant nagy mozgató erő lakozik, amely életre kelti a szunnyadót, munkára a renyhét, a naplopót. A vetélkedés tehát a szorgalom szempontjából is szükséges.

Ezeknek a nagy gondolatoknak a hatása alatt azért mi minden héten rendezünk egy-egy vetélkedést. Ami úgy történik, hogy a kihívó gyermek felírja már óra előtt egy czédulára a maga és a kihívott gyermek nevét. Aki természetesen, hogy a padban előtte ül. A két gyermek ekkor kilép. És megkezdődik a mérkőzés. Mindakettő felel a kiszabott leczkéből. Ha a kihívott fél kiállja az attackot: a helyén marad. Ha nem: a kihívó az ő helyére, ő pedig a kihívó helyére ül. Egyszóval helyet cserélnek. De ez a helycsere esetleg csak időleges, mert a következő vetélkedési óra ismét megbolygathatja a rendet. Így keverődik nálunk a gyermekek sereg hétről-hétre, hónapról-hónapra. De aztán az eredménye is megvan. Míg ugyanis az év elején alig egy-két gyerek tanul, addig az év vége felé már csaknem az egész osztály benne van a szorgalom fortagában. Ami csak meglegedésére szolgál a tanítónak is, a gyermekeknek is, de még a szülőknek is. Öröme az évnek is, az év végének is. Mivel pedig minden jó, ha annak a vége jó: ekképpen a vetélkedés is jó, mert annak nemcsak a vége, hanem az eleje is, a közepe is jó.

Szabó Kálmán.

Odol
Fogak legjobb szere.

Az erdélyi színészet története.

— A magyar színészet bölcsője, állandósítása. —
(Hiteles kuttók nyomán.)

II.

A játék megkezdődött és folyt. A pártfogás és erő növekedett.

1793-ban a társaság, mely önmagát kormányozta, az alapító Fejér-család kezéből kivette a kormányt, s azt Kócsi János kezébe tette át, kinek apja a dr. Pataky házat kibérelvén, tánczteremmé és színházzá alakította. Ez igazgatói választással oly férfi állott a dolgok élére, aki szigorú jelleme, fáradhatlan szorgalma és végtelen ügyszeregetével, harmincz éven át, magát az erdélyi magyar színészet megalapítójához emelvé. — Ő nemcsak látszott, nemcsak igazgató, hanem esze- és művészi tekintélyénél fogva, példány és kritika volt egy személyben. Átható satekintete szemüvegével fegyverkezve, a már szinpadra kilépni akaró színész fölött, folytonosan tartott szemléjével, mindnyájába szabatoságot, szellemet lehelt. — Oly férfit találtak benne, ki feláldozta ugyan magát, de megkivánta, hogy más is szorosan pályájának éljen; — szigorúsága oly messze ragadta, — volt rá példa, — hogy önmaga lett köztársaságának bírójára és végrehajtójára egyszerre; — megtörtént, hogy karmestertét, Lavotta Jánost, a szellemes zeneszerzőt, megpofozta. (Lásd: a színházi levéltárban, az országos bizottság jegyzőkönyvei, I. köt. 22. lap.)

Menti ez eljárást az idő, de menti az a siker, mit Kócsi szelleme kifejtett. E férfi csakhamar oda emelte társaságát, hogy Erdély színésze az állandóság felé mind biztosabb léptekkel közeledett akkor, amidőn a pesti társaság mindinkább sietett a felbomlás örvényéhez.

Az első szini előadás után két évvel, éppen az első előadás napján, 1794. november 11-ikén, Kolozsvárt országgyűlés nyílt meg. Kócsi előadásaival a Karok és Rendek tetszését mindinkább magára vonta. A főurak közül már sokan a legnagyobb előszeretettel viseltettek az ügy iránt. S azon évben, melyben a pesti társaság a fővárosból Kecskemétre bujdosott, 1795-ben, a kolozsvári társaság nemcsak, hogy vándor- és koldusbotra nem került amannak példájára, sőt országos pártolást nyert.

1795. márczius 18-án volt Erdély országgyűlésén az első ülés, hol szőnyegre került a színészet ügye. S mint a jegyzőkönyvből láthatni, a Rendek, felfogva a nemzeti ügy fontosságát, Fekete Ferenc országgyűlési tagot azonnal tervkiszűréssel bízták meg, a színészek jobb lábra állítása s állandósítása végett. (Az 1794/5-iki erdélyi országgyűlés jegyzőkönyve, 304. lap.)

Fekete Ferenc, ki az erdélyi színészet történetében, — husz éven át — mint a legmélyebb pártoló szerepel: tervét tíz nap alatt elkészítvén, márczius 28-án a Rendek elé terjesztette.

E terv, mely az országos jegyzőkönyvben kivonatilag fennmaradt: világos adat arról, hogy hazánkban a színészet iránt megvolt a lelkesedése; de valódi fogalma még hiányzott. A tervelő tíz rendes és négy félfizetési tagot elégségesnek látott: az elsőket husz, az utolsókat tíz forint havdíjjal. — Egy színház előállítására elégnék vélt nyolcezer forintot s a játékokból remélhető jövedelem pótlására tizenkétezer forint tőkét; — és az egész gyarapítására s az írók díjazására: ismét tízezer forint másik tőke-alapítványt; — így az egésznek állandóvá tételére: harmincezer forintot terjesztett tervében a Rendek elé. (Az 1794/95-iki erdélyi országgyűlés jegyzőkönyvet — 358—59. lapok.)

Az előteremtendő pénzmennyiség forrásául, nem látott más, mint a hazafiak lelkesedését, önkényes adakozását. S hogy megmutassa, mikép — nemzeti ügyben — a nemzet részvéte ekkor is a legbizto-

sabb tőke volt: egy névsort csatolt jelentéséhez, melyben máris egy sereg önkéntesen adakozó kiváló honfi és honleány volt bemutatva, kiknek névsora az országgyűlési jegyzőkönyv szerint, a gróf Bethlenek közül, kik nemzeti művelődésünk ügyében, mint a harezmezőn, mindig elől jártak, — név szerint: iktári gróf Bethlen Sámuel, továbbá: gróf Bethlen Farkas, Gergely Miklós és Pái; — gr. Mikesék közül: János, Mihály és Zsigmond; — gróf Vas Miklós és Sámuel; — gróf Teleky Ferenc; — Toroczkay József; — báró Wesselényi Miklós; — báró Huszár József; — gróf Korniss Ignác; — gróf Rhédey János; — Türi László; — báró Henter Antal; — báró Radák; — báró Kemény Farkas; — báró Naláczy József; — Cserey Miklós; — báró Józsika József. — A haza lelkes leányai közül ott látjuk: gróf Bethlen Gergelyné, Lajosné, Adámnét; — Bethlen Rosália asszonyt s e néven: egy kisasszonyt, — tanácsos főlnét — és báró Bánffy Sándornét.

A beadott terv s a biztosító névsorozat alapján az országgyűlés nemcsak a színészet országos pártfogását mondta ki, hanem egyszerre mind a pénzügyi-tésre és színházépítésre három biztost nevezett ki, báró Wesselényi Miklóst, ifjabb gróf Bethlen Farkast és a tervadó Fekete Ferencet. (Játékszini koszu, 100—101 lap.)

Az országgyűlés a színházi ügyek főfelügyelőjévé a királyi kormányzószéket kérte föl, amely az országos biztosok mellé maga részéről a későbbi országos elnök gróf Teleky Lajost és gróf Teleky Ferencet rendelte.

Ugy látszik, az akkori napoleoni és Martinovics-féle zavarok miatt a terv létesítéséhez kezdeni nem látták korszerűnek. De azért a bizottmány szóval és tettel mindent elkövetett, hogy a már fennálló színész-társaság gyarapodjék. Tanácskozásokat tartott, a színészet kormányát átvette s oly buzgósággal működött, hogy gróf Teleky Lajosról, a bizottmány elnökéről, az akkori kolozsmegyei főispán: báró Józsika Antaltól és alezredes: gróf Teleky Ferenczről fennmaradt, miképp ezek semmi idegen nyelven tartott mutatóványon meg nem jelentek. (Játékszini koszu.)

Hallgatását a bizottmány néhány év után önkéntesen megszaktitá s föllépett a nagy terv kivételére. Az 1802-ik évben, midőn mint a színházi levéltárban fennmaradt adománylajstromból kitünik, január 17-ik napján báró Wesselényi Miklós, gróf Bethlen Farkas és iriesi Fekete Ferenc országos biztosok névalíráásával egy könyvet készítettek s abban alezredes gróf Teleky Ferencz az adakoztatás megkezdésével s a pénz gyűjtésével megbízta s ezzel tették az első eredményt hozó lépést a kolozsvári, illetőleg az erdélyi nemzeti színház megalapítására. (Szinházi levéltár.)

Egressy Ákos.

IRODALOM.

* Oláh Gábor két könyve. Keletiek nyugaton. (Megjelent Debrecenben. Ára 1K.) Oláh Gáborban megfigyelhetjük a mai irodalom haladási, fejlődési utját. Arany Jánoson kezdte. Magával vitte az iskola, a katedra, az egyetem hagyományait. Aztán belépett a Bokrértába. De ebből a muskátli-csokorból már ekkor sejteni kezdtük, hogy neki ki kell válnia. És akarása, küzködése, vívódása, naivitása, romantizmus, benső tusái ma már írói erő. Talán csak azért ment Párisba, hogy ezt a könyvet megírhasa s azért írta meg ezt a könyvet, hogy vágyó lelkét feltárhassa nekünk. Könyve belekapcsolódik szorosan a mai irodalomba. S visszfényt adja a jövő perspektívájának. És ebben a visszfényben hol lemondón, hol bizakodón, de gyönyörködni kell. Irodalmunk most kezd tágabb körű s terjedelmesebb szellemű lenni az eddigi sekélyességgel, lapossággal szemben. Ha

medre nem is széles és mély még, de ez a zugás, rohanás széles, mély medret fog magának ásni. Oláh Gábor könyve ennek az új irodalomnak jegyében született s bár alig néhány oldalas csak, benne a nagy tudás, széles látókör, a szívből irt gyönyörű panaszló és reménykedő sorok oly nagy intenzívítással ragadják meg az olvasó lelkét, hogy csupa benső szenzációt élünk át olvasásukkor. Aki szereti a szép, átéléses, melegségtől sugárzó könyvet, annak nagy gyönyörűsége telik Oláh Gábor ezen írásában.

Az életlobogója alatt. (Versek, Franklin Társulat kiadása, ára két korona.) Nagy szomjúság, meg nem alkuvó bátorság a gondolatok és érzelmek leplezetlen feltárásában és határozatlan forradalmi vágyak jellemzik ezt a lírát, mely szerelmi dalaiban forró, szimbólikus, hazafias felajdulásaiban könyörtelen nyíltsággal ad hangot a fekete pesszimizmusnak. Oláh Gábornak nyelve erőteljes és zamatos, ő maga a modern magyar költészet egyik legerősebb és legkiválóbb képviselője.

* Uj Idők. A magyar családok kedvelt lapja, az Uj Idők változatos és magas nivóju számmal jelent meg e héten. Herceg Ferenc szatirikus rajza, „Az innepi szám”, Legioner novellája „A fekete koponya” és egy új író, Vér Mátyás „A hálátlan” című elbeszélése mellett cikket találunk Kevétől „Köve-tek találkozására” címmel, míg Lendvay Károly „A francia miniszterelnök magyar menyéről és unokáiról” ir és képeit is közli, Antal Sándor pedig „A niurnbergi lovagok” címmel ír cikket. Verset Simonka Györgytől és Gyökössi Endrétől közöl az Uj Idők. Gárdonyi Géza „Czeruzajegyzetei”, a Micsarnok téli tárlatának képei művészi reprodukcióban, Mülbeck humoros felécei, a tátra téli életről sikerült fényképek egészítik még ki a lap amegy is gazdag tartalmát. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

* Uj tudományos könyvek. A Magyar Tudományos Akadémia könyvkiadó-vállalatának kiadásában három nagyobb tudományos munka jelent meg; ezek a következők: Gyulai Pál: Kritikai dolgozatok, 1854—1861. A könyvben a jeles kritikus régebbi bírálatai vannak egybegyűjtve, melyek irodalmunk fejlődésére nagy hatással voltak. 2. Krolm: A finn-ugor népek pogány istentisztelete. Fordította és kiegészítette Bán Aladár, átnézte Szinyei József. E munka fényt derít az ugor népeknél és ezzel a magyar népek is őskorára, legrégebbi műveltségére és vallásos fel-fogására. 3. De Vogüetől: Az orosz regény. Fordította Huszár Imre. A kétkötetes mű behatóan tárgyalja a nagy orosz regényírókat, akik a mult század második felében az európai és amerikai regény fejlődésére a legnagyobb befolyással voltak. Böven ismer-teti Gorkij Maximot is. Egy-egy kötet ára fizve öt, köve hat korona. Az egész árfolyam ára a vállalat tagjainak tíz és tizenégy korona.

* A „Vasárnapi Ujság” december 13-iki száma a Balkán ma ránk nézve legfontosabb részéről, Montenegróról s a caftarói öbölről közöl képeket Havass Rezső cikkével. E fő-közleményen kívül vannak még e számban képek a katonák szállításáról Budapest, a bécsi császári jubileumi kiállításáról, az egyetemi ifjuság turista-egyesületének kirándulásáról, az épülő hajai hidról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Szívós Béla népies, humoros elbeszélése, legifjabb Szász Károly és Juhász Gyula verse, Lemaitre francziából fordított regénye. Egyéb közlemények: Littkei Aurél rajza, cikk a szabad ég alatti színházakról, tárcza-cikk Irországról, tárczacikk a hétről s a rendes hetj rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadó-hivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes-Néplap” a leg-olcsóbb újság a magyar nép számára, tételre két korona 40 fillér.

* Igazi karácsonyi meglepetésben részesíti a Tolnai Világlapja nagyszánu olvasóit. Választhatnak két nagyszerű ajándék között: az egyik a már többször méltányolt Tolnai Világtörténelme most megjelent II. kötete, amely főképp a 48-as szabadságharczsal foglalkozik, több száz érdekes kép-pel illusztrálva; a másik tíz elsőrangú író tollából kikerült regény, díszes vászonkötésben — szóval egy egész kis könyvtár. Egyben figyelmeztetjük olvasóinkat e künö képes hetilap nyolczvan oldalas karácsonyi számára, amely valóságos meglepetés lesz.

SZÉN, koks, briket,
összes gazdasági,
antracit ipari és házi célokra

Radnay Károly
BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.
Sürgőnyozim: ANTRACIT BUDAPEST

Telefon: Detail 26-27. 7^a-26. Engros 164.

Aki még nem ismeri a Tolnai Világlapját, annak a lap kiadóhivatala (Budapest, Dohány-utca 16.) szívesen küld mutatványt.

Posta- és Táviró-Kalauz. A napokban egy nézaggató, igen ügyes szakmunka hagyta el a sajtót, „Posta- és Táviró-Kalauz” a címe, szerkesztője Várady Aladár posta- és táviró-felügyelő. A kalauz kitűnő szolgálatot fog tenni mindenkinek, akinek a postával összeköttetése van, de első sorban a kereskedői világnak, mely már régóta érzi egy megbízható postai segédeszköz hiányát. Meg kell jegyeznünk, hogy a tarifákat oly módon állították össze, hogy azt mindenki azonnal használhatja és még otthon megdíjazhatja küldeményét, amint az a nyugati nagy kereskedelmi államokban szokásos. A „Kalauz” évi előfizési ára 1 korona; megrendelések a szerző címére, Budapest, II., Aranka-utca 3. sz. alá küldendők.

Ne bántsd az állatot! Alig egy évtizedes múltja volt még csak Magyarországon az állatvédelemnek, mikor az Országos Állatvédő-Egyesület pályázatot airtetett oly könyv megírására, mely terjessze az állatvédelmi eszméket. K. Nagy Sándor, aki népszerű történetekben dolgozta fel az állatvédelemre vonatkozó törvényeket és rendeleteket, Ne bántsd az állatot című munkájával elnyerte az egyesület pályadíját. Könyve oly népszerű lett, hogy azóta immár második kiadásban lát napvilágot, teljesen átdolgozva az állatvédelem mai, fejlettebb állapotának megfelelőleg, de ugyancsak történetek alakjában adva az egyébként szöveges és közölt törvényeket és rendeleteket. A közgazdasági szempontból is fontos könyvet a Franklin-Társulat adta ki; ára: három korona.

Uj „Magyar Könyvtár” füzetek. Bernard Shaw munkái az utóbbi időben óriási népszerűsége tettek szert nemcsak hazájában, hanem a kontinensen is. Jó szolgálatot tett a „Magyar Könyvtár” a közönségnek, amikor Shaw legjelentősebb drámai alkotását, „Caesar és Clopatrá”-t, közzéadta. A zseniális angol író egészen új és eredeti nyomon jár e színdarabban, merőben eltérve a történelmi tragédiák megszokott sablonjától. A fordítás nehéz munkáját Mikes Lajos kitűnően végezte. — Egy másik népszerű angol író is szerepel a sorozatban: Wells, akitől a „Magyar Könyvtár” már több munkát közölt, egyebek közt a híres „Marslakók a földön” cz. regényt. Ezuttal két rendkívül sajtószerű novella jelenik meg tőle, melyek „Köszö lelkem” című alá van egybefoglalva. Mindkettő a lelki élet különös jelenségeiből indul ki és szövi csodás meséjét. A füzetet Farkas Klára fordította, szépen. — Végre a modern magyar irodalom egy kitűnő elbeszélőjét iktatja be a „Magyar Könyvtár” jegyzékébe a „Bolyky András válogatás” című novellás-füzet, melynek szerzője, Lőrinczy György, pompásan tudja élénkíteni a vidéki gentry-élet típusait és a falusi nép lelki világát is. A „M. K.” egy-egy száma 30 fillér; teljes jegyzék az eddig megjelent 539 számról ingyen kapható minden könyvtárban vagy a kiadócégnél: Lampel R. (Wodianer F. és fia) R.-T. Budapest, Andrassy-ut 21.

A fiú egészségtana ép és beteg állapotban. Irta Haug Rudolf Münchenben. Hóni viszonyokhoz alkalmazta dr. Sugár K. Márton, volt bécsi tanársegéd, fülorvos Budapesten. Az egészségpótlás könyvtárának ez a kötete is méltóan illeszkedik be az eddig megjelent kötetek keretébe. Magas tudományos nivón áll, gördülékeny, könnyen érthető irányban tárgyalja egyik legfontosabb érzékszervünket, a fülnek egészségét. Meglátszik a kötet minden során, hogy a kiváló müncheni tudós az önálló dolgozatai által a külföldön is elismert fővárosi szakorvossal karöltve jár. A munka külső kiállítása becsületére válik a kiadó cégnek, mely ezen 14 kötetes nagyszabású „Egység-Könyvtár” rövid egy éven belül befejezett kiadása által méltán számíthat elismerésünkre. Ára vászonkötésben 2 korona, bérmentes ajánlott küldéssel 2 K 35 f. Kiadják a Légrady Testvérek.

Az egészséges gyermek. (A szoptatás, a mesterséges táplálás és a csecsemőkori bélbajok.) Irta: dr. Berend Miklós egyetemi magántanár. Az Országos Közegészségügyi Egyesület könyvkiadó vállalatában s dr. Gerlóczy Zsigmond szerkesztésében megjelenő Az egészség könyvtára című népszerű és hasznos vállalat VII. füzeté gyanánt jelent meg dr. Berend Miklós könyve, mely az orvosi tudomány szinte legfontosabb problémáit, a szoptatást, mesterséges táplálást és a csecsemőkori bélbajokat tárgyalja. Hulláma annak a nagy gyermekvédelmi mozgalomnak, mely szorosban összefügg egy a nőemancipáció gondolatával, mint azzal a statisztika és az orvosok által is közismert szomorú ténynel, hogy a csecsemőhalálozás Magyarországon óriási arányokat ölt. Az egyenesen anyák számára írt könyv röviden összefoglalja mindazt, a mit minden nőnek tudnia

kell, a kit anyasággal áldott meg végzete s lelkes hangon száll sikra a mesterséges táplálás ellen s az anyatej mellett. A minden anyának nélkülözhetetlen könyvecskét a Franklin-Társulat adta ki; ára 1 korona 50 fillér.

Tanítók Tanácsadója. Tájékoztató a tanítók összes jogviszonyai felől. A legújabb törvények, miniszteri rendeletek és utasítások alapján teljesen átdolgozta Petróczy István kir. tanfelügyelő, a Néptanítók Lapja segédszerkesztője. V. kiadás. Az Ujváry-Gööz dr.-féle Tanítók Tanácsadója című utmutató könyvnek, mely eddig négy kiadásban forgott közkezen és tett hasznos szolgálatot úgy a tanítóknak, mint a tanügyi adminisztrációnak, ezen újabb kiadása nagy hiányokat pótol. Magában foglalja az összes újabb népoktatási törvényeket, ismerteti ezek végrehajtása tárgyában kiadott utasításokat és rendeleteket s azonkívül a népoktatás alapvető törvényétől: az 1868. XXXVIII. t.-cz.-től kezdve tárgyalja mindazokat a törvényeket, melyeknek alapos ismeretere minden tanítónak szüksége van. A minden tanítóra hasznos munkát, melyhez Benedek Elek írt előszót, Lampel R. könyvkereskedése adta ki s ára 4 korona.

Szerkesztői üzenetek,

S. Lizi, Sopron. Téved, Adrienne Lecouvreur, akiről darabot is írtak, soha se volt kártyavetőnő, hanem igenis világhírű színművésznő. Akire ön gondol, kétségkívül Lenormand asszony, aki az első császárság idejében nagy hírből állt és jóvendómondásával nagy vagyont szerzett.

B. Kelemen, Budapest. A kérdezt, ez idő szerint, nincs Budapesten. Itteni háztartását felosztatta és külföldre utazott. Lakóhelyét az Országos Kaszinóban tudhatja meg.

Uj előfizető. Mindig jól esik hallani, ha az olvasóink érdekében kiesztelt ujtások kedvező fogadtatásra talál. A vasárnapi képes mellékletet félt év óta adjuk előfizetőinknek. Örömmel látjuk, hogy egyre népszerűbb. Nyíltan természetesen, hogy a jövő évben is adni fogjuk s hogy tökéletesítése ezentúl is szívünkön fog feküdni.

R. Bélané, Kolozsvár. 1. A közvetítésre nem vállalkozhatunk. 2. Minden zeneműkereskedésben. 3. Az illető művészről keresztnéve nem Erzsi, hanem Emma.

Jegyző. Nem tudjuk, melyik Daruvár-ról van szó. Mert kettőről is hallottunk és mindkettőben van ásványvízforrás. Az egyik Temesmegyében van és ásvány neve daczára egyszerű falu. A másik Daruvár mezőváros a szlavonai Pozsega megyében és kéntartalmu fűrdőjét sokan látogatják.

Iju. Ne gondolja, hogy az a csalódott szerelem ha alkáltsa. Az eset nem olyan súlyos, hogy önt szemérmével együtt agyonnyomhassa.

Pesszimista. A sora a gazságoknak, amelyet leveleiben az emberek fejéhez zudít, csak az ön megszüntetésének biztos előjele. Ha másban nem, de ebben találhat megnyugvást.

76-os előfizető. Kérését okvetlenül teljesíteni fogjuk, annál is inkább, mert hiszen a felelet közérdekű kérdésre tarthat számot. A részletes kidolgozás azonban annyi időt és olyan terjedelmet vesz igénybe, hogy karácsonyi számunk előtt nem tehetünk eleget kívánságának.

N. K., Sopron. 1. Az illető gyár készítményeit ajánlhatjuk önnek, ámbar azt hisszük, igényelnek a megemelt gyáros gyorsabban tudna megfelelni. 2. Sok nincs, az a kevés, ami van: jó. Mindenesetre jobb, mint ahogyan azt viszonyainknál fogva feltehetők.

Idus. Nem illik fiatal lányoknak ilyesmit kérdezni. Az pedig éppenséggel nem méltóság, hogy csak azért kérdezte, mert nem volt benne egészen bizonyos. Éppen azért nem szabadott volna megkérdezni. A két eshetőség közül az egyik okvetlenül kellemetlen lett önre, de úgy hisszük, még kellemetlenebb arra a fiatalemberre, aki kénytelen volt kiváncsiságát kielégíteni. Máskor vigyázzon és csak oiyasmiről kérdezősködjék, amire bizonyosan tudja, hogy mit kell felelni.

Kepes R. Ebből a szempontból a legjobb, ha Berlinbe megy. Németül ott is megtanulhat és közelebb van Drezdához és Hamburghoz is, mintha Münchenben telepszik le. Berlin és München közt tíz óra gyorsvonattal.

Bácska! Nem hozhatjuk.

Vizio. Ajánlatát köszönjük, de hasonló dolgozatokkal annyira el vagyunk látva, hogy az ajánlatot el nem fogadhatjuk.

Az isplangi rózsá. Szíves türelmét kérjük.

K. Sz. Ilyen dolgokat csak az illető egyesületben lehet megtudni.

Szerén. Kifakadása annyiban sem jogosult, mert teljesen téves feltevésekből indult ki. De ha feltevése indokolt, akkor is, mint a szülői tiszteletet sértő cselekedetet mindenki csak kárhoznatná.

Előfizető. Számítalanszor megírtuk önnek, hogy czégekét nem ajánlunk.

Gazdasszony. Ezt a készítményt nem ismerjük és így véleményét nem is mondhatunk róla.

Szónok. Az ilyen beszédek rendszerint rövidiek.

Előfizető fia. Csak nem gondolja, hogy fiatal diákoknak szerelmi ügyekben adunk tanácsot. Tessék a tankönyvet elővenni és jól megtanulni az elsőfoku egyenleteket.

H. P., Komárom. A tanfolyamot a budapesti és kolozsvári egyetemen lehet hallgatni. Vizsgadíj negyven korona.

Élet... A moderneket utánzó versére rá lehet mondani, hogy csak üres szavak sorozata.

D-s. Ebben a dologban csak egy véleményünk lehet, hogy a lehető leghelytelenebbül cselekedett.

S. O., Budapest. Nem hisszük, hogy sikerüljön, mert csak keresetképtelen apának fiát mentik fel.

Érdeklődő. A bejelentő-hivatal a főkapitányság épületében van.

N. Péter. Ez a tegeződés rendszerint, amikor a felnöttek sorába kerülnek, megszűnik.

Sz. P., K-i. Minden egyes mondatát meg lehet czáfolni; nem közöljük.

Előfizető leánya. Ha levele ideérkezett, minden bizonynyval megkapta a választ.

H. Kassa. Az illető kör: IV., Molnár-utca 11. szám alatt van.

Régi előfizető. Tehetséges ember munkája, van benne sok eredeti gondolat, de arra, hogy közreadjuk, nem aktuális.

Jogász. Kassán is, Nagyváradon is van jogakadémia.

Temesvár. Az ugynevezett szellemes csevegéseit már a tizenhatodik században többé-kevésbé jobban elmondták.

L-r. Méltóztassék a Protestáns Országos Árvagyalethez kívánságával fordulni.

Vidéki kereskedő. Ilyen üzlet vasárnap csak tíz óráig lehet nyitva.

Droguista. Szerecsika alatt kétféle arcztfestéket ismerünk a nép asszonyainak hűségéből. Az egyik fehér és ólomtartalmu; a másik piros és a nadragulya (farkascseresnye, atropa belladonna) levéből nyerik. Abban egyeznek, hogy mind a kettő veszélyes mérge.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908. december 12-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt — a keleti hegyes vidék tulnyomó részét kivéve — mindenütt volt csapadék (havazás vagy eső), amelynek mennyisége nagyjából — főleg a Dunántulon, meg az Északi Felföldön — a 10, és helyenkint a 20, sőt 30 mm.-t is meghaladta, Zsarnóczán pedig 40, Salgótarjánban 41 és Selmeczbányán 44 mm.-nyi csapadék esett. Számos helyen erős szél keletkezett és főleg a déli részeken ma reggel is szeles az idő. A hőmérséklet országsszerte jelentékenyen emelkedett s a keleti részeken is megszűnt az erős hideg, úgy, hogy ma reggel már csaknem mindenütt a fagyponthoz emelkedett a hőmérséklet; a maximum Czirkveniczán 12 fok C. és a minimum Tátrafüreden meg Rozsnyón — 8 fok C. volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozással többnyire csapadékos és szeles idő várható.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.	Célomérő-jelölés	
						max.	min.
A-Széttina	49.5	4.5	E	8	4	1	2
Ungvár	48.8	4.4	SE	1	5	0	1
Kősmárk	48.8	1.0	S	1	4	1	2
Losonc	46.2	0.8	NE	4	22	2	8
Ógyalla	43.2	0.5	E	1	36	1	0
Budapest	43.0	1.0	SE	1	21	2	1
Hérvény	42.5	0.1	NW	5	13	1	0
Kosztbely	41.9	1.0	SW	2	13	3	1
Pécs	40.3	8.6	N	4	9	3	1
Zágráb	40.2	3.5	NE	4	18	5	5
Püme	39.3	7.9	N	3	4	37	11
Szeged	41.7	4.4	S	5	7	2	2
Temesvár	43.2	—	SE	5	4	3	3
Nagyvárad	43.6	6.3	SE	4	6	7	2
Kolozsvár	48.4	8.2	E	2	4	1	2
Nagyasszony	47.8	4.2	S	6	3	4	2
Szalmár	—	8.8	SE	2	—	4	0
Egyor	—	2.2	S	2	4	18	0
Arvavárosa	—	1.0	NW	1	—	1	1
Selmeczbánya	—	1.6	N	1	—	44	4
Komárom	—	0.4	E	4	—	25	2
Magyar-Ovár	—	0.2	K	1	4	22	1
Sopron	—	0.2	NW	1	4	9	1
Füzök	—	4.6	SE	3	—	5	5
Czirkvenica	—	8.5	NK	2	4	28	12
Debrecen	—	1.9	SE	1	—	6	0
Kecskemét	—	1.6	SK	3	—	12	1
Orosháza	—	2.4	SK	3	4	7	2
Arad	—	4.9	E	6	—	7	4
Zombolya	—	4.8	SE	6	4	3	2
Versecz	—	6.3	SSK	6	4	—	2
Orsova	—	5.1	NK	3	3	—	2

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal Beretvás-pasztillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Képesten.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Orvosok által ajánlva. — Három dobozról ingyen postai szállítás.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

V. Gusztáv svéd király látogatása Bécsben. — Uralkodónk vendégével a bécsi Westbanhof előtt kocsiba száll.

Gyilkos lelkek.

(Törödék külföldi naplóból.)

Irta: Váradi Antal.

— Ez az a csodálatos kastély?
 — Ez, kapitány. Ugy függ ott a hegyormon, mint egy sasfészek.
 — Hanem Henry barátunk véleménye szerint már kivesztek belőle a sasok; most csak varjuk lakják.
 — Meg a szellemek.
 — Haha! Toby, ön babonás!
 — Schrow kapitány, e tárgyban nem ismerék félelmet. Sohasem hittem a kísértetekben.
 — Nos tehát?
 — Ez a vár megtanított rá, hogy a kísértetek léteznek.
 — Az ön képzelmében.
 — Nem. Az előttünk fölmeredő New-Wartburg lovagtermeiben.
 — Ne tréfálgon, Toby.
 — Henry a bizonyosságom.
 — Henry! hát önnek ki a bizonyossága?
 Henry visszafelé ment a kocsiban, szemközt Schrow kapitánynyal, én meg a kocsis mellett ülve alig figyeltem a beszélgetésre, csak a Baedeckert bujtam s jegyezgettem, folyton gyönyörködve a vidékben, Henry meghuzta a kárátom végét.
 — Nekem a profeszszor a bizonyosságom! Lakonice hátraszóltam.
 — Nem hiszek kísértetekben!
 A kapitány felkacagott.
 — Ime, mire megy ki az egész tanuskodás.
 — Félretéve a tréfát — folytatá Toby, én sohasem hittem efélékben. Boldogult nagy-

anyám összes meséi nem voltak képesek bennem csak a legcesekélyebb respektust is költeni a hazajáró szellemek iránt. Mióta azonban egy éjt töltöttem New-Wartburgon, azóta egészen más a véleményem s keresek uton-utféien talizmánt a fehér szellemek ellen. Ime, van is a zsebemben!

Ezzel két egymásba főtt csontkeresztet vett elő, melyre piros betűkkel volt írva a „MORS” és „IMMORS” szó.

Henry is addig kotorászott a zsebeiben, míg végre előránt egy művészi faragású csont díót, melyet fölnyitva, egy szemfedő rongyot mutatott.

— Szent Eucharistia szemfödője volt! — sóhajta.

— Ha ugyan szent Eucharistiának volt egyáltalán szemfödője! vágott közbe a kapitány. Egyébiránt, hogy én se maradjak önök mögött a gondosságban, — ime nekem is van egy kitűnő amulettom a hazasétáló lelkek ellen.

— Ah! kiáltottak föl Toby és Henry, tehát önnek is van!?

— Igen, uraim! ime!

Azzal egy harminckét lövetű revolvert vont elő derekára csatolt tokjából.

— Valamivel hatalmasabb, mint az Eucharistia szemfödője! Hát önnek nincs valami amulettje sirszellemek ellen, professor!?! kiáltott föl hozzám Schrow.

— De van! a józan ész. Valamivel praktikusabb, mint a revolver!

A kacagók megint az en részemen voltak, hanem Tobyn meglátszott, hogy a kapitány fűnyigáló megjegyzései bántják. Nem hagyta annyiban a dolgot.

— Tehát ön nem félne egy éjet tölteni a

New-Wartburgi várban, éjszaka, egyedül, legfeljebb másodmagával.

— Velem! egészítém ki.

Schrow dühös lett.

— Hát gyermeknek, vagy bolondnak néz ön engem? Akár a pokolban, ha kedve tartja. Egyedül.

— Bocsánat! szőlék közbe, én sem hiszem a lelkek tanát s így alkalmat kell önnek adnia, hogy hitetlenségemet demonstrálhassam.

— Tíz millió veres ördög! nem bánom. A fogadás áll. Különben is kénytelenek volnánk betérni, mert vihar közeleg. Egy csepp víz már az orromra esett.

Mindnyájan beleegyeztünk. Keleten sötét viharfelhők nyargaltak át, nyugatról pedig egy széles fekete vonal takarta el a nyugvó napot. Nyolc óra felé járt az idő. A new-wartburgi hegy derekán voltunk; a kilátás fölséges volt. Köröskörül alkonyi biborral festett mezők, hallok és falvak, míg a biborforrás, a nap maga el volt takarva. A láthatáron ködös foltok mutatták a közelgő vihart, mely előbb úgy látszik meg akarja kerülni az egész vidéket, míg New-Wartburg ormára telepszik sötét szárnyaival. Wartburg sötétben állt és egyedül, mintha titkos beszédet folytatna a felhők fölötti istennel, ki nek zugó válasza gyanánt át-át robog az égen a fönséges menydörgés. A lég tiszta volt és üde, a szél magával hozta a zápor illatát. Egészen besötétedett, mire a hegy ormára felértünk. Lenn, a bérc alatti alagut morgott, mint egy mély földalatti forrás. Akkor robogott át rajta a vasuti vonat, Schrow elfeledte haragját és el volt ragadtatva.

Vacsora mellett újra megélenkült a társalgás! Csakhamar szóba jött a fogadás, melyhez

„Espiro“ olasz gőzös, amelyet egy hatalmas vihar Lussinpiccolo mellett hozzávágtak a parti sziklához.

a kapitány velem együtt jobban ragaszkodott, mint azelőtt. Henry kacagott s hosszan nézgette és babrálta a kapitány harminczkét lövésű revolverét.

A vacsora záradékát ó-rajnai képezte Evens pincéjéből. A házigazda poharazás közben nem késett elmondani a kastély történetét. Hét leánya volt Evens lovagnak s mind a hét egy dalnokba volt szerelmes, aki ősz apjával jött a

Rockefeller, (x) a világ leggazdagabb embere hazatér a „Standard Oil-Trust” egy igazgatósági üléséről.

várba egy téli éjszakán. Donaldnak hívták a troubadourt s oly csodaszépen tudott dalolni a szerelemtől, hogy hét leányszív megdöbbszint belé. Evens lovag megtudta s megakart alázní a dalnokot. Megkorbácsoltatta a nagy lovagteremben hét leányának szemeláttára. Letépette róla ruháit, oda köttette a főoszlop mellé, mely a terem menyzetét tartja s citerája hurjait fonatta a korbácsra. Amint a lantból font ostor végigsírt a levegőben, amint az ifjú gömbölyű vállára hullott, amint nyakából kiserkedett a

vér: három szív szakadt meg, — a dalnoké a gyaláztól, apjáé a fájdalomtól s Evens lovag legifjabb leányáé a szerelemtől. Ő szerette a hét testvér között a legforróbban az ifjú dalnokot, az ő szíve szakadt meg érte legelőször. A többi sorban utána. Minden hetedik napon temetés volt New-Wartburg várában, minden hetedik nap szólt a lélekharang s mikor megszólalt a hetedszer hetedik: megfordították az Evensek nemesi czimerét a kriptában. Leányai után elment az apa is s a vár a család egy másik ágára szállott. Azok birtokukba vették a várat s az Evans előnevet. Nagy dáridót rendezték az átvétel éjszakáján a cimerez, zászlós, oszlopos nagy lovagteremben; s mikor legcsengőbbben szólt a zene, legviharosabb volt a tánc, legpezsgőbb a jókedv: éjféltre kondult a várharang, megcsendült a lélekharang magától a vár tornyában. Kialudt minden szövécnek s halálos hideg szellő sikoltott át a tornácokon: lassu menetben vonult fel a hét szűz, meghasadt szívére szorítva holt fehér kezét. Mikor körülülték mind az oszlopos csarnokot, felmerült az oszlop mellől a fehér dalnok, Donald s vele fehér fürtű apja, a vén Godotrand; és megszöndült a hárfá sziveket rázó hangon s egy megszakadt szív dalolta a megszakadt szívének siri hangon, hogy mi a szerelem? . . .

A mese komor hatása alatt ballagtunk fel

a hidon a kísérteties nagy lovagterembe én és a kapitány. Evens világított. Toby lenn maradt, utközben Evens azt beszélte, hogy minden évben megkísérti egy-egy utazó, de alig ér a csarnokba, borzadva jó vissza. Az éjféli órát meg nem várta egy is.

Én elkomolyodtam a mesétől, melyben amily kevés igazság, annyi bizarr költészet van s némán követtem Evens. A kapitány haragos és komor volt s revolverét kezébe szorítva kopogott fel utánam a csikorgó csigalépcsőn.

A lovagterem küszöbén nagy sírkő van, rajta halálfej. Alatta félig elkopott fölírás. Evens odavilágított a szövécnekkel, ennyit olvashattam le róla:

HIC. SITVS
ASTOLINDVS. EVENS.
REGNI. COMES. CORONAE. SATELLES.
TERROR. QONDAM. HOSTIBVS. NUVNC EST.
VERMIVM. CIBVS.
MOR . . . N . . .

Evens megjegyezte hozzá, hogy a guta ütötte meg, abban a pillanatban, mikor egy, a vernolani klastromból rabolt kehelyből akart inni a szeretője egészségére. A kelyhet aztán visszaadták a vernolani szürke barátoknak, ötöt pedig ide temették intő példának az ebédlő küszöbe alá. Nem rossz appetitorium.

Ágyam egy nagy goth ablak mellé volt felállítva, mely a folyamra nézett. Künn még egyre fújt a szél és kergette az égen a futó viharfelhőket. Néha kibújt mögülmök a holdvilág és bevilágított a nagy lovagterembe, melyben rongyos zászlókon, goth körözsákon és vasvértű lovagokon tört meg a bágyadt sugár.

A kapitánynak a terem boltozatát tartó egyetlen oszlop mellett csináltak ágyat. A monda szerint ahhoz kötözve korbácsolták agyon Donaldot, a troubadourt.

Mikor Evens elment, magával vivén a vöröslő szövécneket, még sokáig bámultam a nagy ormu goth ablakon át a lenn kigyózó folyamra, az éji ködbe vesző messze láthatáron, melynek homályán tul azok álmodnak, akik engemet szeretnek s akiket én szeretek.

Ilyenkor imába merül a lélek. Anyámért imádkoztam. Künn sirt a szél s itt-ott átvöröslött a futó felhőkön egy szikrázó hullócsillag.

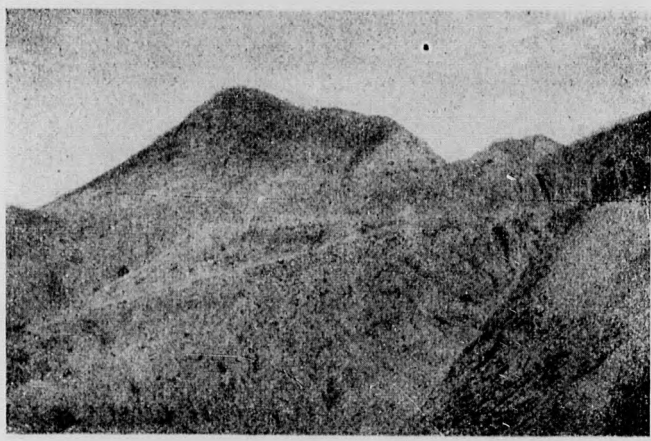
A kapitány ágyára dőlt s lassu ütényben kopogtatta revolverével a kőoszlopot. Valami dalt dudolt hozzá; angol dal volt és nagyon szomorú dallamu. Csak a refrainjét értettem meg, az még most is a fülemben cseng, valahányszor ez éjszakára gondolok

„ . . . That is question
For ever . . . for ever . . .

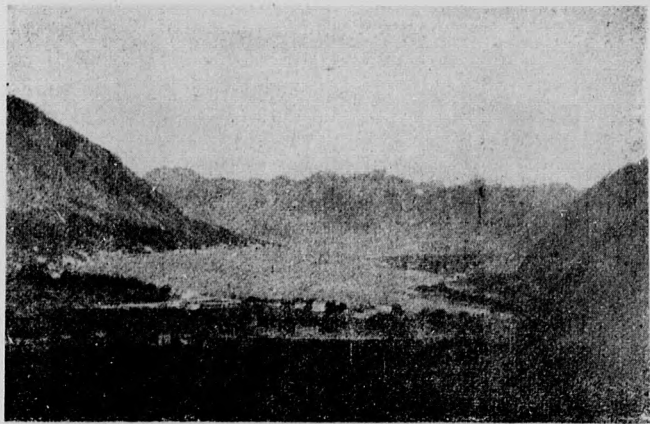

A prágai német olvasókör 25. évfordulós jubileuma. — A diákok és vendégek fölvonulása a lakomához.

KÉPEK MONTENEGRÓBÓL.

A híres Lovcen, ahonnan most az ágyuk merednek le Cattaróra és a hadi kikötőre.

Cattaro és a cattarói öböl látképe a Cetinje felé vezető útról tekintve.

Részlet Nyegus határszéli faluból.

Nyegus határszéli falu, ahol a Cattaró felől jövő idegeneket alapos vizsgálat alá fogják.

Cetinje főtere a város egyetlen közútjával, ahonnan az asszonyok hazahordják a vizet.

Péter herceg háza. Előtte a montenegrói hadügyminiszter (a háttal álló) beszélget egy katonatiszttel.

Idegenek Cetinjében. Középen Carraciola német vezérkari kapitány, jobbról Uray Dezső az „Egyetértés” munkatársa.

A montenegrói posta, amely kétnaponként leköcög Cetinjéből Cattaroba.

Még ilyenek sohasem láttam a kapitányt. Mialatt sajtóságos hangulatán és szótlanságán tünődtem, meglepett az álom. Alhattam vagy egy órát, mikor harangzengés vert föl. Éppen fejem fölött volt az óratorony. Az éjféli első ütése volt.

Sajátságos érzés fogott el. Fejemet olyan zsibbadtnak éreztem. Bárcsak tovább alhattam volna. A kapitány felült ágyán. Oda láttam. Rávilágított a hold. Láttam kezében fényleni a revolvert.

Az éjféli óraütés átzsongott az egész termen. Reszketett belé minden ablak és butor. Mikor aztán már elütötte a tizenkettőt, akkor megzendült egy harang s kongott lassan, félelmesen.

Önkénytelenül is magamra vontam a takarót s bámultam merev szemekkel a terem sötét háttérébe. Valami mozdult.

A kapitány ágya mellett, az oszlop mögött egy fehér alak emelkedett föl a talapból:

Azzal villogó revolverét reászögezte az elsőre. Az vonult tovább csendesen. A kapitány hozzákapt s megragadta.

— Ah! hus ez, hus és vér!

— Azzal rálőtt, négyszer egymásután.

Az tovább ment nyugodtan.

A kapitány felugrott ágyáról, mint egy örült s utána tüzelt hét vagy nyolcszor. Az alak meg se tántorult.

— Kőből vagy-e? ordított valósággal ijesztő hangon s rádördített vagy tíz lövést. Az alak kinyújtotta karját s a kapitány háta mögé mutatott. Schrow megfordult, térde megroggyott a rémülettől. Akkor pillantotta meg a talapból felmerült két alakot. A harminckétlövetű revolver minden töltényét arasznyi távolságból dördítette rá. Agyamban reszketve olvastam minden lövést. Huszonhét . . . huszonnyolc . . . a kapitány reszket . . . huszonkilenc . . . hanyatlak . . . harminc . . . homlokához kap . . .

A szép fiu.

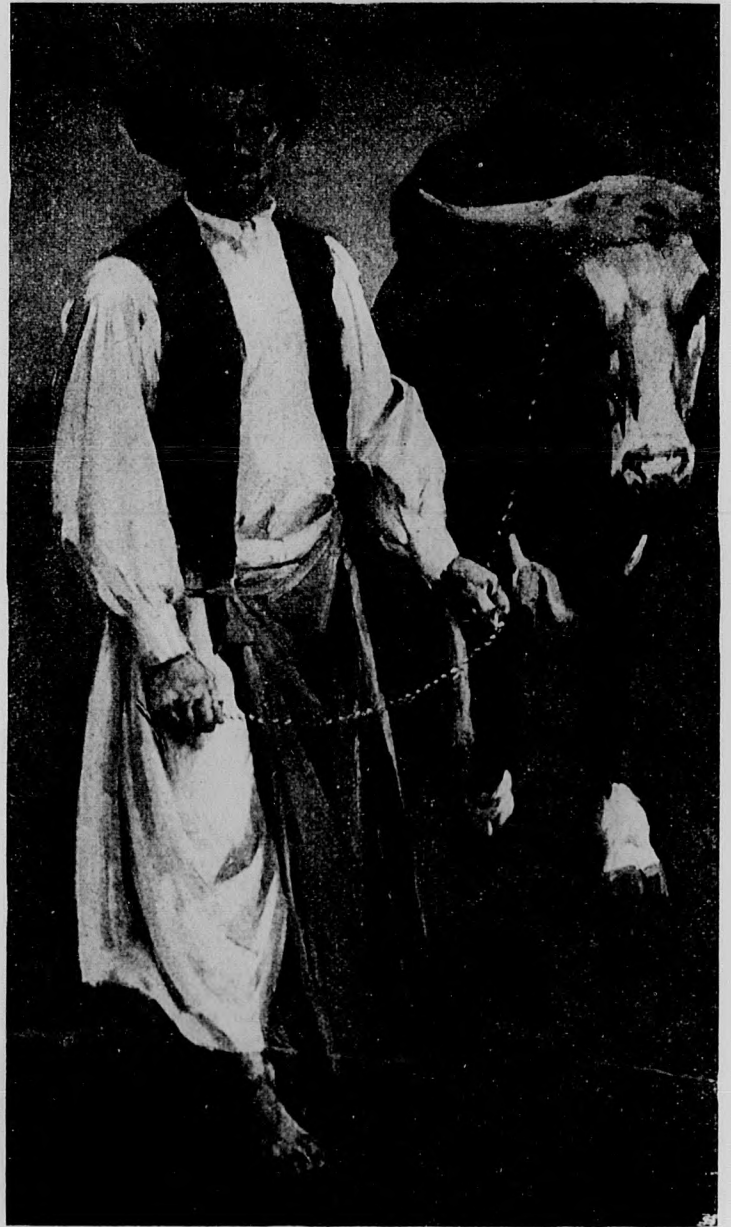
Irta: Charles Derennes.

A baszkok földjének kicsiny, de kellemes és ragyogó partvidékén minden nő észrevette már a szép fiut, kezdve a tizenkét éves süldőleányokon, kik amig egyik kezükkel hajukat igazították, a másikkal még orrukat vájták. Voltak itt spanyol asszonyok, akiket férjeik magukra hagytak, hogy ők addig szabadon élhessenek az automobil-sportnak, vagy a baccaratnak, voltak francziák, akiknek a férjeik — bordeauxi vagy toulousi nagykereskedők — néhanapján megjelentek, abban a reményben, hogy itt feledhetik számjegyek tömegét és ismét elutaztak anélkül, hogy e céljukat elérték volna; voltak fiatal leányok, sokkal lustábbak, hogysem a tennist vagy a golfot őszintén szerethették volna s ép ezért inkább ábrándokra poszékolták el gyönyörű ifjúságukat. És ha a szép fiu

Mea culpa.

Szenes Fülöp.

Szolgalegény.

Vaszary János.

A Könyves Kálmán jogostásával.

hosszu, redős fehér ruhája és szakálla volt. Valaki támaszkodott a vállára. Lant volt a kezében s vérfoltos volt rajta a köpeny.

A terem háttéréből megindult a mozgó alakok menete. Hét alak volt, fehér lilomkoszoru mindegyiknek a fején, fátyol az arcán, kezüket a szívükre szorítva mentek a kapitány ágya felé.

Az ugylátszik csak ezeket bámulta; a megette álló két alakot nem vette észre. Amint a lilomkoszoru alakok közeledtek, menydörgő hangon rákiáltott az egyikre:

— Megállj!

Künn zengett a lélekharang és sirt a szél. Azt hittem, hogy álmodom s arcomat dörzsöltem. Órámat néztem. Tíz perccel mult éjféli.

Az alakok vonultak csöndben a kapitány felé.

— Megállj! ordított az valóságos dühvel és borzadálylyal. — Velem ne izz tréfát, mert lelélek, mint egy ebet!

harmincegy . . . hátratántorul . . . harminckettedik csütörtököt mond . . . hanyatt bukik! Meghalt.

Szomoru reggelre virradtunk. A kapitányt gutaütés érte. Toby ismerte a vár titkát s Lévenszsel s Henrikkel összebeszélve, felöltöztek a cselédekkel együtt a hét lilomos árnyak. A talajból felmerülő alakok gépezeten járnak s ismert mutatványai a lovagteremnek. Toby minden töltényből kiszedte a golyókat; azért nem fogtak a kapitány lövései s ő megborzadva az emberföltreinek látszótól, megrendült és gutaütés érte.

Megölték a szellemek. Azóta borzasztó emléküek nálam a lilomos árnyak, véres dalnokok, a fehér apák, — a new-wartburgi gyilkos lelkek!

elment mellettük, valamennyiök arcát előntötte a pír s nem lehetett tudni, hogy a pajkos szellő, vagy elfojtott sóhaj mozgattja-e lengé mellénykájuk szalagjait.

Fiatal, sőt talán tulságosan fiatal volt a szép fiu, de ah! mily csinos. Igazi férfiangyal, halványszínű selyemingben és hófehér teveszőr mellényben. Az idény kezdetén érkezett, egy rendkívül elegáns és előkelő modoru hölgy társaságában, aki anyjának kissé fiatal és szép, kedvesének viszont kissé túlerett volt. Gyakran sétáltak együtt, kar a karban, a parton és a környéken. A hölgy később elutazott; s a szép fiu egyedül folytatta sétáit. Feltűnt, hogy oly vidéken, ahol a nők szinte sóvárogtak az udvarlás után, ez az ifju, aki szemmeláthatólag ki volt szolgáltatva az unalomnak, közülök egynek sem kereste a társaságát. Ez egyszerűen érthetetlen volt! S az asszonyok és kisasszonyok, ha a szép fiu elment mellettük, d'Annunzio szüzei-

Bihar

ként fogja veke aki f Hir s akik

döntö

I legell szern néhá kétsé a har és m

Vizhordó leány.

Bihari S.

A Könyves Kálmán jogostá-ával.

A rablógyilkosságnak áldozatul esett Frankfurter Miksa nevű bécsi ékszerész-boltja Bécsben.

ként felsóhajtottak: „Ah, vajjon melyikünket fogja választani?” Aztán suttogni kezdtek nevetek. Hosszasan nézte Juana Ajiler sennorát, aki fehér volt és illatos, mint egy jázminesokor. Hir szerint a két Jousséne-nővér is tetszett neki, akik szomszédjai voltak az Aruéga-dombon.

A véletlen aztán egy csapásra halomra döntötte a találgatásokat.

Egy szép reggelen a szép fiú a tengerpart legelhagyottabb részén sétálgatott, midőn egyszerre szivfaesaró jajgatást hallott. A parttól néhány méternyire két fürdőző nőt látott, amint kétségbeesett mozdulatokkal segíteni iparkodtak a harmadiknak, aki lába alól elvesztette a talajt és most fuldoklott. A szép fiú, aki e perczen

nem hallott mást, mint a bátorsága biztató szavát és a fuldokló hörgését, belevetette magát a hullámokba.

Néhány pillanattal később az egész társaság biztonságban volt a homokon. A megmenett nő, szemében könnyekkel és keserű tenger-vízzel, halkán köszönetet rebegett. Licaut asszony volt, egy bordeauxi hajóépítő felesége és anyja két csinos leánynak. Még nagyon szép volt s valóban mi irigyleni valója sem volt a leányaitól.

— Ah, uram, hogy is mondjuk csak... — kiáltotta kórusban a három nereida.

És Licaut asszony gyorsan megfélemedkezvén a veszélyről, melyben forgott — vajjon

csakugyan abban forgott-e? — ügyesen felhasználta a helyzetet, hogy megtudja a szép fiú nevét.

— Paul Surier, asszonyom.

S kitűnt, hogy elég gazdag ahhoz, hogy bármely meghatározott foglalkozás nélkül is kedvére élhessen a művészetnek és sportnak, melyeket imádott.

Licaut asszony nem nyugodott addig, amíg Paul el nem fogadott meghívást egy eszéze teára.

Mindez kora délelőtt történt, csaknem teljesen elhagyott, néptelen vidéken. Mindazonáltal két órával később ki sem beszélt másról, mint a eszéze teáról, melyet Licaut asszony a szép fiúnak felajánlott s melyet ez elfogadott. Dél felé a boldog háziasszony tüntetőleg elhagyta sátrát s a villa felé tartott, kísérve két leányától s a jelenlevők irigy tekintetétől. A nyelvek nagy hévvel forogni kezdtek: „Vajjon mi akar elérni? Önmagára gondol-e, vagy leányai egyikével akarja összeenyvezni?...” stb. Midőn a trio eltűnt a ház kapujában, a közérdeklődés a többi érdekelt fél felé fordult. A kis Jousséne-nővérek nem voltak láthatók, ám sennora Ajilez dühösen forgatta e perczen ernyőjét a part fővenyében s vannak, akik megesküsznek rá, hogy halkán és kasztíliai nyelvjárásban valamit morgott.

De végre is mit érdekelte Licaut asszony: a közvélemény, a kis Jousséne-nővérek és sennora Ajilez. Ami ma nála történt, mily gyönyörűség volt az! Ah, mily szép fiú! Szőke, bájos és kaczer, szemei mily ragyogók, szava mily behizelgő, mozdulatai mily kecsesek! S egyebekben is a legszeretreméltóbb fiú, mert az első eszéze tea után elfogadta a másodikat s elfogadta a meghívást a többire, sőt kísérőnek ajánkozott különböző kirándulásokra.

Paul ur csakhamar a család szolgálatra kész barátja lett. Reggelenként előtt üdvözölni a hölgyeket, ám ezek későn keltek és sokáig öltözködtek. Egyedül az ifjabb Licaut-leány —

Osztrákelles tüntetések Rómában. — Rendőrök az őrszobára szállítanak egy tüntető olasz diákot.

A fővárosból Boszniába küldött csapatok zeneszóval vonulnak ki a budapest-ferencvárosi teherpályaudvarhoz.

beczéző nevén Liquette, egy tizenöt éves angyal ártatlan szemekkel és ábrándos tekintettel — sietett barátja üdvözlésére, akivel aztán pártásként elmulatott és száz gyermekesínyt üzött.

— Fogadok, — szólt nem egyszer, — hogy fel bírom önt emelni.

— És megkísérlette.

Máskor meghívta Paul urat, aki úgy értett a toilette-kérdésekhez, mint egy nő, hogy tekintse meg ruháit.

Ha Paul ur reggelenként kizárólagos tulajdona volt Liquettenek, a nap hátralevő idejében Heléne, az idősebb nővér és Licaut asszony veszekedtek rajta. Bármely lélekbuvár regényíró megjósolhatta volna, hogy itt vihar van kitörőben. Heléne, aki husz éves és idegesen féltékeny volt, csakhamar észrevette, hogy anyjának tulságosan tetszik Paul ur.

Egy langyos nyári estén Paul künn ült a terraszon Heléne mellett, akivel nagyon halkán beszélgetett és nagyon hangosan nevetgált. Licaut asszonynak, aki Liquette-tel a terrasz másik sarkában ült, ez nem tetszett s hogy véget vessen az enyészésnek, odaszólt:

— Jöjjön csak kissé ide, Paul ur!

— Várj anyám — kiáltott vissza Heléne — Paul ur valamit mesél, ami téged cseppet sem érdekelhet.

Paul ur távoztása után Licaut asszony neki-rontott leányának:

A fővárosból Boszniába induló csapatok a budapest-ferencvárosi pályaudvar előtt várják a beszállást.

— Nagyon leköteleznél, ha Surier ur előtt becsapnád az ajtót... Elvégre mire számíthat? Ő nem neked való férj. Nagyon fiatal.

Heléne visszavágott:

— Nagyon fiatal!... Vagyis röviden, fiatal leánynak nem lehet férje, de arra elég jó, hogy egy öreg hölgynek kedvese legyen!

Licaut asszony idegrohamot kapott. Másnap bezárkózott és levelet írt. Sophie, a szobaleány és a kisasszonyok bizalmasa elárulta, hogy többször ujra kezdte a levelet.

— Bizonyosan megírta Licaut urnak, hogy mi történt tegnap este.

— Nem — felelt Heléne — egészen bizonyos, hogy nem a papának ír.

Helénének igaza volt. E naptól kezdve Paul Surier többé nem lépte át a villa küszöbét, ellenben Licaut asszony annál többször távozott egyedül.

— Ez már több a soknál — gondolkodott hangosan Heléne. — Gondoltam mindiárt, hogy ez lesz a vége. Emlékezhetsél, Liquette, hogy a tavalyi udvarlómát is irigyelte. Szegény Paul! Mennyire imád engem! Csupán az én kedvéért járt a házhoz...

— És bizonyos vagy benne, hogy a te kedvéért tette? — kérdezte gúnyosan Liquette.

Valóban, a szenvedélyek már a forrpontra álltak. Kezdődött a dráma negyedik felvonása

Munkanélküliek foglalkoztató telepe a fővárosban

és a tragikum feltartóztatlanul közeledet. Maga Licaut ur volt az, aki elhozta, még pedig Dorliac festő, a család régi barátja személyében. Dorliac utban volt Spanyolország felé és elfogadta Licaut ur meghívását, hogy néhány napot családjá körében töltsön.

— Bizony — szólt Dorliac, midőn legelső van itt. Hanem tudja-e, kivel találkoztam az van itt. Hanem tudja-e, kivel találkoztam az imént? Paulette Surier-vel... Őn tudja, a Fantaisies tagjával, aki otthagya a színházat, hogy festőnövendék legyen lady Goodbery-nél, a festőnőnél. Otthon mindenki erről beszél. Férfinak öltözködik s mondhatom csinos fiú!

— Igazán? — esodákozott igen érdeklődve és igen vörösén Licaut ur. — Beszélje csak el. Ez engem igen mulattat.

Megakadt, mert Licaut asszony méltatlankodva emelte rá szeméit. Mاید a két leányához fordult:

— Menjete ki a kertbe, kis csibém! — szólt elhaló hangon.

És elkísérte őket az ajtóig. Visszatért és magából kikelve nekitámadt férjének:

— Nem látta, hogy itt vannak a gyermekek? Nem Dorliac urnak mondom, mert ő nem családapája... De ön! Vajjon milyen társaságban forgott, mióta távol volt tőlem?

Hiába
Izzón
Órült
Forr
Dere
Betű
Dere
Gögg
... S
Főme
Az is
Hogy
Dere
Könn
Dere
Egy
... S
Ugy
Az is
Ki egy

FRISS HÓ.

Ártatlanság köpenyébe
Hiába bujssz tiszta hó,
A szerelmes szívek előtt
Nem vagy más, mint áruló.

Holdas este, csöndes este,
Ha már minden elpihen,
Leány, legény leskelődnek:
Nem vigyáz-e senkisémet?

Lépdéglének óvatosan
S egy odvas, vén fa alatt
Váltakoz friss, tüzes csókot
S szerelmes szavakat.

Míg a csókok sűrűn hullnak,
Még sűrűbben hull a hó.
Hazafelé hogy menjenek?
Minden lépés áruló.

Mindegyik nyom a szűz hóban

Azt mutatja: Erre járt!

E fa alól rebtentém el

A megijedt gerlepárt!

Nincs irgalom. Elárulja

A leányt és a legényt

S kora reggel a faluban

Kiki tudja a regényt.

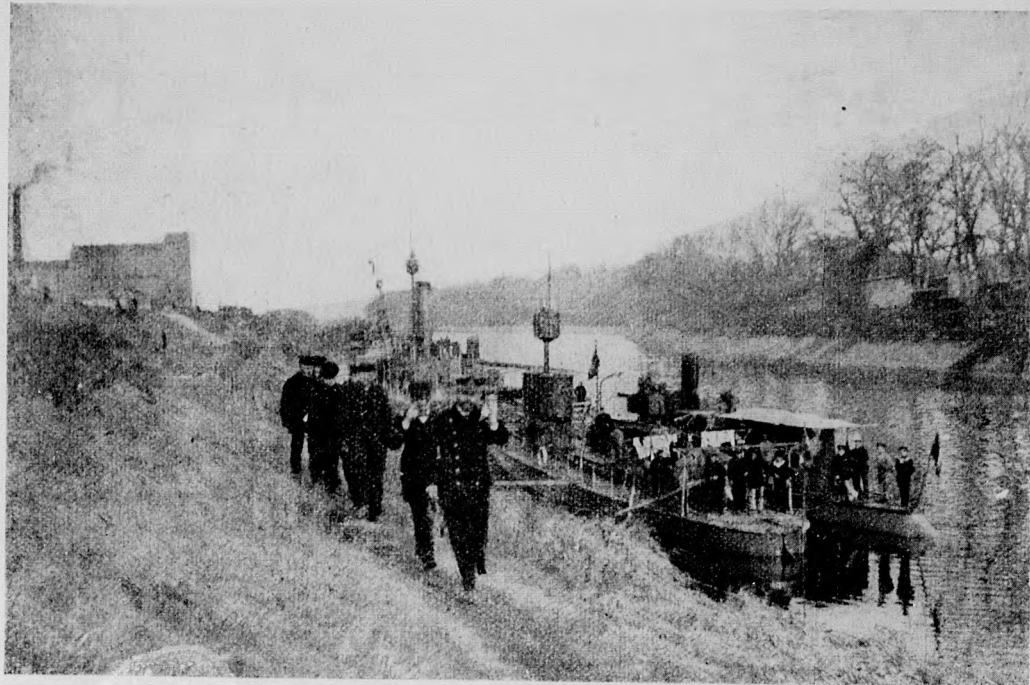
Hány édesen szótt mesének

Szakadt vége hirtelen.

Szerelmes szívek, nektek

A friss hónyom sirverem.

Feleki Sándor.

Fölszerelt és indulásra kész osztrák-magyar monitorok az ó-budai parton

Disznóölés és perzselés az Alföldön

ALKONYÓRÁK.

Dalol az élet, kacag az ének...
Bús nagy dalokat zengeni szebben
Látásos éjszakák fátyola lebben,
Nem hallott dalokat zengeni szebben
Remegő lelkem, a nyugós, a vén.

Nászdalok búgnak fel a szivemben
— S halotti torát üli a lélek.
Temető csöndben sírnak a vágyak,
Lomha ködöknek árnyai szállnak,
— Kacag az ajkam — s remegek... félek...

Várkonyi Titusz.

DERENG.

Hiába dobtam testem, lelkem,
Izzón örvénylő mámorba, kéjbe;
Órült gyanánt hiába szöktem
Forró párnáimról a bűvös éjbe.

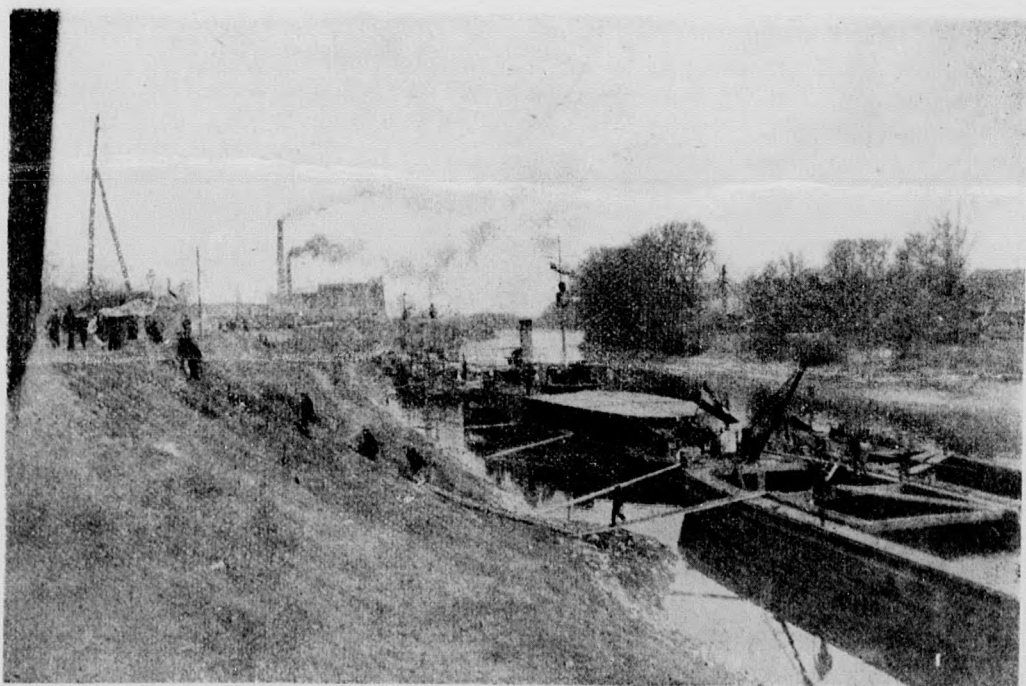
Dereng. A tél hajnal-sugára
Betűz. Szemem mosolygó, hangom könnyed.
Dereng... El-el, — kijózanodtam, —
Gögös szemembe ki se' lásson könnyet.

... S otthon, szegényes kis szobámban,
Főmet a jeges ablakon felejttem;
Az isten tudja, mért siratnám,
Hogy olyan nagyon mulatós a kedvem?!

Dereng. A nyár hajnal-sugára
Könnyel küzdő, sötét szemembe nézett.
Dereng... Ah, elfogott a mámor,
Egy csöndes, csábos, csalfa, bűs ígézet.

... S otthon, szegényes kis szobámban,
Ugy fel-felkacagok egy édes kéjtől;
Az isten tudja, miért örül az,
Ki egy szomorú, hosszú utra készül?!

Zvarinyi Szilárd.

Fölszerelt és indulásra kész osztrák-magyar monitorok az ó-budai parton. — A szabadnapos legénység partra száll.

A REICHSTADTI HERCEG EMLÉKIRATAI.

REGÉNY.

24

NYOLCZADIK FEJEZET.

Egy katolikus ünnep előestéjén egy körülbelül husz éves fiatal ember lovagolt Bécs környékén. A lovas gyönyörű arabs ménen ült és kíséretében idősebb férfi volt. Utóbbi körülbelül ötven éves, egyszerű ruházatu ember, beszédesnek látszott. A fiatal ember azonban alig figyelt az öreg szavaira és egykedvűen nézett maga elé.

A lovasok sétalovaglászról tértek haza és éppen Bécs környékének legszebb pontjait érték el. Rövid üggetés után elértek egy régi apátságához, amelynek főépülete meghúzódott a diófák árnyékában. A közeli bozótból zene hangjai hallatszottak, ott a közeli falu népe mulatozott hária és trombita mellett. A lovasok néhány lépést haladva, kiértek a tisztásra, amely tánchelyül szolgált.

— Nini, bál az erdőben — kiáltotta a fiatalabb lovas — fordítsuk arra lovaink fejét és ezzel előre rugtatott, úgy hogy kísérője alig tudta követni. A fiatalember, a tisztásra érve, nagy élvezettel szemlélte az emberek vidám, ártatlan mulatozását. A szomorúság eltűnt szívéből, buszlelke egy pillanatra elmerült az örömben és boldogságban, amely a mulatozókból sugárzott. Csakhamar azonban újra erőt vett rajta a szomorúság és újra csüggedten lehorgasztotta fejét.

— Ime — szólt a fiatal ember kísérője — a boldogság mindenütt tanyázik. Szórakoztatni fogja Önt, elűzi komor gondolatait.

Olyan alázatosan nézett az ifju lovasra, mintha rideg, elutasító választ várna. Az ifju azonban mélyet sóhajtott, majd hirtelen, magára erőltetett elhatározással leszállt a lóról.

— Láthatja uram, hogy nem vagyok hálátlan és szívesen fogadom a kedvezést, amelyet nekem nyújtanak.

Alig lépett az ifju a tisztásra, nagy mozgalom támadt a tánchelyen. A jelenlevő nemesek fölkeltek helyeikről, a vidéki birtokosok és az apátság barátai fölgráztak, a zenészek pedig úgy megzavarodtak, hogy abbahagyták a muzsikálást. A zavar dacára minden arcon öröm ült és látszott, hogy minden jelenlevő szeretettel fogadja a jövevényt. A fiatal ember kísérője egy kezmozdulattal lecsendesítette a tömeget. Egyetlen gesztusa parancsként hatott a tömegre, mert a következő percben újra megszólalt a zene, a párok táncra perdültek és úgy tettek, mintha egyáltalában nem ügyelnének a jövevényekre.

A fiatal ember táncra szólította a legszebb leányt.

— Oh, én nem vagyok szabad — mentegézőzött a leány és rámutatott egy karsu fiatal emberre — ez az én táncosom az egész estére.

A legény pirult és zavartan dadogta:

— Nem, nem, táncolj csak vele . . . táncolj csak ezzel az urral.

A leány csodálkozó pillantást vetett a legényre, azután a mellette álló öreg asszonyra nézett. Ez is jóváhagyólag bólintott, de olyan lopva, hogy alig lehetett észrevenni. A fiatal

lovas a legény és az öregasszony viselkedéséből azt látta, hogy ismerik őt, míg a leány meglepetése azt árulta el, hogy a jövevény személye idegen számára.

— Az öregasszony édesanyja önök? — kérdezte az ifju, miközben egy keringő ütemére forgatta a csinos leányt.

— Nem, uram, ő a táncosomnak az édes anyja. Az én anyám francia asszony.

A fiatalember e szavakra megrezzen, mint akit villamos ütés ért és egyszerre kikökönt a taktusból. Majd hirtelen összeszedte magát és izgatottan kérdezte:

— Ön francia?

— Nem, uram, az én atyám magyar ember és én is magyarnak születtem.

— Hol van az édes anyja? Szeretném ismerni.

— Édes anyám meghalt — felelte a leány és szomorúan nézett maga elé.

A fiatal ember csalódottan tekintett maga elé. Egy pillanatig azt hitte, hogy egy leánynyal fog találkozni, aki látta Franciaországot. A szép leány észrevette táncosa szomorúságát, de azt részvétnek nézte. Azt hitte, hogy az ifju érdeklődik az elhunyt iránt, ezért hozzátette:

— Igen, uram, édes anyám két esztendővel ezelőtt elhunyt. Édes apám nem akart tovább Pozsonyban maradni és akkor költöztünk át, ide Bécs mellé.

A zenészek abbahagyták a keringőt, mire a fiatal ember visszavezette táncosnőjét az öreg asszonyhoz. Azután halkán köszönve, el-sompolygott. Kis távolságról visszapillantott s ekkor látta, hogy a fiatal leány utána tekint, sőt kezével is rámutat, mintha róla kérdezősködnék. Az öreg asszony arcáról pedig azt lehetett leolvasni, hogy azt felelte: nem tudom.

— Ennek a fiatal leánynak az ereiben francia vér folyik és azért titkollák előtte megátkozott nevemet.

A fájdalom, amelyet e szavakra érzett, semmivel sem árulta el kísérőjének. Lóra pattant és Bécs felé üggetett kísérőjével.

Másnap egy palota pompás termében négyen voltak egyült. Egy aggastyán egy karoszekben ült és állat tenyerébe hajtotta. Ketten előtte álltak és ezek közül egyikben a tegnapi lovasok idősebbikét ismerjük fel. A negyedik ember irományok rendezésével foglalkozott. Hosszas hallgatás után fölemelte fejét az aggastyán és megszólalt:

— Báró ur, Ön azt állítja, hogy a herceg a tegnapi sétalovaglászán vidám és elégedett volt, az orvos azonban azt jelenti, hogy ma még komorabb és szomorubb, mint rendszeren. Mit kellene tennünk?

Meg kellene próbálkozni az én többször ismételt javaslatommal.

— De hiszen szabad, járhat-kelhet szabadon, ahol akar — felelte az aggastyán.

— Az igaz, hogy hosszabb láncra fűzték, de a lánc csak lánc marad. Legalább elrejte-

nék szeméi elől, ha már nem engedik meg, hogy összetörje bilincseit.

— Mivel lehetne még kísérleteznünk? — kérdezte újra az aggastyán.

— Sok mindent megpróbálhatunk még. Hagyjuk őt magára, ha kedve tartja, hogy ki-ránduljon.

— Ez nem volna illő — jegyezte meg hévvel az állásáért remegő udvari ember.

Az aggastyán most a papíriai közt keresgélő emberhez fordult:

— Helyesnek tartja ezt?

— Helyes-e, nem-e — felelt a kértetett helyett az orvos — azt nem tudom, de annyi bizonyos, hogy szabadon bocsátjuk testét-lelkét, vagy itt hal meg a fogságban.

— Nem, nem — pattant föl az aggastyán — nem szabad meghalnia. Nem akarom azt sem, hogy fogságban haljon meg. Nem akarom, nem akarom!

— Tekintete hirtelen az íróasztal előtt ülőre esett, aki lassan megszólalt:

— Meg lehetne próbálkozni azzal, amit az orvos mond. Ha úgy véli, hogy betegének több szabad mozgásra van szüksége, legyen meg az akarata.

— Köszönöm önök ezt a szivességét — felelte az aggastyán, önt doktor ur pedig arra kérem, közölje betegével az örömhírt.

Az aggastyán barátságosan köszönt és kiment a szobából. Sem a báró ijedt ábrázatát, sem az orvos kételkedő arcát nem vette észre.

Az íróasztalnál ülő férfi most az orvoshoz fordult és száraz hangon mondta:

— Teljesítse a császári parancsát.

Az orvos meghajolt és távozott. A miniszter büszkén és hidegen nézett utána, azután a báróhoz fordult:

— Ön pedig menjen és közölje a titkos rendőrség főnökével, hogy beszélni akarok vele.

A titkos rendőrség főnöke csakhamar ott termett.

Néhány nappal később a herceg kíséret nélkül lovagolt a régi apátság felé. Amint egy fásorba bekanyarodott, rövid sikolyt hallott és lova elől egy fiatal leány ugrott el. Csakhamar azonban visszanyerte hidegvérét és barátságosan nézett a lovasra.

— Nagyon rámiestett, uram — szólt reszkető hangon.

Nyájas tekintete és szavai elárulták, hogy ismeri a fiatal embert, ez azonban tanakodott, hogy hol látta a leányt.

— Nem ismeri rám? — kérdezte a leányzó. Ez nem szép öntől . . . Én nyomban önre ismertem.

— Megérdemlem a korholást — felelte a natalember — de annyi bizonyos, hogy valahol már láttam önt.

(Folytatása következik.)

Vasár

IDEG
LegajWikus Tá
rencz-
feasítte
pontosFleischma
est. K
állítEszicuzar
Ala ut
millió
fézet sz
szerint,
sítasok,
és leveg
viszont
utca 5
lő kor
(egyent
az Első
dapest,
készpérElső Leán
szitost
Alapít
mek és
sek me
dig kif
BiztosíBa
Budapesti
Részvé
korona.
főelaru
tek: IV
utca sa
körút 2H
Bruck J.
Mintara
nősen
ben. Ar
különös

V

Pizzurnyl
Jósika-
műhely
vizveze
szivatty
nemü
gyógyin
fűzhely
bergi lé
szaki c
ban. Te

VI

Magyar S
társaság
Telefon
kert. G
és erő
Villamo
forgóár
torokat,
egyébb
rok, sz
mos beEzüst. Ez
kamarai
Pál-utca
épületé
zar hely
helyiség
lak, fé
Rendkiv
szabott
tóan fölSzénásy,
utca 4.
ban má
küldünk
cég van
b. rend
írását,
kizáróla

IDEGENEK UTMUTATÓJA
Legajánlhatóbb beszerzési források
Budapesten.

Élelmezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferenc-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teásütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközöli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstöltusára gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Állítás naponta 17.000 pár. Állandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság) Alapítva 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint finellátási és leánykihazasítási biztosítások. Tűz-, szállítmány-, belőrsékes lopás elleni és üvegbiztosítások. Jégbiztosítás a Magyar jég- és vízöntőbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) - Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítva 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályországi fiók elhelyezkedése: VI., Andrásy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-ter 4. Irányító-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Hazai vas- és ézbutorgyár.

Bruck J. Henrik, Budapest. Gyár: IX. Liliom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrásy-ut 38. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorait legmodernebb kivitelben. Arak a legújításosabbak. Vidéki megrendelésekre különös súlyt fektetünk. Arjegyék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pizzurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádógos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, arnyékszekek, vizeldék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvizgyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűtőhely összeköttetéssel vagy saját tüzhelyvel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házban. Telefon 20-83.

Villamossági berendezések.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamossági részvény társaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítás- és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket, Villamos - vasutakat. Bánya - vasutakat. Egyenáramu-forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstárnyagára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárati földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tá-lak, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári árakon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemárak.

Szénássy, Hoffmann és Társa selyemárnyag IV., Bécsi-utca 4. Az ősszes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miatán helyben többféle szakmájú „Szénássy cég van, tisztelettel kérjük, selyemárnyagunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives ki-írását, Szénássy, Hoffmann és Társa selyemárnyag, kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

231. számú játszma.

Játszották Berlinben 1908 november 27-én.

A match VI. játszma.

Bécsi huszárjáték.

Világos: Mises Sötét: Marshall
1. e2-c4 e7-e5
2. Hb1-c3 Ff8-c5

Ezen védelmet Anderssen alkalmazta előszere-tettel.

3. Hg1-f3 d7-d6

A legjobb; 3... Hb8-c6 gyengébb volna 4. Hf3xe5 miatt, valamint nem egészen kielégítő, 3... Hg8-f6 sem, a rákövetkező 4. Hf3xe5, Fc5-d4 (Cordel lépése) 5. He5-g4 miatt, például: 5... Fd4xc3, 6. d2xc3, Hf6xe4, 7. Vd1-d4 stb., vagy 5... Hf6xe4, 6. Vd1xe4, d7-d5 7. Vg4-f3 stb.

4. Hc3-a4! Hb8-c6

Anderssen egy játszmában Paulsen ellen 4... Hb8-d7-tel folytatta. Számításba jön 4... Fc5-b6 is.

5. Ff1-b5 Hg8-e7?
6. He4xc5 d6xc5
7. Hf3xe5 Vd8-d4
8. He5xc6 Vd4xe4
9. Vd1-e2 Ve4xe2?
10. Ke1xe2 b7xc6

Sötét állása a hármas gyaloggal éppenséggel nem mondható fényesnek. Az egyik gyalog előbb-utóbb elvész.

11. Fb5-c4 He7-f5
12. d2-d3 Hf5-d4?
13. Ke2-d2 0-0
14. Bh1-e1 Bf8-d8
15. b2-b3! .....

Világos nagyon helyesen a c5-gyalog megnyeré-sére játszik.

15. .... Fc8-e6
16. Fc1-a3 Fe6xc4
17. b3xc4 Hc5-e6
18. Be1-e5 Bd8-d4
19. Fa3xc5 Bd4-h4
20. h2-h3 Ba8-e8

Sötét nagyon rosszul áll.

21. Fc5xa7 f7-f6
22. Be5-e2 Kg8-f7
23. a2-a4 Bh4-h5
24. Fa7-e3 Bh5-a5
25. d3-d4! Be8-a8
26. Kd2-d3 Ba5xa4
27. Ba1xa4 Ba8xa4
28. d4-d5 He6-f8
29. Kd3-c3! c6xd5
30. e4xd5 Hf8-g6
31. Kc3-b3 Ba4-e4
32. c2-a4 Hg6-f4
33. Be2-a2 Hf4xg2
34. Ba2-a7 Hg2xc3

Sötét állása tarthatatlan; 34... Be4-e7-re következnek 35. Fc3-c5, Be7-d7 36. Fc5-b6 stb. és a gyalog elvész.

35. Ba7xc7? Kf7-e8
36. f2xe3 Be4xc3?
37. Kp3-b4 Be3-e7
38. Be7-c8? Ke8-d7
39. Be8-a8 Kd7-d6
40. Ba8-a6? Kd6-e5
41. d5-d6 Be7-f7
42. Kb4-c5 f6-f5
43. Ke5-c6 Ke5-e6
44. Ba6-a8 g7-g5

A gyalogok érvényesítéséhez sötétnek már nincs ideje.

45. Ba8-e8? Ke6-f6
46. d6-d7 Bf7xd7
47. Kc6xd7 feladja.

232. számú játszma.

Játszották Kölnben 1908. november 17-én.

Eihátrított vezércsel.

Világos: Schurlin A. Sötét: Schapiro.
1. d2-d4 d7-d5
2. c2-c4 e7-e6
3. Hb1-c3 Hg8-f6
4. Fc1-f4 d5xc4
5. e2-c3 Ff8-h4

Jobbnak látszik 5... Hf6-d5.

6. Ff1xc4 Hf6-c4
7. Ba1-c1 c7-c5
8. Hg1-f3 Hb8-c6
9. 0-0 Fb4xc3
10. b2xc3 He4-d6
11. Fc4-d3 c5xd4
12. c3xd4 ....

Világos állása sokkal tetszetősebb.

12. 0-0
13. Hf3-g5 ....

Igen éles támadást kapna világos 13. Fd3xh7?, Kg8xh7 14. Hf3-g5?, Kh7-g6 15. Vd1-g4 stb. áldozattal is.

13. .... h7-h6
14. Hg5-e4 Hd6xe4
15. Fd3xe4 Fc8-d7
16. Vd1-h5 Vd8-f6
17. h2-h4 .....

Bevezetése egy érdekes kombinációnak.

17. .... Bf8-e8
18. g2-g4! e6-e5
19. g4-g5 Vf6-e7
20. g5xh6 e5xh4
21. h6xg7 f7-f5

Sötét rohamosan hátrányos állásba került.

22. Vh5-h8? Kg8-f7
23. Vh8-h7 Be8-g8
24. Fe4-d5? Fd7-e6
25. Vh7xf5? Kf7xg7
26. Fd5xe6 Ba8-f8
27. Vf5-g5? Ve7xg5

Jobb volt 27... Kg7-h8.

28. h4xg5 Bg8-h8
29. d4-d5 Bh8-h5
30. e3xf4 .....

Azonnali 30. d5xc6 nem volna jó 30... Bh5xg5?, 31. Kg1-h2, Bf8-h8? 32. Fe6-h3, Bg5-h5 miatt.

30. .... Bf8x4
31. d5xc6 Bh5xg5
32. Kg1-h2 Kg7-f6

Sötét nyilván a következő csapdára számít: 33. c6xb7, Kf6xe6 34. b7-b8 V, Bf4-h4? és matt. De minthogy világos ebbe nem megy bele, sötét állása tarthatatlanná is válik. A világos bábok vezetője, honfitársunk Kassáról, e huszárosan vezetett játszmában szépen legyűrte Schapiro, ki tudvalevőleg Köln egyik legerősebb játékos.

33. c6-c7 feladja.

Sakk-hírek.

Match Marshall és Gregory között. Az amerikai mester alig fejezte be mérkőzését Mises mesterrel, máris újabb küzdelembe ment bele. Ugyanis Gregory berlini játékos, aki eddig csak főturnákon szerepelt, 200 marka tét mellett öt játszmas matchre hívta ki Marshallt. A match e hó 7-én, kedden vette kezdetét ugyancsak a berlini Kerkau-kávéházban. Az első játszmat, melyen Marshall orosz védelmet választott, Marshall nyerte meg. A második játszmat, vezércsel, Gregory nyerte meg, nem kis szenzációt keltve.

A komáromi Sakk-kör e hó 6-án Steiner Miklós elnök tiszteletére társasvacsorával egybekötött estélyt rendezett. A kör agilis elnöke mindenkör nagy tevékenységet fejtett ki a komáromi sakkélet felvirágzása érdekében; eme nagy érdemei elismerésül a kör megfestette Steiner Miklós arczképét, melynek leleplezése alkalmával a kör érdemes alelnöke, dr. Mike Lajos intézett az ünnepelthez lendületes, szép beszédet. Az ünnepséget követő összejövetelen, amelyen Steiner Miklós elnökön kívül többek közt jelen voltak dr. Mike Lajos, dr. Madarassy Pál, Lakos Izsó, Schweiger Fülöp, dr. Biringer, Tahis János, Höltezl Gyula stb. és Barász Zsigmond Budapestről, igen kedélyes felköszöntök hangzottak el.

A Székesfehérvári Sakkózó Társaság november hó 26-án tartotta meg évi rendes közgyűlését. A választás eredménye a következő: Elnök: Exner Győző tanár, alelnökök: Apt Ödön és Kunos Gyula, titkár: Cseh István, másodtitkár: Adler Lajos, pénztáros: Kalmár Béla, ellenőr: dr. Falvay Jenő, háznagy: Kiss Géza; választmányi tagok: Belák Ferencz, Berényi István, Falvay István, dr. Friss Adolf, dr. Huszár Adolf, Janikievits Vazul, Miklós Géza, Streda Antal, Vadász József, Vermes Lajos. A kör elhatározta egy háziverseny megtartását. Az 1907. nemzeti verseny 50 jobb játszmányát könyvalakban fogják kiadni; a könyv ára valószínűleg 50 fillér lesz és legkésőbb január végén fog megjelenni.

Iv lámpa - szenek

»A«

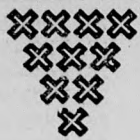
minőségű belvilágításra. Hatás bel- és tömör-szenek.

»G«

minőségű külvilágításra. Bél- és tömör-szenek

Iv lámpa
nagybani lerakat
Iv lámpa
kölcsonbeadás

Izzólámpa
és
Wolframlámpa
lerakat

Schiff és Társa

a schweehati ivlámpaszéngyár magyarországi telepe
Budapest, Ferencz József-rakpart 24. sz.

Most jelent meg! ● Most jelent meg!

ALMANACH

XXII. évfolyam. Az 1909. évre.

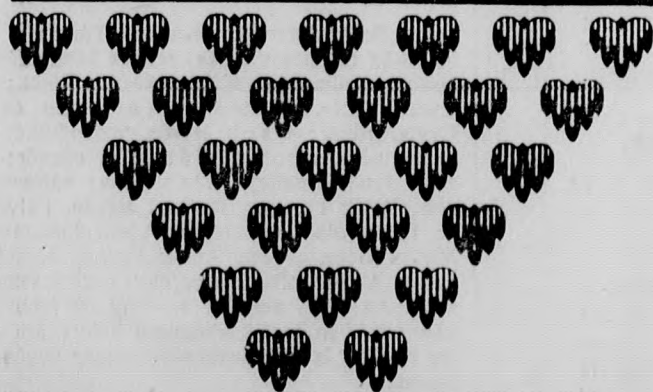
Szerkesztő:
Mikszáth Kálmán

TARTALMA:

Előszó: Mikszáth Kálmántól.
Szikra: Jókai Pista.
Lovik Károly: La Cote.
Hevesi József: Grandivirág.
Ambrus Zoltán: Egy kis tévedés.
Farkas Pál: A német mérnök.
Soossa Dezső: A baronca.
Gárdonyi Géza: Egy ember.
Krudy Gyula: Hunsviv.
Zöldi Márton: Az utszéli kereszt.
Vértessy Gyula: Úpmann mellett.
Pekár Gyula: A szerecsenek
összeesküvése.
Rákosi Viktor: Réz Péter különös története.
Lőrinczy György: A verdiball nász.
Herzog Ferencz: Lozenko.
Bárony István: Mese a boszorkányról.
Mikszáth Kálmán: Tövistes latorgatásban.
Utószó: Bródy Sándortól.

Ara díszkötésben 2 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál
SINGER és WOLFFNEREL Budapesten, VI., Andrássy-ut 10

Én Csillag Anna

185 cm. óriás hosszú Loreley-Hajammal, melyet saját találmányu kenőcsöm 14 hónapi használata által erőtlen el. Ez az egyetlen elismert szer a haj kihullása ellen, a növelés elősegítésére, a hajtalajának erősítésére.

Uraknál rövid idő alatt tömött szakáll-növést idéz elő, a hajnak és szakállnak természetes fényt és hajlékonyságot kölcsönöz s megőrzi a korai megöszüléstől a legmagasabb korig.

Sohasem állítottam, hogy kopaszfejú urak, illetve azok, akiknek nincs már hajgyökerük, új haját kapnak, mert ez lehetetlen, ellenben a hol a hajgyökerek még nem haltak ki, ott az én kenőcsöm már nagyon rövid idő alatt hat egy uraknál, mint hölgyeknél.

A siker biztos.

Mindenkinek a legmagasabb korig sűrű és hosszú haja lehet a Csillag Anna asszony által feltalált hajnövesztő-kenőcs használata által. Egyetlen más szerben nincs annyi hajtápláló anyag, mint a Csillag-kenőcsben, mely joggal lett világhírűvé, mert hölgyek és urak már az első tégely használata után a legjobb sikert érik el, a mennyiben a hajhullás már néhány nap múlva egészen megszűnik és új hajnövelés keletkezik. Ezt a sikert igazolja az egész világból beérkező sok ezer elismerő-irat, mert csak az igazságnak van sikere

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 frt.

Postai szétküldés naponként a pénz előzetes beküldése vagy utánvét elle nében a világ minden tájára a gyárból, ahova az összes megrendelések intézendők.

CSILLAG ANNA Wien, I., Graben N. 18.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Bátor vagyok teljes megelégedésemel kifejezni a küldött hajpomádé felett. Én és feleségem igen sok pénzt költöttünk minden elgondolható és feldicsért hajnövesztő szerre minden eredmény nélkül. Az Ön hajnövesztő pomádéja használata folytán, nőmmel együtt a legrövidebb idő alatt gyönyörű sűrű haját kaptunk, amiért újlag köszönetemet fejezem ki és ígérem, hogy b. cégét az igazsághoz hűen mindenütt ajánlani fogom. Kiváló tisztelettel

Hofbauer Gusztáv cs. és k. udvari zongoraszáll. Wien, Währingstr. 62.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Igen tisztelt Asszonyom! Sziveskedjék három tégelyt 2. sorinjával számítva az Ön ismert jóhírű hajnövesztőjéből küldeni. Kiváló tisztelettel

Mufnagel Margareta, építőmester neje
Rossbach b. Asch. Deutschböhmen.

Wien, Ronacher mulató.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Az Ön hajnövesztőszere kitűnő, minél fogva utazásaimon használom és ajánlom művésztársaimnak. A viszontlátásra. Hálából mellékeltem küldöm arcképemet.

De. Dió.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Ezennel megrendelek 1 tégelyt az Ön régóta ismert pomádéjából. Kérem utánvétellel mihamarabb elküldeni.

Kiváló tisztelettel M. Arminger.
Mariasbadi gyógyhely tulajdonosnője.
Leopoldskron Moos Salzburg mellett.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Kérek egy 4 koronás tégelyt az Ön kitűnő hajnövesztő szeréből s kérem azt utánvétellel megküldeni.

Kiváló tisztelettel

Baronin Leopoldine Dürfeld Unter-Berkovitz kastély Csehország.

T. C.

Kérek általánosan kitűnőnek elismert 6 koronás hajpomádéjából 1 tégelyt. Teljes tisztelettel Berger P. cs. és k. tegez. G. Gross-Geirungs.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Sziveskedjék nekem küldeni 1 tégelyt haj és szakállnövesztő szert 2 forintért. Ugyancsak kérek három Csillag fésűt. A pomádé kitűnő és mindenkinek ajánlható. Tisztelettel Robic Mina Wassilotti báróné komornája Berchmeth.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Kérek újlag egy nagy tégely pomádét. Tisztelettel M. Spitzer kormánytanácsos, Brünn, Tivoli-utca 29.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Egy általam ismert családnál nagyon feldicsérték az Ön hajnövesztő szerét, miért is kérem küldjön nekem egy nagy tégely pomádét leányom részére. Kérek tüzetes használati utasítást.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Teljes tisztelettel Koronovicsa Z. Lemberg, Ulica Panenska 7.

Kérek pomádéjából két nagy tégelyt azonnal Marburg báróné részére utánvétellel Pozsonyba küldeni.

W. Windischgrätz hercegnő.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Boldogok vagyunk, hogy az Ön hajnövesztőszert használtuk és kérem, hogy a levél vétele után küldjön rögön még 10 tégellyel. Az eredmény szentáció. Hálából mellékeljük Önnek arcképünket és szívesyesen üdvözlöljük.

Sisters Lorison,

ez idő szerint Hamburg.

Dr. Fuchs Richard egyetemi tanár, mint hajnövesztő szerének pártfogója kéri, hogy sziveskedjék gyűrményaiból saját használatára egy pár tégellyel küldeni.

Teljes Tisztelettel

Dr. Fuchs Richard, vasatorvos, Bleistadt, Csehország.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Sziveskedjék nekem két középnagyságu tégely hajnövesztő pomádét, amelyek már igen jó szolgálatot tettek nekem, küldeni. Előre is köszönöm.

Dr. K. Pukkert Chirurgia sz. és vosa, Graz, Johanneumstr. 13.

Csillag Anna urnőnek, Wien:

Van szerencsém a küldött hajnövesztő pomádéjára hálás köszönetet kifejezni és kérem, hogy sziveskedjék újlag egy 2 forintos tégelyt, ha lehetséges azonnal küldeni.

Kiváló tisztelettel

Mizzi Mundspurger Ernstbrunn.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Sziveskedjék czimemre két tégelyt az Ön 2 forintos pomádéjából küldeni, amelyek kitűnő szolgálatot tettek.

Bolzer-Pálffy grófnő

Tiszakürt, Szolnok-megye.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Kérem, ha lehetséges, küldjön postalásványlyal az előzőösen ismert és eredménynyel használt hajnövesztő pomádéjából.

Kiváló tisztelettel

Dr. Karl von Steiner, Graz
Richard Wagnergasse 8.

ARGENTORMŰVEK RUST & HETZEL

császári és királyi udvari szállító.

1178

GYÁRI RAKTAR:

BUDAPEST, IV., Váci-utca 5. szám.

Mindenféle disz és használati tárgyak a legjobb minőségű

chinaezüstből és a legmodernebb :: kivitelben. ::

Naponként újdonságok jelennek meg.

Sétatokok és cigaretta-tárcák valódi ezüstből, dus választékban.

Használt tárgyak a legjutányosabb ár mellett újjáalakíttatnak.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legjobb tisztítószer valódi és china-ezüst részére az „ARGENTOL” drb-ja 30 fill.

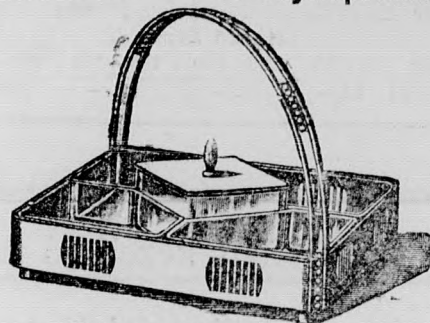
Fényképráma 5727. sz. K 36.—

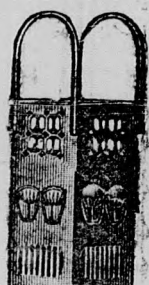
Compatiere.
Kor. 8.—

Kávékészlet 6331 sz.
Kor. 55.—

Compottartó 5639 sz.
Kor. 50.—

Virágváza
K 21.—

A KITAGADOTT

— REGÉNY. —

Irta: RICHARD DALLAS.

18

Elhatároztam tehát, hogy Bentonnal beszéljek. Az inasnak, ki türelmesen várakozott, meghagytam, hogy vezesse fel a szobámba Bentont. Amíg megjelent, összeszedtem magam és el voltam rá határozva, hogy a helyzet minden előnyét kiaknázzom és ezáltal a vizsgálatot szóval megkönnyebbitem.

Benton belépett. Oly rettenetesen türelmetlen volt, hogy minél előbb elmondhassa nekem, ami a szívében fekszik, hogy alig várta meg az engedélyemet a beszédre s már is gyors, ideges, szeles hangon beszédbe kezdett:

— Azért jöttem Dallas ur — kezdte — mert ma délután láttam, hogy a rendőrség letartóztatta Winterst, mert őt tartja a gyilkosnak. Kötelességemnek tartom, hogy mindent elmondjak önnek, amit a dologról tudok. Bár már a kihallgatásomnál elmondtam volna mindent. Winters ur, állandó vendége volt Withe urnak, minden időszakban beállított hozzá, sőt néha késő este is és mindig pénzt kért. Amit Withe ur mindig adott neki. Néha többet, néha kevesebbet, már amint magának volt. Winters rendszeresen ivott és néha részeg is volt, mikor eljött. Néha sirt és rimánkodott, néha pedig, ha Withe urnak nem volt annyi pénze, mint amennyit ő kért. dühös lett és azt mondta, hogy tulajdonképpen őt illetné meg jogosan az egész pénz. Hogy Withe ur jóformán ellopta tőle és ehhez goromba kifejezéseket használt. White nem felelt, hanem odaadta neki a pénzt és barátságosan mondta, ha ismét kell neki, hát csak jöjjön el ismét. És ha ismét nekem úgy tetszik, hogy Winters ur nagyon is gyakran jött, ez pedig mindig kihozta a sodrából Withe urat. Utána mindig bágyadt és szinte magánkívül volt, ha Winters elment tőle.

Benton elhallgatott egy pillanatra, azután folytatta:

— Ez minden, amit mondhatok. De úgy éreztem Dallas ur, hogy nekem ezt el kellett mondanom. Mindjárt a tárgyalás után szerettem volna önnel beszélni, de oly gyorsan eltűnt, hogy nem találtam meg. Megvártam tehát, míg elvégzi a dinert s utána akkor nyugodtan meghallgat. Azért jöttem csak most el.

Olyan gyorsan beszélt, hogy elfogyott a lélegzete. Most kissé zavartan állott előttem és várta, mit fogok neki felelni.

— Ön pedig élesen figyeltem őt. Nem voltam egészen tisztában a jellemével. Vagy természet-től fogva nagyon nyilt ember és ebben a pillanatban talán a gyilkosság miatt a legnagyobb mértékben izgatott; vagy sokkal ravaszabb és gonoszabb, mintsem képzelem.

— Üljön le Benton — szoltam végül és egy szemben levő székre mutattam — amit most elmondt, nagyon fontos és én behatóan szeretnék erről még beszélni.

— Igen, Dallas ur, felelte ő és engedelmesen leült.

Éreztem, hogy nagyon kényes a dolog. Nem szabad Bentont nyugtalanítanom vagy a gyanuját felkeltenem és mégis ez az alkalom nagyon kedvező, hogy őt kifürkészssem.

— Legnagyobb fontossággal az volt reám nézve, hogy Withe szokása felől mindent megtudjak, amit csak meg lehet állapítani. Természetesen én ismertem jól Withet, de itt maga volt az inasa és így többet tudhat bárkinél is.

— Mennyi ideig szolgált nála? — kérdeztem.

— Egy évig! — felelte.

— Ismeri Stanton kisasszonyt, akit tanuképpen kihallgattak?

— Igen Dallas ur; amióta nála voltam, mindig hozzá járt.

— Tudja-e, hogy Withe gyakran ment volna késő este a kisasszonyhoz?

— Azt hiszem igen, Dallas ur. De nem tudom biztosan, hogy hányszor. Gyakran vittem a kisasszonynak leveleket és néha az urnál vacsorázott is.

— Volt a lakáshoz kulcsa?

Benton azt felelte, hogy nem hiszi, mert a kisasszony mindig csengetett, ha eljött.

Azután érdeklődtem, vajon más valakinek nem volt-e kulcsa Withe lakásához.

Benton azt mondta, hogy tudomása szerint a háziasszonyon és rajta kívül aligha van még valakinek kulcsa.

— Nekem úgy rémlik, hogy maga a vallo-másában azt mondta, mikor reggel Withe ur halála napján belépett a lakásba, az ajtó nem volt bezárva. Hogy érti ezt?

— Azt gondolom ezzel — felelte az inas — hogy a biztonsági zár nyelve nem volt bekapcsolva és ezáltal az ajtót kívülről kulcs nélkül is ki lehetett nyitni. Ez igazán ritkán fordult elő, de akkor is csak nappal, éjszaka sohasem.

— Azt kérdeztem tőle, amikor elment, hogyan állította be a reteszt, erre azt felelte, hogy erre nem tud felelni, mert az ajtó nyitva volt és Davis ur még benn volt a szobában.

— És maga nem ment vissza akkor éjszaka?

— Nem, Dallas ur, felelte gyorsan. Igazán nem! Hiszen ön is látott éjjel hazamenni.

— Ez igaz — szoltam; és az előszoba ajtó, amikor eltávozott? Az sem volt bezárva?

Azt felelte, hogy betette maga mögött az ajtót, mikor elment. De nem tudja, vajon ki lehet-e nyitni kívülről, mert azt még nem próbálta. Reggel azonban, mikor visszajött, már be volt az ajtó zárva és a kulcsot kellett használnia, hogy be tudjon jutni.

— Volt Wintersnek a lakáshoz egy kulcsa?

— kérdeztem tőle.

— Meg vagyok róla győződve, hogy nem volt — felelte Benton.

— Ha az ajtó be volt zárva, hogyan tudott akkor bejutni a lakásba?

Egy pillanatig meghökkent; azután kiderült az arca és úgy vélte, hogy Withe ur nyitotta ki valószínűleg az ajtót, mivel soha nem tagadta meg a belépést.

— De ebben az esetben, szoltam közbe, Withe ur felébredt volna, már pedig minden jel arra mutat, hogy mikor meggyilkolták, aludt

Kecskeméti Bortermelők Első Pincészövetekezete Kecskemét

2 év alatt több mint 1000 elismerő levelet kaptunk

Uj borok	Év folyam	100 liter		
		korona	fláter	7 dc.
Nemes Kadarka	1908	26		
Ezerjő	1908	30		
Rizling	1908	34		
Tramini	1908	44		
Ó-borok				
Ezerjő	1906	44		
Rizling	1906	46		
Zamatos	1906	50		
Opertó	1906	80		
Pecsenye borok				
Rizling	1901	70	100	80
Sziváni	1901	90	130	100
Muskotály	1901	100	140	110
Tramini	1901	100	140	110
Furmint	1900	120	160	120
Rajnai Rizling	1900	140	200	140
Szeszes-italok				
Törköly	1908	150		
Törköly	1904	200		
Cognac	1902	600		
Baraczk	1902	600		
Boreczet				
Vörös		80		
Fehér		40		
Hordó árak:				
Liter	50-60	100-120	150-170	250-270
Korona	12.-	18.-	23.-	30.-

Szállítási feltételek:

A borok szállítása készpénzfizetés vagy utánvét mellett történik. Hordót fedezet mellett kölcsön adunk, melyek 30 nap alatt bérmentve visszaküldendők. A hordókban szállítható legkisebb mennyiség hektoliter árban számítva 50 liter.

Egy 5 kilogrammos postacsomag: 3 darab 1 literes vagy 4 darab 7 decziliteres palaczk, rendelő kívánságára egy postacsomagban különféle fajtákat is csomagolunk. A szállítás alatt előforduló károkért felelősséget nem vállalunk, azért igen kérjük tisztelt vevőinket, hogy a borok átvétele előtt a vasúton hivatalos m á z s á l á s t követeljenek.

KECSKEMÉT,
HÉJJAS MIHÁLY igazgató.

A borok tisztán kezelt jó minőségéért, valódiságáért és a pontos kiszolgálásért mindenkor felelősséget vállalunk. **Tessék próbahép egy csomagot rendelni.**

KÜLÖNFÉLÉK.

Üres kupákban...

Üres kupákban, poros kupákban,
De bús világ van, de rossz világ van!
... Fekete füstök szállnak az égnek,
Puffog a rözse, zúgnak a gépek,
Harcz a kenyérért emerre, arra:
Hié, hiuhé,
Ki kapja, marja!

Pezsgős kupákban, boros kupákban,
De más világ van, de jó világ van!
Elül a bánat, kaczag az asszony:
Pénzt kap a csókért, mért ne virrasszon?
Enyém a csókja, tiéd a karja,
Hié, hiuhé,
Ki kapja, marja!

Forbáth Sándor.

(Mértékletesség és ellentálló képesség.) Az alkoholinak a szervezetre gyakorolt káros hatásai közül egyike a legsúlyosabbaknak az, hogy a test ellentáloképessége megcsökken a különböző fertőzésekkel szemben. Így például már régóta ismeretes, hogy az iszákos ember megsebesülése vagy megoperálása — akármilyen egyszerű is a seb vagy az operáció — nagyon veszedelmes, könnyen halálos lehet; a gyógyulás mindig igen nehezen történik. Ennek éppen az ellenkezőjét találjuk józan vagy mértékletes embereknél, amint azt az elmondandó néhány eset igazolja. Dr. Fiebig alsó-indiai orvos azt észlelte, hogy benszületteknél és a kínai kuliknál, tehát olyan embereknél, akikhez az alkohol-érvélet még nem jutott el, olyan megsebesülések, amelyekkel szemben minden európai orvos a legrosszabokra készülne el, még kedvezőtlen körülmények között is, aránylag igen rövid idő alatt gyógyulnak be. Hasonló a tapasztalata Louzimum algieri orvosnak az arabok között, amint az egy értekezéséből kitűnik. Heyfelder az orosz-török háborúban figyelte meg a sebgyógyulást s úgy találta, hogy a szeszes italoktól tartózkodó törökök és tatárok között a legnehezebb sebesülések is akadálytalanul és láz nélkül, könnyen gyógyulnak, míg az oroszoknál hasonló körülmények között a

gyógyulás sokkal kevésbé volt kedvező. A legutóbbi orosz-japán háborúra vonatkozólag érdekes tapasztalatokról ad számot Seamen. A Julu melletti csata után meglátogatta azt a tokiói kórházat, ahová a japán sebesülteket szállították. Meglepődve észlelte, hogy a betegek, amibár súlyos volt a sebesülésük, majdnem kivétel nélkül igen jó állapotban voltak. Ugyane kórház belgyógyászati osztályáról érdekeségénél fogva megemlíti, hogy csak a légzőszervek könnyebb megbetegedéseivel találkozott; fertőző betegnek híre sem volt, pedig a háborúban a fertőző betegek állandó kísérői a seregnek, amelyek négy-szer annyi áldozatot szednek, mint az ellenfél. Ezt a kitünő eredményt a japánok csakis közmondásos mértékletességüknek köszönhetik.

(Ha nem figyelnek a zenére.) A zsurukon szereplő művészek viszontagságairól bőven terem az adoma: Bemutatjuk itt a legújabb apróságot: Halle angol hegedűművész egy német tőkepénzesnek meghívására közreműködött a család által rendezett házihangversenyen. A művész a lakoma után elővette a szerszámát és elhagyta valamit a vendégek szórakoztatására. Mikor befejezte a nem éppen hosszú szerzemény előadását, megkapta érte a tapost és a háziasszony kérte, hogy játszszon még. Az angol muzsikusz szívesen teljesítette a kívánságot, hiszen gyönyörű összeg járt ki a fáradságáért. Végére ért a második, sőt a harmadik produkciónak is. A háziasszonynak az volt a véleménye, hogy a második szerzemény szebb az elsőnél és a harmadik még a másodiknál is gyönyörűbb. A művész tudta, hogy senki sem ügyelt rá és elhatározta, hogy boszút áll a nem figyelésekért. A háziasszony ismét csak azt óhajtott, hogy adjon elő még egy darabot és a zenész így válaszolt:

— Örömet megtenném, de senki sem hallgatja a játékokot.

— Már, hogy mondhat ilyet?!...

— Bizony úgy van, ahogy állítom. Különböző valakinek csak észre kellett volna venni, hogy mind a háromszor egy és ugyanazt a darabot adtam elő. Szólt, bucsuzott és eltávozott.

A történet igazságáért a „Tit Bits” című londoni újságot terheli a felelősség.

(Modern Babel-tornya.) A newyorki Broadway felső részén most készült a világ legmagasabb épülete. Mint az ottani lapok írják, a chicagói Burnham-építővállalat a newyorki városi tanácshoz most terjesztette be annak a monumentális épületnek a

tervezését, amelynek négy homlokzata négy utcára fog nézni. Az óriási épület, amelynek építésére 10 millió dollárt irányoztak elő, 300 méter magas lesz és 62 emeletről fog állni. Miután az Eiffel-torony magasságát is jóval felülmúlja, bátran a világ legmagasabb épületének lehet mondani. Az alsó 35 emeleten egy-egy homlokzat felé 40-40 ablak lesz, összesen tehát 5600 ablak. Erre a négyzetlapra helyezkedik majd egy 16 emeletes keskenyebb rész, összesen 1920 ablakkal és végül következnek egy még keskenyebb 9 emeletes épületrész összesen 540 ablakkal. Az egész épületet egy 50 méter magas piramis alakú tető fedi be, amelyen szintén van 30 ablak, úgy, hogy az épület összes ablakainak száma 8090. A renaissance-stílusban épült óriási épületben 38 személy- és számos teherfelvonón fogják lebonyolítani a forgalmat. A newyorki kikötőbe igyekvő hajókról már két órával a kikötés előtt látni lehet majd a hatalmas épületet. Az amerikai köztársaság csillagos lobogója pedig egy 50 méter hosszú rudról fogja köszönteni az érkezőket. Az eddig ismert legnagyobb méreteket is messze felülmúló épület — feltéve, hogy az építési engedély nem késik nagyon sokáig — az 1909. év végéig okvetlenül kész lesz és a környéken levő mostani 12-20 emeletes házak köi már is borzalommal gondolnak az épületbenyünyetegre, amely a világosságot, a szabad levegőt és a kilátást elzárja majd előlük. Érdekes, hogy Amerikában legszívesebben veszik ki a legmagasabb emeleteket. Az amerikai ugyanis különösen stilszerűnek (stylish) tartja, hogy minél magasabban legyen az „office”. Az ilyen óriási épületek láttára önkéntlenül is felvetődik a kérdés, hogy tulajdonképpen hol van a felhőkarczoló magasságának a határa. Erre a kérdésre a newyorki városi mérnöki hivatal adta meg a választ. E szerint egy négyzetlábnyi területre 15 tonnánál nagyobb nyomásnak nem szabad jutni. A falaknak az utolsó 75 lábnyi magasságnál legalább 12 hüvelyk vastagoknak kell lenniük. Ezenkívül a falnak lefelé minden 60 lábnál bizonyos előírt mértékben vastagodniuk kell. Miután pedig szakértők állítása szerint csak egy 2000 láb magas és így körülbelül 200 emelettel bíró épület gyakorolna csak 15 tonna súlyt, az alap egy négyzetlábnyi területére, ugye nincs kizárva a lehetőség, hogy idővel 200 emelettel bíró felhőkarczoló is lesznek.

SZANDRIK

magyar ezüst- és fémáru gyár r.-t.

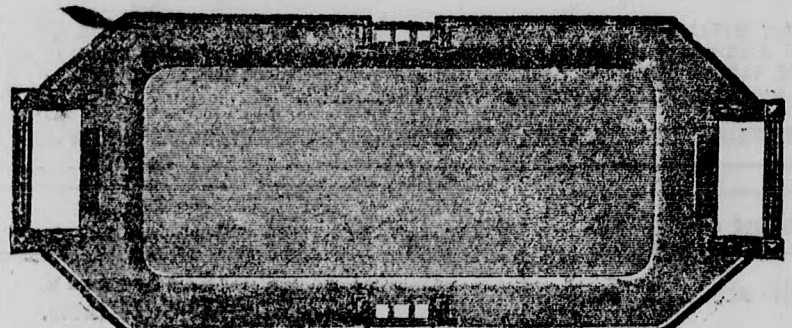
Detail-raktár:

Budapest, IV., Váci-utca 10. szám.

Jour-készlet alpakka ezüst K 83.-

Legjobb minőségű alpakka-ezüst, china-ezüst és alpakka-evőeszközök, háztartási cikkek és diszműáruk nagy választékban

Jour-táloza 53x22 K 10.-

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk!

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság

Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja a

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6,35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden szerszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mellényzsebben elfér.

Ára 80 korona. Havirészlet 4 kor. 12 havi egyenlő részletre 72 korona.

Levegő és hosszánk beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt _____korona árban, fizetendő _____kor. havi részletekben _____től kezdve, Budapest, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi.

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Öröm, vigság, szerelem

után vágyódik az emberek legtöbbje. De mit ér a legnagyobb öröm, legduhajabb vigság és az arany talon élénkbe hozott Vénusz szerelme, ha nincs egészség. Mindenütt nagy számmal található emberek, a kik ifjkorukban oly mohón élvezték az élet örömeit, hogy

meglett korukban már nem részesedhetnek bennük. De még nagyobb számmal találkozhatunk olyan emberekkel, a kiket a sok munka, az izgalmas hajszja a kenyér után fosztott meg attól, hogy életjellelkel teljes mértékben rendelkezzenek. És mindenféle igen sokan vannak olyanok is, a kiket különféle betegségek vertek le a lábukról s ezeknek káros utóhatásaitól szabadulni nem tudnak. Mindezek a szerencsétlenek a **megromlott idegrendszer**, a meggyengült szervezet áldozatai. Egyetlen biztosan ható szere van mindezen bajoknak, egyetlen ut vezet el szenvedőket a gyógyulás felé és ez a **világszerte diadalmas villamos gyógymód**.

Ennek a gyógymódnak érdekfeszítő leírását, a vele elért nagy győgsikereket olvashatjuk abban a könyvben, melyet az **Elektro Vitalizer** orvosi rendelő intézet adott ki. A könyv címe: a **Modern Villamos Gyógymód**, melyet az

„Elektro-Vitalizer“ orvosi rendelő-int. Budapest, Károly-körút 2. főlem. 10. mindenkinek **INGYEN** és bérmentve, zárt borítékban küld meg.

Elismerő-levél.

Stefánik Fálné Békéscsaba, Arany-u. 477. 1908. okt. 29.
Tisztelt doktor ur! Ertesíteni kívánom, hogy az ELEKTRO VITALIZER-készülék kezelését teljesen értem. Használatom nálam minden várakozáson és reményen felül bevált és a kúra nagyon jó eredménnyel járt. Pedig azelőtt körülbelül hét éven át kimondhatatlan sokat küzdöttem orvoságokra, használtam fürdőket és minden eredmény nélkül annyira, hogy kétségbeestem és gyógyulásba való reményről lemondottam. Így eszerint meg tértem részemre az ELEKTRO-VITALIZER-készüléket, mely csakugyan minden reményemem felül bevált. Kezét hála! és köszönetet mondok orvos urnak és biztosítalmam, hogy bárkinek ajánlom a készüléket és az Elektro Vitalizer intézetet.

Szólvány egy ingyen könyvre.

ELEKTRO-VITALIZER
orvosi rendelő-intézet
Bpest, Károly-körút 2., főlem. 10

Kérem részemre díjtalanul, bérmentesen és zárt borítékban elküldeni a Modern villamos gyógymódról szóló művet

fő-fiak) részére.
(A nem kívánt kötet töröndő)

Név: _____
Cím: _____

BERLINI VICTORIA

Alapított 1853. Alirányos biztosító részvénytársaság Alapított 1853.

Biztosítási állomány 1907 deczember 31-én	1,776,134,314 kor.
Vagyon 1907 deczember 31-én	760,681,973
Bevétel az 1907 évben	155,704,560
Nyeresség 1907-ben	33,272,370

KÜLÖNÖS ELŐNYÖK:

Megtámadhatatlanság A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg
Párbaj vagy öngyilkosság Az első évben a teljes díjtartalék, ennek elteltével pedig az egész biztosítási összeg fizetettik ki halál esetében
Világkötvény A biztosított minden külön pótlás nélkül kezdettől fogva tartózkodhat és utazhat az egész földön.
A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.
Legmagasabb kölcsön és visszavásárlási érték három évi fennállás után
Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.
Háborubiztosítás teljesen költségmentes.
Nyerésgrzeszesedés A tiszta nyereség 90 százaléka a biztosítottaknak szavatoltatik Az 1907 üzletévre 30,346,381 korona utaltottatik a biztosítottaknak mint nyereségrzeszesedés. Már 1878 óta az összes díjbevetések 3 százalékával emelkedő osztalék fizetettik ki
Példa 10.000 koronás elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyénnek csupán 6060 koronájába kerül
Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. Egyes képviselőket alkalmazunk.
Igazgató és Magyarországi és a helyi oszlop
Budapest, V. Széchenyi-utca. szám 1.

DIESEL-motorral
a tényleges löerő
óránként csak 1 fillérbe kerül.
Folytatás nélkül és díjmentes költségtérítéssel készítenek szolgálatot
Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapest.

Tokaji Bortermelők Társasága Részvénytársaság Tokaj.

A nagy közönségre nézve nem lehet közbűs tudnia, hol szerezhet be közvetlenül és megbízható forrásból tisztán kezelt szamorodni és aszu borokat. — Felhívjuk a nagy közönség figyelmét társaságunkra, melynek tagjai kizárólag tokaj-hegyaljai szőlőbirtokok. — E borok nemcsak élvezeti italok, hanem lábadozók, gyengélkedők és vérszegények számára orvosilag ajánlott erősítő italok.

Küldemények bármely posta vagy vasuti állomásra bérmentve és ingyen esomagolással eszközöltetnek.

Arjegyzékkel, melyből a szállítási feltételek pontosan megtudhatók, mindenkinek díjmentesen szolgálunk.

A Tokaji Bortermelők Részvénytársaság szállít

Tokajból — Hordóban :

Évjárat	Minőség	Arak korona értékben 100 literenkint
1907	Tokaji asztali bor	100.—
1906	„ peccsenye bor*	150.—
1906	„ szamorodni bor**	200.—
1904	„ peccsenye bor	120.—
1901	„ szamorodni bor	190.—
1900	„	290.—
	* Kiváló évjárat	

A borok tisztán kezelt jó minőségeért, valóságáért felelősséget vállalunk.

Tokaji palackborok árai :
Szamorodni borok eredeti töltésben :

Évjárat	Minőség	1 literes palackban			0,7 literes palackban			0,5 literes palackban		
		K	F	K	F	K	F	K	F	
1904	Szamorodni bor kiváló	1	80	1	50	1	20			
1901	„ zamatos	2	40	1	90	1	50			
1900	„ nehéz	8	60	2	70	2	10			
1898	„	4	20	3	—	2	40			
1889	„ szagos	5	—	4	—	3	20			
1883	„ régi nehéz	9	—	7	—	5	60			

Aszu- és gyógyborok eredeti töltésben

Évjárat	Minőség	1,5 literes palackban		2,5 literes palackban	
		K	F	K	F
1901	2 puttonos édes	2	80	1	70
1901	4 „ kövér	4	20	2	50
1889	4 „ nehéz	6	—	3	60
1888	4 „ gyógyaszú	8	—	4	80
1883	5 „ zamatos nehéz	10	—	6	—
1883	Essencia gyógycélokra	20	—	12	—

A legalkalmasabb
karácsonyi és ujévi
ajándék :

3 literes palack | 5 félliteres palack
1901 évi tokaji zamatos szamorodni bor bérmentesen szállítva a megrendelő címére | 1901. évi 2 puttonos édes tokaji aszu bor bérmentesen szállítva a megrendelő címére

7 korona 70 fill. | 14 korona 50 fill.
Budapestre a fogyasztási adót külön felszámítjuk

A tokaji bor a legjobb a világon.
Budapestben vezérképviseléség:
I. ker., Városmajor-utca 7.

Feltétlenül helyesen jár el,
ha gyermekei számára egy Horgony-Kőépítőszekrényt választ, mert ezen szekrény tényleg több mint huszonöt év óta

a gyermekek kedvencz játéka

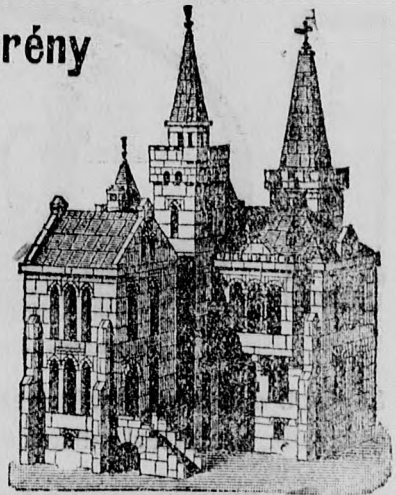
Ha minden egyéb gyakran sokkal drágább játékszerek már régen sutba kerültek, a Horgony-Kőépítőszekrény nemcsak továbbá is szorgalmasan használtatik, hanem a gyermekek még be sem várhatják azon időt, míg egy kiegészítőszekrényt kapnak, hogy még nagyobb és szebb építményeket felállíthassanak. Egy valódi Horgony-Kőépítőszekrény tehát sohasem válik értektelenné, hanem kiegészítőszekrények hozzávásárlása által mindig nagyobb és élvezetesebb lesz és idővel ennél fogva a legolcsóbb ajándék is. A

Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrény

ezért egy karácsonya alatt se hiányozzon. Bővebbet találunk ezen híres építési játékról és a kiegészítésül szolgáló Horgony-Hidépítőszekrényekről, valamint az új Richter-féle Rakási játékokról és a „Meteor” Golyómozajjátékokról, stbről az új képes kőépítőszekrény-árjegyzékben, melyet minden anya, — a mely gyermekeknek nevelésére sulyt fektet — azonnal hozassa meg magának. Bérmentve és ingyen beküldetik.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények minden finomabb játékszerületben K 0,85, 1,75, 2.—, 3,50, 5.—, 6,50 és azonfelül kaphatók és a „Horgony” védjegy által felismerhetők.

Richter F. Ad. és Ta., kir. udv. és kam. szállítók,
Iroda és rak ár: BÉCS. Gyár:
I., Operngasse 16. XIII. (Hietzing).
Rudolstadt, Nürnberg, Olten (Svájc), Rotterdam,
Szt. Pétervár, New-York.

A ki zenekedvelő és egy mechanikai zené-ódművet beszerezni akar, az hozassa meg magának a leguabó árjegyzékkel a híressé vált Imper. zené-ódművekről, kerék aczéhanglomezekkel és ki egy beszélőgépet bir, vagy beszerezni akar, az kérje a beszélőgép-árlapot, abban a legjobb beszélő gépek és hanglomezek vannak feltüntetve.

A „GLOBUS” műintézet és kiadválalati részvénytársaság
Budapest, VI., Aradi-utca 8. sz.

Kb.
2 millió darab
Képes-Levelezőlap
készletét mélyen leszállított
árak mellett eladja

Raktáron vannak karácsonyi, ujévi, husvétii, valamint genre kártyák a legváltozatosabb művészi kivitelben. Ár: 1000 darabonként 7 korona, utánvét vagy az ár előzetes beküldése ellen. 1000 darabnál kisebb mennyiség nem szállítatik.

Teljes közlőműberendezések
valamint egyes alkatrészeik,
gyűrűskendű valamint Sellar-rendszerben.

IPAR- és MEZEI VASUTAK

m. p. cinek, kocok, váltók, fordítók, kocsivassalatrészek stb.

Motorok és lokomobilok

benzin, gáz- és gőlzomre. Garancia mellett felszerelve.

Malmi és téglagyári cikkek

valamint szerszámok, szerszámgépek, vas- és gép-szakmabeli cikkek használt és új állapotban kiválóan előnyösen beszerezhetők

Schlesinger Alajos-nál

Budapest, V., Váci-körút 30. szám.

Perzsa-szőnyegek

A legnagyobb választékban! A legolcsóbb szabott árak mellett!

Agobián és Adorján

Budapest, IV., Váci-utca 36. (Klotild-palota)

Közvetlen behozatal!

Allandó raktár antik XVI., XVII. és XVIII. századbeli szőnyegekben!

Utazó ügynökünk nincs!

Fióküzletünk nincs!

Világvárosi
áruház!

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

Váró-, író- és
olvasótermek,
! felvonók!

HOLZER

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca.

Nagy karácsonyi occasio

az összes helyiségekben.

Kosztüm ezelőtt 40 és 50 K
rövid kabáttal most 24 és 26 K

Kosztüm ezelőtt 50 és 80 K
Ferenc József-kabáttal most 28 és 30 K

Kosztüm ezelőtt 120 K
eredeti modellek, selyembéléssel most 40 K

Alj ezelőtt 20 és 56 K
divatos, elegáns, különféle színű,
angol kelméből és posztóból most 8, 16 és 26 K

Alsó ezelőtt 12.50 K
elsőrendű selymfényű előthből most 6.50 K

Télikabátok ezelőtt 50, 60 és 90 K
elsőrendű kelméből, vattelin-betéttel most 26, 28 és 35 K

Utazó-bundák ezelőtt 200 K
angol és fekete kelméből most 100 K

Atmeneti paletók ezelőtt 36, 48 és 52 K
angol kelméből, elegáns, divatos fazonok most 16, 22 és 24 K

Reformruhák ezelőtt 100 és 120 K
rendkívül elegáns
kivitelben, különféle színű kelméből most 40 és 50 K

Franczia ruhák ezelőtt 130 és 200 K
divatos kelméből, eredeti párisi modellek most 60 és 100 K

Estélyi toalettek ezelőtt 280 és 400 K
eredeti párisi modellek, la selyemből, Liberty, crepe de chine stb. most 120, 150 és 170 K

Bluz ezelőtt 6.50, 9.50, 12.50 K
flanell, szövet, la női posztó stb.-ből most 3, 5 és 7 K

Bluz ezelőtt 32 és 70 K
esikéből, rojtokkal és tafotára dolgozva, divatos fazonok most 15 és 30 K

Bluz ezelőtt 12.50, 16, 18.50 K
színes és csikos bársonyból most 8, 10 és 11 K

Bluz ezelőtt 20, 32 és 40 K
la selyemből most 9, 12 és 5 K

Színházi paletók ezelőtt 70, 100 és 120 K
különféle színekben, selyembéléssel és dus himzéssel most 35, 48 és 50 K

Színházi paletók ezelőtt 250 és 380 K
elegáns, divatos fazonok, eredeti párisi modellek most 100 és 120 K

Kalapok, retikulók, övek, shawlok stb. az eddigi áraknál 40%-kal olcsóbban, tehát majdnem felarban kaphatók.

Szörmekabát ezelőtt 500 K
perzsiából most 320 K

Szörmekabát ezelőtt 260 K
Seal-szörmekéből most 120 K

Szörmekabát ezelőtt 120 és 110 K
fekete szörmekéből most 50 és 60 K

Mormota-szörmekabátok ezelőtt 220 K
elegáns kivitelben, divatos fazonok most 120 K

Skunsboa ezelőtt 120 K
valódi skinks szörmekéből, la minőségű, divatos fazonok most 60 K

Szörmecollier ezelőtt 12 K
elegáns fazonok most 7 K

Szörmemuffok ezelőtt 9.50 K
elegáns fazonok most 5 K

Piüss-paleta ezelőtt 60 K
la piüssből most 32 K

Piüss-paleta ezelőtt 120 K
selyemplüssből most 60 K

Vászonruhák és kosztümök ezelőtt 50 és 100 K
rendkívül elegáns, divatos fazonok most 20 és 35 K

Pongyolák ezelőtt 22 K
la flanellből most 10 K

Pongyolák ezelőtt 35 és 50 K
la posztóból, kimona-fazonok most 16 és 24 K

Gyermekruhák ezelőtt 5, 25, 8, 10 és 12 K
flanellből és szövetből most 2.50, 3.80, 4.80 és 4.50 K

Gyermekruhák ezelőtt 45 és 52 K
bársonyból most 15 és 21 K

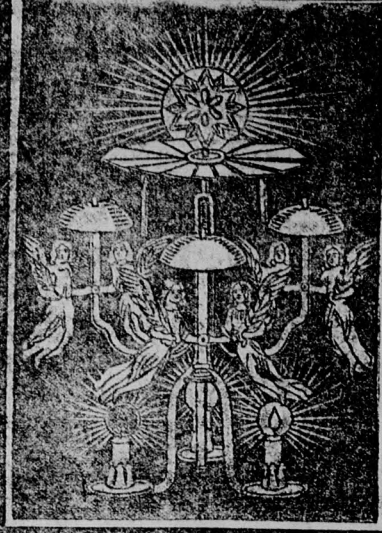
Gyermek-matrózruhák ezelőtt 48 K
13-15 éves leányok részére, szövetből most 22 K

Szövetek ezelőtt 3.50 és 5.50 K
120 cm. angol keime és buzs övet, 130 cm széles most 1.50 és 2.50 K

Szövetek ezelőtt 6.50 és 9 K
tisztá gyapjuból, 120 cm. széles, kosztümszövet, 140 cm. széles... most 2 és 3 K

Külön nagy szövetmaradék vásár

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.
Karácsonyfára való dísz

angyal-harang

ára **1 korona.**

Minden karácsony-csúszon könnyen megrendelhető. Gyertyatartókkal, 8 arhanggal, bronzirozott 6 angyallal és kőszelőlével, mely a meggyújtott gyertyák által keletkező hőszelővel önmagától körben forog és közben skálában valósgos égő angyala hangokat eseng. Teljes magassága 80 cm. Csakítás: vidékre bérmentve 1 korona és 10 fillér előzetes beküldése mellett.

Karácsonyi képes nagy árjegyzék az összes létező árucikkokról kiválasztva ingyen és bérmentve.

LUSER L.-féle turista-tapasz

Hirtelen és gyorsan ható szerszám a láb, valamint a serek bőrkeményedését, továbbá mindennemű bőrszarvasodás ellen. A hatását jól állás vállalhatik.

Központi szék raktár: **SCHWENK L.** Gyógyász. Meidling-Bécs. Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellétes védőpapírral és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. Egy doboz ára 1 kor. 20 fillér, vidékre 1 kor. 25 fillér előzetes beküldése mellett bérmentve.

Magyarországi főraktár: **Török József** Gyógyász. Budapest. Király-utca 19. és Andrassy-ut 26.

Hajfestő-fésű

Egyszerű fésűvel által festi a szőke vagy vörös haját valódi szőke, barnára, vagy fekete! Teljesen ártalmatlan! Eredetileg használták a kerek használatban. Egy darab ára 5 korona. Szétküldés **SCHÖLLER J. Altd.** Bécs, U. Kurzbaugasse 42.

Állattulajdonosoknak, gazdáknak és állatkedvelőknek! Most jelent meg!

NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!

Az állatvédő törvények példákban. 80 képpel.

Írta **K. Nagy Sándor.**

Második kiadás.

Ára 3 kor.

Kiadja a Franklin-Társulat Bpest.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Acetylen világítás

50% gázmeztakarítás érhető el.

A Kelemen Alfréd és Társa acetylenvilágítás berendezési vállalatnál Budapest, VIII., Köztemető-ut 12.

„Carbid a vízben“

rendszerű világítási telepet rendel meg! E fényes világításnál egy 32 gyertyafényű láng óránként maximum 2 1/2 fillérbe kerül. — Jutányos árak és kedvező fizetési feltételek! Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

MESÉS
AJÁNDÉKOT AD
A BAZÁR
A DIVATLAPOK KIRÁLYA
KERJEN EGY MUTATVÁNYT
A KIADÓBÓL
BUDAPEST, DOHÁNY-U 16.

A világhírű ODEON FONOTIPIA JUMBO hanglemezek,

gyszintén a páratlan szerkezetű Lindström-féle

**RECORD
PARLOPHON
GRAND
MONARCH
OLYMPIA**

beszélőgépek minden előkelő hangszer- és beszélőgép-kereskedésben kapható.

Főlerakat és vezérképviselő Magyarországon részére

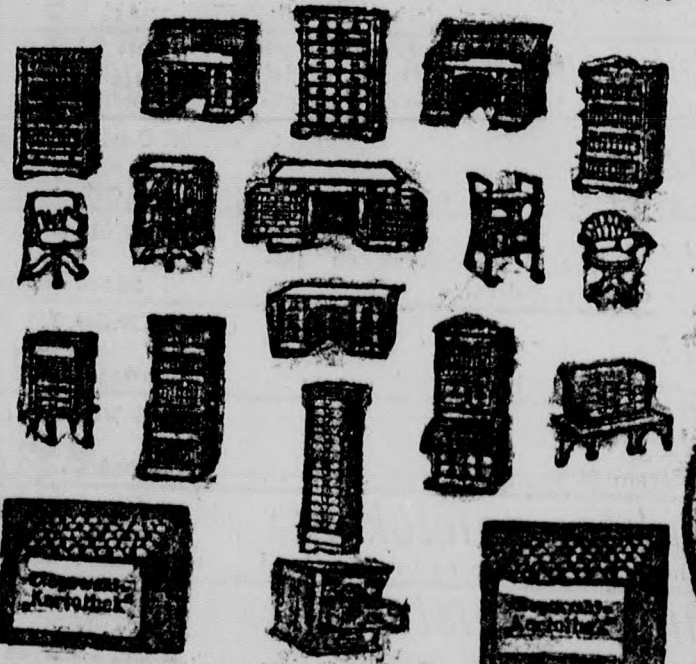
Schiff és Társa

Budapest, Ferencz József-rkpt 24.

Leghasznosabb karácsonyi ajándékok.

Amerikai redőnyös és lapos íróasztalok, „Multiform“ amerikai összerakható könyvszekrények, okmánysekretyek, amerikai forgatható székek és könyvtárolók, Paragon-lavélrendezők lyukasítás nélkül.

„Kartothek“ korszaktól alkotó amerikai egyetemes nyilvántartási rendszer, ma minden szakmában a legkülönfélébb célokra rendszeres alkalmazást talál. Felülmulja az összes eddig létező nyilvántartási rendszereket, mert időt és pénzt takarít. Az incassót lényegesen emeli. Állandóan gyors áttekintést és ellenőrzést nyújt.

GLOGOWSKI és TÁRSA
os. és kir. udvari szállítók
BUDAPEST, VI. ker., Andrassy-ut 12. sz.